

Samo še okvir za kaos?

Kako je mogoče govoriti o legalnosti in legitimnosti skupščinskih odločitev, ko je masa zunaj rjovele »pridite ven, lopov!«, se je minuli teden spraševal komentator Dela in skupaj s kolegi iz drugih republik in uredništve pomagali urejati mozaik, ki v svojih obrisih kaže, da je Jugoslavija pravzaprav okvir za kaos. Smo država, v kateri mejah potekajo ideološki, politični in nacionalni boji. Bodočnost diši po Orwellu, sedanost po izrednih ukrepih. Med dvema sprtnima stranema, od katerih ena zahteva še več socializma, druga pa socializem iz neke že zdavnaj preteklega dobe, stoji kot sod smodnika Kosovo.

Samo v okviru kaosa se lahko zgodijo, da vodja srbske partije pobesneli množici obljubi, da bodo zaprti in množični pobudniki demonstracij na Kosovu, seveda albanskih demonstracij. V državi, ki da kaj nase, lahko to izjavi, vendar v precej drugačni obliki, predsednik države, vlade ali minister za pravosodje ob morebitni asistenci svojega policijskega kolege. V nobenem partijskem statutu ni namreč napisano, da lahko Zveza komunistov piše tudi zaporne naloge.

Le v okviru kaosa je mogoče, da je predsednik predstava SFRJ Raif Dizdarevič med svojim pomirjevalnim govorom skoraj milijonski množici nemočno pred njenim besom in življenju. Celotno več, organizatorji in vodje te

množice pred očmi jugoslovskega televizijskega auditorija uče predsednika, kdaj naj govori in kdaj ne. Se nikoli nisem videl bolj ponižanega predsednika, ponižani pa smo bili tudi mi vsi. Saj je to konec koncev vendarle naš predsednik, simbol Jugoslavije, kolikor je je sploh ostalo.

Ali pa delegati zvezne skupščine iz začetka te zgodbe, najvišji in edini predstavniki jugoslovskega naroda in narodnosti, ki so morali poslušati, da so lopovi, horda je celo vdrla v vseh državah tega sveta svete prostore parlamenta. Delegati so morali skupščino zaradi lasne varnosti zapustiti skozi vhod ali izhod za osebje, nekaj bi rekli služinčad. V takih okoliščinah je sicer presenetljivo, vendar konec koncev ne popolnoma absurdno, da srbski pisatelji pretrgajo vsakršne stike s slovenskimi. Če to store v Evropi in svetu priznani intelektualci, kaj lahko pričakujemo šele od srbskega ljudstva, ki že zahteva orožje?

Je bilo zborovanje v Cankarjevem domu, ki je klicalo k srpnosti, človečnosti in zoper izredne ukrepe, res tako bogokletno, da je eden od Miloševićevih oprčnikov zahteval nič manj in nič več kot izredno stanje tudi v Sloveniji? Je Kučanu ostalo kaj drugega, kot da potegne s svojim pluralističnim ljudstvom? Vrste slovenske Zveze komunistov se ospajo kljub parolam o »socializmu po meri ljudi«, bivši

komunisti prestopajo v nove zveze, ki so skupaj z Zvezo komunistov pripravljene sprejeti in tudi uresničiti vsak program, ki bo dosegel konsenz. Da je res tako, priča 450.000 podpisov Slovencev in tudi kakšnega neslovenca.

Vendar pa se mora slovenska partija zavedati, da se ljudstvu in novim zvezam ni mogoče dobrikati po lastnem urniku in seznamu nalog. Z ljudstvom in zvezami bo treba sodelovati in jih slišati za mnenje tudi takrat, ko slovenskim partijskim voditeljem ne bo grozila usoda Azema Vilasija, slovenskemu ljudstvu pa ne spokojen mir v senci oklepnikov. Kaže, da se slovensko vodstvo in partija tega zavedata. Kljub nekaterim preplašenim in nepotrebnim izjavam naših voditeljev, ki so po dogodkih v Cankarjevem domu hoteli z opravičili. Kot da ne bi vedeli, da jih v Beogradu nihče ne posluša in da so stvari tako daleč, da je mogoče zoper Slovence uporabiti prav vsako besedo iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika.

Skrata: kaos je že tako velik, da ni vprašljivo le obstoj Jugoslavije kot demokratične in zvezne skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti. Gre za precej več: priče smo javnim in od skoraj nikogar omejenim poskusom preoblikovanja idejnih, političnih in ustavnih temeljev Socialistične federativne republike Jugoslavije. In čudimo se lahko, da sicer tako prodorna in včasih kar pobalinsko nesramna Mladina še ni objavila nagradnega natečaja za bodočo uradno ime naše domovine. Je celo njih enkrat strah?

M. BAUER

Ne samo servis

Z zbora Temeljne dolenske banke

NOVO MESTO — Na drugi seji zbora Ljubljanske banke Temeljne dolenske banke Novo mesto so člani prejšnji tork sprejeli poročilo o poslovanju ter zaključni račun za leto 1988 in predlog dogovora o skupnih ciljih in nalogah poslovne politike Ljubljanske banke Združene banke v letu 1989, predlog plana Temeljne dolenske banke za leto 1989 in predlog plana prihodkov in odhodkov bilance in revalorizacije za leto 1989.

Seznani so se tudi s predlogom zakona o bančnem poslovanju, po katerem se banka postavlja v isti položaj kot druge delovne organizacije. To pomeni, da ne bo več le servis, temveč gospodarska enota, ki naj bi delala z dobičkom ter z določenim rizikom, banko pa naj bi upravljali člani na podlagi glasov, katerih moč naj bi določali bančni potencial. To bo prineslo tudi več konkurenčnosti na tržišču denarja, se pravi bolj diferencirane obresti, banka pa naj bi poslovala z eč izvirnimi sredstvi in manj pridobljenimi, pri čemer naj bi se usmerjala v manjše kreditne naložbe s hitrejšim dobičkom.

Izboljšalo naj bi se tudi poslovanje z občani. V ta namen je pridobljena ustrezna gradbena dokumentacija za gradnjo ekspozituri v Šentjernej in na Drski v Novem mestu. V preteklem letu pa je banka tudi že poravnala obveznosti za gradnjo večnamenske stavbe v Črnomlju, kamor naj bi se iz sedanjih utesnjenih prostorov preselila sedanja ekspozitura. Prav tako nameravajo rešiti prostorske stike ekspozituri v Metliki.

T. J.

KAKŠNA BO BODOČNOST KOVINARJA

ČRNOMELJ — V tukajšnjem Kovinarju, tozdu ljubljanskega SCT, razmišljajo o sanaciji, saj so imeli v preteklem letu skoraj 2 milijardi dinarjev izgube. Težava pa je dobiti program za bolj donosno proizvodnjo. Če bi ga v SCT imeli, bi ga najbrž uporabili že za svoj osnovni program, ki je prav tako v škripcih. Zato v Kovinarju razmišljajo tudi o osamosvojitvi, preden ni primanjkljaj še večji, želijo pa si tudi, da bi se agonija tega kolektiva čimprej končala.

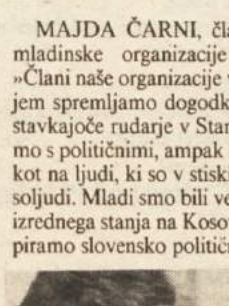
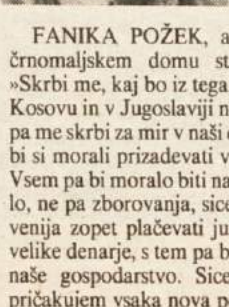
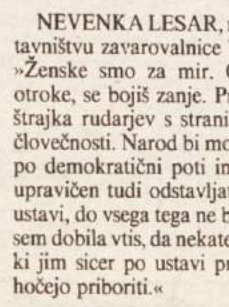
PONUDBA KOVINARJA

KOČEVJE — Kočevski Kovinar je poslal delovnim organizacijam v občini Kočevje in Ribnica ponudbo o skupnem sodelovanju pri dokončni dograditvi ali prenovitvi zasebnih hiš in stanovanj. Po Kovinarjevem predlogu, s katerim se strinja tudi kočevski občinski izvršni svet, Kovinar ponuja za omenjena dela 10-odstotni popust, do 10-mesečno brezobrestno posojilo in nespremenjeno cenno, vendar pod pogojem, da delovna organizacija, pri kateri je zasebni graditelj ali prenovitelj hiše oz. stanovanja zaposlen, pri Kovinarju za to obdobje brezobrestno shrani ustrezni delež svojih sredstev iz sklada za gradnjo stanovanj.

Naša anketa

Kosovo, moja žalost?

Vojaški poseg na Kosovu je razburil in razcepil Jugoslavijo. Ključna stvar je, da Cankarjeva doma ni zalegel, le prilil je olja na ogenj in uresničile se bojzani, da bodo besede govornikov zlonamerno tolmačene ter izkoristene v gonjo proti Slovincem. In res, že se dvigujejo glasovi, da bi morali tanki orati ne samo po prištinskih, temveč tudi po ljubljanskih ulicah ter tako zatreji kontrarevolucijo. Tisti, ki to zahtevajo, pa razgaljajo sami sebe, kajti s tem, ko govorijo o kontrarevoluciji v Sloveniji, razkrivajo vsem, ki so jim razmere bolj poznane, tudi svoje početje na Kosovu: da gre pravzaprav za rušenje ustave iz leta 1974 ter pripravljane terena za novo srbsko ustavo, ki je večinski narod v pokrajini brez takega predhodnega »meščanja«; sicer ne bi sprejel. Ti »demokratični« postopki skupaj s siceršnjo gospodarsko nestabilnostjo nas še bolj oddaljujejo od moderne Evrope. To je videti tudi iz časopisnih komentarjev, saj so ti dogajanjem pozitivno naklonjeni le naši veliki vzhodni sosedji, ki je tudi vajena s tanki zadušili želje narodov po demokraciji in svobodi.

NEVENKA LESAR, referentka v predstavnstvu zavarovalnice Triglav v Ribnici: »Ženske smo za mir. Če imaš družino, otroke, se bojiš zanje. Pri dogajanju okoli štrajka rudarjev s strani politikov ni bilo človečnosti. Narod bi moral voditelje voliti po demokratični poti in bi jih potem bil upravičen tudi odstavljati. Če bi delali po ustavi, do vsega tega ne bi prišlo. Iz poročil sem dobila vtis, da nekateri nimajo pravice, ki jim sicer po ustavi pripadajo, pa si jih hočejo priboriti.«

ALAGA AMOLIĆ, zidar pri Pionirju Krško: »Za nas je vse to politika, o kateri smo zelo slabo obveščeni, in mislim, da se morajo s tem problemom ubadati politiki. Za nas delavce pa je najpomembnejše, da je mir, da imamo delo in lahko skrbimo za svoje družine. Tu v Sloveniji živim že dvajset let in doslej nisem imel nobenih problemov, saj se vsi skupaj dobro razumemo. Bošanci, Srbi, Hrvati. Mislim, da nam sedaj manjka predvsem pameti, modrosti, da bi se izognili vsem težavam, ki nas tarejo.«

FANIKA POŽEK, administratorka v Črnomljskem domu starejših občanov: »Skrbi me, kaj bo iz tega, kar se dogaja na Kosovu in v Jugoslaviji nasploh. Predvsem pa me skrbi za mir v naši državi in za ta mir bi si morali prizadevati v vseh republikah. Vsem pa bi moralo biti na prvem mestu delo, ne pa zborovanja, sicer bo morala Slovenija zopet plačevati južnim republikam velike denarje, s tem pa bo še bolj oslabele naše gospodarstvo. Sicer pa s strahom pričakujem vsaka nova poročila.«

MARJANCA KOČEVAR, učiteljica OŠ Brsljin, Novo mesto: »Dogajanja na jugu Jugoslavije me navdajajo z globoko zaskrbljenostjo, predvsem zato, ker vidim, da se stvari preveč polarizirajo, ob strani pa ostajajo razum, osnovne človekove pravice in dostojanstvo. Zelo me je prizadela tudi gesta srbskih književnikov, saj bi morali biti prav književniki nosilci prijateljstva med narodi, ohraniti bi morali razum in sposobnost za strpen dialog v vsaki situaciji.«

MAJDA ČARNI, članica predsedstva mladinske organizacije Zakot-Bukošek: »Člani naše organizacije ves čas z zanimanjem spremljamo dogodke na Kosovu. Na stakajoče rudarje v Starem trgu ne gledamo s političnimi, ampak s humanimi očmi, kot na ljudi, ki so v stiski potrebni pomoči soljudi. Mladi smo bili ves čas proti uvedbi izrednega stanja na Kosovu in v celoti podpiramo slovensko politično vodstvo.«

SLAVKO DRAGOVAN, inženir iz metliške Vinske kleti: »Po mojem mnenju je reakcija Slovencev na razmere na Kosovu upravičena. Zaradi takih razmer se čutimo ogroženi tudi v Sloveniji in uvedba izrednega stanja gotovo ni rešitev za to. Če je v vsi 10 hiš, se ima vsaka pravico po svoje razvijati in to možnost morajo imeti tudi Albanci na Kosovu. In to s svojim delom in povodstvom svojih demokratično izvoljenih voditeljev.«

MILENA KLUN, referentka za samoupravljanje v Melaminu Kočevje: »Tudi v Melaminu smo podpisovali izjavo in protest proti uvedbi vojnega stanja na Kosovu. Posebno se dekleta in žene smo proti temu, da bi spore reševali s silo. Bolj moralno in človeško je vse urejati po mirni poti in s sporazumevanjem. Vsi si želimo mir in da bi lahko živeli in delali v normalnih razmerah. Skratka, vsi smo proti vsakemu nasilju.«

TONE PERPAR, sekretar OK SZDL Trebnje: »Tudi Trebnjani smo podprli stvaritve rudarje, toda ne zaradi same stvaritve, temveč zato, ker smo imeli pred očmi ohranitev življenj rudarjev. Menim, da bi morali na predsedstvo SFRJ urejati razmere na Kosovu v normalnem okolju, ne pa pod nedopustnim pritiskom beograjskega mitinga. Tudi zaradi pritiska mitinga na delegate skupščine SFRJ in zveznih družbeno-političnih organizacij bi morali to preprečiti z zakonom.«

JOŽE ŠTURBEJ, kmet iz Oresja pri Sevnici: »Stavko rudarjev v Starem trgu sem razumel kot zahtevo, da bi albanski živel dosegel človeka vredno in enakovredno življenje v SAP Kosovu, a mu predvidene spremembe srbske ustave in pritiski mitingov uresničitev tega cilja oddaljujejo. V takem ozračju bi verjetno protestirali ljudje tudi drugod. Drugo pa je vprašanje, kakšno je zgodovinsko, resnično ozadje teh dogodkov na Kosovu.«

Brez pluralizma ni državnosti

V Semiču omizje strokovnjakov o razvoju slovenske državnosti — O Kosovu

SEMIČ — »Slovenska državnost se je konstituirala med NOB, izbojevali smo jo s svojo borbo v skupnosti z drugimi jugoslovskega narodi. Sedaj pa moramo ohranjati interese, ki izhajajo iz različnosti. Jugoslavija je namreč že toliko dokazana posebna vrednota in smo vanjo že toliko vložili, da moramo v njej nadaljevati z življenjem,« je med drugim dejal dr. Janko Pleterski, voditelj omizja o razvoju slovenske državnosti, ki so ga pretekli teden pripravili v Semiču.

Ko je govoril o perspektivah slovenske državnosti, je dr. Boštjan Markič dejal: »Slovenski narod, ki je družbenopolitično polnoleten, mora biti ustvarjalno kritičen do sebe, mora spraviti na površje svoje ustvarjalne sile ter si pogoje za nadaljnji razvoj državnosti sam ustvariti. Temelj razvoja slovenske državnosti je odprtost slovenske družbe, to pa pomeni pretok idej, znanja, znanstvenih izsledkov. Perspektiva slovenske državnosti je v takšnem federalizmu, ki ne bi bil preveč vsrkajoč, ki torej ne bi preveč vsrkal državnosti federalnih enot.«

V razpravi so bili prisotni edini, da bi morali pri naslednjih ustavnih spremembah spremeniti postopek, in sicer najprej napisati republiške ter šele potem zvezno ustavo. Enega od poslušalcev pa je zanimalo, do katere mere lahko Slovenci popuščamo pri prizadevanju različnosti v Jugoslaviji. Po besedah strokovnjaka je problem federacije problem dogovora med federalnimi enotami in hkrati tudi priznavanje različnosti. Različnost je dopustna do tiste mere, da ne posega v pristojnosti drugih enot. Toda če gre za eno državo, je prav, če so temeljne stvari urejene po

določenem vzorcu. Ena od takšnih je varstvo človekovih pravic in prav tu bi Slovenija lahko prispevala vzorec.

Na vprašanja o političnem pluralizmu je dr. Markič odgovoril, da smo

• Na strokovnem omizju v Semiču, ki sta ga ob 45. obletnici 1. zasedanja Snosa v Črnomlju pripravila črnomljska občinska skupščina in medobčinsko študijsko središče ZK v Novem mestu, so sodelovali dr. Janko Pleterski, dr. Ivan Kristan, dr. Tone Ferenc, dr. Boštjan Markič, dr. Dušan Nečak, dr. Ernest Petrič, dr. Danilo Turk in dr. Anton Bebler.

dolgo časa samo govorili o političnem pluralizmu, ki naj bi deloval kot nestransko demokracija, rezultati pa so navadno umanjali. »Politični pluralizem, kot se je oblikoval sedaj, razumem kot nadaljnjo možnost tekmovalnosti, ki bi se opirala tudi na neposredne volitve. S tem bi zmanjševali politično apatijo in povečevali odgovornost.« Dr. Ernest Petrič pa je dejal, da se zaradi odsotnosti političnega pluralizma v našem razvoju v zadnjih desetletjih niso

razreševala vprašanja odnosa med republikami in federacijo, prav tako pa tudi ne vprašanje armade. Izgledalo je, kot da je vse rešeno. Ni bilo možnosti za obrambo avtentičnih avnojskih principov. Po trditvah dr. Pleterskega pa brez političnega pluralizma ni socializma in dobre slovenske in jugoslovske državnosti.

Na vprašanja o dogodkih na Kosovu je odgovoril dr. Ivan Kristan, ki je dejal, da se tu prepletata dve plati, politična in humana. »Vprašanje je, kako se obnašati do problema Kosova. Vzrok dogodkov, ki smo jim priča, pa je bil postopek, ki so ga hoteli v Srbiji ubrati, da bi rešili probleme v tej republici. Vendar se je pot, ki jo je ubral Slobodan Milošević, pokazala kot neustrezna. Jedro nesporazuma je v tem, da so hoteli izpeljati stvari do konca prestižno, četudi bi v jami umrlo na stotine rudarjev. Postopek prestižnega vztrajanja pa je nemogoče, ko gre za vrednote ljudi. Sicer pa je bila tudi napaka Stipe Suvarja, ki na obisku pri rudarjih ni opravil tiste naloge, ki bi jo moral.«

M. BEZEK-JAKŠE

SEMIČ IMEL V GOSTEH STROKOVNJAKE — Na omizju o razvoju slovenske državnosti je sodelovalo 8 strokovnjakov s tega področja, ki so med drugim poudarili, da mora sodobna država temeljiti na pravici do samoodločbe, ki je neodtujljiva pravica vsakega naroda. Opozorili so, da včasih v Sloveniji pojavljajo tudi ideje, ki enačijo samoodločbo z odcepitvijo. (Foto: M. B.-J.)

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 44 z dne 6. marca 1989

država	valuta	tečaj velja za	za devize, efektivno, črke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	5805,83	5814,55	5823,27
Avstrija	šiling	100	55152,96	55235,81	55318,66
Kanada	dolar	1	5995,68	6004,69	6013,70
Danska	krona	100	99601,44	99751,07	99900,70
Finska	marka	100	166098,70	166348,22	166597,74
Francija	frank	100	114039,88	114211,20	114382,52
ZR Nemčija	marka	100	387222,73	387804,44	388386,15
Grčija	drahma	100	4614,15	4621,08	4628,01
Irsko	funt	1	10330,23	10345,75	10361,27
Italija	lira	100	526,39	527,18	527,97
Japonska	jen	100	5581,94	5590,33	5598,72
Kuvajt	kv. dinar	1	24809,75	24847,02	24884,29
Nizozemska	gulden	100	343762,48	344278,90	344795,32
Norveška	krona	100	106017,83	106177,10	106336,37
Portugalska	escudo	100	4694,33	4701,38	4708,43
Švedsko	krona	100	112986,96	113156,70	113326,44
Švica	frank	100	453178,06	453858,85	454539,64
V. Britanija	funt	1	12284,60	12303,05	12321,50
ZDA	dolar	1	7148,13	7158,87	7169,61

Iščemo župana

Po dolgem odlašanju Emil Tomažič le napovedal odstop

MARIBOR — Mesto išče novega župana. Nič nenavadnega in nič posebnega, če ne bi bila zgodba o že oktobra lani napovedanem odstopu zdajšnjega predsednika mestne skupščine Emila Tomažiča umeščena v mozaik odstopov nekaterih funkcionarjev v mestu in v mariborskih občinah v zadnjem času. Precej je bilo ugibanj, ali se za lanskim »skrivnostnim« županovim pojasnilom, da »ne odstopa iz zdravstvenih, temveč iz osebnih razlogov« (nekaj mesecev poprej je preстал težko operacijo in je bilo že tedaj veliko vprašanj, ali bo lahko naprej opravljal svojo funkcijo), ne skrivajo kakšna globlja nesoglasja v mestnem vrhu. Tomažič takrat o tem ni hotel govoriti, napovedal je le, da bo odstopil v času izbire novega člana slovenskega predsedstva.

Volitve člana predsedstva so medtem minile, Tomažič pa svoje napovedi ni uresničil, zato so nekaka

teri že domnevali, da si je premislil. Pred dnevi pa je le sporočil, da se nepreklicno odpoveduje funkciji pred iztekom mandata. Zdi se, da vzroki, zakaj odhaja, po toliko mesecih odlašanja v mestu skoraj nikogar več ne zanimajo, toda najbrž je poglobilni razlog vendarle njegovo zdravje, čeprav tega tudi zdaj ni izrecno priznal.

Zdaj je kajpada treba izvoliti novega župana. In prav tu si je mestna Socialistična zveza za zdaj pridobila nekaj političnih točk s sprejemom meril, po katerih naj bi izbrali kandidata za novega prvega moža štajerske prestolnice. Kriteriji, pred dnevi predstavljeni javnosti skupaj s pozivom, naj vsi sodelujejo pri predlaganju novih imen, namreč odstopajo od doslej klišejskih kadrovskega direktiv. Namesto slovutih opredelitev, da mora kandidati biti »privržen socialističnemu samoupravljanju, delegatskemu sistemu in neuvrščeniosti« (slednja je za župana Maribora še posebno pomembna!), so se oblikovalci meril potrudili in jih imenovali bolj določno: kandidat mora biti »komunikativen in mora znati javno nastopati«, »mora biti pripravljen svojo vizijo razvoja mesta predstaviti javnosti«, imeti mora »družbeni ugled in uživati zaupanje ljudi na osnovi dosedanjega dela«, biti mora »ustvarjalno in inovativno« ipd. Če te kriterije primerjamo s tistimi iz prejšnjih let, je opazen napredek.

Vprašanje je seveda le, kje bodo našli človeka, ki bi glede na merila lahko morebiti kandidiral celo za predsednika ZDA, ne samo Maribora. A politika je pri nas postala tako nepredvidljiva, da nič ni več nemogoče.

MILAN PREDAN

Kmetijstvo

Projekt za res žlahtno kapljico

V izdelavi dolgoročni projekt razvoja slovenskega vinogradništva in vinarstva

METLIKA — Pred časom je republiški izvršni svet naročil Poslovni skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije, naj izdela dolgoročni projekt razvoja vinogradništva in vinarstva v naši republiki. Pri izdelavi tega projekta, katerega vodja in koordinator je mag. Julij Nemenič iz Kmetijskega inštituta, sodelujejo številni slovenski strokovnjaki.

Delo so si razdelili po skupinah. Skupino za trsničarstvo vodi mag. Tone Zafušnik, skupino za vinogradništvo dr. Jože Colnarič, skupino za vinarstvo dr. Slavica Sikovec, skupino za organizacijo in ekonomiko inž. Slavko Gliha, skupino za marketing mag. Janez Istenič, skupino za zakonodajo inž. Terpi-

nova. Projekt naj bi bil narejen do konca tega meseca. Tako celovit in strokovno podprt projekt bo gotovo odgovornim služil pri oblikovanju bodoče kmetijske politike v Sloveniji.

V projektu ugotavljajo, da je obnova vinogradov tako draga, da vinogradniki in kmetijske zadruge za obnovo ne vidijo ekonomskega interesa, zato v projektu nakazujejo vire za sofinanciranje ob-

nove s precejšnjim deležem nepovratnega denarja. Izdelali bodo tudi modele vinograda za tri glavne klimatske predelne Slovenije: Štajersko, Posavje z Dolenjsko in Belo krajino ter Primorsko. Poudarek bo na sajenu tržno perspektivnih sort, ki lahko najbolj uspejajo v posameznem okolju. Poslej naj bi bil na vsaki steklenici vina zelo vidno označen »rojni kraj« vina. Željivo doseči, da bi se slovensko poreklo vin povsod vidno razločevalo od ostalih vin, kar naj bi tudi v doglednem času pripomoglo, da si bo Slovenija na evropskih tržiščih pri-

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja Tit Doberšek

Zakaj gnojimo

Pri gnojenju vinogradov moramo poleg izpiranja hranilnih snovi upoštevati, kako se posamezne hranilne snovi izkoriščajo v zemlji. Zaradi značilnosti razvoja korenin je izkoriščanje hranilnih snovi pri trti slabše kot pri drugih kmetijskih rastlinah. Izkoriščanje hranilnih snovi pri trti primerjamo z enoletnimi poljedelskimi kmetijskimi rastlinami, in to zaradi pomanjkanja praktičnih tovrstnih izkušenj pri trti. Enoletne poljedelske kmetijske rastline izkoriščajo:

- dušik od 50 do 80%; to pomeni: če smo rastlinam pognojili s 100 kg čistega dušika na hektar, ga bodo rastline dobile le 50, največ 80 kg;
- fosfor od 20 do 30%;
- kalij od 60 do 70%.

Ker trta hranilne snovi še za nekaj odstotkov slabše izkorišča, je pri gnojenju vinogradov treba to upoštevati in uporabljati večje količine hranilnih snovi.

Delovanje glavnih elementov

1. Dušik (N). Pomanjkanje dušika se pokaže v slabi rasti mladik, listi so svetlo zelene, pozneje rumenaste barve. Listni peclji dobijo rubinasto rdečo barvo. Rastni vršički odmirajo. Grozdje je slabše obarvano. Trta spomladi pozneje odganja, v jeseni pa prej sklene rast. Pri močni rodnosti in slabem gnojenju se listje začne sušiti, robovi listov se vihajo navzgor, tudi vitice odpadajo. Členki na mladikah so debelejši, medlenki pa krajši. Enoletna rozga ima hrapavo, rebroso skorjo. Če opazimo navedene znake pomanjkanja dušika že v juniju, moramo takoj gnojiti s hitro delujočimi gnojili ali pa gnojiti skozi list (foliarno), kar lahko kombiniramo z rednim škropljenjem trte.

Če je dušika preveč, posebno če nezadostno gnojimo s fosforjem in kalijem, je vegetacija prebuja, trte se ob cvetenju ospavajo, les v jeseni slabše dozori in pozimi rad pozebe.

Dušik najbolj učinkovito deluje na povečanje pridelka. Vinograd brez dušika slabo rodi in daje zanikrno grozdje.

En kilogram čistega dušika poveča pridelok za 15 do 24 kg grozdja.

Za povprečni pridelok 8000 l vina na 1 ha in če upoštevamo izkoristek in izpiranje, moramo ob povprečno 6 do 7000 trt na 1 ha trti letno zagotoviti 150 kg čistega dušika. Z dušikom ni mogoče gnojiti na zalogo, ker se izpira.

Količina dušika kot gnojila je odvisna:

- od ekoloških razmer, to je od podnebnja in kakovosti zemlje;
- od sorte trte; bujne sorte z večjo razsežnostjo porabijo več hranil;
- od agrotehnike; zatravljani vinogradi potrebujejo več hranil;
- od razmerja z drugimi elementi prehrane, kot sta v tem primeru fosfor in kalij. Za harmonično učinkovitost hranil v vinogradu je po Lenzu Moserju razmerje NPK 1:1,5:3, pri nas običajno 1:1,2.

Največ dušika rabi in izkoristi trta do cvetenja. Najugodnejši čas za gnojenje z dušikom je spomladi, tik preden začne trta odganjati, delno pa še pozneje, med bujno vegetacijo trte po cvetenju do srede junja.

Če uporabljamo, kar je v vinogradnikih danes najbolj pogosto, rudninska gnojila, bomo posipali NPK pred vegetacijo v aprilu. Kan pa bomo dodali pred cvetenjem ali celo po cvetenju trte. Vsekakor bomo z rudninskimi dušičnimi gnojili trti postregli v dveh obdobjih, da bo izkoristek dušika večji. Če vinograd gnojimo s hlevskim gnojem, ki ima dovolj dušika, v tistem letu ni potrebno gnojiti še z rudninskimi dušičnimi gnojili. Vendar se tudi dušik iz hlevskega gnoja v enem letu porabi, ostanek pa izpere; pomeni, da tudi s hlevskim gnojem, kar se tiče preskrbe z dušikom, vinograd ni mogoče pognojiti na zalogo.

O ostalih elementih prehrane trte pa drugič.

T. DOBERŠEK

ZDRAVLJENJE ČEBEL

TREBNJE — Čebelarstvo društvo Trebnje obvešča vse svoje člane, da se bo zdravljenje čebel začelo 12. marca, in sicer na vsem območju občine ter z enakim zdravilom zoper varozno. Nadzor bodo opravljali veterinarska inšpekcija ter čebelarji pregledniki. Naslednje zdravljenje pa bo v prvi tretjini julija. Čebelarje opozarjajo na to, da bo mogoče uspehe doseči le, če se bodo vsi čebelarji vestno lotili zdravljenja in sčasno.

ŠE DVA PRIKAZA REZI

NOVO MESTO — V torek, 14. marca, bo ob 14. uri v nasadu Srednje kmetijske šole Grm prikaz rezi sadnega drevoja, vodil pa ga bo znani sadjarski strokovnjak mag. Alojž Mustar, pospeševalca kmetijskega zavoda, zadolžen za dolenski in posavsko regijo. Zaradi igemnega zanimanja bodo ponovili demonstracijo rezi vinske trte in to 15. marca ob 14. uri pod Trško goro.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali solato po 8.000 do 12.000 din kilogram, korenje in solerabo po 2.500, radič, motovilce in čebulo po 20.000, črno redkev po 3.000, regrat po 10.000 do 20.000, česen po 8.000 do 9.000 in fižol po 9.000 do 14.000 din kilogram. Jabolka so stala 1.500 do 3.200 din kilo, solatna sadika je stala kupce 150 din. Merico špinače je bilo moč dobiti za 5.000 din, merico najkvalitetnejših semen za spomladansko setev pa za 2.000 din. Lonček smetane je veljal 5.000 do 6.000 din, medtem ko se je cena skute gibala med 6.000 in 10.000 din za kilo. Jajca so prodajali po 650 do 700 din. Kilogram krvavic je stal 12.000 din. Na prodaj so imeli precej cvetja. Cvet vrtnice in tulipana je veljal 4.000 in nagejina 2.500 din, medtem ko so prodajali šopke po 1.000 do 1.500 din.

Sejmišča

NOVO MESTO — V ponedeljek so rejci pripeljali 276 prašičev, starih 6 do 15 tednov, in 13 prašičev v starosti nad 6 mesecev. Lastnika je menjalo skupno 190 živali. Mlajše prašiče so prodajali po 280.000 do 500.000 din žival in starejših po 7.000 din kilogram žive teže. Na sejmu so imeli še 2 kravi, ki sta veljali 5.500 din kilogram žive teže, in 2 bika, katerih cena je znašala 8.000 din za kilogram žive teže.

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 185 do 3 mesece starih prašičev in 23 starejših. Mlajših so prodali 102, in sicer po 13.000 do 14.000 din kilogram žive teže in starejših 11, in to po 6.500 do 7.500 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Lanske napake svarijo

Sorta sama po sebi ni in ne more biti zveličavna, ona velik pridelok le omogoči, ne more pa popraviti očitnih strokovnih napak pri pridelovanju. Zato bo zanimivo, kaj je pokazala ocena lanske sušne letine, ki jo je opravil ljubljanski kmetijski zavod in ki bi jo bilo koristno upoštevati pri letošnjem kmetovanju.

Lanska suša je najbolj prizadela koruzo, vendar ne vso enako. Pravočasno obsejanje, pravilno obdelane in izdatno pognojene njive so bile občutno manj prizadete. Zaradi suše se je še izraziteje pokazalo, da naši kmetovalci za zatiranje plevelov uporabljajo preveč triazinov. Proti tem herbicidom odporni pleveli, kot na primer prosaste trave, ščir in loboda, so se lani še bolj namnožili. Ob tem pa je v tleh ostalo precej nerazkrojenih triazinov, ki so prizadeli jesenske posevke na koruzišču.

Lani se je vnovič pokazalo, da agrotehnične ukrepe izvajamo preveč kampanjsko in s premalo strokovnega znanja. To velja zlasti za škropljenje proti rastlinskih boleznim in škodljivcem. Mariborski profesor dr. Milan Novak ocenjuje, da je za več kot dve tretjini vseh fitoterapevtskih neuspehov kriv človek in njegov stroj. Pri preizkusnem testiranju 40 škroplilnic na primer se je izkazalo, da je samo ena brezhibna. Koliko je potem šele napadnih škropljenj in koliko denarja dobesedno zmečemo skozi okno!

Kljub neprestanemu ponavljanju kmetijskih strokovnjakov, da je treba pri gnojenju uravnoteženo ter v skladu s potrebami zemlje in rastlin, se vedno znova ponavljajo napake. Poraba dušika, ki daje pač najbolj na zunaj viden učinek, je prevelika v primerjavi z fosforjem in kalijem. Posledica te enostranosti so poleg posevki, prebuja rast cime, drobni pridelki in bujna razrast plevelov. V krompirjevih nasadih in na travnikih je to še posebno vidno. Lansko leto je še enkrat potrdilo, da se je treba posloviti od gnojenja »na pamet«, sicer v poljedelstvu ne bo dobrih rezultatov.

Najraje bi denar na roke

Podružnica kmečke zveze tudi v Globokem

GLOBOKO — V krajevni skupnosti so 2. marca ustanovili Slovensko kmečko zvezo. Občni zbor je bil zelo dobro obiskan in organizacija ima že 160 članov. Za predsednika so izvolili Martina Lepšina, ki je dejal, da ta hip še nimajo svojega delovnega programa, da pa v celoti sprejemajo republiški program, v katerem so obsežni interesi vseh slovenskih kmetov.

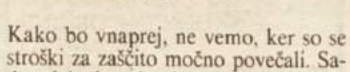
»Globočani smo kooperanti Agrarie in Slovina,« je nadaljeval Lepšina, »vendar ti odnosi niso tisto, kar si mi predstavljamo. Vinogradništvo je že nekaj let v krizi in zdaj je na udaru živinoreja. Edino sadjarstvo se še obnese.

25. v naslednjem mesecu. Medtem že veliko izgubi na vrednosti in koristi ima samo tisti, ki ga obrača.

Predsednik Lepšina je vinogradnik in živinorejec, zato ni zadovoljen, če prejme (denar za grozdje) šele čez dva meseca in če na plačilo teleta čaka štiri-najst dni. Ne gre mu v račun, da ima klavnica lahko dobiček, kmetje so pa vsak dan na slabšem. Po njegovem prepričanju taki računi niso čisti. Tudi sadjarji morajo predolgo čakati na denar.

Glede mleka zastavljajo rejci mlekarice še druga vprašanja, na katera nimajo pravega odgovora. Medtem ko ima Slovenija presežke mleka, Jugoslavija uvaža mleko v prahu in ga prodaja kot sveže. Kot da deviz ne more porabiti za kaj bolj nujnega.

J. T.

Martin Lepšina

Kako bo vnaprej, ne vemo, ker so se stroški za zaščito močno povečali. Sadovnjake je treba škropiti 15-krat, a li ter škropiva se je tako podražila, da ne vem, kako bomo to zmogli. Lani smo dali zanj 40, letos 400 tisočakov. Nas kmete najbolj tarejo cene in zamude pri plačevanju pridelkov. Zato upamo, da bomo s posredovanjem Kmečke in Zadrudne zveze v Sloveniji dosegli plačevanja mleka sredi meseca za pretekli mesec. Zdjaj dobimo denar šele 24. ali

USPOSOBILI 2.200 HA ZEMLJIŠČ

ČRNOMELJ — V črnomeljski občini načrtujejo, da bodo v letošnjem letu z različnimi posegi usposobili 2.200 hektarov kmetijskih zemljišč. Od tega bodo na 1.800 hektarih opravili agromelioracije, in sicer na območju Lipe-Hasta, Rožnega Dola, Tribuč, Nerajca ter dokončali projekt Semič. Hidromeliorirali in komasirali bodo 200 hektarov na območju Dobljuč-Jernejce vasi, načrtujejo pa tudi ureditev trajnih nasadov na okrog 25 hektarih.

BREŽICE: MLADI ZADRUŽNIKI TEKMUJEJO

BREŽICE — Občinska konferenca ZSMS in aktiv mladih zadrudnikov pri Agrarii-TOK Koooperacija prirejata 10. marca kviz »Mladi in kmetijstvo«. Tekmovanje bo v gasilskem domu v Dečnem selu. Sodelovali bodo aktivni mladih zadrudnikov Dečno selo, Globoko, Cerklje, Bizelsko, Pišce in dve ekipi iz Brežic. Letošnji temi za prvo tečajevno stopnjo sta varčevanje v gospodinjstvu in razvojni cilji kmetijske nerazvitih območij. Za drugo tečajevno stopnjo morajo tekmovalci obvladati gnojenje kmetijskih rastlin in sodobno pridelovanje hrush, za tretjo pa možnosti zniževanja stroškov v kmetijski pridelavi. Zmagovalci bodo zastopali brežiško občino na regijskem tekmovalju, ki bo letos v Sevnici. Za prireditve v Dečnem selu pripravlja mladinska organizacija Arče kulturni program.

NIZOZEMSKA SE DUŠI V GNOJU

NIZOZEMSKA, ena najbolj razvitih kmetijskih dežel na svetu, se spoprijemlje s svojevrstnim preoblijem, preobiljem živine in s tem povezanega hlevskega gnoja. V deželi redijo zdaj kar 14 milijonov prašičev, 5 milijonov glav govedi in 90 milijonov kokoši in piščancev, ki dajo na leto skupno 93 milijonov ton hlevskega gnoja. Nizozemska ima 14,6 milijona prebivalcev, torej pride na vsakega 6 ton gnoja, kar je glede na potrebe kmetijske zemlje odločno preveč.

Ministrstvo za varstvo okolja zato vztraja, da je treba nizozemsko živinorejo omejiti, saj pretirano gnojenje prinaša vse večje nevarnost za onesnaževanje vode z nitrati, poleg tega ocenjuje, da ena tretjina kislega dežja, ki pada na deželo, izvira iz izhlapevanja snovi iz gnoja, na debelo potrosenega po kmetijski zemlji. Določili so celo cilj: do konca stoletja naj bi zmanjšali količino potrosenega hlevskega gnoja na 53 milijonov ton na leto.

Kmetje bodo morali bolje urediti gnojišča, trosenje gnoja pa bo prepovedano v času, ko lahko bolj onesnaži naravo. Uvedena bo posebna taksa, ustanovljena pa bo tudi t. i. banka za hlevski gnoj, kamor bodo kmetje vozili odvečni gnoj. (Sodobno kmetijstvo)

ZBIRANJE VZORCEV

ČRNOMELJ, METLIKA — Društvo vinogradnikov Bele krajine bo v okviru Vinske vigradi v Metliki, ki bo od 19. do 21. maja, pripravilo 13. razstavno vin. Vzorce vin za razstavo bodo pobirali v soboto in nedeljo, 11. in 12. marca. Vsi vinogradniki, ki želijo dati vzorce v oceno, naj se prijavijo pri tajnikih podružnic ali poverjenikih, ki so isti ljudje kot pretekla leta.

TEČAJ ZA VINOGRADNIKE IN VINARJE

METLIKA — Od 4. do 14. marca poteka v metliški vinski kleti tečaj za belokranjske vinogradnike in vinarje. To je prvi tovrstni tečaj v deželi ob Kolpi. Pobudnik je bilo društvo vinogradnikov Bele krajine, organizator srednja kmetijska šola Grm iz Novega mesta, organizirajo pa v soglasju z republiškim komitejem za kmetijstvo, tečaj pa vodi mag. Julij Nemenič.

Raje mastitis kot nakup gnojil

Belokranjska živina je dokaj zdrava, zato imajo veterinarji manj dela in s tem tudi manjši zaslužek — Najpogostejši mastitis — Dognojevanje polj

ČRNOMELJ — V belokranjski enoti dolensko-posavskega veterinarskega zavoda s sedežem v Črnomlju in ambulanto v Metliki je zaposlenih 6 veterinarjev, veterinarski tehnik ter vodja pisarne. Če manjka le eden, se poruši sistem dela. Velika obremenitev za enoto pa bo tudi osemenjevanje krav ob nedeljah, ki so ga po nekajletnem premoru na željo kmetov in kmetijske zadruge zopet uvedli konec preteklega tedna.

»Veterinar v Jugoslaviji nima takšnega položaja kot v tujini in je močno odvisen od razmer v kmetijstvu. Če se kmetu ne splača več gojiti živino, to pošteno občutimo tudi v veterinarski službi. In krav je v Beli krajini iz leta v leto manj. Ne toliko v ravninskem delu, temveč v hribovitem področju, kjer prevladujejo polkmetje,« pravi vodja črnomeljske enote Jerneja Fabjan.

Belokranjski veterinarji opravijo vsak mesec okrog 250 kurativnih obiskov, na leto pa okrog 600 obiskov za osemenjevanje krav, petino živine cepijo proti tuberkulozi, 2.500 psov proti steklini ter dvakrat toliko prašičev proti rdečici. Sicer pa je boleznih med živalmi v Beli krajini malo. »Če so živali zdrave, pomeni, da veterinarska služba dobro dela. To daje zadovoljstvo kmetom in veterinarjem, problem je le v tem, da se mi financiramo sami s svojim delom, in če ni dela, tudi zaslužka ni,« pojasnjuje začarani krog Fabjanova.

Sicer pa je najpogostejša bolezen krav v deželi ob Kolpi vnetje vimena, mastitis. Kronični mastitis so doslej redno zdravili, težave pa so bile pri zdravljenju latentnega, skritega mastitisa, za katerega se kmetje marsikdaj zaradi velikih stroškov niso odločili. Od konca preteklega leta pa kmetje za

OVCE PRIHAJAJO

KOČEVJE — Okoli 450 ovac je prispelo v ponedeljek, 6. marca, na območje Ložin v kočevski občini. Prignali so jih ovcarji iz Bosne, in sicer iz smeri sosednje ribniške občine. Inšpektorji in miličniki niso mogli ugotoviti, kdo je lastnik ali pastir, ker pastirjev pri čredi ni bilo. Tam je varoval ovec le otrok, ki je povedal, da ostali kupujejo ovce v Gerovem na Hrvaškem. Inšpektorji, kmetijski in miličniški proučujejo, po kateri poti bodo napotili ovce iz občine, da bo najmanj škode.

Raje mastitis kot nakup gnojil

Belokranjska živina je dokaj zdrava, zato imajo veterinarji manj dela in s tem tudi manjši zaslužek — Najpogostejši mastitis — Dognojevanje polj

več polno ceno. Zato veterinarji pričakujejo, da bodo rezultati intervencijskih akcij v letošnjem letu boljši. »Sicer pa bo uspešnost akcij v veliki meri odvisna od tega, kako bodo kmetje nadaljevali z zdravljenjem. Vedeti moramo namreč, da je pomanjkljiva prehrana eden glavnih vzrokov za plodnostne motnje in mastitis. Ker je belokranjska zemlja revna, bi jo morali bolj dognojevati, da bi krma vsebovala več vitaminov, mineralov in beljakovin. Žal so gnojila že tako draga, da kmetje raje tvegajo mastitis pri kravah, kot pa da bi se odločili za ta izdatek,« pove iz izkušenj Jerneja Fabjan.

Izobraževanje posavskih čebelarjev

Svet posavskih čebelarjev vabi novomeške kolege v nedeljo v Krško

SEVNICA — V nedeljo, 12. marca, se bo ob 8.30 v Delavskem domu Edvarda Kardelja v Krškem pričelo zimsko regijsko posavsko izobraževanje čebelarjev. Dipl. vet. Vlado Gmajner bo govoril o novostih pri zatiranju varoze in drugih čebeljih boleznih. Tajnik sevnškega čebelarskega društva Viktor Kladnik je svoj prispevek naslovil »Nazaj k naravi in zatiranje varoze z zelišči,« medtem ko bo predsednik ČD Sevnica Franc Zagorc spregovoril o izkušnjah z zdravljenjem poapnele za lege in o prednostih smukanja cvetnega prahu s korejskimi mrežicami. Predstavnik sevnškega M-Kmetijskega kombinata bo govoril o sodobnejših načinih škropljenja v sadovnjakih, ki prinašajo manj zastrupitev čebel. Tudi s pomočjo videokasete Zveze čebelarskih društev se bodo lahko posavski čebelarji, ki so k izobraževanju povabili tudi novomeške kolege, seznanili z vrzjo matic za domačo uporabo. Magister Miro Mikeln pa bo spregovoril o stanju varstva čebel v Posavju.

Praznik vina

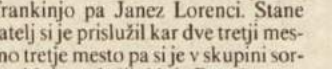
Zmagovalci na pokušnji v Trebnjem: B. Mežan, F. Režen in F. Opara

TREBNJE — Tudi letos so v trebanjski podružnici Društva vinogradnikov Dolenske organizirali pokušnjo vina, ki so jih pridelali domači vinogradniki. Zaradi slabše lanske letine so za ocenjevanje zbrali le 48 vzorcev, največ med njimi belih vin.

Sedemčlanska komisija, ki jo je vodil inž. Alojž Metelko, je prisodila največ točk belemu vinu Branka Mežana. Najboljši cviček je po njeni oceni pridelal Franc Režen, najboljšo frankinjo pa Franci Opara. Drugo najboljšo oceno so s svojimi vini dosegli za belo vino Slavko Sitar, za cviček Janez Gašperšič, za frankinjo pa Janez Lorenci. Stane Prijatelj si je prislužil kar dve tretjini mesti, eno tretje mesto pa si je v skupini sorte frankinja zaslužil Alojž Papež.

V nedeljo so se vinogradniki zbrali na občnem zboru, izvolili nov odbor, podelili zahvale in seveda pokašali najboljša izbrana vina. K dobremu razpoloženju so pripomogle slovenske pesmi in dobre, ki so jih pripravile domače kuharice.

V. L.

Jerneja Fabjan

M. BEZEK-JAKŠE

Pomoč lahko postane bumerang

Kako pomagati nerazvitim? — Najprej naj se uredijo lastninski odnosi

NOVO MESTO — Na okrogli mizi, ki je bila prejšnji četrtek ob dnevu Komunistov v hotelu Metropol posvečena reformi sistema pomoči nerazvitim, je bilo že v uvodu rečeno, da se je treba te nevalgicne teme jugoslovanskega gospodarstva, kljub temu da so se stvari ponekod zostrile do skrajne meje in sta pametna beseda in strokovno mnenje že izgubila svojo vrednost, lotili strpno, premišljeno in z upanjem, da se bo stanje kmalu spremenilo.

Poleg povabljenih strokovnjakov — Milovana Zidarja, predsednika republiškega sveta za gospodarski razvoj, Janeza Krnca, namestnika republiškega pravobranilca samoupravljanja in prof. dr. Ferda Prošta — se je okrogle mize udeležilo še večje število novomeških gospodarstvenikov in javnih delavcev. Ugotovitvi, da se je kljub vsemu s pomočjo nerazvitim marsikaj naredilo, je sledila ugotovitev, da so s sedanjim načinom dajanja pomoči vsi nezadovoljni, saj nerazviti še vedno trdijo,

DANES JAVNO O AVTOBUSNI POSTAJI

NOVO MESTO — Danes ob 17. uri bo v prostorih oddelka NOB novomeškega muzeja javna obravnava petih prispelih idejnih rešitev za avtobusno postajo v Novem mestu. Predvidoma bodo v pogovoru sodelovali tudi avtorji predlogov. O zamislih, kje in kakšna naj bi bila bodoča avtobusna postaja v Novem mestu, bo odločal občinski izvršni svet, predtem pa bodo idejne rešitve do 14. marca javno razgrnjene v prostorih Ljubljanske banke na Ljubljanski cesti.

POLNE IN PRAZNE DVORANE

PREČNA — Amaterski igralci iz tega kraja so v petek, 24. februarja, z igrjo Afera mandragol nastopili v napol prazni dvorani Doma Edvarda Kardelja v Krškem. Povsem drugače pa je bilo dan kasneje v Brusnicah, kjer jih je pričakala polna dvorana. Minulo nedeljo so nastopili v Škocjanu, sedaj pa jih čakata še dve predstavi v Domu JLA v Novem mestu, radi pa ni nastopili še v Soteski, Trebnjem in Metliki.

Bolnišnica in tri šole

Delegati novomeške občinske skupščine sprejeli predlagani načrt porabe samoprispevka

NOVO MESTO — Delegati novomeške občinske skupščine so na zadnji seji sprejeli besedilo dokončnega predloga referendumskega programa, kar pomeni, da bi v novomeški občini z denarjem iz samoprispevka v naslednjem obdobju gradili bolnišnico in šole. O tem se bodo krajinam odločali na referendumu 2. aprila. Kot so predvideli že v začetku priprav na samoprispevek, bi z občinskimi samoprispevkom preselili bolnišnične oddelke z levega Krkingega brega na desnega in zgradili nov operacijski blok. Objekte naj bi začeli graditi v začetku junija 1990.

Bife »Pri zaprti knjigi«

Kam s knjigarno? METLIKA — Štiri mesece je že tega, kar je Mladinska knjiga zaprla svojo knjigarno v Metliki. Medtem so vodilni občinski ljudje navezali stike z Državno založbo Slovenije, saj je v tem času vsakemu postalo jasno, da Metlika in s tem cela občina pač ne more biti brez knjigarnar. DZS ima svojo poslovalnico v bližnjem Črnomlju in je pripravljena odpreti jo tudi v Metliki. Pogoj pa je, da ji občina priskrbi ustrezen prostor.

Seveda je trenutno najbolj ustrezen prostor tisti, v katerem je knjigarna že bila. Po »umiku« Mladinske knjige je lokalni ostal prazen in bi vanj lahko brez kakršnih koli preurejanj vselila nova knjigarna. Lokal pa je last Mladinske knjige in ta je jasno povedala, da ga namerava prodati. Po cenitvi iz januarja je lokal vreden 160 milijonov dinarjev, kar za 80m² po sedanjih cenah stanovanjske površine res ni drago. V Metliki so se dogovorili, naj lokal kupi samoupravna stanovanjska skupnost. Na licitaciji januarja je bil njihov predstavnik tudi edini »kupipec«. Vendar iz vsega ni bilo nič, ker je denar, ki se zbira na računu stanovanjske skupnosti, stroko namenski, in sicer le za nakup družbenih stanovanj. Na to so opozorili tudi na skupščini stanovanjske skupnosti v začetku februarja. Pred vojno je bilo v Metliki največ gostinj in čevljarjev. Govorili so, da ima vsak čevljar svojo gostilno. Čevljarjev danes v Metliki skoraj ni več, gostilniški standard pa že lovi tistega iz starojugoslovanskega gnilega kapitalizma. Manjka samo še kakšen bife »Pri zaprti knjigi«. A. BARTELI

Štirje zobozdravniki?

Skoraj pol denarja mimo zdravstvene skupnosti

METLIKA — Tako kot vsa zadnja leta je metliški zdravstveni dom tudi v lanskem letu posloval pozitivno. Ne samo to, napolnili so tudi vse sklade, 4 milijone dinarjev pa namenili tudi za sklad skupne porabe za investicije. Vse to so dosegli, kljub temu da so od občinske zdravstvene skupnosti za lansko leto dobili vsega 750 milijonov dinarjev, kar pri 1,33 milijarde dinarjih celotnega prihodka znaša le 56 odst. Prejšnja leta so od zdravstvene skupnosti dobivali okoli 68 odst. vsega denarja, pa tudi ta delež je bil najmanjši v regiji, saj ostali zdravstveni domovi dobivajo od občinskih zdravstvenih skupnosti več kot 80 odst. njihovega celotnega prihodka.

Se pravi, da so v lanskem letu v metliški zdravstveni dom kar slabo polovico vsega denarja dobili od priliva od drugih zdravstvenih skupnosti, z območja katerih hodijo pacienti v metliški zdravstveni dom, in od participacije. Medtem ko je ozeleska zdravstvena skupnost, od koder hodi v zdravstveni dom v Metliko največ »tujih« pacientov, soliden in sproten plačnik, pa se s tem ne more, vsaj v metliškem primeru, pohvaliti novomeška. Od participacije se je v lanskem letu zbralo okoli 140 milijonov dinarjev, večina, več kot 90 milijonov dinarjev, od zobozdravstva, ostalo od medicine dela, le manjši del pa odpade na splošne ambulante. Participacija je v lanskem letu zelo blagodejno vplivala na njihovo likvidnostno stanje, odkar so jo znižali, pa se tudi pozna, le da v obratni smeri. S 1. marcem se je spet zvišala, in sicer za 94 odst. v primerjavi s prejšnjima mesecema. V lanskem letu so se v primerjavi z letom poprej močno povečali materiali stroški zdravstvenega doma, za blizu 150 odst., zdravila so bila dražja za 185 odst., zobozdravstveni in zobotehnični material pa kar za 211 odst. Vedno večji strošek predstavljata tudi bencin. Amortizacije za izstroženo opremo so zbrali za 40 milijonov dinarjev, kaj pa lahko s tem naredijo, pove že podatek, da nov avto za reševalno službo stane 150 in več milijonov dinarjev. Za letos ne

postavljena na ekonomski bazi in pričakovanem dobičku. Tako bi bila odstranjena tudi bojazen daljavec pomoči, tudi izrečena na okrogli mizi, da se lahko dana pomoč vrne v obliki bumeranga, se pravi nelojalne konkurence, kar se že dogaja v tekstilni industriji. V klub nerazvitih se že poskuša vpisati tudi Srbija s svojimi 59 nerazvitimi

• Lani je pomoč nerazvitim skupno znašala 1.514 milijard dinarjev, od tega je vanj prispevala Slovenija 308, Črna gora 23, Hrvaška 364, Makedonija 86, Srbija 351, Kosovo 27,5, Vojvodina 121 in Bosna in Hercegovina 231. Dobitniki pa so bili: Bosna in Hercegovina 373 milijard, Črna gora 126, Makedonija 287 in Kosovo 968. Skupno je bilo torej razdeljenih 1.754 milijard. Letos naj bi Slovenija prispevala 925 milijard dinarjev.

občinami, kar postavlja pod vprašaj doseganje določanje meril nerazvitosti, ob spremembi srbske ustave pa tudi predlog, naj bi bil fond za nerazvite v rokah razvitih, tako kot je sedež mednarodnega monetarnega fonda v New Yorku.

NESPORAZUM JE POJASNJEN

Nepričakovanemu zapletu s predstavniki JLA na zadnji seji občinske skupščine Novo mesto v zvezi s podpisovanjem izjave je botroval nesporazum. Na podlagi informacij, ki sem jih prejel tri dni po seji skupščine na seji Sveta za SLO in DS od vojaškega starešine, je razvidno, da je poveljstvo JLA po sklepu Predsedstva SFRJ dobilo usmeritve, na podlagi katerih je vsem vojaškim ustanovam (tudi domovom JLA) dalo navodila o tem, da naj se v prostorih JLA ne dogajajo kakršne koli scene, ki ne bi bile v skladu z vlogo oboroženih sil narodov in narodnosti Jugoslavije. Kakor je znano, je novomeška skupščina tudi do pot zasedala v prostorih doma JLA, ne sluteč in ne vedoč, kakšna so navodila v okviru JLA. Izvajala je delo v skladu s svojim programom in pravico do svoje suverenosti. Očitno je, da je ta vsebinski razloček domu JLA nadrejeni organ spregledal, misleč, da je podpisovanje izjave na teritoriju in v okviru JLA, ne pa v okviru programa skupščine, ki je legalno dobila prostore v Domu JLA. Zato si je tudi drugače razlagal vsa zadeva, kot bi bilo pričakovati. Nesporazum je sedaj pojasnjen in po obojestranskih zagotovilih ne bo imel nikakršnih negativnih posledic na odnose med občino Novo mesto in JLA. Ti so bili doslej vselej korektni in pozitivni. Predsednik skupščine občine Novo mesto: FRANC ŠALI

SUBVENCIJE ZA STANARINO

METLIKA — V lanskem letu je 37 stanovanj v družbenih stanovanjih v metliški občini dobivalo subvencijo za plačevanje stanarine. Za te subvencije je metliška stanovanjska skupnost lani namenila 8,5 milijona dinarjev, kar je 4 odst. od skupne stanarine vseh družbenih stanovanj. Najvišja subvencija znaša 80 odst. od celotne stanarine, najnižja pa 20 odst.

»Očistimo svoje okolje« že marca

Že ta mesec naj bi v občini pospravili črna smetišča

NOVO MESTO — Občinska akcija »Očistimo svoje okolje« bo letos zaradi ugodnega vremena prej kot pretekla leta, in sicer naj bi večji del s tem povezanih opravil postorili že v marcu. V akciji bodo sodelovale organizacije združenega dela in delovne skupnosti, krajevne skupnosti, hišni sveti, družbenopolitične organizacije, društva in drugi. Vse omenjene poziva občinski komite za urbanizem in varstvo okolja k čiščenju dvorišč, dostopnih poti in zelenic ter k popravilu poškodovanih ograj, žlebov in hišnih pročelij. Izvajalci se bodo za odvoz odpadkov dogovorili s Komunalno, kjer je za postavitev in odvoz kontejnerjev določen Slavko Janežič, dosegljiv na telefonski številki 23-594. Koristne odpadke pa bo v zbirnih mest odvažal Dinos, ki bo organiziral potujoči odpad. Izvajalcem akcije občinski komite priporoča, naj odpadke, ki jih je možno sežgati, uničijo na ta način. Tako bi se znebili kar precejšnje količine navlake, kar je posebej koristno spričo premajhnega števila kontejnerjev. Pričakujejo namreč, da bo Komunalnih zabojnikov premalo v prvem »zamahu« občinske očiščevalne akcije, zato priporočajo odlaganje odpadkov na začasna zbirališča, od koder jih bo Komunalna (ali Dinos, če gre za sekundarne surovine) odvažala naknadno. Čas organiziranja čiščenja okolja bodo glede na svoje pretekle izkušnje izbrale krajevne skupnosti same, kot rečeno, pa naj bi akcija »Očistimo svoje okolje« potekala ta mesec.

Kostanji za prijetnejše življenje

KS Kandija-Grm načrtneje v boljšo izrabo bivalnega okolja

NOVO MESTO — V novomeški krajevni skupnosti Kandija-Grm so na razpravi, namenjeni novemu samoprispevku, predlagali, naj bi v Novem mestu v bodočem referendumskem obdobju obnovili in hkrati povečali mestne stanovanjske nasade. Če bo do revitalizacije novomeških stanovanj po tej poti dejansko prišlo v naslednjih štirih letih, je nedvomno težko trditi z gotovostjo, toda dejstvo je, da so kandidsko-grmski pobudi prisluhnili predstavniki drugih mestnih krajevnih skupnosti. Vse mestne krajevne skupnosti so pripravljene vnesti v svoje referendumske programe revitalizacijo mestnih stanovanj, kot meni Ivan Šteblaj iz KS Kandija-Grm. Če je ta predlog prvi korak za bohotenje novomeško stanovanjsko senco, bodo v KS Kandija-Grm naslednjega stotila pridobitvijo dokumentacije za ureditev krajevni parkov. Dodati pa je treba, da jim ne gre izključno za dreve, pač se ogrevajo za boljšo izrabo bivalnega okolja v celoti. Da imajo v teh željah kostanji posebno mesto, je razumljivo zaradi nekaterih posegov v mestne parke. L. M.

ODVOZ SMETI

DOLENJSKE TOPLICE — Iz naselij KS Dolenjske Toplice Komunalna že dober teden organizirano odvažajo gospodinjne odpadke, pri čemer ni slo povsem gladko. Kot navajajo v vodstvu krajevne skupnosti, občani najbolj kritizirajo prostore, kjer za zdaj stojijo smetarski zabojniki, ki so postavljeni tako, da en kontejner uporablja 6 gospodinjstev. Kot lepše in čistejše posode za smeti naj bi zabojnike sčasoma začeli uporabljati posod v tej krajevni skupnosti, medtem ko imajo zdaj vsamih Dolenjskih Toplicah občajne kante.

OBVESTILO

Izvršni svet Skupščine občine Novo mesto obvešča se občane, organizacije združenega dela in skupnosti, da ni več omejitve pri porabi pitne vode. IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO

BOLJ PESTRA GLASILA — Dr. Manca Košir (v sredini) docentka na FSPN, je skupaj z novomeškimi uredniki glasil združenega dela prejšnji torek kritično pregledala vsebino in obliko teh glasil in svetovala, naj bi njihovi sodelavci poskušali dati tej obliki obveščanja več novinarske vsebine in več krajskih in razumljivih člankov ter rubrik, ki bi pritegnile bralce. Pozorno sta ji prisluhnili tudi Lidija Jež, urednica Labodovega glasila (levo) in Jasna Šinkovec (desno), urednica glasila IMV. (Foto: T. Jakše)

Celo leto delali za 15 strojev

Kljub vsemu so v Kometu glede na razmere in v primerjavi z drugimi v lanskem letu zadovoljni — Plač ne morejo več zniževati

METLIKA — Glede na pogoje, v katerih so poslovali, so v metliški Kometu z rezultati gospodarjenja v lanskem letu dokaj zadovoljni. Ne samo v začetku lanskega leta, marveč kar celo leto je bilo za gospodarstvo polno neznanek in pogoji gospodarjenja so se stalno spreminjali. »Če bi že od začetka leta vedeli, s kakšnim deležem ustvarjenega dohodka bomo lahko razpolagali, bi se gotovo bolje prilagodili stanju in bi bili tudi rezultati boljši,« pravijo v Kometu. »Kar naprej se je govorilo, da bodo gospodarstvo razbremenili, mi smo se trudili, krepko delali, da nam bi čim več ostalo, na koncu pa se je izkazalo, da je bilo vse to le govoričenje, vzemimo za primer samo te oderuške obresti.« Vsi kazalci govorijo o uspešnem gospodarjenju v Kometu v lanskem letu. Finančni rezultati pa žal tega ne potrjujejo v isti meri, kar kaže na čuden razkorak. Ostanek čistega dohodka za lansko leto znaša v Kometu 740 milijonov dinarjev. Za ta denar pa lahko kupijo 15 šivalnih strojev. Koliko časa bi potrebovali, da bi ob taki akumulaciji zamenjali 300 šivalnih strojev, kolikor šteje njihov strojni park, ni težko iz-

računati. Pri tem pa je treba vedeti, da je stroj odpisan po osmih letih, pa že to je v teh časih zelo dolga doba, saj je tehnološki razvoj na tem področju izredno hiter. Kljub vsemu lanskoletni rezultat gospodarjenja v Kometu ocenjujejo kot dober, še zlasti če se primerjajo s sorodnimi podjetji. Poudarjajo pa, da so prišli do meje, ko plač ne morejo več realno zmanjševati. Povprečna plača v lanskem letu je znašala 528 tisočakov, za letošnji januar pa 1,03 milijona dinarjev. Sprejeli so sklep, da bodo plače dvigali v sorazmerju z rastjo inflacije, seveda pa bo moralo biti to podprto z delom in dohodkom. Kar se storitnosti njihovih delavk tiče, se vodilni v Kometu prav nič ne pritožujejo, tudi delo je v lanskem letu

• Vsa zadnja leta je Komet v veliki meri usmejen v izvoz, in to na konvertibilno tržišče. Res gre v glavnem za tako imenovani »lohn« posel, vendar tudi ta prinaša devize in zaslužek delavcem. Lani je za izvoz delalo več kot 60 odst. Kometovih zmogljivosti in tudi letos tega odstotka ne bodo zniževali, prej obratno. Na tuj trg so vezani tudi pri nakupu potrebnih surovin in materiala, saj za svojo proizvodnjo za domači trg potrebujejo okoli tretjino uvoženih surovin in materialov. ne bodo mogli privoščiti nobenih večjih investicij razen nakupa nekaj novih šivalnih strojev. A. B.

DEŽ — Med sobotnim deževjem je Domu JLA nastopila folklorna plezna skupina Kres. Navdušeni gledalci so bili nekoliko mokri, s stropa tako rekoč novega poslopja je izdatno kapljalo in curjalo. Zjaj je nekoliko bolj jasen tudi nedavni ukrep vojaških oblasti, ki so delegatno skupščine občine Novo mesto, zborovajočim v domu, prepovedale podpisovanje za mir in sožitje na Kosovu. Struma v taki so se gotovo bali, da bi podpisane očevidala kakšna kaplja s stropa, nakar ni bil vsega kriv Dom JLA.

GOVOR — Na novomeški okrogli mizi o etničnih skupinah je najdlje govoril predstavnik Romov. Prijazno so ga poslušali po 20 minutah. Kaj šele bo, ko bodo Romi narod, za kar se upravičeno zavzemajo.

PRITISK — Pomiriti moramo vse, se jim je dvignil pritisk, potem ko so Filip Robarja-Dorina, mestnega umetnika in režiserja filma Veter v mreži, videli v polnoma novem R-21. Robar ni obogaten na katerega od jugoslovanskih načelnikov avto mu je prijazna IMV dovolila za snemanja (2 meseca), kot svoj prispevek umetnosti in mestnemu patriotizmu. Eno, kar zdaj ni zanesljivo, je, če bo film res posnet v dveh mesecih. Režiserji se ne navadno radi vozijo v dobrih avtih.

Ena gospa je rekla, da so zapeljivi smetišča v Leskovcu brčkone več. Opaziti je namreč množično dvajazanje smeti v eksotični park grške graščine.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 27. februarja do 5. marca so novomeški porodnišni rodile: Metod Okoren iz Krmelja — Tomaž, Jozica Koracin iz Cerovca — Jozica, Branka Kozole iz Vel. Podloga — Damjana, Marija Novak iz Dragatusa — Simona, Branka Sedlar iz Desinca — Marka, Damjan Podbrežnik iz Žužemberka — Anjo, Matjaž Borse iz Šmarjeških Toplic — Primilka, Branka Jakše iz Uršnih sel — Anjo, Damjana Vardič iz Črnomlja — Tino, Jozica Petrovič iz Podbočja — Matej, Irena, Tončič iz Pilatovcev — Dejana, Irena Strojanski iz Krškega — Matica, Benjamin, Leo, Darja Tomažin iz Korenitke — Marka — Ladislava Hrusevar iz Krškega — Davorja, Mojca Kebelj iz Dol. Kartelje — Špelo, Aleksandra Fabjančič iz Sevnice — deklko. IZ NOVEGA MESTA: Rasema Gelač iz Maje Silc 20 — Adno, Darja Hrovat iz Adamičeve 46 — Tilna, Majda Polbrave z Drske 39 — Davida, Lucija Polbrave z Drske 38 — Tanjo, Melita Medved iz Slavka Gruma 46 — Manca

- Dobro je, da mladina ne ve vsega, kar so nam v preteklosti obljubljali. (J. Mrkalj-Kadmus)
- Postave se ni bati, ampak sodnika. (Ruski pregovor)
- Kruh je opozicijska stranka zveze komunistov. (Igor Torkar)

Sprehod po Metliki

CESTA, BOLJE REČENO POT, ob Hočevarjevo do Zevnikove hiše nad Otrčarjevo je tako razrita in zapuščena, da bi kakega podobnega težko našli še v tako odročnem kraju. Na pritožbe krajanov, živečih na Hribu, so pripeljali kamion šodra, razmetali pa ga na nihče. Moti tudi gnojnica, ki polzi proti Obrhu iz ene od hiš, postavljenih nad tem potokom, kjer je tudi zajetje za metliški vodovod. HENRIK BURKAT — HENČEK, znani dolenjski harmonikar, pevec in skladatelj, rad obišče Metliko. Kadar je tu, se obvezno oglasi pri Ediju Macelutu in Rajmerjevem bifeju. Po kratkem pogovoru o harmonikah in o narodno-zabavnem glasbi fantazira ob instrumentu in veseli, da ne manjka. Nekateri namigujejo, da se oglasi Henček pri Ediju samo zato, da se vidi, kako gredo v promet kasete, postavljen v tonskem studiu Šraka, vendar so takšne govorice zlobno natolcevanje. Henrik Burkati je vse prej kot ljubosumneč, ki bi lahko konkurenca spravila v slabost voljo. V KULTURNEM DOMU EDVARDA KARDELJA odpravljajo napake, za katere je opozoril inšpektor, pevec in skladatelj, rad obišče Metliko. Kadar je tu, se obvezno oglasi pri Ediju Macelutu in Rajmerjevem bifeju. Po kratkem pogovoru o harmonikah in o narodno-zabavnem glasbi fantazira ob instrumentu in veseli, da ne manjka. Nekateri namigujejo, da se oglasi Henček pri Ediju samo zato, da se vidi, kako gredo v promet kasete, postavljen v tonskem studiu Šraka, vendar so takšne govorice zlobno natolcevanje. Henrik Burkati je vse prej kot ljubosumneč, ki bi lahko konkurenca spravila v slabost voljo. Z VEČKRAT JE BILO SLISATI PREDLOG, da bi kupili v Metliki koševski katero bi vozili mladoporocence k poslovanju. Turistično društvo ima nekaj denarjarski, ki ga je voljno dati za to reč, ni pa prava vega realizatorja. Konji nisu problem, saj imajo Bela krajina te vrste klub, v katerem je zelo dejaven Bojan Valenčič, med drugimi tudi tajnik občinske kulturne skupnosti Kočija s konjsko vprego bi gotovo popoptrila sobotne popoldneve, ko ženske nimajo roj kak drugega početi, kot gledati skozi okno, kdo sta srečnega, ki se podajata v nesrečo.

Črnomaljski drobir

FILMSKE PREDSTAVE — Pred časom so v črnomaljskem kinu vrtili film, ki je spadal v zvrst trde erotike, kar pa jih ni motilo, da ne bi prodajali vstopnic tudi osnovnošolcem. Je še res, da bi morali biti stari prvi, ki bi vedeli, kod hodijo njihov naračaj, zlasti še, ker je bil film na sporedu v poznih večernih urah. A če stari niso dovolj moči ali vesti, da bi poskrbeli za otroke, bi morali več poslušati pokopališča, ki ga upravlja Zavod za izobraževanje in kulturo. Če iz naziva te organizacije je moč zaznati, da se ukvarja tudi s kulturo, in prav bi bilo, da bi mladoletnikom na kulturnem način razložili, zakaj jim ne prodajo kart za takšne filme.

ZEMLJA

Prebivalci ob cesti, ki pelje na črnomaljsko pokopališče v Vojni vasi, so zadnje čase zelo slabe volje. Gok, ki ureja pokopališče, namreč vozi s tovornjaki zemljo po tej poti, ki je tako posuta in umazana z zemljo, da morajo prebivalci, če hočejo, da ne bi njihova cesta postala druzična, sami spirati umazanijo z nje. Toda tudi to ima pozitivno plat: lahko se pohvalijo, da so eni redkih v Črnomlju, ki imajo oprano ulico.

KOPOKALIŠČE

Na pokopališču pri Roku nedelje od Semeča ni več vročilo za niti za en grob. Zato domačini razmišljajo, da bi prestopili v muslimansko vero, da jih bodo lahko pokopali kar pod slivo na domačem vrtu.

Drobne iz Kočevja

VETER NAGAJAL — Veter, ki je močno pihal 25. februarja, je povzročil v Kočevju nekaj neveselosti. Polomil je nekaj vej in razbil veliko šipo pri kočevski Nami.

ZAMAZANE CESTE

Meščani so se pritožili, da so skoraj vse ceste in ulice onesnažene z zemljo, ki pada s tovornjakov. Odgovor na kritiko je, da tovornjaki vozijo zemljo za posamezne naročnike in torej delajo občanom in drugim uslugo, zato ne bi bilo prav, da bi voznike zato še kaznovali. Naročniki zemlje naj bi poskrbeli sami za delno čiščenje, razen tega pa bo čistila še Komunalna.

VEČ KONTROLE

Več pripomb je zaradi naseljevanja Romov sredi mesta. Odgovor na to vprašanje pa je, da bo treba več kontrole nad priseljevanjem Romov in torej drugih v Kočevje. Zdjaj se namreč dogaja, da mnogi dobijo potrdilo, da imajo stanovanje, nakar jih pri podjetjih zaposle. Po novem tako potrdilo ne bo za dostavilo, saj je pogosto prihajalo do zlorab, nato pa je priseljenec zahteval stanovanje in tudi zaradi bivanja v nemožnih razmerah prišel na prednostno listo. Zdjaj bo za red skrbela posebna komisija, ki bo preverila, če ima priseljenec res zagotovljen predpisani minimalni standard, nakar šele se bo lahko za stalno zaposlil in prijavil v občini.

Ribniški zobotrebeci

PRISLE JE DON JUAN — Seveda to ni bil znani zapeljivec, ki bi ogrozil nedolžnost ribniškega lepšega spola, ampak ansambel DON JUAN iz Ljubljane, ki je imel v Ribnici promocijo svoje nove kasete. Igral je tudi za ples, na katerem se je vrtele kar 75 parov.

SMO V »ZOSU«

Razmere so res take, da smo vsi v »zосу«. Zato te kar začudi napis na vratih te ali ene ribniške pisarne »sem v Ljubljani na ZOZS«. Gre za Zvezo obrtnih združenj Slovenije.

BREZPLAČNO ZA ŽENE IN VOJAKE

Ob dnevu žena je 7. marca nastopilo v domu JLA v Ribnici splitsko gledališče s predstavo »Ne puščaj me samega«. Namenjena je bila ženam, da pa niso bile same, je bila predstava hkrati še za vojake — za vse brezplačno.

RAZSTAVA SLAŠČIC

V teh grehkih časih pride prav razstava slaščic. Včeraj, 8. februarja, so jo odprli učenci osnovne šole »Dr. France Prešeren« v ribniškem domu JLA. Trajala bo do sobote, posvečena pa bo tudi dnevu žena. Zadnji dan bo tudi ples in žrebavanje dobivkov. Dobitki bodo razstavljeni slaščice.

Trebanjske iveri

MINI MESTNI PROMET — Kaj naj bi pomenila tale skovanka, je bržkone slebilo nespornost, povejmo, da se Trebanjci ogrevajo, da bi vsaj s kakšnim kombinjem nastali prvi zemetki bodočega mestnega prometa. Seveda samo vozilo ne bo prav nič zaleglo, da bi mini mestni promet premaknili z mrtve točke, ako tega opravila ne bodo zaupali podjetnemu zasebniku. Izkušnje z zdajšnjimi avtobusnimi podjetji namreč kažejo, da kaj hitro vržejo puško v koruzo, ko naj bi vpeljali kakšno novo medkrajevno progno, češ da se pač ne splača.

TUJI JEZIKI

V Trimu spodbujajo delavce, naj se učijo tujih jezikov, da se bodo lahko sami zmenili, brez prevajalca, s tujimi poslovnimi partnerji. Delavce pošiljajo tudi v Švico in Italijo, da si tam pridobijo funkcionalna znanja. Naposed je tako usmeritev v vse močnejši izvoz na prenaseljenem domačem trgu. Neuradno bi lahko temu rekli tudi takole: da se hočejo izogniti morebitnim posledicam zapor tržiča, kjer morajo delavci obvladati kot tuj jezik — srbsčino.

SEKSI KLUB

Zadnjič je znani trebanjski obrtnik hudomušno pristal, da Trebanjcem ne manjka skoraj nič več drugega kakor seksi(i) klub. Koso te besede sišale nekatere predstavnice nežnejšega spola, so možaka vprašale, ali bi hotel biti uporabnik ali izvajalec v tem novem prosveltjevanju trebanjskega občestva.

Upanje le obrt

Zmanjševanje brezposelnosti vidijo v Črnomlju v odpiranju delavnic

ČRNOMELJ — Število iskalcev zaposlitve, prijavljenih v črnomaljski skupnosti za zaposlovanje, je preseglo število 200. V prvih devetih mesecih lani so delovne organizacije izkazale za tretjino manj potreb po delavcih kot leto poprej. Glede na to, da v delovnih organizacijah težijo k čim bolj racionalnemu in produktivnemu zaposlovanju, pa se bo nezaposlenost zlasti za delavce v II. in III. stopnji strokovne usposobnosti še povečala. Toliko bolj, ker v dveh največjih kolektivih v občini predvidevajo zmanjšanje števila zaposlenih: v Iskri za 0,4 odst., v Beltu pa za 2,5 odst., le v Gorenju naj bi zaposlili za 5 odst. več delavcev.

Mesto v malem

Črnomaljski dom starejših občanov praznoval prvo obletnico

ČRNOMELJ — 1. marca je minilo leto dni, kar so v domu starejših občanov v Črnomlju sprejeli prvih 18 stanovalcev. Ob tej priložnosti so pretekli teden pripravili proslavo, na kateri je nastopil nonet Rog iz Kočevja, prislunili so recitacijam ene od stanovalk doma. Izdali pa so tudi 2. številko zanimivega glasila Naša jesen.

Čeprav so načrtovali, da bo dom napolnjen v enem letu, se to ni uresničilo. Res je sicer, da gre popolnjenje doma tako, kot so zapisali v elaboratu, vendar v njem niso upoštevali odhodov in umrljivosti. Tako so v domu, ki ima 187 postelj, sprejeli 200 ljudi, vendar je del, kjer si lahko sami pomagajo zaseden le 60-odst. Nasprotno pa je negovalni del poln in bodo nabavili še 15 postelj, saj po prošnjah sedeč, pričakujejo vedno več bolnih ljudi.

Sicer pa se v domu obnašajo skrajno racionalno, saj imajo celo manj zaposlenih, kot dovoljujejo normativi, vendar zaradi tega stanovalci niso prikrajšani. Imajo pa celo 6 medicinskih sester, ki opravljajo manj zahtevna dela, kot je njihova izobrazba, saj so negovalke. Za vse tiste, ki niso ustrezno usposobljeni za dela, ki jih opravljajo, bodo v domu pripravili interno izobraževanje. Sicer pa je, kot je povedal predsednik KPO Milan Krajnc, delo in življenje pri njih zelo pestro. Tako imajo s stanovalci redne mesečne sestanke, družabne večere, na katerih sami poskrbijo za kulturni program, oskrbovanci obdelujejo njivo, imajo delovno terapijo. V domu so odprli frizerski salon, razmišljajo tudi o pedikerju, v sodelovanju z matično knjižnico pripravijo izposojno knjigo. Tako je dom postal malodane mesto v malem.

Krajnc je pohvalil skupnosti socialnega skrbstva, ki redno poravnava obveznosti do doma, prav tako črnomaljska zdravstvena skupnost, kar pa ne velja za druge zdravstvene skupnosti. Plačujejo namreč tudi s polneto zamudo, a brez zamudnih obresti. Kljub temu težavam je dom zaključil preteklo leto brez izgube, toda skladi so ostali nenapolnjeni in amortizacija neobračunana. M. B.-J.

KONCERT GODBENIKOV

ČRNOMELJ — Tukajšnja godba na pihala je imela minulo soboto letni koncert. 35-članski orkester pod vodstvom Antona Kralja je predstavljal z razmeroma težkim programom v dveh delih. Med godbeniki prevladujejo mladi, saj je več kot polovica osnovnošolcev, ki se glasbeno izobražujejo v črnomaljski glasbeni šoli.

NOVI PREDSEDNIK JE PRELESNIK

RIBNICA — Franc Prelesnik iz Rika Ribnica, sicer pa znani sindikalni delavec, je novi predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Ribnica. Izvolili so ga na nedavni seji skupščinske občinske organizacije ZS 1. marca. Na isti seji so zmanjšali število članov občinskega sveta ZS, in sicer od sedanjih 31. na 21. Hkrati pa so zagotovili boljše zastopanje po dejavnostih v tem organu in tudi boljše sodelovanje osnovnih organizacij sindikata z občinskimi vodstvom ZS. To so storili tako, da so se odločili, naj bi bili člani OS ZS načeloma predvsem predsedniki osnovnih organizacij sindikata, ki so že kar po pravilu tudi najdelavnejši člani sindikata.

Prijeti bo treba za vsako delo

V trebanjski občini se število zaposlenih rahlo zmanjšuje — Izobrazbena sestava se izboljšuje — Razpisane štipendije ostajajo nepodeljene

TREBNJE — »Nastopil je trenutek, ko vsaj kakšni dve leti, dokler ne bodo aktivirane notranje rezerve, ne moremo pričakovati povečanja zaposlovanja. Za zmanjšanje režije bo treba več storiti ne le v družbenih dejavnostih, ampak tudi v gospodarstvu,« je dejal predsednik trebanjskega izvršnega sveta Maks Kurent za okroglo mizo o izobraževanju štipendiranju in zaposlovanju.

Stotniki štipendistov, pri katerih so prevladovali srednješolci, je nanizala nekaj zanimivih podatkov tudi kadrovnica na občini Anka Ostanek. Povprečno število zaposlenih se je v trebanjski občini od predlanih 4577 lani zmanjšalo na 4550 delavcev, razveseljivo pa je vsaj to, da se je izobrazbena sestava izboljšala. 278 Trebanjcev študira na višjih in visokih šolah, od tega jih to počne ob delu kar 37 odstotkov.

Število kadrovskih štipendij (230 v šolskem letu 1987/88) se je najbolj povečalo v 7., najbolj zmanjšalo pa v 5. stopnji, kar je spodbudno. Delež kadrovskih štipendij na 100 zaposlenih kaže, da pride, denimo, v Trimu kadrovska štipendija na 8,4 delavca, najmanj pa v Elmi Čatež, in sicer na 61 delavcev komaj ena štipendija. V delovnih kolektivih pa se marsikje zmanjšujejo, saj sploh ni pravega odziva na razpisane štipendije. Največ nepodeljenih štipendij (dobrih 80 odstotkov!) je bilo v Trimu, krepko čez polovico vseh razpisanih štipendij pa je ostalo nepodeljenih tudi v Tesnilih. Ob tem povejmo, da je 266 Trebanjcev, ki obiskujejo različne hrame učenosti, deležni štipendij iz združenih sredstev, razmerje med štipendijami iz združenih sredstev in kadrovskimi štipendijami v trebanjski občini še ni ugodno v primerjavi s

Viniške stiske bo končno konec

V Vinici začeli dozidavati osnovno šolo — Jeseni nič več dvoizmenskega pouka — Hrvaški prispevki v črnomaljsko izobraževalno skupnost

VINICA — Čeprav v nobeni šoli v črnomaljski občini nimajo idealnih pogojev za delo, je gotovo najslabše prav v viniški. Edini imajo namreč popoln dvoizmenski pouk, kabinete imajo le za kemijo, fiziko in tehnični pouk, telovadnica pa ne ustreza ne po višini ne po površini. Šola je stara 35 let in v delu, kjer so učilnice, popolnoma dotrajana, saj vzdrževanja zaradi pomanjkanja denarja ni bilo, obremenitev pa je celodnevna.

Končno so si tudi v izborili, da bodo dobili minimalne razmere za pouk. Pred nekaj meseci so začeli šolo dozidavati. Gradbeniki bi sicer zmogli vsa dela opraviti v enem mahu, a zaradi pomanjkanja denarja so gradnjo morali razdeliti v tri etape. Sredstva namreč postopoma pritekajo iz samoprispevka, 37 odst. denarja od vrednosti naložbe pa bo prispevala republiška izobraževalna skupnost, vendar šele sredi letošnjega leta. Tako bodo najprej dozidali 5 učilnic, 3 kabinete, zbornico, vhodno avlo z garderobami in garaže. Med polletnimi počitnicami bodo obnovili stari del šole. Ti dve etapi bodo končali do začetka novega šolskega leta. V letošnjem letu se bo začela tudi gradnja telovadnice, ki pa jo bodo zaradi majhnega dotoka denarja najbrž končali šele drugo leto.

POSODABLJANJE PROIZVODNJE

ČRNOMELJ — Čeprav so potrebe po naložbah v črnomaljskih kolektivih velike, zaradi nizke akumulacije ne bo moč uresničiti vseh. Tako bodo v glavnem le rekonstruirali in posodobili sedanjo proizvodnjo; za to bodo po cenah iz decembra 1988 porabili 80,1 milijarde dinarjev. V semiški Iskri bodo posodobili proizvodnjo v tozdih Energetski kondenzatorji ter Mehanski deli in naprave (29 milijard dinarjev), v rudniku Kanizarica bodo nadaljevali program raziskav in odpiranje južnega polja rudnika (1,2 milijardi), v Golfturnistem tozdu Gostinovo pa razširili in posodobili avtokampe (4 milijarde). V črnomaljskem tozdu IMV bodo zgradili proizvodne prostore, kupili opremo za novo tehnologijo in povečali zmogljivosti za proizvodne prostore, kupili opremo za novo tehnologijo in povečali zmogljivosti za proizvodnjo opreme za počitniške priklovice (21 milijard). V Gorenjem tozdu Kompressorji bodo kupili opremo za novo proizvodno linijo za nov tip kompresorjev (10 milijard), v tozdu GG v Črmošnjicah kupili vozila in opremo za 1,1 milijarde, prav tako bodo kupili opremo v Beltu (8,5 milijarde), v Gokovem tozdu IGM pa bodo kupili opremo v Beltu (8,5 milijarde), v Gokovem tozdu IGM pa bodo razširili in posodobili proizvodnjo v kamnolomu (3 milijarde dinarjev).

Novo: ekološki laboratorij

Trenutno deluje le za potrebe Melamina Kočevje

KOČEVJE — Naše okolje je vedno bolj ogroženo, zato je razveseljivo dejstvo, da je v zahodni Dolenjski pred kratkim začel delati prvi ekološki laboratorij, in sicer pri kemični tovarni Melamin v Kočevju. Vodja in njegov edini član je trenutno inž. Srečko Stefanič.

Kaj boste merili v pravi fazi? »Ugotavljali bomo prisotnost organskih topil (butanol, formaldehid, metanol) in fenola v vodi. Te kemikalije zadržujejo mikroorganizme živalstva in rastlinstva. Še posebno nevaren je fenol. S svojim delom smo šele na začetku. Doslej smo testirali štiri metode za merjenje škodljivih snovi v vodi. Naše meritve so priznane in veljajo tudi za inspekcije. Za natančnejše meritve bomo potrebovali nove aparature, ki pa so drage, saj na primer samo tekočinski kromograf velja 70.000 dem. V drugi in tretji fazi razvoja laboratorija bo potrebno kupiti še nekatere aparature, kot so sapromat, baromat in druge.«

VESELO V OSILNICI

OSILNICA — Kulturno-športno društvo Osilnica in Turistično društvo Osilnica organizirata v nedeljo, 12. marca, ob 14. uri v dvorani v Osilnici proslavo dneva žena. V kulturnem programu bodo nastopili učenci osnovne šole Osilnica in glasbene šole Kočevje. Hkrati bodo odprli razstavo ročnih del in kulinarčno razstavo. Pričakujejo tudi goste iz Kočevja.

Smetišče ne bo kazilo Kolpe

Razgovor s predsednikom obS Čabar Antunom Arhom o nekaterih zadevah, ki so pomembne za prebivalstvo hrvaške in slovenske strani ob Čabranki in Kolpi

ČABAR — V zgornjem delu Kolpske in Čabranske doline Slovenci in Hrvatje že od nekdaj složno rešujejo mnoge skupne zadeve. V zadnjem obdobju je bilo v KS Osilnica in v Kočevju zastavljenih na raznih sestankih nekaj vprašanj in podanih predlogov, ki zadevajo predvsem sosednjo bratsko hrvaško občino Čabar, zato smo zaprosili za razgovor predsednika občinske skupščine Čabar Antona Arha.

Ribiči, naravovarstveniki in drugi občani izražajo bojazan, da bi novo osrednje odlagalnišče odpadkov občine Čabar, ki je načrtovano blizu izvira Kolpe, onesnaževalo to reko in s tem ogrozilo tudi ljudi.

»Lokacija za občinsko smetišče iščemo že okoli 20 let. Sedanje, ki je na pragu, 4 km nad Čabrom, ni primerno in smo bili zaradi njega deležni mnogih kritik, saj bi lahko onesnaževalo ne le Čabranko, ampak tudi izvire pitne vode. Zato smo pri Zavodu za prostorsko planiranje in varovanje okolja pri skupnosti občin Reka naročili študijo o tem, kje bi bila najprimernejša lokacija za smetišče. Obravnavali so skupno 6 lokacij in med njimi je ob upoštevanju 12 meril dobila daleč največ točk prav lokacija pri Mladju, okoli 2,5 km od izvira Kolpe.

»Kaže, da je ta bojazan odveč. Tu so bila opravljena štiri vrtnja zemlje, ki so pokazala, da je sloj mastne in nepropustne gline debel najmanj 4, največ pa do 12 m. Smetišče bomo tudi sprti zasipavali z zemljo, da ne bo prihajalo do požarov in ogrožanja gozdov. Ozemlje občine Čabar je tako razgibano, da bi bila povsod drugod večja nevarnost za Čabranko, Kolpo ali pa za pitno vodo.«

»Krajevna skupnost Osilnica je predlagala izvršnim svetom občin Kočevje, Delnice in Čabar, naj bi v trgovinah imeli namesto polivinilnih papirnatih vrečke, da bi tako manj onesnaževali okolje? »Predlog je tak, naj bi vse tri občine podpisale poseben samoupravni sporazum o nadomestitvi polivinilnih vrečk s papirnatimi, ki bi bil zavezujoč za trgovine. Na tem še delamo. V zvezi z varstvom okolja pa imamo še več drugih težav, saj je zdaj tako rekoč vsa občina eno samo smetišče. Zato bomo po večjih krajih postavili kontejnerje za večje odpadke, kot je dotrajala bela tehnika itd., da jih občani ne bodo odmetavali vsepovsod. Postavili bomo tudi posebne kontejnerje za steklo.

Inž. Srečko Stefanič

druge možne onesnaževalce. Ali pričakujete, da bodo nakup opreme in vaše delo tudi sofinancirali? »Natančno to. Seveda pa bo najprej potrebna analiza, kateri so možni onesnaževalci. Predvsem zaradi kovinske industrije bo potrebno ugotovljati prisotnost kovin v vodah. Iz kmetijstva onesnažujejo vode predvsem nitriti in fosfati, iz gospodinjstev pa pralni praški, ki vsebujejo fosfate. Seveda pa onesnažujejo vodo še drugi.«

»Zakaj deluje ekološki laboratorij v okviru kemične tovarne, ki je tudi največji možni onesnaževalec? Ali ni to podobno, kot da bi volk varoval ovce? »Pri kemični tovarni deluje laboratorij le zato, ker je tu za njegovo uspešno delovanje združenega največ znanja, strokovnjakov, in aparaturo. Nobene možnosti pa ni, da bi tak laboratorij zrasel povsem samostojno. Ni še znano, če se bo laboratorij kdaj osamosvojil.«

J. PRIMC

NAJVEČ ZA MARKA BULCA

KOČEVJE, RIBNICA — Na nedavni občinski kandidacijski konferenci v Kočevju je izmed 6 možnih kandidatov dobil zadostno število glasov le Marko Bulc. Delegati so dali več pripomb na vodenje postopkov za določitev kandidata za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije in tudi sicer na volilne postopke. Podpredsednik RK SZDL Viktor Žakelj je v odgovor med drugim povedal, da je sedanji volilni sistem res neustrezen in da RK SZDL že pripravlja njegovo spremembo.

Anton Arh, predsednik občinske skupščine Čabar

Kraje na slovenski in hrvaški strani povezujejo tudi skupne ceste. Nekatero so očitno potrebne posodobitve? »Z občino Delnice in Kočevje si prizadevamo, da bi čimprej posodobili še glavni, okoli 6 km dolgi odsek ceste ob Kolpi med Kužljem in Gašparci na hrvaški strani v občini Delnice. V naši občini pa je edini še neasfaltirani odsek od Zamosta do Malega Luga, ki je dolg 6,5 km, in prav ta cesta predstavlja tudi za ta del kočevske občine bližnjico do Reke in Jadrana, za nas pa boljše prometno zvezo z Ljubljano. Izboljšati in razširiti pa je treba tudi del ceste od Zamosta do Čabra, ki je ozeč in dotrajal, pomemben pa je tudi za povezovanje območij občine Kočevje, predvsem Osilniške in Dragarske doline.«

J. PRIMC

Samoprispevek samo za ceste

Na Bizeljskem bo 19. marca referendum — Krajani oplemenitijo vsak dinar — V minulih petih letih so modernizirali 10 km vaških poti

BIZELJSKO — Skupščina krajevne skupnosti je sprejela sklep o razpisu referendumu za podaljšanje samoprispevka, s katerim bi nadaljevali modernizacijo vaških cest. Glasovanje bo 19. marca, in če se bodo volilci na referendumu izrekli za nov samoprispevek, ga bodo 1. aprila že začeli plačevati.

»Doselej so na območju Bizeljskega asfaltrali 10 kilometrov vaških cest iz referendumskih sredstev in ti dosežki dajejo ljudem voljo do enakega načina zbiranja denarja za tiste odseke, ki bodo prišli na vrsto v naslednjih petih letih,« se nadeja Rok Kržan, občan pa pripominja, da informacije o zidavi večnamenskega doma niso točne. Samoprispevek bo namenjen izključno za ceste. Večnamski poslovni prostor bosta gradila Agraria in Posavje, Agraria bo na Bizeljskem odprla mesnico, Emona Posavje pa načrtuje večje trgovino, saj je sedanja zelo utesnjena.

V petih letih bodo po Kržanovih besedah zbrali 7,5 milijona dinarjev. Krajani bodo to vsoto zagotovili oplemenitvijo in jo podvojili, kakor so storili v minulih obdobjih. Od zbranih sredstev bo poslej 0,5 odst. od osebnega dohodka namenjeno gasilskemu društvu, ločeno po rajonih.

Urejanje cest bodo nadaljevali po programih, ki jih javno obravnavajo. Sredstva za ceste vodijo za vsako vaško

do priklopili vse, ki imajo telefone v hiši, v centralski na Bizeljskem pa bo ostalo še 70 prostih števil, za nove zainteresirane. J. T.

POGOVOR S PARTLJIČEM

BREŽICE — V torek, 28. februarja, zvečer so v tukajšnji občinski matični knjižnici pripravili pogovor s pisateljem in dramatikom Tonetom Partljičem. Pogovor je tekel o temi literatura in družba.

DELEGATI HOČEJO REZULTATE

SEVNICA — Na pobudo oz. vprašanje predsedstva občinskega sindikalnega sveta, naj bi se določili rok, do kdaj mora organizacija za marketing, inženjering in svetovanje Sevnica, ustanovljena 29. septembra lani, na občinski skupščini vendarle pokazati neke rezultate dela, so delegati sevnške občinske skupščine sklenili, naj bo 30. junij 1989 rok za začetek delovanja ali ukinitve nesojene Vektre. Dosegli so uspešno pridobiti nobenega projekta, dela ji ni dalo niti drobno gospodarstvo, čeprav naj bi bila organizacija v veliko pomoč prav temu.

PRIJAVE ZA REKREACIJO V NEREZINAH

KRŠKO — V teh dneh je začel krški občinski svet Zveze sindikatov pošiljati v delovne kolektive prijavnice za letošnje šolo zdravega življenja. Za leto so predvideni štiri termini, in sicer v maju in juniju od 13. maja do 13. junija in od 9. septembra do 7. oktobra. Cene za bivanje v Nerezinah, kjer bo potekala zdravstvena rekreacija po dopoljenem programu, še niso znane, a tudi letos ne bodo visoke in jih bodo zmogli tudi samoplačniki. Prijavnice je treba poslati na občinski svet ZSS Krško. Hkrati se je začel seminar za organizatorje rekreacije v Nerezinah, ki ga vodi predsednik aktivna rekreativci Stane Iskra. Med strokovnjaki, ki sodelujejo na tem seminarju, je tudi dr. Herman Berčič z ljubljanske fakultete za telesno kulturo.

S cvetjem zaslužijo posredniki

Poletje pod steklom je dolgo in vroče

ČATEŽ — Sandra Šinko iz Nove vasi pri Jesenicah na Dolenjskem dela kot vrtnarski tehnik v rastlinjaki Agrarie. Za ta poklic se je odločila, ker je zrasla na podeželju in ker se je želela zaposliti blizu doma. Že takrat je računala, da bo dobila zaposlitev na Čatežu, kjer je opravila tudi pripravniški staž. Imela je srečo, je dejala, saj dandanes tudi vrtnarskim tehnikom vrata niso več na široko odprta.

V rastlinjaki se Sandra posvetila vzgoji cvetja. To jo veseli in poklicna ni vse rožnato, kot si ljudje mislijo. Delo v rastlinjaki je tudi zelo naporno. Najtežje obdobje se začne spomladi in traja vse do zime. Poletje pod steklom je dolgo in vroče. Prav zaradi tega je Sandra prepričana, da je cvetje

Sandra Šinko

še vedno prepoceni, in se ji ne zdi prav, da posredniki zaslužijo še enkrat toliko kot delavke na vrtnariji. Ženske morajo na rokah znositi nič koliko težjih kartonov z lončnicami. Do 8. marca so bile to ciklame, v aprilu in maju bodo to enoletnice, ki jih pripravljajo za okna in balkone.

Sandra pozna vse delo v steklenih halah, najbolj pa v svoji, kjer je vodja skupine in kjer čez zimo vzgajajo ciklame. Biti morajo pazljive pri skropljenju, zračenju, zalivanju in izločanju bolnih rastlin. Ciklame vzgajajo iz semen. Opljujejo samo najlepše, najrazkošnejše cvetove. Kupci imajo tudi glede barv zelo veliko izbiri, zato poznajo čateško vrtnarijo po vsej Jugoslaviji. J. T.

JAVNA RAZPRAVA O EKOLOGIJI

KRŠKO — Medtem ko so vse javne razprave o poročilu o ekološki ogroženosti v vseh krških krajevnih skupnostih že opravili, bodo tako javno razpravo sedaj opravili še v KS Krško. Javna razprava bo v četrtek, 9. marca, ob 18. uri v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja.

V Evropo skupaj s T. Drvarjem

Dveletna bilanca

KRŠKO — Februarja je preteklo dve leti, odkar se je začelo poslovno sodelovanje med TCP Videm Krško in tovarno papirja v Titovem Drvarju, ki je kasneje preraslo v združitev. Ob tej priložnosti so pretekli petek v Krško povabili predstavnike drvarske tovarne in priredili tiskovno konferenco.

Dve leti sodelovanja seveda ni kdove kakšen jubilej, vendar je prav v tem trenutku potrebno še posebej poudariti njegovo vsebino in pomen, kajti takega sodelovanja je v Jugoslaviji vse manj. Še več, grozi nam gospodarska blokada. Zato je tudi Miloš Medved, član poslovodnega odbora TCP Videm Krško, v pozdravnem govoru lahko nazival samo pohvale, hkrati pa je razgrnil načrte, ki jih imajo tako v Krškem kot v Titovem Drvarju. Ti načrti so v zvezi z

• Popoldanska izmena delavcev tovarne papirja je sodelovala tudi na mitingu za Jugoslavijo, kjer je bil omenjen primer sodelovanja med Drvarjem in Krškim ter pospremljen z burnim aplavzom.

Evropo 1992, ko se bo TCP Videm Krško poskušala integrirati na evropski trg tudi na ta način, da bo ustanovljala tam sestrskeske firme, pri tem pa bo imel pomembno vlogo tudi drvarski tozd, ki že sedaj izvozi 60 odst. svoje proizvodnje. »K povezavi s tovarno papirja v Titovem Drvarju so nas sili predvsem ekonomski interesi in to se kaže vedno bolj kot prava odločitev v pravem trenutku, česar sedaj že ne bi mogli več doseči,« je dejal Medved. Seveda bodo v Krškem vztrajali in s tem namenom bodo v Titov Drvar pripeljali eksperte Beloita, znane evropske firme, ki bo še dodelala projekt tehnološke izpopolnitve te tovarne. Sicer pa se v Krškem lahko pohvalijo, da jim je v kratkih dveh letih uspelo tovarno v Drvarju postaviti domala na lastne noge.

O integraciji so se pohvalno izrazili tudi gostje iz Drvarja, saj je to zgled sodelovanja, ki vabi k posnemanju tudi druge delovne kolektive. V razpravi je sodeloval tudi Slaviša Sablič, novinar — dopisnik sarajevskega Oslobođenja iz Bihača, ki je menil, da bi morali pozabiti na vse, kar se je dogajalo v Črni gori, Vojvodini ali na Kosovu in si prizadevati, da bi bilo še več gospodarskega sodelovanja. J. S.

NISO ŠE PRIŠLI DO KONCA

BIZELJSKO — V krajevni skupnosti je 150 km telefonskega omrežja, na katero je priključenih 165 naročnikov. Na nove telefone čaka še 160 plačnikov. Ta želja se jim bo izpolnila s postavitvijo telefonske centrale. Na Bizeljskem je 690 gospodinjstev. Vodovod imajo razpelnjod do vseh nižinskih vasi in ta napaja 500 gospodinjstev. Brez vode sta samo Orešja in Bukovje, do koder ta ne priteče po naravnem padcu in jo bodo morali prečrpavati. Krajani so od 1984 dalje asfaltrali deset kilometrov krajevnih poti, vendar to še ni vse. Posodobili bodo še druge ceste, če ne drugače, s samoprispevkom, vendar upajo, da bodo dobili nekaj denarja tudi za pečino, kjer si obeitajo precej gramoza.

KAJ SO NUDILI DELAVCEM PRI ZASEBNIKIH

BREŽICE — Od 483 delavcev pri zasebnih obrtnikih jih je slaba tretjina včlanjenih v sindikat, ki bdi nad varstvom njihovih pravic tako, da delavcem omogoča brezplačno pravno pomoč pri občinskem svetu ZS in skrbi za kreditiranje, stanovanjske izgradnje prek stanovanjske komisije. Lani je dobilo posojila 19 delavcev v skupnem znesku 35 milijonov dinarjev. Letos bodo delavci lahko dobili kredit iz solidarnostnega sklada in iz dela sredstev, ki ostanejo zaposlenim za te namene. Svoje člane je osnovna organizacija o pomembnejših zadevah s področja samostojnega osebnega dela obveščala po lokalnem radiu in s prispevki v glasilo Delavec, nekatera sporočila pa so člani dobivali v obratovalnice ali na dom. Sindikat je lani organiziral športne igre, za rekreacijo pa je regresiral 200 vstopnic za kopanje v bazenih Čateških Toplic. Plačeval je tudi dve kegljaški stezi za dve uri na teden.

Mladim več poguma in spodbud

Novo vodstvo

SEVNICA — »Naša občinska konferenca ZSM je odigrala dosti veliko vlogo v skupščinskem sistemu, kjer smo sooblikovali nekaj pomembnih vprašanj oz. rešitev za našo občino. Povedati pa moram, da pobud za boljše delovanje naše

• Na seji so izvolili novo 10-člansko predsedstvo OK ZSM Sevnica, za predsednika Boruta Simončiča, gradbenega tehnika, zaposlenega na občinski geodetski upravi, za podpredsednika Janeza Divjaka s Studenca, zaposlenega v sevnškem otroškem vrtcu, in za novega poklicnega sekretarja 25-letnega strojnega ključavničarja Romana Žvegljica, doma iz Stržišča.

organizacije ni bilo dosti,« je komentiral poročilo o delu OK ZSM Sevnica od 1986—1988 njen predsednik Jože Kovač.

Na sobotni volilno-programski seji OK ZSM, ki je bila predvsem volilna, so razpravljali zlasti gostje, manj pa 19 mladinskih delegatov. Predsednik OK ZK Roman Novšak je opozoril, da je še zmeraj hibav delo mladine v krajevnih skupnostih, kjer osnovne organizacije marsikje še nimajo niti prostorskih niti gnotnih možnosti. Pri reševanju teh zagat pa morajo sodelovati SZDL in drugi v KS. Novšak se je zavzel, naj OK ZSM ne bo opozicija; menil je, da ob poplavi raznih programov novih gibanj in zvez postaja jasno, da ti programi niso nič boljši kot tisti, ki jih imajo v ZK. Zato bi mladina in partija lahko imeli več stičnih točk.

Sekretar občinskega sindikalnega sveta Janez Košar se je tudi postavil za vzpostavitev dialoga med mladino in sindikatom, pri čemer je menil, naj bi se mladi lotili predvsem konkretnih vprašanj, ne pa se iti samo visoko politiko, kot to počne (ne)inteligenca. »Sestopimo v okolja, kjer bodo mladim dali poguma in spodbud, začeni od poklicnega usmerjanja in sprejemanja novih delavcev,« je poudaril Košar. P. P.

V skladih je moč krške LB banke

Delegati zbora Ljubljanske banke-Temeljne posavske banke so sprejeli poročilo o letu 1988 in dogovor o poslovni politiki za letošnje leto

KRŠKO — LB Temeljna posavska banka šteje v sistemu med manjše banke, po poslovni uspešnosti pa se uvršča v sam vrh Ljubljanske banke-Združene banke. V temeljni banki pa bodo tudi v prihodnosti sledili dosedanjim usmeritvam, saj so delegati na 3. redni seji zbora LB Temeljne posavske banke minuli teden v celoti potrdili dogovor o poslovni politiki v letošnjem letu.

Direktor temeljne posavske banke dr. Dejan Avsec je povedal, da so lani povečali pozitivno bilanco banke za 2,1 milijarde dinarjev, izvršilni odbor pa je predlagal zboru, da gre ta denar nazaj k članicam, kar je zbor tudi sprejel. Seveda je sedaj povsem na članicah banke, ali bodo ta denar vložile nazaj v sklade ali pa ga bodo porabile. Banka pa je imela soliden finančni rezultat tudi v revalorizacijski bilanci, tako da je lahko

vloge izplačane že decembra do vključno oktobra, januarja pa smo jim izplačali še preostali del. Ob splošnem pomanjkanju denarja in slabi likvidnosti gospodarstva je bil ta naš ukrep seveda več kot spodbuden,« je povedal dr. Avsec.

Dogovor o skupnih ciljih in nalogah poslovne politike LB Temeljne posavske banke Krško za leto 1989 pa so pripravili še bolj kakovostno kot doslej. »Naš cilj je seveda še naprej uspešna poslovna politika, zato je tudi program dela za letošnje poslovno leto podjetniško naravnano, v čemer se že kažejo tudi posledice novega zakona o podjetjih. Mi bomo zelo dosledno spoštovali svoje kriterije glede ocenjevanja kakovosti gospodarskih subjektov, a pri tem seveda ne bomo delali razlik med zasebnim in družbenim kapitalom. Odlo-

čala bo kakovost. Vse to je seveda usmerjeno v nadaljnjo krepitev banke, ki bo še kako potrebna, saj je Posavje zlasti TCP Videm, pred novimi velikimi naložbami, kjer bo imela pomembno vlogo tudi naša banka.« J. S.

DVE LETI SODELOVANJA — Na tiskovni konferenci ob 2. obletnici sodelovanja med TCP Videm-Krško in drvarsko tovarno papirja so sodelovali predstavniki sindikata, vodilni iz obeh podjetij ter člani inženirske ekipe, ki je pomagala pri sanaciji tovarne. (Foto: J. Simič)

Dve leti ni davka in prispevkov

Sevniška občinska skupščina sprejela dogovor o oprostitvi plačevanja davkov in prispevkov novoustanovljenih enot drobnega gospodarstva

SEVNICA — Občinski izvršni svet je dal pobudo, da bi novoustanovljene enote drobnega gospodarstva v družbeni in zasebni lasti oprostiti plačevanja družbenih dajatev vsaj v uvajalnem obdobju poslovanja. Zato so delegati sevnške občinske skupščine na 22. skupnem zasedanju vseh treh zborov sprejeli družbeni dogovor o oprostitvi plačevanja davkov in prispevkov novoustanovljenih enot drobnega gospodarstva v družbeni in zasebni lasti.

Cilj tega dogovora je, da bi vsestransko pomagali pri hitrejšem razvoju gospodarstva v občini in k njegovemu preustroju. Obstoječa tržna struktura sevnškega gospodarstva namreč le v zelo majhnem obsegu temelji na drobnem gospodarstvu, zato bodo skušali z nastajanjem in vstopanjem malih enot spremeniti sedanjo togo sestavo in povečati tržno usmerjenost, naposled pa gre za večjo učinkovitost gospodarskega sistema.

Zelo pomembno je lahko ustanavljanje teh enot tudi zaradi zaposlovanja tehnoloških in ekonomskih presežkov delavcev in strokovnjakov, ki prihajajo

lični lahko pohvalijo z lepimi dosežki. P. P.

• Seveda gre pri omenjenem dogovoru za obveznost podpisnikov, da bodo v mejah svojih pravic in obveznosti novoustanovljene enote drobnega gospodarstva začasno oprostiti plačevanja davkov in prispevkov, in sicer stodoletno za dobo dveh let po ustanovitvi enote. Misljeni so občinski davek iz osebnega dohodka ter prispevki občinskim interesnim skupnostim družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje, pa tudi vsi drugi prispevki, ki jih po samoupravnih sporazumih združujejo ozdi za posebne namene v občini, ne glede na to, ali se plačujejo iz osebnega dohodka, dohodka ali čistega dohodka.

Novo v Brežicah

KONEC POTUHE — Elektra se vedno mudi odklopiti tok, kadar zasebnik zamudi s plačilom, velikim porabnikom iz družbenega sektorja pa prizanesljivo gledajo skozi prste. Toda zdaj je konec dveh nih meril. Predsednik interesne skupnosti za energetiko in plin SRS Silvo Gorenc je nedavno tega v Krškem zagrozil, da izpade ne bo več in da bodo medisciplinirani ojemalci ostali brez energije. Posledice odgovorov pripišejo sebi. Noben alarm ni ne bo pomagal in škoda bi bilo zbrati skupaj odbore za SLO, ki jih v takih primerih radi kličejo na pomoč.

BODO POTREBNI PISNI ODGOVORI — V družbenopolitičnem zboru občinske skupščine imajo res smelo. Znašajo se, da bodo manjkali vselej zastopniki delegati, ki se vnaprej opravijo, in tako. Navadno izostane še kdo, za katerega so prepričani, da bo prišel, in spet misli sklepčini. Celo to se zgodi, da kak zaveznik direktor preprovo delegatki udeležbo nima. Vnaprej bodo res morali zahtevati, da bodo delegati pisno prijavili tudi prisotnost, ne le izostanek.

RAZBITINE V MESTNEM OKOLJU — Predel okoli Blagovnice je le še vsega začetka vzorno hortikulturno učenje. To prinaša Posavju dober glas. Škoda, da ga v neposredni bližini kazi zapušča otok s Skladišči in dvema starih zapušča lampa avtobusoma, ki že zdavnaj ne more več na cesto. Pravijo sicer, da sta to odpadnani za prenočevanje obiskovalcev, ki si ne morejo privoščiti prenočitve, vendar zaradi tega še nikjer ne pade, mora biti prav na območju sicer lepo urejenega mesta.

BODO DOČAKALI NAGRADE — Potšnina se tako bliskovito spreminja, da PTT ne utegne sproti natisniti novega znamka ali pa jih pošta ne naroča sproti, bi porabila zalogo. Pa vendar je načrt, da stranke spravijo v dobro voljo. Lahko na primer razpisali nagrade rokhitence, ki znajo v rekordnem času nalepiti po 10 ali štiri znamke na 100, 200 ali 300 presen.

Krške novice

MLADINSKE SEJE NI BIL — Priznati četrtki se bi morala sestati občinska konferenca ZSMS Krško, pa se žal ni, mladinice ni bilo dovolj, da bi sprejeli poročilo v preteklem letu in program dela za tekoče leto. Čudno, res čudno, ko pa je predsednica mladine zapisala v vabilu, da zadeve sploh niso tako komplicirane, kar se zdijo na prvi pogled. Seja je seveda preložena, toda sekretar mladinske organizacije v krški občini Cveto Bahč zaradi tega delegatkih vprašanj verjetno ne bo mogel laval na delegatsko skupščino, ampak jo bo moral nasloviti kar na mladince. Tudi so taki kot vsi ostali: občudujejo pogostost slovenskega mladinskega vodstva, ki berejo Mladino, ko pa je treba kaj narediti v domačem okolju, omagajo.

CROMA JE ZE V POGONU — Novo službeni avto Fiat Croma krškega izvršnega sveta, ki je bil nekaj časa v občinskih službah, ki vabi k posnemanju tudi druge delovne kolektive. V razpravi je sodeloval tudi Slaviša Sablič, novinar — dopisnik sarajevskega Oslobođenja iz Bihača, ki je menil, da bi morali pozabiti na vse, kar se je dogajalo v Črni gori, Vojvodini ali na Kosovu in si prizadevati, da bi bilo še več gospodarskega sodelovanja. J. S.

Sevniški paberki

ZBUJANJE S STRAHOM — Dva problema so nas zdaj malo utišali, ko zbujaemo s strahom, je lepo označila politični trenutek predsednica sevniške občinske skupščine Simona Jakš na okrogli strojnega sveta Simona Jakš na okrogli mizi o mesecu marcu — mesecu potovanja hajajočih svinečnih časov pa so trgovci, ki jih je bilo z gosti vred precej več kot potrošnikov, družno s temi ublažili marsikakšen »žulj«. Razveseljivo je, da so žulji ozdravljivi tudi brez posebnih ukrepov.

DRŽAVA BOŠTANJ — Delegacija boštanske krajevne skupnosti je na zadnjem skupnem zasedanju sevniške občinske skupščine prodirala s predlogom, da so posebno in ne kot nekakšno kadilsko točko dnevnega reda obravnavali razmerje v luči dogodka na Kosovu. Delegacija Kopitarne in tajnik sevniškega društva nekadilcev Janko Blas je podprl boštanske in izrazil bojazen, da je predsedstvo SFRJ ravnan kot predsedstvo Srbije, menil je, da je čista laž, ko Milošević zatrjuje, da Kosovo z ustavnimi dopolnili nič ne izgubijo. Vsekaror je pobuda »država Boštanja«, da spregovorijo o preceh jugoslovenskega blaga v Srbiji s prefinjenimi oblikami pritiska, ki naj bi imel zgledno lovalovne korenine, pa v Konfexiji Lisca imajo nobenih težav. Spomnimo naj, da ima Lisca tozd v Babušnici, srbski občini ob bolgarski meji, s katero se je pred časom pobratila sevniška občina. Pa na tega občino ni vedel tisti, ki je v nedeljo pred mitingom v Beogradu razbil politično Lisce vetrobransko steklo avtomobila.

Pokončna izpoved človeške stiske

Tako je izzvenel četrtkov literarni večer v Novem mestu, ena od treh kulturnih prireditev v Domu kulture, s katerimi se je zaključil dan Komunistar

NOVO MESTO — Dan Komunistar v Novem mestu minuli četrtek se je končal s tremi večernimi kulturnimi prireditvami v Domu kulture: v Fotogaleriji so odprli razstavo barvnih fotografij Marjana Mira Dobovška, v klubskih prostorih pa so si obiskovalci lahko ogledali razstavo karikatur Mirana Kohka, nato pa prislunili štirim pesnikom in enemu prozaistu, ki so nastopili na literarnem večeru. To so bili: Franci Šali, Tone Kuntner, Milivoj Slaviček, Marjan Pungartnik in Vinko Blatnik.

V Fotogaleriji je Marjan Miro Dobovšek razstavil 26 barvnih fotografij z motivi, ki jih je poiskal na enem od grških otokov. V tem zaokroženem ciklu je združil svoje lastne poglede na ta otok. Plod tega niso panoramski in za oko lepi posnetki, temveč detajli, »točke«, v katerih se stikata davnina (antična) in sedanost, mitološkost in dejanskost. Kakor je na otvoritvi razstave, na kateri sta nastopila mlada kitarista iz novomeške glasbene šole, poudaril Marjan Pungartnik, ki je navzočega avtorja tudi predstavil, izpričuje vsaka od razstavljenih fotografij Dobovškov čustveni in miselni odnos do dežele in vsega, kar v njej kot vnet raziskovalec tudi odkrije.

Razstava Kohkovih karikatur v klubskih prostorih je bila odprta le ta dan. Združevala je politične, gospodarske, kulturne, družbene in druge karikature, s katerimi se je Miran Kohček, v Koprno udomljeni rojak iz Kočevja, sproti odzival na dogodke in pojave ter karikature objavljali v Pavlihi, Delu, Komunistu in drugih časopisih.

»ŠOPEK BELOKRANJICAM«

ČRNOMELJ — V soboto, 11. marca, bo ob 19. uri v črnomojskem kulturnem domu večer domačih in tujih narodnih pesmi in plesov »Šopek Belokranjicam«, ki ga pripravljata konferenca osnovnih organizacij ZS Belt in kulturna skupnost Črnomelj. V bogatem programu bodo nastopili mešani pevski zbor »Dr. Bogdan Derč« z univerzitetne pediatrične klinike v Ljubljani, folklorna skupina »Dr. Lojz Kraigher« iz univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, operni solist Venčeslav Zadavec, Silvester Mihelič z elektronsko harmoniko ter moški pevski zbor Belt. Vstopnine ne bo, na prireditvi pa bodo zbirali prostovoljne prispevke v korist otrok z rakom.

DVAJSET PIŠOČIH POSLALO PRISPEVKE

ČRNOMELJ — Za območno srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov, ki bo v petek, 14. aprila, v Vinici, rojstnem kraju pesnika Otona Župančiča, je poslalo črnomojski Zvezi kulturnih organizacij, glavni organizatorici te prireditve, prispevke 20 avtorjev iz raznih krajev Bele krajine, Dolenjske in Posavja. Med prispevki prevladujejo pesmi, prozinski spisi v mnogo manj, zanimivo pa je, da se je eden od sodelujočih odločil poslati tudi dramsko besedilo. Takšna bera se je v prostorih Zveze kulturnih organizacij v Črnomlju nabrala potem, ko na razpis ni bilo zadovoljivega odziva in ga je leta ponovila oziroma podaljšala za nekaj tednov.

kultura in izobraževanje

Pesnik in igralec Tone Kuntner je v nagovoru poslušalcem izrazil strah in človeško stisko ob sedanjih dogajanjih v Jugoslaviji ter pozval slovenske komuniste, naj ohranijo Slovenijo pred napadi, nato pa iz svojih številnih zbirk bral predvsem take, da je to občute izrazil še v vezani besedi.

Osrednja osebnost literarnega večera je bil hrvaški pesnik Milivoj Slaviček, avtor številnih pesniških zbirk in knjig prevedene poezije, med drugim tudi slovenske. Bral je pesmi, ki izpovedujejo človeško in pesniško stisko v sedanjem času in razmerah, vendar je za te pesmi značilno, da v njih pesnik ves čas ohranja možato, pokončno držo.

Marjan Pungartnik iz Maribora, avtor več pesniških zbirk, se je predstavil kot pesnik, ki se po svoje, z nekakšno zagrenjeno ironijo odziva na početja sodobnega človeka. Vendar je bil njegov nastop najkrajši od vseh pesnikov.

Vinko Blatnik, dolenski rojak, sodelavec Komunistar in pisec političnih brošur, tudi avtor zbirke črtic Visoko so zvezde, ki je izšla v prvem letniku Sige pri Dolenjski založbi, se je tokrat predstavil kot pisec humorno pikirih besedil, za katera zajema snov iz vsakdanjega družbenopolitičnega in še posebej partijskega življenja. Prebral je humoresko, v kateri je glavni junak prekaljeni zekajev, ki pa se pod pritiskom pluralističnega vala odloči sestopiti v funkcije in svoje mesto prepustiti mlajšemu ter zato postane sumljiv.

Na koncu le še pripomba, da bi literarni večer, kakor tudi obe likovni prireditvi, zaslužil, da bi ga obiskalo več Novomeščanov. Bil je dovolj zanimiv in kvaliteten.

I. ZORAN

LIKOVNI RAZSTAVI OB DNEVU ŽENA

NOVO MESTO — V počastitev dneva žena so odprli v Novem mestu dve likovni razstavi. V prostorih centralne raztehtalnice v tovarni zdrvil Krka so od torka na ogled risbe, grafike in slike akademskega kiparja, grafika, slikarja in keramika Karla Zelenka in figuralna keramika akademске kiparke Sonje Rauter — Zelenko. V razstavišču SDK pa so pripravili razstavo akvarelov in kiparskih stvaritev iz stekla Milice Savič, sicer znanstvene sodelavke Hidrometeorološkega zavoda SR Hrvatske.

Srednje šole pred bojkotom?

Razmere že kritične

LJUBLJANA — Poslabšan gmetni položaj in komaj še znosne delovne razmere so delavce na srednjih šolah v Sloveniji privedli do tega, da so že minulo jesen ustanovili sindikalno konferenco srednjih šol. Ta se je 1. marca sestala že drugič in obravnavala srednješolsko problematiko, ki se je tako zaostri-la, da povzroča že prave izbruhe nezadovoljstva pedagoškega kadra. Nevzdržne in vse bolj kritične postajajo tudi razmere za delo. Konferenca je sprejela vrsto predlogov in zahtev za izboljšanje stanja. Med drugim je sklenila, da bo v primeru, če se bodo razmere še poslabšale in če se bodo sredstva za šolstvo še bolj zmanjšala, pozvala učitelje, naj ne opravljajo več nekaterih nalog (npr. ocenjevalne in pedagoške konference), ravnatelje šol pa, naj ne planirajo nekaterih prispevkov, s katerimi so obremenjene šole (npr. prispevkov za uporabo zemljišč).

NASTOP KVARTETA TROBIL »GALLUS«

ČRNOMELJ — Na povabilo Glasbene mladine Bele krajine je minuli petek tu gostoval kvartet trobil Gallus iz Ljubljane in nastopil za osnovnošolce v Župančičevi ulici in v Loki.

KONCERT OB PASTELIH

NOVO MESTO — V Domu starejših občanov so odprli v ponedeljek, 6. marca, zvečer razstavo pastelov Bogdana Breznika, slikarja iz Trebnjega, sicer pa člana novomeške likovne skupine »Vladimir Lamut«. Breznik se je v tej tehniki prvič preizkusil in ustvaril večji cikel upodobitev dolenske krajine s starimi hrabi, kozolci in vzvalovljenimi polji. Na razstavi, ki bo odprta kakih štirinajst dni in bo potem v Novem mestu krajši čas na ogled še v Domu JLA, je šestnajst takih pastelov. Na slovesnosti, s katero so počastili tudi dan žena in čestitali stanovalkam doma za ta praznik, sta nastopila novomeški pihalni orkester pod vodstvom Antona Finka in šmihelski moški pevski zbor pod vodstvom Toneta Finka.

PRIZNANJE ZA ODREKANJE IN VZTRAJANJE — Predsednik Zdrženja folklornih skupin Slovenije Metod Špur izročja priznanje eni od plesalk Kresa Marti Petric za več kot petletno plesanje pri Kresu. (Foto: J. P.)

Kresovci pojdejo v Grčijo

Zastopali bodo barve Jugoslavije na festivalu evropske folklore — Prihodnje leto 15-letnica

NOVO MESTO — Folklorna skupina Kres iz Novega mesta bo od 19. do 26. avgusta v grškem mestu Letada na Jonskem otočju zastopala Jugoslavijo na evropskem festivalu folklorne. To veliko priznanje, ki je pred dnevi prišlo iz Beograda, za kresovce ni povsem slučajno, saj so na podobnih festivalih že plesali. V Italiji so dosegli enkrat prvo in enkrat drugo mesto, poznajo jih skorajda vse naše republike, plesali so v Franciji, Čehoslovaški, ZR Nemčiji in drugje.

Člani folklornega društva Kres se trudijo, da vsako leto na enem mestu prikažejo vso svojo dejavnost. Letos se je to zgodilo minuli petek zvečer v novomeškem Domu JLA. Na večeru ljudskih plesov in pesmi sta nastopili dve odrasli in dve otroški skupini z več kot sto člani. V skoraj dve uri dolgem programu so obiskovalci spremljali Žegnanje na Trški gori, ki so ga starejši kresovci prikazali v pesmi in plesu z dolensko kmečko delovno nošo iz prve polovice 19. stoletja. S kresovanjem se je prvič predstavila nova odrasla skupina članov, ki so pričeli vaditi šele pred nekaj meseci. Za

tem so se na odru zvrstili še posavski, medjimurski in dolenski plesi, zaplesali so Ražanec, ples z otoka Krka, najmlajši pa so zaplesali na koncu in dokazali, da se s plesom in petjem pri Kresu še dolgo ne bo končalo.

Nastop v Domu JLA, ki so ga Kresovci ponovili še naslednji večer za vojaške uslužbenke, je bil tudi priložnost, da so vsem plesalcem, ki v Kresu vztrajajo pet in deset let, podelili Maroltovo folklorno značko. Za pet let intenzivnega dela v Kresu so jo prejeli: Ivan Ašič, Brane Mitag, Heda Kadribašič, Zdravko Franko, Marta Petric, Barbara Cujnik, Stane Kastrevc, Borut Čampelj ter Lojze in Branka Hančič. Za deset let dela so značko prejeli Cirila Gradišar, Majda Nemanic in Ivo Perancev. Kresovci bodo že naslednje leto slavili 15-letnico delovanja. Za to priložnost bodo prvič nastopili v pravih dolenskih nošah, ki so jih v mestu nosili pred prvo svetovno vojno. Pri pripravi noš so veliko pomagali člani društva, še posebej pa delovni organizaciji Labod in Novoteks.

J. PAVLIN

Človekoljubje, strah, orhideje

Razstavo del slikarke Marie Tereze Quinones de Dubreuil v Dolenjski galeriji odprl dr. Edumundo Lopez Gomez, ambasador republike Kolumbije v Jugoslaviji

NOVO MESTO — Slikarka Maria Teresa Quinones de Dubreuil, s Francozom poročena Kolumbija iz Bogote, je pred meseci prišla v Novo mesto z možem, ko se je ta kot eden od strokovnjakov Renaulta zaposlil v skupnem avtomobilskem podjetju IMV — Renault. V novem okolju je seveda nadaljevala slikarsko delo in tako je bilo samo še vprašanje, kdaj se bo s svojimi slikami predstavila Novomeščanom.

Ta predvsem za samo slikarko izjemno pomembni dogodek je napolnil minuli petek zvečer, in to v Dolenjski galeriji, razstavo slik Marie Tereze Quinones de Dubreuil (v obeh dvoranih galeriji) pa je ob množici obiskovalcev, med katerimi je bilo zlasti veliko predstavnikov IMV in Renaulta, odprl dr. Edumundo Lopez Gomez, kolumbijski ambasador v Jugoslaviji.

O razstavljenih delih, ki jih je iz strokovnega vidika obrazložil umetnostni zgodovinar Luka Matijević, kustos v dolenskem muzeju, le toliko, da gre nekako za dva cikla, od katerih vsak po svoje izpričuje veliko humanistično poslanstvo slikarke. Prvi je posvečen

človeku, drugi pa orhideji, narodnostnemu simbolu slikarkine rojstne domovine. Torej na eni strani človekoljubje, na drugi strani pa strah pred človekom, orhideja pa je blažilo. (Več o teh slikah smo pisali pred dvema tednoma.)

Spregovoril je tudi ravnatelj Dolenjskega muzeja Bojan Božič. Med drugim je dejal: »Razmišljanje in doživljanje, izraženo v slikah, tokrat prvič predstavljamo javnosti z željo, da bi tovrstna doživljanja, svet, ki sprejema različnost pogledov, postal del našega življenja, ne pa lastovka, ki je naključno zašla v okolje. Umetnost naj bi bila tista sila in moč, ki bi povezovala narode sveta, jih plemetila in ustvarjala razmere za napredek in blaginjo.« Njegov nagovor francosko govorečim obiskovalcem je v francoščino sproti prevajala Nataša Petrov.

Na otvoritveni slovesnosti je bil tudi krajši glasbeni program. Nastopili sta blokflavtska Ajša Robar, ki je ob klavirski spremljavi Cvetke Hribar izvedla Hookovo Sonato št. 2 v G. duru, in vio-

lončelista Mateja Vrtačič, ki je zaigrala Škerjančovo Lirično melodijo št. 2, Bachovo Bourree in Vivaldievo Concerto en re majeure. Pri klavirju jo je spremljala Tatjana Hadl.

I. Z.

»Nedostopna knjiga je mrtev kapital!«

Kar dve tretjini knjig v študijskem oddelku Študijske knjižnice Mirana Jarca je v skladiščih, sicer pa je bilo leto 1988 leto rekordov: temeljna zaloga je preseгла 200.000 knjig, obisk je bil za 40 odst. večji kot pred tremi leti

NOVO MESTO — Ne vem več, katerega leta je to bilo, katerega meseca in dne, zelo dobro pa se spominjam tistih minut v študijski knjižnici Mirana Jarca, ko mi je takratni ravnatelj Bogo Komelj v zanj neobičajni svečani držji in zadovoljstvom na obrazu oznanil, da je knjižnica dosegla 100.000 knjig v temeljni knjižni zalogi, kar da je nekakšna magična meja, ki jo želi doseči vsaka pomembnejša tovrstna ustanova, in dodal, da pomeni to za novomeško študijsko knjižnico poseben dogodek, o katerem se velja malo razpisati.

Od tistikrat niti ni preteklo kdove koliko vode in let, v študijski knjižnici pa je medtem vse vidno poraslo in huda prostorska stiska, ki je motila knjižnično dejavnost tako rekoč od začetka, je prišla še bolj do izraza. Iz leta v leto bolj so si v knjižnici polnili glave s skrbmi, kam z novimi knjigami, ki so dotekale v ne tako majhnih količinah. Toda temeljna knjižna zaloga se je že v letu 1987 povsem približala drugi magični meji — 200.000 knjig. In kako je bilo lani oziroma na začetku letošnjega leta?

Ko mi je zdajšnja ravnateljica prof. Nataša Petrov minuli četrtek nizala podatke in zanimivosti iz dejavnosti študijske knjižnice v preteklem letu, se ji je obraz le nekajkrat nekoliko bolj razvedril, predvsem takrat, ko ni omenjala prostorskih in drugih nič kaj spodbudnih razmer. Tako je s posebnim ponosom povedala, da je knjižnica v letu 1988 dosegla in presegla drugo magično mejo, tako da je njena temeljna knjižna zaloga znašala 31. decembra natanko 205.007 knjig. Če pa prištejemo še 14.938 vezanih letnikov periodičnega tiska, je znašala ta zaloga kar 219.945 knjižnih enot. S tolikšnim knjižnim bogastvom pa se ne ponaša prav veliko knjižnic v Sloveniji!

Kot je znano, sestavljajo študijsko knjižnico Mirana Jarca štiri knjižnice oziroma oddelki, v katerih je tudi omenjena temeljna knjižna zaloga. Najbogatejši med vsemi je študijski oddelk, ki premore blizu 136.200 knjig, skupaj z navedenim številom vezanih letnikov periodik pa nad 151.100 knjižnih enot. V ljudski knjižnici je blizu 26.200, v pionirski več kot 24.500 in v potujoči dobrih 18.000 knjig.

Skupni lanski prirastek je 7.511 knjig; od tega jih je knjižnica 4.306 pridobila z nakupom. Za četrtino te količine je prispevala denar Kulturna skupnost Slovenije, za tri četrtine pa občinska kulturna skupnost v Novem mestu. Z dolžnostimi oziroma obveznimi izvodi, ki jih ta knjižnica dobiva po zakonu, pa je prispelo nad 2.700 knjig. Okoli 80 odstotkov tako pridobljenih knjig v minulem letu je šlo v oddelke, ki izposojajo knjige na dom, ostalo pa v študijski oddelk, ki se sicer napaja pretežno z obveznimi izvodi.

»Nakup je bil lani znatno manjši kot leto poprej, tako da je knjižnica realizirala le 70 odstotkov nakupnega normativa. Letos bi radi dosegli nakup vsaj 6200 knjig ali eno knjigo na deset prebivalcev in naredili korak naprej tudi glede na knjižnično mrežo v občini. Standard na tem področju znaša v novomeški občini kar 12.000 z nakupom pridobljenih knjig na leto.« je povedala Nataša Petrov in dodala, da je za knjižnico najpomembnejše to, da ima sproti dovolj denarja za nakupe. Knjige so namreč pod valorizacijo, kar pomeni, da so tem dražje, čim kasneje jih knjižnica lahko kupi.

Obisk in izposoja sta se lani rekordno povečala. Vestna statistika je zabeležila 83.530 obiskov bralcev, ki so si izposodili 227.108 knjig, kar

znese približno štiri knjige na prebivalca v novomeški občini. Obisk je porasel za okoli 40 odstotkov, izposoja pa še za kakih 10 odstotkov bolj. »To dokazuje, da člani naše knjižnice niso samo imena na papirju, temveč so, vsaj velika večina od njih, zelo marljivi obiskovalci.« je pripomnila ravnateljica in ob tem navedla nekaj zanimivih števil.

Ob koncu leta 1988 je imela študijska knjižnica Mirana Jarca vpisanih 6.275 aktivnih članov, kar pomeni, da je bilo v članstvo zajetih dobrih 10 odstotkov prebivalstva v novomeški občini. Največ članov, dobro tretjino vseh, je imela ljudska knjižnica, najmanj pa študijski oddelk. Med člani je največ srednješolcev in študentov, sledijo osnovnošolci oziroma pionirji, veliko pa je tudi ostalih prebivalcev, od gospodinj do intelektualcev, med člani pa so tudi kmetje in obrtniki. V zadnjem letu je število odraslih članov poraslo za okoli 25 odstotkov oziroma od 1.420 na 1.840.

Statistika kaže, da je najbolj obiskovana pionirska knjižnica, manj pa ljudska, študijski oddelk in potujoča knjižnica. Kar zadeva izposojajo knjig, pa je vrstni red drugačen. Lani so največ knjig posodili bralci v študijskem oddelku, manj pa v pionirski, ljudski in potujoči knjižnici.

Občani se tekoče informirajo tako, da si v knjižnici izposojajo periodični tisk: Po podatkih, ki jih je zbrala Nataša Petrov, so vsi oddelki študijske knjižnice Mirana Jarca lani posodili obiskovalcem 21.000 izvodov periodičnega tiska, od časnikov in časopisov do revij. Knjižničarji so obiskovalcem dali tudi več kot 11.000 najrazličnejših informacij v zvezi z gradivi, ki jih ima knjižnica. Nepotreženi so obiskovalci ostali na manj kot 3.000 obiskih, kar je pri celotnem

Nataša Petrov

obisku v lanskem letu (83.530) za nemarljivo malo.

Kot rečeno, pa prihajajo obiskovalci v študijsko knjižnico oziroma v njene oddelke pretežno zaradi knjig. Med redne bralce se uvršča vse več takih, ki so včasih sami kupovali knjige, pa jih je draginja odvrnila od nakupov. V knjižnici segajo tako po leposlovju kot tudi strokovni literaturi. Po slednji celo čedalje bolj. Za večino obiskovalcev je najbolj zanimiva izposoja na dom, tudi zato, ker lahko knjige prebere več ljudi.

»Izposoja je že zdaj zelo velika, gotovo pa bi bila še večja, če bi to, zlasti še v študijskem oddelku, omogočale razmere. V študijskem oddelku, ki premore dve tretjini vseh knjig temeljne zaloge knjižnice, je namreč bralcem dostopna le ena tretjina knjig, druge pa so v skladiščih, zaprte. Bojim se, da bo tako vse dotlej, dokler knjižnica ne bo obnovljena oziroma urejena tako, kakor so obiskovalci lahko videli na razstavi ureditvenega projekta v naši avli. Navsezadnje je le res, da je knjižno bogastvo kaj vredno šele potem, ko začne služiti človeku. Brez bralcev pa je mrtev kapital.« je pripela Nataša Petrov.

I. ZORAN

GRAFIČNA MAPA JOŽETA MARINČA

KOSTANJEVICA — V tem dolenskem mestu udomljeni in delujoči akademski slikar Jože Marinč, rojak iz kočevske občine, je izdal svojo prvo grafično mapo. V njej je šest grafik na temo konjska erotika. Mapa je izšla v 80 izvodih, posamezni izvod pa stane 800.000 dinarjev.

Delavci Zavoda za kulturo so organizirali široko pomoč občanov, z udarnim delom so jim priskočili na pomoč srednješolci, nekatera dela pa so opravili sami, saj so prav oni najbolj prizadeti zaradi izpada dohodka. Po novih predvidevanjih naj bi prosvetni dom odprli v začetku aprila.

B. DUŠIČ

Kakšen jutri?

Kaj delajo »tovariši«?

Ob dogodkih v Starem trgu se je zastavilo vprašanje, kaj so ob njih počeli naši tovariši, če so po vseh dogodkih sploh še naši, na vodilnih položajih. In kaj sploh počno drugače? V tej naši ljubi domovini, o kateri govorimo tudi kot o SFRJ in v kateri razvijamo bratstvo in enotnost ter ji pravimo svobodna, enakopravna in svobodnomislilna, se gredo novo vojno za položaje in stolčke v federaciji in v Zvezi komunistov. Toda še so vidni sledovi in nezacementirane ranice iz zadnje svetovne vojne. V tej vojni je v nešteti preizkušnji zaživelo najskrebnije tovarstvo, za katerega je bil najsvežji zrak Josip Broz-Tito. Da tedaj zaradi narodnosti, vere ali rase nekateri ljudje niso bili več vredni od drugih, lepo pokaže, npr., skrb za vse ranjene.

Toda danes je v Srbiji nekaj »tovarišev«, ki se grejo novo vojno v imenu ljudstva. Ali jih ni sram, da ves svet vidi, kako nečloveški odnosi vladajo v Jugoslaviji? Kaj ni v teh vodilnih nič človekoljubja, da ljudem odvezujemo vero in upanje v boljši jutri? To se danes dogaja na Kosovu, a koga vse lahko doleti taka usoda? Odgovor najbrž nudijo besede tovariša Slobodana Miloševića, ki govori o veliki, močni in enotni Srbiji. Ob teh izjavah ljudje v drugih republikah res lahko s strahom pričakujejo jutrišnji dan. Vem, to je velika kuhinja z dobrim mojstrom, kar se vidi ne v politiki, ampak tudi v športu. Toda zakaj nam mora biti tako hudo, namesto da bi živeli v slogi in pravem bratstvu v močni Jugoslaviji?!

RAJKO KIRN
Novo mesto

S SPREJEMA DELEGACIJE PIONIRJEV

Tudi letos je predsednik občinske skupščine Mladen Radojčić sprejel ob občinskem prazniku delegacijo pionirjev iz vseh osnovnih šol v občini. Pionirji so seznanili predstavnika s svojim delom, povedali, kaj jih teži, in postavili vrsto aktualnih vprašanj, predsednik pa jim je orisal sedanje razmere v občini in tudi širše. Pionirje je še zlasti zanimalo, kaj bodo storili pristojni v občini, da bi se šolske težave hitreje odpravljale, opozorili so na počasno pridobivanje novih prostorov in pomanjkanje opreme, želijo si več interesnih dejavnosti. Predsedniku so zastavili tudi več ekoloških vprašanj in se zanimali za možnosti zaposlovanja. Izrazili so tudi zaskrbljenost nad sedanjimi političnimi razmerami v državi, saj si želijo, da bi živeli in se učili v miru. Pogovor je potekal v živahnem in sproščenem vzdušju, pionirji so nastopali samostojno in prav nič naučeno ter tako pokazali, da marsikaj vedo, saj navsezadnje čutijo probleme na lastni koži.

Po tem razgovoru so sprejeli pionirje v tovarni Belsad, kjer so si ogledali proizvodnjo, ob prigrizku pa zaključili, upajmo, uspešne pogovore.

K. KHALIL

PREPOZEN TELEGRAM

METLIKA — Zastopnica metliškega Kometa za Srbijo in del Bosne in Hercegovine Mirjana Jakšić iz Čačka je ob zadnjih dogodkih na Kosovu in v zvezi z zborom proti uvedbi izrednega stanja in v podporo kosovskim rudarjem, ki je bil v Cankarjevem domu, poslala svoji delovni organizaciji telegram. V njem poziva vse Kometove delavce, naj se pridružijo njenemu protestu in obsodijo zbor v Cankarjevem domu. Dan predtem je velika večina Kometovih delavk podpisala poziv proti uvedbi izrednega stanja in se tako tudi solidarizirala z zborom v Cankarjevem domu. Prepozen telegram ali prezgoden zbor?

HALO, DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunhili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 16. in 18. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunhnil.

Kako dolgo bo še živela amaterska kultura

Krškemu v premislek

Vsako izmed nas bi se moral vprašati: »Kako dolgo še?« Ljudje so pač taki, izjeme obstajajo, da jim ni več do žive besede, do slovenskega jezika, ali pa se jim zdi presramotno, da bi si ogledali predstave, katerih ne izvajajo profesionalni igralci, temveč amaterji, pa še ti ne iz mesta, temveč iz manjšega kraja, kot je na primer Prečna, ki že vrsto let uspešno deluje na kulturnem področju.

Tak odnos smo čutili člani dramske skupine iz Prečne, ko smo v petek, 24. februarja, gostovali v prelepem Domu Edvarda Kardelja v Krškem, ki je sam sebi v ponos, saj nismo občutili, da se z njim ponajbolj prebivalci tega kraja, ker jih prav nič ne zanima za dogajanja v njem.

Publika, sicer maloštevilna, je znala uživati in nam prisluhniti. Nasmejani obrabi so povedali, da so ljudje zadovoljni s predstavo. Toda vprašamo se, kako naj bodo prebivalci Krškega drugači, saj je že sam odnos tistih, ki se imajo za kulturne oz. delajo na tem področju, tak, da se jim ne zdi potrebno ogledati si predstavo, preden sodijo, v kateri razred spadajo amaterji.

Dramaska skupina
KUD Prečna

MERILNO INFLACIJE — Pa naj še kdo reče, da naši postarji ne delajo čudežev. Kar 201 znamko so nalepili na obe strani te kuverte formata A4. Še dobro, da je ostalo malo prostora za naslov. Če bo šla inflacija tako hitro naprej, pa bodo morali lepiti znamke eno na drugo. (Foto: T. Jakš)

Je letališče zapleten klobčič?

Dodatno pojasnilo bralcem Dolenjskega lista, Marjanu Rističu nič

Menda sem zapisal nekaj neresničnih trditvev v članku, ki zadeva prečensko letališče. Te naj bi bile naslednje:

Prva trditev: da »zanikam na koordinaciji izrečeno napoved o posegih na letališkem kompleksu v Prečni.« Odgovor: Ne zanikam izrečene (posredovane) napovedi, želel sem samo pojasniti javnosti, v kakšnem smislu ali pomenu in zakaj sem jo na koordinaciji omenil. Znano je že, da sem jo po telefonu sprejel od komandanta novomeške kasarne v kontekstu sporočila, naj v februarju pričakujemo informativno-delovni (novega) in poslovilni obisk (starega) vojaškega vodstva na Slovenskem. Vsakomur, ki zna (politično) misliti, more biti jasno, da je povsem nekaj drugega z vidika moje funkcije predsednika skupščine napovedati prihod in poseg na letališču (to bi lahko pomenilo ali se razumelo, kot da je že vse domenojeno, oziroma da sem se že vse izven skupščine in mimo ljudi dogovoril), kakor pa imeti v mislih in v besedi prispelo neuradno informacijo, ki napoveduje prihod. In prav glede te informacije sem želel, da bi se ob srečanju z visokimi predstavniki pogovorili in tako vso zadevo razčistili. To sem poskušal kasneje nedojetnemu Rističu v

VOŠČILO ZA DAN ŽENA

Drage bralke, namenjam vam nekaj vrstic, ki sem jih napisal za vas. Čeprav se pretekle težave vlečejo še v današnji čas in čeprav se nam tudi ne obeta kaj prida prihodnost, upajmo v razumevanje in dobro rešitev zapleta. Voščilo za 8. marec pa naj bo tako: zdravja vam želim, težave naj vam gredo mimo. Spomnimo se na partizane in na boleče, težke rane. »Bolničarke prihitile, v oskrbo svojo borce vzele.« Samo naprej pohitimo. Novih ran ne dovolimo!

IVAN ŽUNIČ
Kanižarica 24

VINICA TRETJIČ MED NAJBOLJŠIMI

VINICA — V Petrolovi delovni organizaciji Trgovina so pretekli mesec znova podelili priznanja za nadpovprečen trud in uspehe ter s tem boljše poslovanje v svojih bencinskih servisih. Petrol je tovrstno ocenjevanje uvedel pred tremi leti, najvišje ocene za lansko leto pa je med 245 servisi prejela tudi bencinska črpalka v Vinici, ki ji je to priznanje že tretje zapored.

Smem upati v politično kulturo?

Ob sporočilu pododbora za varstvo človekovih pravic Dolenjske in B. krajine

Človek si vedno kaj želi. Recimo, če si vodja skupine delegatov za zbor občin skupščine socialistične republike Slovenije, potem si nesporno ne želiš sprejeti in soočiti se na seji skupine s sporočilom, ki je ena sama neizprosnna zahteva. Pa vendar se je bilo potrebno — po zaslugi Pododbora za varstvo človekovih pravic Dolenjske in Bele krajine. Ta je novomeški skupini poslal za zadnje sejo republiške skupščine pismo, v katerem se zahteva od skupine delegatov, naj obravnava informacijo o delu skupine delegatov, ki jim je skupščina zaupala v presojo vojaško povelje, na podlagi katerega oziroma zavoljo katerega se je pričel proces zoper četverico (Janša, Tasič, Zavrl, Borštner), dalje, naj obravnava njeno oceno povelja in ločeno mnenje k tej oceni, da glasuje za sprejem informacij o delu skupine in da se zavzemajo za javno objavo sprejete ocene ustanovnosti in zakonitosti povelja.

Omenjeno sporočilo pododbora je objavil tudi Dolenjski list, lepo uokvirjeno, v 8. številki! Izrezal sem ga in nalepil na list, ker mi bo dobrodošel v raznih politoloških razpravah v prizadevanjih za rast demokratične politične kulture.

Moram reči, da je bila skupina delegatov ob seznanitvi s pismom in zahtevami pododbora za varstvo človekovih pravic vznemirjena in ogorčena, saj se je od nje zahtevalo, naj ravna po volji ene skupine ljudi, ne pa po lastnem preudarku ali pa po navodilih njene konferenčne delegacije, kot ji je ravnati v primerih, ko je zanjo važno, da ima njena stališča ali vsaj načelne opredelitve. Poleg tega omenjeni pododbor komunicira s skupino novomeških delegatov za republiško skupščino anonimno, saj je bilo pismo z zahtevami nepodpisano in brez naslova. Neznane mu naslovu torej niti odgovoriti ni mogel in mi vsaj pojasniti, kaj si misli skupina o praksi, ki jo vsiljuje pododbor. Milo rečeno, z njo se ogrožajo in rušijo temeljna načela samoupravne in politične demokracije. Samoupravni in politični pluralizem terjata dialog z argumenti, ne pa pritisk in podrejanje eni misli, eni volji, eni zahtevi! Glagol zahtevamo, ki ga je zadnje čase tako pogosto slišati na manipuliranih mitingih, shodih, ki se poskušajo udomačiti tudi v segmentih novomeške mladine in alternativne upravičene dušebrižne prakse omenjenega pododbora, samo dokazuje,

kako je možno mogoči samoupravni in politični pluralizem upravljati z nedemokratično politično kulturo vedenja in nastopanja na javni sceni.

Globoko se strinjam z Bojanom Finikom, ki v zanimivem prispevku o strankarskem pluralizmu razmišlja o tem, kaj sta demokracija in politični pluralizem, in pravi, da ju vidi v tem, »da ena interesna skupina ne more zapovedati drugim interesnim skupinam, kako naj delajo. Nič ne more druge mu vsiljevati tistega, za kar je prepričan, da je tudi za drugega najboljšje. Človek ima pravico, da živi tako, kot sam misli, da je najbolj ustrezen. Kaj je dobro, je

razgovoru tudi tovariši in dooročno pojasniti. Zal mi ni uspelo. Nobenih neprijetnosti ali nerazumevanja nisem doživljal v zvezi s tem pri ostalih članih koordinacije, tudi pri tistih dveh ne, ki sta malo manj pozorno in razločno uje-la smisel mojega prizadevanja ob prvem posredovanju informacije ali sprejete napovedi glede letališča. Vsem je bilo jasno, da je pogovor o tem s predstavniki JLA na podlagi moje informacije potreben in da je prav, da ga uvrstimo v program pričakovanega srečanja. Neokusno in politično neargumentirano si je torej domisljati, da je akcija mladine rešila letališče pred novimi posegi, čeprav sta interes in skrb vsakogar (tudi mladine) za usodo letališča še kako dobrodošla in v dobro prizadevanjem, da ohranimo letališče takšno, kot je.

Druga trditev: »zatrjevanje, da nekatere stvari občinska skupščina Novo mesto za zdaj trdno drži v rokah...« Odgovor: Vztrajam na njej, toda kljub temu bom z njo seznanil Komisijo za družbeni nadzor skupščine občine Novo mesto, da ta preveri, ali je res ali ne, kar trdim. Seveda gre za skupščino tega mandatnega obdobja. Ali je vselej tudi v prejšnjih mandatih trdno držala v rokah situacijo glede letališča, niti ne trdim niti se v to ne vtikam.

Tretja trditev: »mnenje, da je problematika letališča preuranjeno razprta.« Odgovor: Seveda je (in tudi ne najprej v skupščini — saj ni gorela voda ne hiša, da bi bilo treba biti plat zvona v pisnih in časnikih), če o njej govorimo z vidika neuradne telefonske vesti v sklopu informacije, da naj v januarju pričakujemo prej omenjeni vojaški obisk. Dokaz

za vse povedano. Uradni odgovor pristojnega republiškega telesa, da (po zagotovilu vojaškega letalstva) kakršna koli dela na letališču v tem letu niso planirana in da bi se tudi za kakršnokoli druga preurejanja letališča pristojni organi JLA povežali poprej z našo občino.

Toliko javnosti, bralcem Dolenjskega lista, Rističu nič!

FRANCI ŠALI

ENAKA POZORNOST ZA OBA SPOLA

OTOČEC — Nekaj podobnega, kot se je za pusta dogajalo na Dolenjskem pod okriljem radia Studia D, se sedaj pripravlja za dan žena. Pod pokroviteljstvom turistične agencije Kompas, časopisnega podjetja Ljubljanski dnevnik, Studia D in Dolenjskega lista bo na dan mučenikov v petek, 10. marca, v restavraciji na Otočcu praznovanje dneva žena in mučenikov. Pozornost bo enakovredno veljala obema spoloma. Program bo pisan na kožo ljudem, ki se radi zabavajo in sodelujejo v šaljivih igrah. Tu bo še vrsta tekmovalni, modna revija, nastopili bodo barmani z mešanjem pijač, za vse bo prost vstop v diskoteko. Zanimiva pa bo tudi cena. Za 68.000 din bo vsak obiskovalec dobil predjed kot dobrodošlico in komplet meniu. Da bo ta večer res poceni, pove že cena cvička, ki ga bodo na mizo nosili po 12.000 din.

J. P.

Tudi Dolanc ni odgovoril

Razmišljanje ob proslavi obletnice SNOS

Z nageljčki in banketom smo v Črnomlju proslavili 46. obletnico zasedanja SNOS. Izrečenih je bilo veliko lepih besed o naši državnosti, pridobitvah NOB, ljudski demokraciji itd. Proslave so vselej lepo izpeljane.

Toda niti na tokratni črnomaljski ni nihče omenil, kdaj bodo na primer plačani boni in partizanske obveznice. Tudi vprašanja krivičnih zaplem zemlje, nacionalizacij poslovnih prostorov in arondacij se nihče ne dotakne. Kakor da tega ne bi nikdar bilo in da je v pravnem pogledu vse v redu! Toda vprašanja so še vedno odprta in v to kisljabolko bo potrebno ugrizniti. Janko Vranešič iz Črnomlja se zaradi svojih

problemov, povezanih z omenjenimi vprašanji, že 30 let bori z mlino na veter. Med pismi bralcem v Delu sem nad Vranešičevim podpisom prebral, da nekateri odgovorni republiški tovariši menijo, da so zaplenjene ali kakor koli odvzete nepremičnine spomenik naši revoluciji. Mrtvi borci bi se obračali v grobu nad takim spomenikom. Tudi jaz se s takimi spomeniki ne strinjam. Čeprav sem bil trajni invalid, sem bil udeležen v NOB in sem bil v zaporu in internaciji.

Leta 1954 sem pisal maršalu Titu glede storjenih krivic po osvoboditvi. Odgovora doslej nisem dobil, bil pa sem od okrajnega sodišča v Metliki obsojen na mesec dni zopora zaradi »žalitive najvišjih organov ljudske oblasti«. Javni tožilec Dominik Bogataj se mi je opravičil takoj po vloženih obtožnici, da me je moral obtožiti po nalogu črnomaljskega Olimpa (okrajnega komiteja). Tudi sodnik Roman Keržan se mi je opravičil, češ da bomo po odsulženih kazni skupaj spili liter vina in se pogovorili. Zapor sem odslužil, vina pa nisem spili, ker je bil sodnik premešen in je že tudi umrl. Leta 1978 sem zopet pisal, tokrat Stanetu Dolancu. Pismu sem priložil številne priloge oz. izjave naših borcev do ameriškega letalca Loryna McQuerterja. Tudi na to pismo ni bilo odgovora, na letnem občnem zboru ZB v Semicu pa je predstavnik OO ZZB rekel: »Franci se je pritožil tov. Dolancu in ne vemo kaj napraviti. Najbrž je jezen, ker bomo v njegovo bivšo hišo naselili cigane. Toda tudi cigani so ljudje!«

S temi besedami popolnoma soglašam in zato sprašujem. Maja 1942, so partizani pri Kanižarici pobili prek 50 ciganov, ali takrat cigani niso bili ljudje? in Derganci, Pluti, Vranešiči, Brunskeleti etc. niso ljudje?

Tudi zaradi temu podobnih vprašanj bi morali na naših proslavah spregovoriti o senčnih straneh naše povojne in medvojne stvarnosti. Dobronameren pozdrav vsem poštenim ljudem!

FRANČ DERGANČ

Semič

Franc Pavlič

V 87. letu starosti je preminil Franc Pavlič iz Čanja. Čeprav ga je težko zidarsko delo, s katerim je pokrival precejšen del družinskega proračuna, odtegnilo od bolj skope zemlje v Čanjski gori, se je vendarle najraje vesel vračal na domačijo. Z ženo sta vzgajala svoje tri otroke, dva sina in hčer, v poštenju in marljivosti. Oče Franc je bil namreč priden delavec, zato so ga imeli povsod radi. Kamorkoli je prišel kot zidar, kmet ali pač po drugih opravkih, so ga ljudje lepo sprejeli, ker je izžareval življenjsko vedrino in optimizem. Pavličevi so imeli zmeraj na stežaj odprta vrata svoje domačije in ljudi dobre volje, zato se je nemalokrat razlegala slovenska pesem tudi ob najnapomejših kmečkih opravilih.

Franc se je ob začetku vojne vihte zgodaj vključil v narodnoosvobodilno gibanje kot aktivist, spomladi 1944 pa je odšel v partizane, v Kozjanski odred. Po osvoboditvi je več let delal kot zidar pri obnovi domačij in vasi na Kozjanskem, ki so jih porušile in požgale okupatorjeve horde. Rad je pomagal soljudem, bil je dober tovarš in sosed.

O prečenskem letališču mislim drugače

Pripombe k pisanju

Ko sem v zadnjih številkah prebral izjave nekaterih dolenjskih »strokovnjakov«, ki nasprotujejo modernizaciji letališča v Prečni, sem se zamislil. Ob tem se spominam nekdanjih občinskih mož, ki so s svojo kratkovidnostjo močno oškodovali Dolenjsko, sebi pa nakopali sramoto in prezir.

Bilo je nekaj let po prvi svetovni vojni, ko je skupina industrialcev po vsej Sloveniji iskala primerno lokacijo za gradnjo velike tekstilne tovarne. Odločili smo se za prostor v bližini Novega mesta, na njihovi posesti v Graben, kjer ne bi prizidali mesta, a bi bila tovarna še vedno dovolj blizu njega. Industrialci so imeli lepe načrte, vendar so se jim občinski možje odločno postavili proti, češ da ne potrebujejo tovarn, ki so povrh vsega še leglo komunizma. Svoje interese je imel tudi Franc Seidl, ki je bil vpliven lastnik obeh jezov na Krki ter mlinov in žag ob njih. Industrialci so namreč načrtovali gradnjo manjše elektrarne, ki bi ga prizadela.

Ker iz te moke ni bilo kruha, so se tovarnari odločili za gradnjo v Kranju, kjer sta nastali dve najmodernejši tovarni za tisti čas, Jugočeška in Jugobruna, v tem mestu pa so ustanovili tudi tehniško tekstilno šolo. Kranj je tako postal eno največjih tekstilnih središč Jugoslaviji. Novo mesto pa je po zaslugi modrih občinskih mož ostalo zanikano mestece z birtijami in brezposelnimi bajtajarji in šele po osvoboditvi je gospodarsko napredovalo.

Ne morem sprejeti vsega, kar se ta čas piše o letališču v Prečni. Nesmiselno si mi zdijo govornice, da bi letališče onemogočilo razvoj industrije in turizma. V Cateških Toplicah se turizem lepo razvija, čeprav je letališče Cerklje oddaljeno komaj 3.800 m. Nisem se slišal za pripombo, da bi letala morala turiste, da niti ne omenjam, kako so prav letališča omogočila razcvet tujskega turizma v Dalmaciji.

Vsem tistim, ki jih je strah, da bodo prečensko letališče kdaj posodobili, svetujem, naj si v predmetju Zagrebu ogledajo, kako je z modernimi letališči in kaj so ljudje pridobili ob njih. Za konec pa pravim še tole: če bi resne obrambne potrebe narekivale vojsko na modernizacijo vojaškega letališča, letala ne bi spraševala, kdo je za to in kdo ne!

Inž. KAREL JAKŠE
Zagreb

Elica Kapš

V soboto, 11. februarja, smo se poslovili od naše Elice. Slovo je bilo namenjeno samo družinskim članom in prijateljem, vseeno pa se je udeležilo spreveda nepričakovano veliko mnogih ljudi, ki so jo imeli radi in ki so se z njo povezani z njo in njeno družino.

Elica Kapš, roj. Kojančič, se je rodila v Žužemberku 10. maja 1936. Po osnovni šoli in nižji gimnaziji v Žužemberku

rku se je medicinsko izobrazila v Mariboru in se zaposlila kot medicinska sestra na pljučnem oddelku Splošne bolnišnice v Novem mestu 16. 7. 1958.

Vsi, ki smo jo poznali, vemo, da je bila cenjena in spoštovana med prijatelji, znanci, sodelavci in bolniki. Njeno življenje je bilo prežeto s poštenostjo, marljivostjo, humanostjo in ljubeznijo do sočloveka. Po poklicu je bila višja medicinska sestra in glavna sestra pljučnega oddelka, dokler ni bila 15. marca 1985 upokojena. Ves njen delovni staž je potekal na pljučnem oddelku. Kot glavna sestra pljučnega oddelka je s svojo sposobnostjo, prizadevanjem in avtoritetno prispevala, da je oddelk strokovito in organizacijsko napredoval v specifične protituberkulozne dejavnosti v široko interdisciplinarno — pulmološko dejavnost. Pri delu je bila dosledna, do neke mere stroga in pravična. Tako, kot je znala z ljubeznijo ustvariti lepo udeleženo družinsko življenje, je znala v službi vplivati na delavce in bolnike s svojo doslednostjo in z vserrazumevanjem ljubeznivi.

Sodelavci in prijatelji se pretreseni poslavljamo od naše Elice. Pogresali ste bomo, Elica, živela boš z nami v trajnem spominu.

DOJENČKI LOČENI OD MATER — Sobo, v kateri so dojenčki, so pred časom prenovili. V njej je trideset in več posteljic na vozičkih.

vojnega leta ginekološko-porodniška služba na repu razvoja in bila deležna premalo družbene pozornosti. Šele v zadnjem času so se stvari premaknile na boljše. Preteklo leto smo s samopriskevkom zgradili sodobno porodnišnico v Ljubljani, podobno pa so postavili tudi v Postojni. Porodnišnica v Novem mestu je regijskega pomena, saj v njej rojevajo žene iz novomeške, trebanjske, metliške in črnomaljske občine, precej porodnic pa pride čakati svojega otroka tudi iz opejske in krške občine.

Besedilo in slike: JANEZ PAVLIN

• V letu 1988 je bilo v novomeški porodnišnici 1834 porodov, kar je le en porod manj kot v predlanskem letu. Rodilo se je 1842 otrok, kar osemkrat so bili dvojčki.

Tudi za predstojnika ginekološko-porodniškega oddelka dr. Marjana Pavlina v tem času največji problem predstavlja ločenost od ostalega bolniškega kompleksa. »Najtežje je, ko v nujnih primerih potrebujemo anestezičnega in transfuzijskega. Doslej smo to vprašanje reševali še brez posledic, lahko pa se zgodi, da bo pot od ene do druge bolnišnice le predolga. Druga črna točka so sobe, kjer bivaljajo porodnice. Te so res velike, saj je v njih deset postelj kar pa seveda ni primerno za sodoben način bolniške nege. Prav tako so slabe tudi naše higijensko-sanitarne razmere, saj imamo za 60 porodnic le tri tuše, da ne govorim o naši avli, kjer se dogajajo prav čudne stvari. Bilo je že vse, od joca do veselja. Tu sprejemamo ginekološke bolnice, opravljamo obiske, delimo kosilo in, ne boste verjeli, tudi pravo ohceto smo imeli tu, s harmonikarjem in maticarjem.

Seveda so neustrezni tudi drugi prostori, na primer kleti, ki se v normalnih stvareh uporabljajo za kurilnice, shrambe in podobno, v porodnišnici pa so skorajda eden od najpomembnejših prostorov. Pred tremi leti je bila v kleti še ginekološka ambulanta, še vedno pa je v »katakombah«, kot imenujemo te prostore, nameščena naprava za preiskavo z ultrazvokom. Zadnja dva meseca spodaj adaptirajo prostor za materinsko šolo. Tudi laboratorij je v kleti. Neustrezna sta njegova oprema in prostor. Na dnu je tudi jedilnica za osebje. Od časa do časa v kleti odkrijemo glodalce, ki so že nekajkrat priš-

Če je veliko pripomb čez staro stavbo, opremo in neprimerno lokacijo, pa velja pohvaliti prizadevanje kolektiva zato, da bi se te pomankljivosti čim manj poznale. Ena od takšnih zagnanih članic tega kolektiva je tudi babica Metka Kovačič. Psihofizična pripravljenost na porod je takšnega pomena, da se je odločila organizirati prostor za materinsko šolo. Poslala je prošnje na razne delovne organizacije v Novem mestu in na pomoč so priskočili v Novolesu, Opekarni Zalog, Novotolni, KZ Krka, tovarni zdravil, Labodu in Pionirju. Že aprila meseca se bodo v kletnih prostorih bodoče mamice pripravljale na porod. »Opremljenost porodne sobe ni ustrezna. Predvsem vstopom manjka higijenski filter. Porodni blok bi bilo potrebno razširiti, seveda pa je najbolj neustrezno, da porode in pregledje opravljamo v istem prostoru. Porodna soba je srce vsake porodnišnice. Žal v novomeški porodni sobi očetje ne morejo prisostvovati temu najsrečnejšemu trenutku, saj se na ta dogodek v istem prostoru hkrati pripravljajo tudi do pet porodnic,« je povedala babica Metka.

Dva tuša za šestdeset mamice

Iz podatkov pokojnega novomeškega profesorja Milana Dodiča, ki jih je posnel iz Dolenjskih novic, je razvidno, da se je v Novem mestu potreba po ženski bolnišnici pojavila kmalu zatem, ko je bila zgrajena moška bolnišnica v Kandiji. Mestna občina je že leta 1900 dala 31.000 kron za zidavo takšne bolnišnice. Gotovo pa je tudi, da je bil eden glavnih pobudnikov te ideje prim. dr. Peter Defranceschi, ki je že od vsega začetka sodeloval pri načrtovanju nove

• Dela na pridobivanju dokumentacije za izgradnjo nove porodnišnice v Novem mestu tečejo že nekaj mesecev. Če referendum uspe, se bodo sredstva pričela zbirati že 1. junija 1989, gradnja na desnem bregu Krke pa bi se pričela natanko leto dni kasneje.

bolnišnice. Ogleddat si je šel nekaj takšnih zavodov v Avstriji in Nemčiji. Leta 1906 je bila gradnja finančno podprta in že leta 1907 je bila stavba zgrajena in pokrita. Zdravniško vodstvo je bilo v rokah dr. Defranceschija, upravitelj pa je bil Ludvik Kalčič, ki so ga prav zato poslali na prakso v bolnišnico v Linzu; strežbo so prevzele sestre sv. Vincencija Pavlanskega. Po odhodu dr. Defranceschija leta 1910 so se za bolnišnico pričela težka leta. Vodstveni zdravniki so se pogosto menjavali, dokler ni mesta zasedel dr. Slavko Perko, ki je zavod vodil do leta 1942, ko so ga odslovili, po vojni pa je vse od svoje smrti leta 1963 vodil ginekološko-porodniški oddelk.

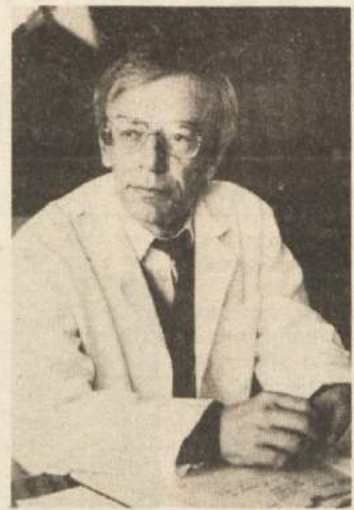
Vojna je zelo prizadela novomeško zdravstvo. Ženska bolnišnica je bila bombardirana, njen arhiv za populnoma uničen. Malo pred koncem vojne so jo zasilo popravili, operacije pa so morali še do leta 1947 opravljati na drugem bregu Krke, v tedanji moški bolnišnici. Od ustanovitve pa do leta 1965 je moral ginekološko-porodniški oddelk delovati v zelo slabih razmerah v družbi s kirurškim oddelkom; s katerim sta si delila vse od operacijske sobe naprej. Le po-

MILENA AMBROŽIČ, Lutško selo: »Rodila sem tretjega, upam, da zadnjega otroka. Pred leti sem bila tudi uslužbenka porodnišnice in moram reči, da so bile razmere še mnogo slabše. Danes je za mamice najtežje zjutraj, ko je treba čakati v vrsti za tuširanje. Slišala sem, da imajo v sodobno urejenih porodnišnicah matere dojenčke v svojih sobah. Pri nas sedaj to ni bilo mogoče, saj je v večjih sobah tudi do deset doječih mater. Čeprav imam majhne dohodke, bom glasovala za samopriskevke, še več, mislim, da bi morali novo porodnišnico zgraditi še pred novim novomeškim mostom. Vesela bom, če se bodo moje vnukinje rodile v lepših prostorih.«

rodniški oddelk je bil prostorsko ločen. Prvotno je imel le 36 postelj, v predstoji je bila ambulanta za ginekološko-porodniške preglede.

Za malčke je služila sobica, v kateri je na treh posteljah za odrasle ležalo tudi do 30 novorojenčkov. Stiško so reševali z nameščanjem vedno novih zasilnih postelj. Oddelk je imel kmalu po ustanovitvi svoj, sicer skromen materinski dom. V prvih povojnih letih pomanjkanja so nosečnice v njem imele stalno zdravniško kontrolo s predavanji o higijenski negi pred porodom in o negi novorojenčka. Z izboljšanjem splošnega standarda je zanimanje za materinski dom poenostavilo, tako da so ga leta 1965 ukinili. Istega leta se je odselil tudi kirurški oddelk. S tem je bila dana možnost,

Dr. TONE STARC, direktor tozda Bolnišnice Novo mesto: »Z reševanjem naših težav preko referenduma ne bo prišlo do širjenja kapacitet ali do ustvarjanja nekakšnih luksuznih pogojev, ampak samo za nadomestno gradnjo, ki bo posodobila standard bolnikov, saj je danes stanje dokaj blizu standardu izpred več kot 20 let. Medicinskemu osebju pa bo na ta način dana možnost za normalno delo.«

MILENA AMBROŽIČ, Lutško selo: »Rodila sem tretjega, upam, da zadnjega otroka. Pred leti sem bila tudi uslužbenka porodnišnice in moram reči, da so bile razmere še mnogo slabše. Danes je za mamice najtežje zjutraj, ko je treba čakati v vrsti za tuširanje. Slišala sem, da imajo v sodobno urejenih porodnišnicah matere dojenčke v svojih sobah. Pri nas sedaj to ni bilo mogoče, saj je v večjih sobah tudi do deset doječih mater. Čeprav imam majhne dohodke, bom glasovala za samopriskevke, še več, mislim, da bi morali novo porodnišnico zgraditi še pred novim novomeškim mostom. Vesela bom, če se bodo moje vnukinje rodile v lepših prostorih.«

da se ginekološko-porodniški oddelk razširi in zasede v celoti prenovljeno stavbo. Oddelk je tako dobil 90 postelj, svoje operacijske prostore, uvedli so stalno pediatrično službo.

Danes teče že 24. leto od te preureditve, žene pa še vedno rojevajo v istih prostorih. Na primarija dr. Petra Defranceschija spominja le še ulica, kjer stoji porodnišnica. Na zunaj se zdi, da se je ob njej ustavil čas. Zdravstveni delavci so zanjo že dvigovali roke in povzdigovali glasove, a je bilo vse kot odmev v gorah. Bo zdaj

Dr. MARJAN PAVLIN, predstojnik ginekološko-porodniškega oddelka: »Če imamo slabo bolnišnico in opremo, pa se lahko pohvalimo z osebjem. Naša operacijska ekipa opravlja prav vse vrste zahtevnih operacij. Zadnja leta se poslužujemo tudi mikrokirurgije. Žal pa med številnimi pomankljivostmi v naši operacijski dvorani manjka tudi preprotni higijenski filter. To pa ni vse. Ta čas bi potrebovali nove opreme v vrednosti vsaj 300.000 DM. Pred leti smo dobili nekaj sredstev za nakup drage opreme iz medobčinskega sklada za drage instrumente, ki deluje pri OO RK Novo mesto. V zadnjem času smo lahko kupili le novo operacijsko luč.«

DARJA ZUPANČIČ, Breška vas: »Veliko volje je potrebno, da na pragu 21. stoletja zdržiš in delaš v teh prostorih novomeške porodnišnice. Otroci ne sprašujejo, kdaj in kje lahko pri-

končno zapihal svež veter, ki bo oznanil bližnjo pomlad?«

PORODNIŠNICA V REFERENDUMSKEM GRADIVU

Direktor tozda Bolnišnice v Novem mestu dr. Tone Starc je v našem pogovoru ocenil sedanje stanje porodnišnice takole: »Leta in leta smo prosili in končno so nas uvrstili v pri-

• V stavbi, kjer je danes porodnišnica, gostuje tudi oddelk ORL, ki opravlja posege v ustih, nosu, ušesih in grlu. V lanskem letu je bilo na ta oddelk sprejetih 1.649 bolnikov. Zasedenost postelj je bila 92,9-odstotna. V ambulanti je bilo skupaj pregledanih 7.362 bolnikov.

pravo referendumskega programa. Sto let stara hiša ne more nuditi možnosti za sodoben način dela in bivanja tako za mame kot za nove ljudi, ki tu prihajajo na svet.

Leta nazaj smo za staro stavbo internernega oddelka in porodnišnice porabili ves denar amortizacije, nekaj pa ga je šlo tudi za nabavo nove opreme. Od lani tega denarja ni več ne za aparature ne za hiše. Eden največjih problemov v današnji porodnišnici je tisti, ki je nastal že v prejšnjem stoletju, ko sta bili moška in ženska bolnišnica postavljeni vsaka na svoj breg Krke. Nekateri starejši meščani se bodo še spomnili čolnar in čolnov, s katerimi so marsikaj nujnega prepeljali na to ali ono stran. V današnjih časih takšna razdvojenost od kompleksa bolnišnic bistveno podraža poslovanje. Kar predstavljate si. Na dan opravimo tudi po dvajset voženj preko Kandijskega mostu in prometne avtobusne postaje. Na preiskave vozimo matere, če je potrebno, tudi novorojenčke. Vozimo hrano, kri, zdravnike specialiste, anestezičnega za operacijo in drugo.«

V Sloveniji je štirinajst porodnišnic in novomeška bi se uvrstila nekje na peto mesto. Nasploh je bila vsa po-

vekajo na svet. Casa za malodušje ni in za obup tudi ne, saj slika novomeške porodnišnice v resnici ni rožnata. Zdi se, kot da se tudi tu zgodovina ponavlja. Novorojenčki, ki ležijo vsak v svoji mali posteljici na kolesih, bodo že po jutrišnjem zapustili te prostore. Rojevajo se in rojevajo se bodo. Bomo znali prislunhiti nedolžnim in neobgljenim jokom otrok? Bomo znali prislunhiti tihim solzam žena, ki v sobah izgubljajo upanje, da bodo kdaj sploh lahko povile svoje otroke. Bomo hoteli in znali še enkrat, kot tolikokrat do sedaj, dokazati sebi in svetu, da smo kljub težkim časom, ko niti ne vemo, kaj nam bo prinesel jutri, sposobni čutiti človeško in toplo? Ne, tistega, kar je v nas človeškega in toplega, nam ne more nihče vzeti. Nobena v nebo vpjoča inflacija.«

DESET MAMIC V SOBI — Ko bo nova porodnišnica, bodo v vsaki sobi največ tri mamice, pri sebi pa bodo imele tudi svoje dojenčke. So to le sanje?

JEDILNICA NA HODNIKU — V avli porodnišnice se čez dan dogaja marsikaj, od sprejema bolnic in porodnic, do kosil in celo ohceti.

NA KOSOVSKEM RAVNEM POLJU

Po bitki so vsi generali pametni, pravi znan izrek. V njem je skrita resnica naknadnega spoznavanja resničnosti, ko se v nekem trenutku drobci preteklosti naenkrat zasvetijo v vsej svoji pomenljivi luči in človek iz zmede minulih dogodkov, občutij in razmišljanj odkrije tisto, kar jih najbolj opredeljuje.

Nekaj takega se nama dogaja danes, ko je Kosovo ponovno vsak dan na straneh naših in tujih časopisov, ko o njem kar naprej slišimo iz radia in ko so slike od tam vsak večer v naših domovih na ekranih televizorjev. Ob resnih, težkih in žalostnih vesteh iz tega koščka naše širše domovine ugotavljamo, da sva slutila takšen razplet, da se je današnje stanje zrcalilo v tisočeri podrobnostih, ki sva jih videla in doživela, ko sva se za nekaj časa na svoji poti ustavila v tem vzkipelem balkanskem loncu strasti, nezumevanja, sovraštva, velikih, čustvenih, a pomensko izpraznjenih besed, v loncu, ki so ga nekateri spretni kuharji premišljeno postavili na najbolj vroč ogenj, da bi lahko potem prišli hladit, kar so sami zakuhali.

Ko zbirava minule vtise, se nama največkrat vrača v spomin večer v bifeju nedaleč od spomenika kosovskim junakom, ki označuje kraj slovite kosovske bitke. Seveda sva si šla spomenik ogledat, a ker je bil že večer, sva sklenila, da bova v njegovem varstvu postavila avtodom in prespala noč na zgodovinskih tleh. Za dovoljenje sva šla povprašat kar v bife, da bi ne bilo kaj narobe.

»JUGOSLAVIJA V MALEM« SE NE RAZUME

V slabo osvetljeni gostilni je bilo le nekaj gostov, nek par srednjih let, natak in še dva gosta. V kotu je gorel televizor in na ekranu je govoril beograjskega studija ob slikah množice na mitingih razpletal svoje misli o iredenti in albanskem nacionalizmu. Moški v ženski družbi je vsake toliko časa v znak pritrditve močno udaril s pestjo po mizi, medtem ko sta druga dva gosta nemo strmel v televizor, njuna drža pa je izdajala notranjo napetost, ki sta jo mukoma zadrževala.

»Tako je, tako je!« se je po končanem komentarju začel pridruživati moški in se nato s tipično balkansko neposrednostjo vtaknil v naju, češ zakaj Slovenci ne podpremo dovolj odločno boja Srbov in Črnogorcev na Kosovu.

Da sva Slovenca, je zvedel od natakara. Natakara je namreč pred leti delal v Sloveniji, nekaj časa celo v Kočevju, in se je trudil z nama govoriti po slovensko. Na svoje znanje slovenščine je bil očitno ponosen in je mimogrede namignil še ostalim gostom, kdo da sva midva in da z nama govori po našo.

Mirno sva pojasnila, da ljudje v Sloveniji podpiramo upravičene zahteve Srbov in Črnogorcev po redu in miru, nismo pa pripravljene videti razmer na Kosovu v tako zelo črni luči, kot jih rišejo in poskušajo narediti tisti, ki si želijo prevlado enega naroda nad drugim. Povedala sva, da je najbrž edina prava rešitev kosovskega vprašanja resnično sožitje njegovih narodnosti in narodov, pri čemer morajo eni in drugi pokazati več razumevanja za drugega, se vsaj za silo naučiti jezika in spoznati kulturo svojega soseda. Vsiljevanje svojega drugemu ne vodi k miru.

To je bilo dovolj, da se je razplamenel pogovor, v katerega so se zapletli vsi gostje. Izkazalo se je, da smo se znašli skupaj trije Albanci, Srb, Črnogorka in Slovenca. Človek bi dejal z razlajanim izrazom, da smo bili »Jugoslavija v malem«. No, res je bilo tako.

In ta Jugoslavija v malem je imela prav tako zelo različne poglede na kosovske razmere, kot jih ima danes »velika Jugoslavija«.

Medtem ko je Črnogorka delovala pomirljivo in je bila pripravljena prisluhniti tudi besedam Albancev, ki so se pridružili na vse kriplje, da so Jugoslavlani, da so tu že stoletja in da je njihova domovina Jugoslavija, ne pa Albanija, da so pripravljene zanjo dati vse in tudi umreti, ako bi jo kdor koli kdaj napadel, da pa morajo imeti v nji svoj prostor in svoje pravice, je srbski sogovornik trmasto gonil svoje in ponavljal laži, polresnice in sem ter tja tudi kakšno trpko resnico, kot si je vsega napaberkoval iz časopisov in drugih občil. Ko je govoril o Sloveniji, je tvezil take neumnosti, da sva se mu morala smejeti.

Albanci se njegovim besedam o Kosovu niso smejali. Bili so očitno prizadeti, ko jih je kar vse po vrsti prekrstil v prikrite iredentiste, ki da se tudi v zaklinjanju le pretvarjajo, da so za Jugoslavijo, v resnici pa komaj čakajo, da Kosovo pripojijo Albaniji.

Pogovor se je skratka vrtel v enakem začaranem, gluhem krogu, kot se žal danes vrtijo podobni pogovori tudi med bolj pametnimi in uglednimi ljudmi, kot pa smo bili mi, slučajni gostje in trenutni znanci. Ko se je srditi srbski možakar pobral iz gostilne — še prej sva seveda morala spiti pivo na njegov račun — so k najini mizi prisledli albanski gostje in iz njihovih ust se je usulo obilo tožb, češ sta zdaj videla, kakšni so, vidita, da se ni mogoče pogovarjati, da nas nimajo za poštene ljudi in Jugoslavnane, kaj naj vendar naredimo, da jim bo enkrat prav, in podobno. Hvalili so Slovence, ki da jih edini v Jugoslaviji prav razumemo, in naju vabili k sebi na dom.

Bilo nama je kar nekoliko nerodno in osupnilo naju je veliko zaupanje, ki ga imajo v Slovenijo. Zahvalila sva se povabilu, potem pa povedala, da bova prespala pri spomeniku, če je dovoljeno in varno. Namignila sva, da so nama v Prištini svetovali, naj ne prespiva v albanskem okolju in da je najbolje, če jo potegnava kar do Črne gore, kjer bova šele varna.

Najini priložnostni znanci so se ob tem razburili in potem na vse kriplje zatrjevali, da sva med njimi bolj varna kot doma, da nama ne bo nihče skrivil niti lasu, ker da niso še nikomur nikdar storili nič žalega. Poslovili smo se. Oni so odšli v dolino, kjer je v daljavi vstajal ogromen oblak dima in zakrival zvezdnato nebo, midva pa proti avtodomu, ne preveč vesela nad tem, kar sva slišala in videla. Nikakor se nisva mogla znebiti vtisa, da je na Kosovu prepada med Srbi in Albanci že tako globok, da ga zlepa ne bo mogoče zapolniti. Hkrati pa sva menila, da se nama to le zdi, ker sva pač naletela na nekoliko bolj zagretega srbovljuba.

Lepo bi bilo, ko bi se motila. Žal, današnji dogodki kažejo, da vtis ni bil napačen.

NA SVETIH SRBSKIH TLEH

Naslednji dan sva si ogledala spomenik kosovskim junakom in prizorišče slovite bitke, katere šeststoletnico bomo praznovali letos junija.

Spomenik, ki granitno čvrst stoji na Gazimestanu, ne daje niti slutiti, kaj pomeni Srbom Kosovo in kako globoko je v narodni spomin in sploh bit srbskega naroda vrezan mit kosovske bitke, največji srbski mit sploh. Okoren stolp, zidan iz kamna, nosi na sebi besede kletve:

»Ko je Srb in srbskoga roda, a ne došo na boj na Kosovo,

ne imao od srca poroda ni muškoga ni devočkakoga, od ruke mu ništa ne rodilo rujno vino ni pšenica bela, rdžom kapo dok mu je kolena.«

Postavili so ga leta 1953. Prenovo bo doživel šele letos, ko se bo ob njem junija meseca na osrednji proslavi 600-letnice kosovske bitke zbralo, kot računajo, preko milijon, če ne celo kar dva milijona Srbov (na Kosovu bo torej vsaj takrat Srbov najmanj toliko, kot je Albancev), da bi počastili spomin na čase, ko so Srbi prelivali kri za rešitev svoje domovine in Evrope. Na ta dogodek se pripravljajo že dlje časa. Sedanje spomenike na mestu slavne bitke, ki so dokaj zanemarjeni in v slabem stanju, namerava-jo preurediti in po zamislih Zorana Petrovića povežati v enoten, urejen spominski prostor.

Predvsem gre za preureditev in povezavo spomenika kosovskim junakom na Gazimestanu s spomenikom, imenovanim Barjaktarevo turbe, in z Muratovo grobnico. Spomeniki označujejo mesta, kjer so se dogodili najpomembnejši dogodki med kosovsko bitko. Na Gazimestanu naj bi bil ubit knez Lazar, Muratova grobnica pa je postavljena na mestu, kjer je pred kosovsko bitko plemič Miloš Kobilić (Obilić) ubil sultana Murata in kjer so Turki pokopali sultanov drob.

KOSOVSKA BITKA NI BILA PORAZ

Zgodovini še zdaj ni uspelo povsem izluščiti iz mita vse resnice o kosovski bitki. Ljudske pesmi in izročilo govore o številnih podrobnostih pred bitko, o sami bitki in njenih junakih. Bitko vidi kot usoden poraz srbske vojske. Tako oceno zgodovinskega dogodka je prevzelo tudi zgodovinarje.

Sele ob petstoletnici kosovske bitke se je zgodovinarje začelo resneje ukvarjati s kosovsko bitko in je začelo kritično preverjati zgodovinsko sliko, ki jo je naslikalo ljudsko izročilo. Zgodovinarji še danes ne morejo podati povsem zanesljive slike same bitke, v osnovi pa ima ljudsko izročilo prav, saj se je po bitki na Kosovu začel nagel propad srbske države.

Presenetljivo je, da med prvimi viri, ki so nastali neposredno po bitki in so za zgodovinsko znanost najdragocenejši ter priznani kot najbolj pristni, ni niti enega, ki bi govoril o porazu srbske vojske; vsa poročila govore o zmagi krščanske vojske. V Benečkah in Parizu so se že oktobra leta 1389 širile vesti o veliki zmagi kristjanov nad vojsko Murata, češ da je bil »popolnoma premagan v predelih Albanije« in da sta v bojih padla on in njegov sin ter najhlabrejši iz njegove vojske, kot je pisal ob koncu leta kosovske bitke v svoji knjigi francoski poznavalec Vzhoda Philippe Mezieres. Enako zanosno je pisanje bosenskega kralja Tvrdka, ki je 1. avgusta 1389 sporočal v pismu, da je ob majhnih lastnih izgubah tako porazil Turke, da jih je le malo odneslo glave. Srbe in kneza Lazarja je povsem zamolčal.

Nekoliko kasnejši viri govore o kosovski bitki kot o neodločeni. Obe vojski naj bi se po hudih izgubah in popolni obnemoglosti prenehali bojevati, Bajazit pa naj bi se kot novi voditelj s turško vojsko umaknil.

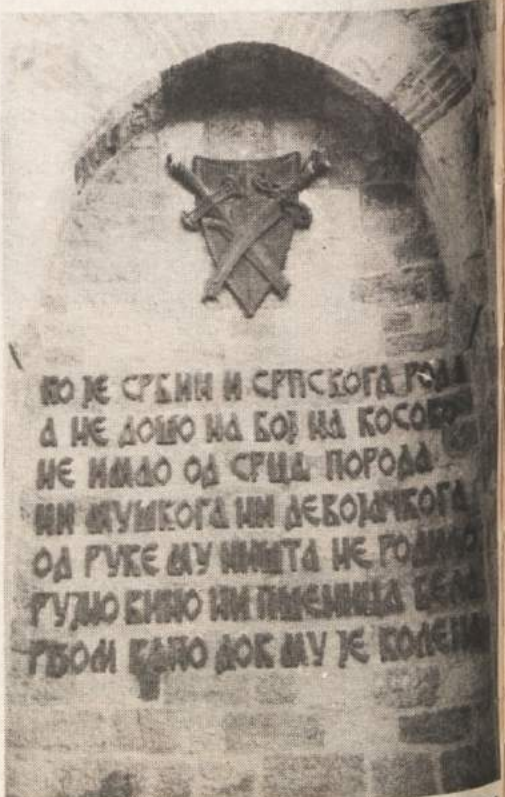
Viri, ki govore o turški zmagi in srbskem porazu, se pojavijo šele v kronikah iz 15. stoletja, torej nekaj desetletij po bitki.

Kaj je potem resnica o kosovski bitki? Zgodovinsko datum bitke ni sporen: dogodila se je v torek, 15. junija 1389, na dan sv. Vida (po pravoslavnem kalendarju 28. junija). Potekala je na ravnici blizu sedanje Prištine. V boju sta padla oba poveljnika, srbski knez Lazar in turški sultan Murat. In to je vse, kar je zgodovinsko povsem zanesljivega in priznanega od vseh raziskovalcev tega nedvomno pomembnega zgodovinskega dogodka.

SPOROČILO KOSOVSKEGA MITA

Toda mit je živ, danes morda še bolj kot kdaj koli poprej. Iz kosovskega mita raste mit o izgubljenih Srbih, o nesrečnem narodu, ki se stalno žrtvuje in krvavi za svobodo drugih, sam pa svojo svobodo in samostojnost izgublja. Pod plašč tako preobraženega sporočila kosovskega mita se skrivajo tisti, ki danes pozivajo k obrambi srbstva, ogroženega od albanske iredente, ki rovari na svetih srbskih tleh. Kot nas prepričujejo nedavni dogodki po Srbiji in drugih delih Jugoslavije, kjer se je razpaslo urejanje občutljivih mednarodnih odnosov na mitingih, so sovražniki doma tudi na severu, v Sloveniji in Hrvaški.

Morda bi bilo zato še toliko bolj prav, ko bi ob 600-letnici kosovske bitke ne slavili le sam zgodovinski dogodek (čemu sploh tako radi slavimo poraze?) marveč boj zoper turške zavojevalce, boj, v katerem pa so se izkazali tudi drugi narodi, ne nazadnje tudi Slovenci. In sploh naj bi se ob praznovanju vsi bolj poglobili v razmišljanje, kako bi ustvarili svobodnejše sonce zase in za druge. Na Kosovu še posebno.

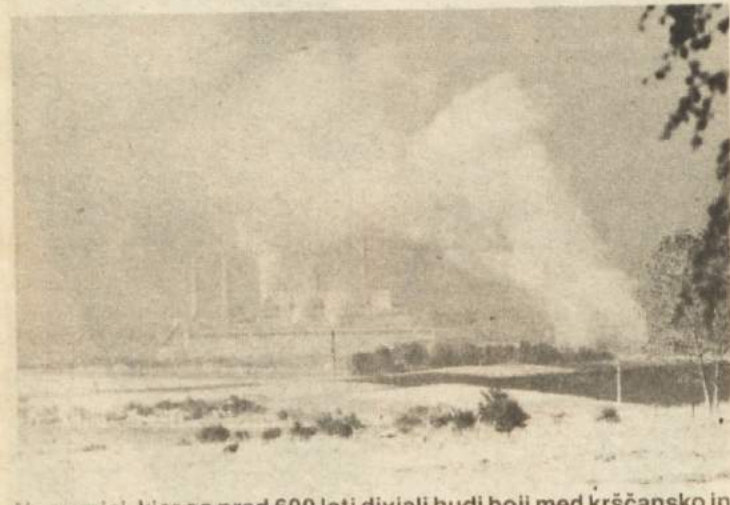
Napis na spomeniku kosovskim junakom po navlija kletve za vse izdajalce in omahljivce, niso stopili v obrambo srbstva takrat, ko je bila usodna ura.

Pred spominskim kamnitim stolpom, ki so ga leta 1953 postavili po načrtih beograjskega arhitekta Aleksandra Deroka v slavo junakom, ki so padli na kosovskem bojnem polju.

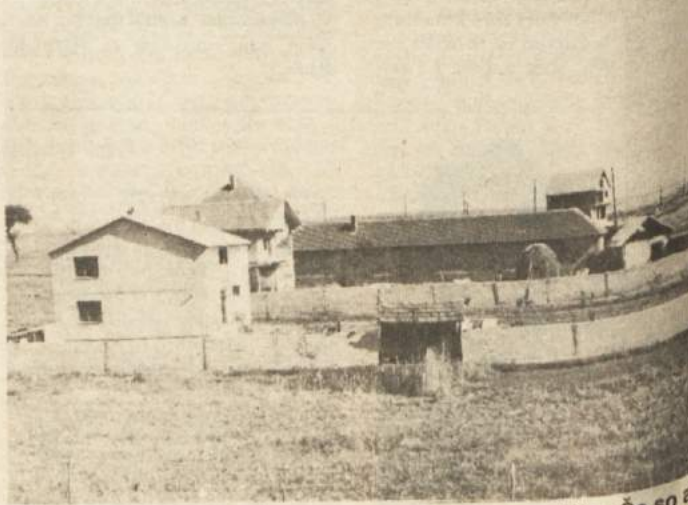
Muratova turbe pravijo na Kosovu grobnici, ki so jo postavili Turki v 15. stoletju na mestu, kjer je bil ubit sultan Murat. Sultanovo smrt so za nekaj časa zamolčali, da bi ne povzročila preplaha med vojaki, njegov drob pa zakopali na tem mestu.

Na ravnici, kjer so pred 600 leti divjali hudi boji med krščansko in turško vojsko, teče danes drugačna bitka: okolje se z zadnjimi močmi bojuje s strupenim dimom iz velikanske termoelektrarne. Izid te bitke lahko postane za nas prav tako usoden, kot je bil nek- daj izid kosovske za staro srbsko državo.

Bratje ali sovragi? Tako se sprašuješ, ko na ulicah kosovskih mest srečuješ pisano množico narodov in narodnosti, ki že stoletja živijo skupaj na teh plodnih tleh.

Na plodnih kosovskih tleh rastejo nove in nove hiše. Če so albanske, potem jih obkroža zid, ki ga postavijo še prej, predno je narejenega morebiti kaj bolj nujnega v hiši. Zgolj tradicija ali zunanjí izraz ogroženosti?

Cerkev si ne želi oblasti

Gost zadnje »svobodne katedre« v Novem mestu je bil sredi prejšnjega meseca ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar. Tema večera je bila »Cerkev v Sloveniji danes«. Dr. Šuštar je po rodu Dolenjec, rojen leta 1920 v Grmadi pri Trebnjem. Teologijo je začel študirati v Ljubljani, od leta 1941 pa študij nadaljeval in končal v Rimu. Magistriral je iz filozofije, doktoriral iz teologije. Od 1949 do 1977 je živel v Švici, leta 1977 se je po dolgoletni odsotnosti vrnil v domovino in bil tri leta kasneje posvečen za ljubljanskega nadškofa. Dr. Alojzij Šuštar je podpredsednik sveta evropskih škofovskih konferenc, podpredsednik jugoslovanske škofovske konference ter predsednik slovenske pokrajinske škofovske konference. Njegovo predavanje ter odgovore na vprašanja sta za objavo pripravila Andrej Bartelj in Marjan Bauer.

9. 3. '89

5 PRILOGA

• Gospod nadškof, opišite, prosim, položaj Cerkve na Slovenskem v današnjem času.

»Vsak od nas doživlja samo majhen del te Cerkve, tam, kjer živi, kjer se srečuje z ljudmi, tako da nihče ne pozna celotne Cerkve, zato je tudi težko govoriti o Cerkvi v Sloveniji kot celoti. Seveda je v nas nagnjenje, da iz osebnih izkušenj in doživetij ustvarjamo splošne sodbe. Če smo doživeli nekaj dobrega, imamo ugodno sodbo o Cerkvi kot taki, če pa smo samo z enim duhovnikom ali vernikom ali ob določenem dogodku doživeli kaj neprijetnega, hitro posplošimo tako sodbo na Cerkev kot celoto. Ko sem se po zelo dolgi odsotnosti leta 1977 za stalno vrnil domov, je bila moja velika naloga, da se seznanim s slovensko Cerkvijo, da jo spoznam. Odkar pa sem bil posvečen v škofa, je to zame nenehno učenje in spoznavanje in še danes si ne upam trditi, da do konca poznam cerkev v Sloveniji, njen položaj, notranje razmere v njej in vso problematiko.

Kaj sploh razumemo pod Cerkvijo v Sloveniji? Danes gledamo na Cerkev bolj v podobi družbe. Vsi smo člani Cerkve z istim dostojanstvom in enakimi pravicami. Nekateri so zelo občutljivi na to, ali naj govorimo o Cerkvi v Sloveniji ali o slovenski Cerkvi. Oba izraza lahko pravilno razumemo. Cerkev v Sloveniji je samo del katoliške Cerkve v Jugoslaviji. Jugoslovanska Cerkev ima svojo škofovsko konference, Slovenci pa imamo svojo pokrajinsko škofovsko konference, ki je samostojna, ni pa mednarodno priznana, ker spadamo v isto državo. Zavzemamo se za to, da bi zaradi posebnih kulturnih, zgo-

dovinskih in drugih razlogov imeli od Vatikana in s tem mednarodno priznano slovensko škofovsko konference.

Cerkev je sestavni del naše družbe, čeprav je ločena od organizacije države, seveda pa so verni sestavni del družbe. Zato je dilema, ki se včasih sliši, ali se bodo verniki ločili od družbe ali bodo živeli poleg družbe ali celo zunaj nje, nesmisel. Življenjski prostor je za vse enak, zato je naša skupna naloga, da iščemo take oblike medsebojnega razumevanja, spoštovanja, dogovora in sožitja, ki smo jih vsi veseli in v katerih se vsi počutimo, kolikor se le da, zadovoljni. V zadnjih letih smo tudi na tem področju doživljali zelo velike spremembe in če danes hočemo opisati položaj Cerkve v Sloveniji in odnose z našo družbo, je znana splošna formula: urejeni in dobri odnosi z odprtimi vprašanji. Razna vprašanja, ki se pojavljajo pri tem, rešujemo s pogovori, včasih ugodno, včasih z manjšimi zapletmi.

• Katere so glavne naloge Cerkve v Sloveniji in kako jih le-ta opravlja?

»Prva in največja naloga Cerkve po vsem svetu in seveda tudi v Sloveniji je oznanjevanje evangelija, oznanjevanje resnice o Bogu, o človeku, o svetu, o smislu življenja, o božjem posegu v zgodovinsko dogajanje. Kar zadeva oznanjevanje v cerkvah, imamo v Sloveniji popolno svobodo. Kar zadeva oznanjevanje pri verouku, v šoli te možnosti ni, kar zadeva oznanjevanje v tisku, imamo popolno svobodo verskega tiska in verskih publikacij. Kar pa zadeva oznanjevanje na televiziji in radiu, se je nekoliko premaknilo šele za lanske božiče. Ali bo poslej za to več možnosti, je vprašanje, ki stoji pred nami. Če gledam razvoj, ki sem ga sam doživljal od leta 1977, sem v tem pogledu optimist.

Druga naloga Cerkve je oznanjevanje temeljnih etičnih resnic, se pravi tiste podlage, ki je za pravo človekovo življenje nujno potrebna, če nečemo uničiti sami sebe, družine, okolja in naroda.

Tretja naloga je, da Cerkev ljudem nudi posebno pomoč z zakramenti, z mašami in različnimi verskimi pobožnostmi in glede tega so stvari v naši republici tudi urejene. Četrta naloga je, da Cerkev zbira vernike v skupnost, v občestvo in jih notranje povezuje pri bogoslužju in hierarhiji. Rad bi omenil še sodelovanje z ljudmi pri reševanju velikih vprašanj. Posebna naloga Cerkve v Sloveniji je, da kljub težkim časom vzbuja ljudem upanje.

• Kakšna pa so pričakovanja in želje Cerkve v Sloveniji?

»Najprej: Cerkev nima nobene želje po oblasti niti želje po kakršnihkoli privilegijih. Cerkev želi z vsemi drugimi živeti in deliti usodo v tej družbi. Prav tako Cerkev nima nobene želje po povrnitvi nekdanjih časov. Želimo pa popolno enakopravnost, pravičnost brez vsake diskriminacije in drugorazrednosti. Želimo spoštovanje človekovih pravic vsem in za vsakega, naj bo to naš človek ali prišleček, naj bo kristjan ali ne. Želimo še, da bi mogli mirno in odkrito prikazati celotno resnico o Cerkvi, o njeni zgodovini, brez enostranosti in popačenosti. Zdi se, da še nimamo dovolj možnosti za mirno presojanje naše polpretekle zgodovine. Bo pa tudi to sčasoma prišlo, saj vedno bolj preraščamo preteklost in se odpiramo v prihodnost.

Cerkev želi in pričakuje priznanje tistih temeljnih vrednot, brez katerih ni pametnega in zdravega življenja, kajti to niso le vrednote, ki jih poudarja Cerkev, to so skupne človeške vrednote. Kakšna je pot do tega cilja? Poštenost in iskrenost, odkrit dialog v vseh oblikah, dobra volja in zaupanje drug v drugega.

• Prof. Anton Stres je pred kratkim dejal, da sta politika in morala vedno povezani, saj je morala vključena v sleherno politično odločitev, Cerkev pa ima možnost, da glede na svoje poslanstvo opozori na posamezno družbeno dogajanje. Toda to stori lahko le, če želi pri tem opozoriti na kršenje moralnih načel. Katera so po vašem mnenju tista slovenska moralna in hkrati politična vprašanja, ob katerih Cerkev ne bi smela molčati?

»Mimo politike ne more nihče, kajti politika je v izvornem pomenu besede skrb za človeka v družbi. Če se Ce-

rkev in verni zanimajo za človeka, ne morejo mimo politike. Vsak, ki se zaveda svojega mesta v družbi, se mora na tak ali drugačen način zanimati za politična vprašanja in sodelovati pri njihovem reševanju. To je v različnih družbenih oblikah različno, temeljna zahteva pa je, da bi se vsi mogli na svoj način udeleževati političnega življenja in delovanja. Ne more pa Cerkev nastopati v politiki tako, da bi hotela sama v svoji odgovornosti ali s kristjani po verskih načelih reševati tista vprašanja javnega življenja, ki imajo čisto določeno zakonitost, naj bo to vprašanje vzgoje, medsebojnih odnosov, gospodarskega reda, politične orientacije idr. Seveda pa ima politika opraviti tudi z etiko, saj je etika znanost o človeku, ki se svobodno odloča za dobro ali zlo. Če torej politika govori o človeku, vsebuje tudi etične prvine. Kako naj politiki skrbijo za bolnike? Ali naj priskrbijo bolnice in domove ali naj neozdravljive bolnike kratko malo odpravijo? Nekdo bo rekel, da je to politično vprašanje, vendar je to najprej etično vprašanje, ker gre za spoštovanje človeka in za pomoč njemu. Kakšno plačo naj ima delavec, da more skrbeti zase in za svojo družino? To ni le gospodarsko in politično vprašanje, je hkrati tudi etično. Tudi enakopravnost, za katero se zavzemamo, je vedno tudi etično vprašanje. Ni politike brez etike. Ker ima Cerkev prav posebno nalogo in poslanstvo, da to etiko oznanja, utemeljuje, razlaga, je njena dolžnost, da se oglasi ne samo tam, kjer je kršena kakšna pravica, ampak tudi tam, kjer gre za uveljavljanje, oznanjevanje in čim boljše sprejemanje temeljnih človekovih pravic.

• Ali slovenska Cerkev ne politizira vprašanja nacionalnega? Kakšen je vaš pogled na odnos med narodom in Cerkvijo?

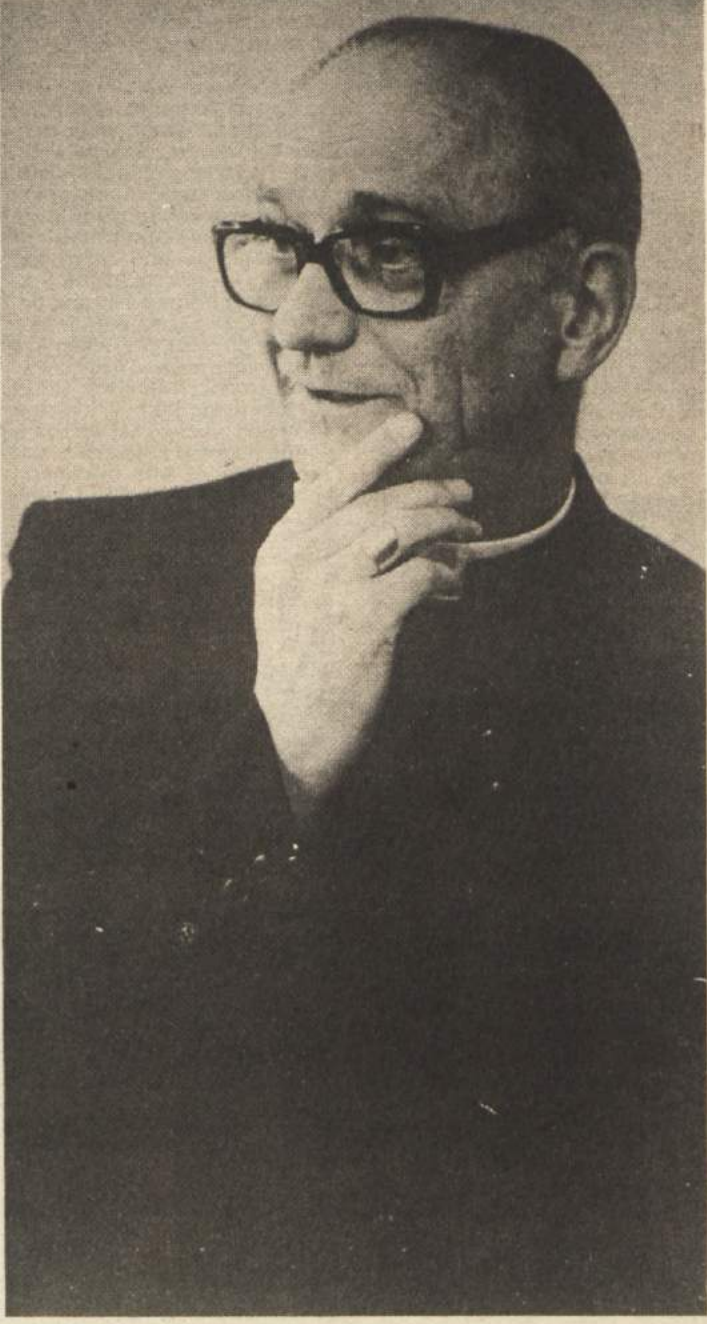
»Večkrat slišimo vprašanje, ali Cerkev s tem, da se zavzema za narod, ne zganja klerikalizma. Če bi se Cerkev zavzemala za narod tako, kot da je edina, ki ima to pravico in možnost, kot da ima edina zasluge zanj, bi to res bil klerikalizem. Danes se Cerkev zaveda, da so tudi drugi, kristjani ali nekristjani, verni ali neverni, zares zavzeti za usodo našega naroda, za njegov jezik, za njegovo kulturo. Seveda pa se Cerkev temu sodelovanju in zavzemanju ne more nikdar odpovedati. V tem pogledu hoče Cerkev še naprej, ne da bi komu kaj vsiljevala ali preprečevala, delati za narod, za njegov jezik, ohranjanje in poglobljanje kulture ter za krepitev zdrave nacionalne zavesti. Mislim, da to ni nikakršno politično izrabljanje.

• O papeževem obisku v Jugoslaviji se govori že več let. Kakšne so možnosti, da pride do tega obiska?

»O tem obisku se res govori že šest, sedem let. Ko sem se s papežem prvič pogovarjal o tem, mi je rekel, da je Jugoslavija poleg Poljske prva socialistična država, ki bi jo rad obiskal. Tisto leto, ko je bila v Sarajevu olimpiada, je bil določen že jesenski datum in program obiska. Potem je prišlo v Jugoslaviji do nekih zapletov in rečeno je bilo, da je ena olimpiada v tem letu za Jugoslavijo dovolj in da naj papež ne pride to leto. To je bilo povedano v zelo splošnem odgovoru, da obiska ne dopuščajo razmere. Glavni problem papeževga obiska pri nas je vprašanje, kdo ima iniciativno: ali se o obisku pogovarja vatikanska država z našo državo ali se papež kot vrhovni poglavar katoliške Cerkve pogovarja s škofovsko konference. Naša država stoji na stališču, da je papežev obisk državni obisk. Škofovska konference, posebno na Hrvaškem pa poudarja, da gre za pastoralni obisk in zato jih diplomatska vprašanja ne zanimajo toliko. Ko so se pri nas začeli ta napetosti in prepripi, je papež sam rekel, da so razmere take, da trenutno na obisk v Jugoslaviji ni moč misliti. Vendar še naprej ostaja uradno vabilo Jugoslavije in škofovske konference in papeževa želja, da pride v Jugoslavijo.

• Komisija za pravičnost in mir pri slovenski škofovski konferenci je izrazila veselje nad dejstvom, da se pri nas demokratizacija družbenega življenja nadaljuje, kar dokazuje tudi nastajanje novih družbenih in političnih gibanj. Ali se komisija s tem na neki način ne izreka za določeno politično usmeritev?

»Seveda se in tudi sam se prav tako izrekam za določeno politično usmeritev, usto, ki zagotavlja demokracijo, svobodo in varstvo človekovih pravic. Konkretna realizacija v tem ali onem gibanju, stranki ali več strankah pa ni več naloga ne komisije ne Cerkve. Vsa gibanja, ki se pošteno zavzemajo za svobodo, enakopravnost, uveljavljanje človekovih pravic, imajo vso mojo simpatijo in podporo. Za pravo demokracijo je potrebno veliko človeške in politične zrelosti, ker drugače se vse hitro sprevrže v novo obliko diktature. To doživljam v več afriških deželah, kjer vidimo, da za tako obliko političnega življenja še niso dovolj zreli. Zato je tudi pri nas velika naloga vseh, da hkrati, ko postavljamo cilje, iščemo tudi sredstva in pravi način za njihovo uresničitev. To pa zahteva veliko medsebojnega razumevanja in odkrit pogovor. Nezaupanje je ena najbolj nevarnih stvari, saj zastruplja sožitje.

Bo zaupanju sledil tudi kapital?

Prijateljstvo in zaupanje ima lahko več prepoznavnih oblik. Ena je tudi ta, da te zvečer pripeljejo na volilni zbor socialnodemokratske stranke, da sediš zadaj med povabljenimi in častnimi gosti, piješ pivo in da ti bivši predsednik stranke sam razlaga, kaj se na pristoječem dogaja. Pravkar je odstopil z dolgoletnega vodilnega mesta v stranki in prejel v zahvalo cele kupe rož in daril od starih partijskih kolegov. Težko breme mu je padlo z ramen, vendar se mu po glasu pozna, da slovo od dolgoletnega partijskega dela le ni tako lahkotna in enostavna stvar, zlasti če je zanj žrtvoval del sebe samega, svoje prepričanje, upe, vero in ogromno prostega časa. Z rahlo ganjenim glasom ti torej pojasnjuje: »Tole je naš kandidat. Nocoj je zmagal na volitvah. Mlad je in sposoben. Mene je zamenjal. Sedaj pa bo spregovoril deželni predsednik.« In na govorniški oder se postavi mlad možak v zanesljivi govorniški pozi in s prepričljivimi kretnjami rok daje vtis stabilnosti, svoje notranje in tistega, kar ima povedati. Moj spremljevalec kdaj pa kdaj odobravajoče pokima in nekaj zamrma, potem pa se nenadoma zgane: »Greda, čas je že.« Zapustiva dvorano in se odpeljeva k njemu domov. Pa saj je res že čas, ura je blizu dvanajste, skoraj štiriindvajset ur prej pa smo iz Novega mesta odrinili na pot proti severu.

PRI SEDEMNAJSTIH POD TANK

Nahajam se v Langenhagnu, v severnem predmestju Hannoverja, ki z Novim mestom tke čedalje trdnjej prijateljske vezi. Moj gostitelj, po poklicu sodnik deželnega sodišča v Hannoverju, sicer pa že vrsto desetletij eden od vodilnih mož v političnem življenju kraja, mi spotoma pripoveduje o rasti tega kraja, ki pred tridesetimi leti ni bil večji kot srednje velika vas, potem pa ga je bujno rastoči Hannover ujel v svoj objem. Če ne bi ob mestecu hkrati zrastle tudi letališče, bi se izgubilo v predmestni anonimnosti, sedaj pa z lastno upravo in komunalno politiko

Gospod Walter Bettges

uspešno ohranja in razvija svoj karakter.

Ceprav je ura že pozna, se z gospodom Walterjem Bettgesem ne moreva odpraviti spat. Razkaže mi svoje stanovanje, ki je, njegovemu stanu navkljub, sila skromno. »Navadil sem se živeti spartanski«, pravi, »veliko delam, veliko potujem, zato doma ne potrebujem razkošja. Pri vas pa sem videl, da gradite velike, precej prevelike hiše. Le kaj boste z njimi? Saj to veliko stane, denarja pa menda nimate preveč.« S tem sem se moral strinjati. Potem se pogovarjava o razmerah pri nas pa o zadnji vojni. Gospod Bettges pokaže na nogo, za katero sem že prej videl, da mu služi nekoliko okorno. »Protezu imam. Nogo sem zgubil pri Osnabrücku. Zavezniški tanki. Sedemnajst let mi je bilo takrat. Ob koncu vojne je Hitler vpoklical tudi otroke. Tri mesece smo se urili, na fronti pa sem bil tri dni. Bil sem ob nogo in zame je bilo vse končano. Dobil sem toliko odškodnine, da sem se lahko izsolal. Socialdemokrat pa sem tako rekoč že po rodu. Oče je bil železničar in prepričan demokrat. Moja politična kariera me je pripeljala na čelo mestne stranke pa tudi na županski stolček Langenhagna. Na njem sem sedel od leta 1969 do 1984, nekaj let pa sem bil tudi član deželnega parlamenta.«

Ogledava si tudi nekaj albumov s fotografijami z različnih potovanj. Langenhagen ima odlično mestno godbo in z njo je gospod Bettges prepotoval že dober del sveta. Bil je z njo tudi v Južni Ameriki, v brazilskem mestu Joinville, kjer je veliko nemških izseljencev. To mesto ima tudi prijateljske stike z Langenhagnom. Drugo tako mesto je Southwark v južnem predelu Londona. Predno zaspi, poslušam neskončno hrumenje z bližnje avtoceste.

KAPITAL NE BO PRITEKEL SAM

Zjutraj se dobimo pred mestno hišo točno ob določenem času. To smo člani novomeške delegacije Franc Šali, Albert Račević in Jože Plut, šofer Marjan in jaz, naš vodič pa je direktor mestne uprave dr. Klaus Rosenzweig. Ceprav je za nami dan napore vožnje, smose vsak pri svojem gostitelju nekoliko le naspali in osvežili, da smo pripravljene za uradne obiske, na katere nas je najavil naš gostitelj. Poizvedeli naj bi, kakšne so možnosti za povečanje nemškega turističnega priliva na Dolenjsko pa za priliv nemškega kapitala v naše delovne organizacije. Povsod smo prijazno sprejeti. Direktor in solastnik največje hannovrske potovalne agencije gospod Hans-Joachim Strickrodt pozna naše obmorske turistične kapacitete bolje kot mi sami, le notranjost mu še ne leži na dlani. Vendar pa je tu velika konkurenca: Avstrija, Bavarska, Švica, vse se potegujejo za tovrstne goste, pri zdraviliških gostih pa je velika ovira bolniška blaginja, ki subvencionira bivanje v zdraviliških le doma, ne pa v tujini. Seveda mu idej ne manjka. Dalo bi se izkoristiti udobno vožnjo z vlakom, na katerega bi potniki naložili tudi svoje vozilo, katero bi pri nas uporabljali za krajše izlete. Kombinirana s primerno ceno bivanja bi bila to zanimiva ponudba in bi jo bilo moč uvrstiti v turistični katalog agencij.

Tudi podpredsednik gospodarske zbornice za Spodnjo Saško dr. Kurt Abel, se zelo zanima za naše probleme, najprej pa previdno vpraša, iz katerega konca Jugoslavije prihajamo, kajti, pravi, to je pri tovrstnih pogovorih zelo važno. Ko sliši, da smo iz Slovenije, se vidno oddahne. Razloži, kako zbornica deluje, kako skrbi za 27 tisoč včlanjenih podjetij in zastopa njihove interese tudi proti državi, če je potrebno, kako skrbi za informiranje ter izobraževanje. Med drugim za 35 tisoč vajencev najrazličnejših strok, saj menijo, da je dobro usposobljen srednji kader hrbtnica gospodarstva. In kako je z možnostjo sovlaganja v naše gospodarstvo? Po mnenju gospoda Abela bi interes lahko predstavili v njihovem zborničnem glasilu, sicer pa se kapital usmerja preko bank. In obljubi, da bo zbornica ob konkretnih pogovorih z bankami sodelovala s priporočili.

IMATE ORGANIZIRAN KAOS

Popoldne na kosilu v prijetni starinski podeželski gostilni teče beseda o kmetijstvu. Največ govornika Dr. Rosenzweig in županja Waltraud Krückeberg. Včasih je bila okolica Hannoverja izrazito kmetijsko področje. Zemlja je bila razdeljena med kmetijske veleposestnike in svobodne kmetje. Predno pa so iznašli umetna gnojila je bilo tukaj kaj ubožno, saj je zemlja sila skopna, nekaj centimetrov pod površino je že pesek. Zato je bila večino površin preraščena z reso, na kateri so se pasle ovce. V nekaterih obdobjih je tukaj vladala huda lakota. Kmetije so ostale velike, saj je tukaj vedno dedoval najstarejši sin, zemlje pa ni bilo dovoljeno parcelirati. Tisti kmetje, ki so se ohranili do današnjih dni, imajo veliko zemlje in jo obdelujejo z visoko mehanizacijo. Tukaj velja rek, da je prvo leto najbolj donosno pridelovanje krompirja, drugo leto pšenice, tretje leto rži in četrto gradbenih parcel. Mesta se namreč nezdružno širijo, kmetje pa dobijo zemljo za parcele plačano po tržni ceni.

Proti večeru je v hali mestne hiše kar precej živo. Prijatelji Novega mesta so prišli na javno tribuno o Novem mestu ter o naši krajevni samoupravi. Inž. Albert Račević ob diapozi-

Veselo slovo od prijaznih gostiteljev in hannovskih Slovencev

tivih predstavi zgodovino in sedanost Novega mesta, župan Franc Šali pa pripoveduje, kako deluje naš politični in samoupravni sistem od krajevne skupnosti do občine in republike. Ljudi zanimajo tudi nova gibanja, zametki političnega pluralizma in možnosti za ustanavljanje strank. Sicer pa jim gre naš sistem kaj težko v glavo, zlasti kar se tiče njegove praktične izvedbe in učinkovitosti. Navzoči so predstavniki različnih strank. V langenhagenskem mestnem svetu imajo socialdemokrati 19 mest, prav toliko jih ima CDU, dve mesti zasedajo zelenci in eno liberalci. Po predavanju še nekaj časa v skupinah razpravljamo o naši ureditvi. »Tudi pri nas pravimo, da imamo preveč birokracije,« je njihova spontana ugotovitev, »temu, kar pa imate pri vas, bi najbolj enostavno rekli organiziran kaos.« Žal nimamo pravih argumentov, da bi to trditve ovrgli. Govorimo le o tem, da se tudi pri nas stvari spreminjajo na boljše in upamo, da je tako tudi res.

CELO LETALIŠČE ZA VESELICO

»Tukaj spodaj vidite čistilno napravo, ki sprejema vse odpadne vode iz naše komunne,« razlaga dr. Rosenzweig, ko drugi dan našega bivanja stojimo na edini vzpetini v okolici. Nastala je iz ostankov ruševin mesta, bombardiranega v drugi svetovni vojni. Direktor mestne uprave je pravi strokovnjak za komunalne zadeve. Razlaga postopke čiščenja odpadkov ter načrte za prihodnost. Zgradili bodo novo čistilno napravo, ki bo sprejemala odpadne vode za 80 tisoč prebivalcev, z možnostjo razširitve do 150 tisoč, upoštevala pa ne bo samo sedanjih nemških norm, ampak tudi poostre norme, ki jih postavlja EGS. Stala bo 20 milijonov mark. Novomeščani ga z zavidanjem poslušamo. Lahko je njim, si pri tem mislimo, z denarjem, ki ga imajo, pa v tej ravnini. Pri nas to še sto let ne bo mogoče.

Obiščemo tudi mladinski dom, ki je v prostorih stare mestne hiše. Tu se zbirajo različne skupine. Pravijo, da so Nemci zelo navezani na društva. Pri tem jim pomagajo strokovno usposobljeni socialni delavci. Vsako društvo, ki zbere določeno število članov, dobi tudi denarno podporo za svojo dejavnost. Sem skušajo kanalizirati tudi tako imenovano problematično mladino in tiste, ki ne vedo, kam s svojim prostim časom.

Srečanje z našimi rojaki iz društva »Krk« je kratko in intenzivno. V pokrajini Spodnja Saška jih živi kakih 300, v Hannoverju 150. Društvo deluje nekaj let, pa je že doseglo lepe uspehe na kulturnem in športnem področju, pri šolanju slovenskih otrok in pri sodelovanju z krajevnimi oblastmi ter novomeško občino. Vodi ga predsednik Rafael Klančar, ki nas ves čas našega bivanja v Langenhagnu spremlja kot tolmač. S svojim delovanjem si je med Nemci pridobil lepe ugled, zato so dobrodošli na vseh prireditvah. Žal se moramo od rojakov kmalu posloviti. Nekateri nas pospremiti na letališče, kjer je zvečer velika prireditev. Letališče je zaprto za ves promet, veliko letališko zgradbo pa napolni kakih pet tisoč razigranih okoliških prebivalcev, med katerimi smo Novomeščani častni gostje. Pozno v noč odmeva glasba in pesem v številnih letaliških halah in v številnih stojnicah ob dobrote. Celotna prireditev je organizirana v dobrodelne namene in prireditelji računajo na lep izkupiček. Letališka uprava je prostore ob tridesetletnici letališča odstopila zastopni. Ob treh zjutraj se od številnih prijateljev in znancev poslovimo in kretno proti avtocesti. Čaka nas dolgo vožnja domov, s sabo pa nosimo pozdrave in želje za skorajšnje snidenje. V letališki hale so že zapeljala vozila čistilcev. Ob sedmih zjutraj naj bi bilo letališče očiščeno in pripravljeno za polet. Ne dvomimo, da bo Nemcem ob njihovi pedantnosti to tudi uspešno.

T. JAKŠE

Obzorja

ŽLAHTNO ČVEKANJE

»Žlahtno čvekanje« — s temi besedami je pisatelj Marjan Rožanc označil roman Marka Sterleta Človek z zamudo, ki je pred kratkim izšel v knjižni zbirki Nova slovenska knjiga pri Mladinski knjigi. Da z njimi nikakor ni imel v mislih prav nobenega omalovaževanja, pove še druga njegova pripomba, da avtorju zavida uspeli pisateljski podvig.

Pisatelj, ki se je javnosti doslej predstavil s potopisom V eter z juga ter s knjigo o akupunkturi Živeti modro, zares »čveka«, če naj ta beseda pomeni kipenje besedovanja. V avtobiografsko zastavljeni pripovedi piše o vsem mogočem, o ljubezenskih doživljajih in srečanjih, o čutenju in duševnem življenju rastlin, o akupunkturi, o boleznih in smrti, o slovenskem narodu, o zgodovini, kovancih, o psih, o večnostnem hrepenenju. Govoriči in prekipava, besede po očitno rastejo iz njegove velike strasti po ubesedovanju, iz tiste pripovedovalske slasti, ki je v samem temelju vsake pristne literature, romanopisja pa sploh.

Odveč je torej v tem romanu iskati osnovo zgodbo ali vodilne misli. Gre za sodoben roman, zgrajen iz najraznorodnejših elementov, ki pa se spajajo v pripoved, ki je pripoved o življenju, o človeku v svetu, o njegovem večnem samoosmišljanju, iskanju poti, ki je samo po sebi že smisel.

Gre za knjigo, ki jo bralec ali sprejme in ga navdušijo ali pa jo zavrne.

M. MARKELJ

NOVO BRANJE PAVČKA

Pesnikom se rado zgodi, da postoje ob svojem življenjskem jubileju, se kritično ozrejo nazaj in naprej v upanju, da jim bo ustvarjalna luč še dolgo svetila. To premissištevanjsko postajališče običajno zaznamujejo z novo knjigo, z zbirko novih pesmi ali z izborom najboljšega in najznačilnejšega iz že objavljenih del. Izbor opravijo sami ali pa ga dajo opraviti drugim, predvsem resničnim poznavalcem njihove poezije.

Ob 60-letnici pesnika Tonea Pavčka je izbor iz njegove poezije opravil dr. Matjaž Kmecl, knjigo z značilnim naslovom Pijanost kot up varljiva, kot milost živa pa so izdala mariborska Obzorja v 1.000 izvodih. To je pretehtan izbor iz Pavčkovih pesniških zbirk Sanje živijo dalje, Ujeti ocean, Zapisi, Poganske hvalnice, Dediščina in Goličava. Kmecl je izbrane pesmi smiselno razvrstil v šest ciklov in že z njihovimi naslovi (Dom, Predniki, Konec mita, Gostja, Slovenske pesmi, Milost življenja) utemeljil gradnjo te zbirke — pesnikovega pesniškega sveta. Gre pravzaprav za novo branje pesnika, ki so mu dolgo po krivici pripisovali duhovno sorodstvo z Murnom, pač zaradi njegove zaprisežene navezanosti na (dolenjsko) zemljo, in mu s tem nekako odrekli avtohtonost. Takšno obravnavanje pa je že mnoge zmotilo, zato je tudi sestavljallec te knjige začutil potrebo, da prestavi Pavčka tudi s pošteno spremeno besedo.

Dr. Kmecl pravi med drugim: »Pavčkovje pesmi iz zrelega časa govorijo še zmeraj jezik globoke zvestobe in pripadnosti nečemu, kar je po jeziku in predmetu mogoče res zelo blizu vsemu, murnovskemu«, kar se pa kasneje odkriva kot »kocbekovska« zemlja. Svojevrstni »geocentriem« se v stiku s človeškim širi v velikanski kozmos in vmes nekje prebije zvočni zid religiozne ujetnosti vase. V vero se ugnezi dvom, v himno elegija in v elegijo himna, ki zdaj sobivajo pod isto streho. Vse je približevanje goličavi, potem sestop vanjo, bivanje v njej in z njo, a »posejano« s pesnikom, z njegovo poezijo. »Je prekletstvo in je blagoslov«, pravi pesnik. »Pijanost kot up varljiva, kot milost živa.«

I. ZORAN

Ta hip je takšna knjiga še posebej pomembna ne samo kot primerna počastitev Valvazorjeve obletnice, marveč tudi kot utrjevalka slovenskega samozavedanja in samozavesti v sicer ponižni slovenski držbi proti bližnjemu in širšemu svetu.

ŽE 157 KNJIG

Zbirka Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev se je že zdavnaj uveljavila kot neizčrpen literarni vir, ki ni na voljo zgolj leposlovnemu bralstvu, pač pa brez njega ne more shajati nobeno količjak tehtno proučevanje slovenske književnosti in narodove zgodovine. S tem poudarkom je glavni urednik zbirke France Bernik sklenil nedavno predstavitev treh knjig, s katerimi se je število že izdanih povzpelo na 157.

Deseta knjiga Zbrana dela Frana S. Finžgarja je v celoti posvečena dramatik, v ospredju so kajpak Divji lovec, Naša kri, Veriga in Razalina življenja, glavna piščeva dramska besedila. Dodanih je trinajst krajših del, nekatera so šele zdaj z objavo iztrgana pozabili, nastala pa so ob različnih priložnostih. Urednik Jože Šifer je knjigo opremil z izčrpnimi opombami, v katerih razčlenjuje nastanek besedil, jezikovne posebnosti, primerja razne objave in povzema odmeve na prve uprizoritve.

Gredeitev in opombe 9. knjige Lojza Kraigherja so delo Dušana Moravca. Pred zadnjo knjigo, ki bo prinesla pisma, je tokrat zbrana Kraigherjeva esejistika in publicistika, katere težišča je na cankarjani. Raznovrstni zapisi pričajo, s kolikšnim zanimanjem je skušal pisec odstreti čimveč talnič z življenja in dela velikega modernista, sledijo literarnokritična, polemična in druga besedila, dodani pa so doslej neobjavljeni sestavki iz zapuščine, med katerimi izstopa življenjepis, odkritosrdna izpoved, ki bo morebiti deležna celo oporekanj, ako bo kdo »sporne poglede« presojal z današnja gledališča.

Novo ime v zbirki je Jus Kozak, njegovega zbrana dela se je lotil Jože Munda, ki napoveduje najmanj ducat Kozakovih knjig. Prva prinaša t. j. zgodnjo prozo iz prvega desetletja piščevega javnega nastopanja (do 1919). Osemnajst pripovednih besedil, od črtic do novel, govori, kako je pisatelj iskal motive in izrazje, dokler niso dozorela polnokrvna umetniška dela. Dodatek je izpolnjen s šestimi neobjavljenimi besedili, v katerih je še precej romantičnih prvih pa tudi že osebne izpovedi, prežete z doživljaji strahot prve svetovne vojne.

D. B.

Zabeleženo

FRANCOSKA REVOLUCIJA

Letos bo svet praznoval dvestoletnico francoske revolucije, dogodka, ki je začel novo veliko poglavje v francoski in tudi v svetovni zgodovini. Revolucija je usodna načela fevdalnega reda, s svojimi idejami in zgledi je postala tisti vir, iz katerega je raslo revolucionarno vrenje kasnejših sprememb v Evropi in drugih delih sveta, tudi pri nas.

1789 Velika revolucija Francoske

Ker gre za tako pomembno dogajanje v zgodovini, je seveda poznavanje dogajanja in silnic, ki so ga sprožile, važna in potrebna vednost v duhovnih obzorjih vsakega razmišljujočega posameznika. Iz knjige »Velika revolucija Francoske«, ki je pred kratkim izšla pri Cankarjevi založbi, je mogoče podrobneje spoznati zgodovinsko vrenje izpred 200 let. Napisala sta jo z združenimi močmi Walter Markov, vzhodnonemški zgodovinar slovenskega rodu (po očetu), in francoski zgodovinar Albert Soboul, oba svetovno priznana strokovnjaka.

SINGERJEVE ZGODBE

»Otroci so najboljši bralci pristne književnosti,« je zapisal v spremni besedi k svojim kratkim zgodbam Nobelov nagradjenec za književnost Isaac B. Singer. Po njegovem namenu prava literatura nastaja iz pisateljeve pripovedovalske strasti, temelji pa v izročilu ter na zgodbi. Literatura za otroke mora biti zatorej še posebej pristna, da jo otroci sprejmejo za svojo. In če pisatelj z otroki misli na vse prave ljubitelje literature, ki jih ideologije in teoretska razmišljanja še niso pokvarile, potem so njegove zgodbe pravo branje tudi za odrasle.

Kako je s tem, se vsako lahko kar sam prepriča. Savina Zwitter je namreč za Mladinsko knjigo prevedla in pripravila izbor Singerjevih kratkih zgodb, ki so izšle v zbirki Biseri pod skupnim naslovom Moč svetlobe. Slovenski prevod je pridruži številnim drugim, kar kaže široko priljubljenost Singerjevih zgodb.

Ovinek čez Kosovo?

Vsak dan znova nam avtoritativno pripovedujejo, da se položaj na Kosovu umirja in da so pristiinske ulice precej bolj spokojne od ljubljanskih ali zagrebških. Tako sklepanje ni več evfemizem, torej trud, da nekaj (običajno) neprijetnega povemo z bolj rožnatimi besedami, ampak čista laž. Resnica je namreč popolnoma drugačna, položaj na Kosovu ni bil še nikoli v zgodovini nove Jugoslavije slabši kot je danes ali bo jutri.

Srbi in Črnogorci na eni, Albanci pa na drugi strani bijejo na Kosovu (ne glede na navedeni mir v senci tankov) bitko, ki še ni zgodovinska, vsekakor pa to misli postati. Ta boj ima dve dimenziji. Ena je ta, da, gledano v perspektivi, ni mogoče zaustaviti emancipacije tako žilavega, trmasatega, ponosnega in svobodoljubnega ljudstva, kot je albansko. Ni takih posebnih odredov in oklepnikov, ki bi lahko sedanjemu kosovski navidezni mir vzdrževali dalj časa. Pa čeprav bi jim prišli na pomoč angleški komandosi, ki krote Irake, ali ruski kolegi v Gornjem Karabahu, poleg jugoslovanskih edine sile, ki vzdržujejo izredno stanje nad kosi ozemelj evropskih držav. Koga rkoli, ne samo Albance, je težko in kratkoročno prepričevati s takimi argumenti, kot so nadzvočni preleti letal, zapiranje voditeljev in inteligentnih demonstracij. Seveda tudi Albanci niso bili in niso vedno ovčke, Srbom in Črnogorcem na Kosovu gotovo ni lahko, vendar jim bo še težje. Zato je bebavo govoriti o miru in redu na Kosovu. Ta spopad se lahko konča samo s priznanjem stare ustavo (ali celo širše) določenih pravic albanske narodnosti v Jugoslaviji, to priznanje in predvsem uresničenje

pa bi potem generiralo tudi neogrožanje srbske in črnogorske manjšine na Kosovu. In počasi, zelo počasi ustvarilo sožitje. Vse drugačne poti so zgrešene in vodijo v polom in prepad.

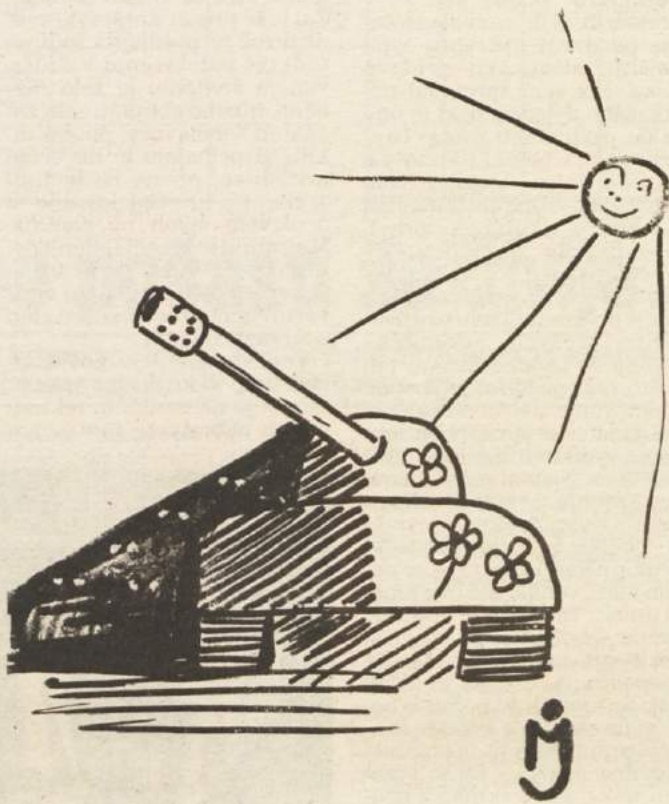
Prava katastrofa pa je druga dimenzija bitke na Kosovu. Prav imajo namreč tisti, ki pravijo, da je bitka za Kosovo bitka za Jugoslavijo. Vendar le, če rečemo, da je to boj, ki je dogmatskim silam v Jugoslaviji, silam za okopi srbskega nacionalizma, omogočil, da v imenu kosovskega problema zaustavijo Jugoslavijo na njeni poti k Evropi, pluralnost in

novem socializmu. To sta dva enako pomembna pogleda na Kosovo.

Najbrž je v bližnji prihodnosti težko pričakovati blažjo roko na Kosovu. In kaj bo, če bo nad Prištino nebo še naprej olivno zelene barve? Ugedni The Economist pravi takole: »Nasilje (v Treptci prevaranih) Albancev bi koristilo gospodu Miloševiću: splošno prepričanje je, da želi na Kosovu uesti dolgotrajno vojaško oblast, kot je veljala nekaj časa po letu 1945. Toda to bi bilo precej tvegano. V takšnih okoliščinah bi se lahko izselilo še več Srbov v varnejšo ožjo Srbijo. To pa bi pospešilo ustvarjanje tiste stare srbske more-etnično čistega albanskega Kosova.«

Vsa čast prodornosti The Economistu. Toda kaj, če gospodu Miloševiću sploh ne gre niti za manjšinske Črnogorce in Srbe niti za Kosovo. Pravo vprašanje je namreč, ali se Milošević ne ozira po Jugoslaviji. Preko kosovskega ovinka.

MARJAN BAUER

Življenje se ne ravna po papirjih

Neža Šikonja se je s Knežine pri Dragatušu poročila v Tribuču, a je že pred 2. svetovno vojno ovdovela. Ko je bilo vojne vihre konec, se je poročila s sosedom Janezom Šikonjo, prav tako vdovcem. Skupaj sta poprijela za delo na Janezovi kmetiji, ki je bila, ko je prišla Neža k hiši, v dokaj slabem stanju. Spridnimi rokami, a tudi s pomočjo tistega, kar je prinesla k hiši Neža, pa z njeno borčevsko pokojnino in denarjem, ki so ga poslali bratje iz Amerike, sta najprej obnovila staro, razpadajočo leseno hišo, ki ni imela niti dimnikov. Nato sta sezidala nove svinjake in svinjsko kuhinjo, skedenj, ki je leta 1971 pogorel, a sta postavila drugega, nato pa zgradila še novo hišo. Kmetijo sta opremila s stroji, tako da je bila ena najlepših v vasi. Toda nekaj desetletij truda se je izničilo v parih letih, kmetija je danes skoraj povsem propadla, svinjaki in hlevi so prazni in zaprti.

Težava so se po Nežinih besedah, in kot je razvidno iz sodbe v imenu ljudstva, ki so jo izdali pri črnomaljski enoti novomeškega temeljnega sodišča in s katero so razveljavili izročilno pogodbo, začele prav zaradi te pogodbe. Janez je namreč avgusta 1983 z izročilno pogodbo eni od svojih treh hčera, Veri, izročil vse premičnine in nepremičnine, tudi hišo z gospodarskimi poslopji; sebi in ženi pa je izgovoril brezplačno dosmrtno služno pravico stanovanja v sobi, ki sta jo zasedala ob podpisu pogodbe, s souporabo sanitarij in prostim dostopom do vseh

prostorov in prostim gibanjem po izročeni posestvu ter popolno oskrbo z vsem, kar človek potrebuje za dostojno življenje. Janez je kmalu umrl, poleti leta 1984 pa so se začeli odnosi med Verino družino in materjo krhati. Posledica tega je bila, da Vera ni več izpolnjevala obveznosti iz pogodbe, ki jih je imela do Neže in podedovanega posestva. Kot je sama potrdila na sodišču, sta že konec leta 1984 z možem prodala vso živino, polja pa le še delno kosita, medtem ko sta obdelovanje opustila. Tudi v potrdilu krajevne skupnosti Tribučje je zapisano, da je kmetija Šikonjevih propadla in da obdarovanka niti ne preprečuje nadaljnega propadanja gospodarskih poslopij in hiše. Zaradi vsega tega so se med hčerjo in materjo začele tožbe, ki jim, kot vse kaže, še ne bo konca.

Toda ob poslušanju te preseljene družinske zgodbe in prebiranju sodb se človek ne hote vpraša, ali bi bile vse te razprtije sploh potrebne in ali se jim ne bi lahko izognili že, če bi bili ti ljudje pripravljeni prislusniti drug drugemu. »Je preveč, če si želim, da bi smela obdelovati njivico, na kateri bi

si pridelala najosnovnejšo hrano, in to na kmetiji, v katero sem v dolgih letih toliko vložila? Toda sedaj ne smem niti pomisliti na to. Celu v klet ali na podstrešje hiše, v kateri živim, ne morem stopiti, ker so vrata zaklenjena, prav tako so pod ključem vsa gospodarska poslopja. Njivo sicer obdelujem, a so mi jo dali v najem drugi ljudje,« potarna Neža. »Čeprav vidim, kako se marsikaj ne dela prav, kako propada z žulji prigraban posestvo, pa ne potrebujem ničesar. Želim si, da bi se mi uresničili le dve skromni želji, da bi torej imela njivico in da bi lahko redno videvala svojo prizadeto hčerko Anico, ki sedaj sicer živi pri Veri, ki ji je po izročilni pogodbi dolžna nuditi popolno oskrbo. Toda kljub temu mi ni razumljivo, kako sem lahko nekaj desetletij skrbela za Anico, sedaj pa kar naenkrat ne morem oz. ne smem več. S tem, da so mi jo odvzeli, sem se po sili razmer nekako sprijaznila, ne pa tudi s tem, da je tudi videvati ne smem, čeravno živi v sosednji hiši.« Strokovna služba socialnega skrbstva iz Črnomlja si je prizadevala, da bi urenila redne osebne stike med materjo in hčerko Anico, a le-ti niso bili omogočeni zaradi nasprotovanja Vere, ki je v sporu z Nežo. Zato je o tem odločil tudi svet za varstvo otrok, družine in odraslih oseb pri črnomaljski skupnosti socialnega skrbstva. Nobenega dvoma ni namreč, da je za Aničino notranje ravnovesje in čustveni svet potrebno, da še naprej vzdržuje čustveno vez z materjo, čeprav ne živi več z njo, in preprečevanje teh osebnih stikov lahko Anici le škoduje.

Neža ob tem, ko pripoveduje svojo življenjsko zgodbo, premetava kup papirjev, med katerimi je tudi sodba o tem, da se izročilna pogodba med njenim možem in hčerko razveljavi, pa sodba, da ima pravico dvakrat na teden videti svojo hčerko Anico. »A kaj mi pomagajo vsi ti papirji, ko se življenje ne ravna po njih. Na papirju je lahko vse zelo lepo urejeno, toda mi, čeprav smo sosedi in sorodniki, hodimo drug mimo drugega in se ne poznamo. Pa je bilo to zares potrebno? Mar ni to sramota za hišo?« se sprašuje Neža ter si utrne solze. Bo kdaj dobila odgovore na ta svoja vprašanja?

M. BEZEK-JAKŠE

Sporočilo neke jame

Blagovnica na Novem trgu v Novem mestu — izvajalec in investitor je GIP Pionir iz Novega mesta — ni več črna gradnja, če je seveda sploh kdaj bila. Gotovo pa je javni dvom v legalnost sprožil mnogo govoric in nejevolje, češ od posameznika zahtevajo papirje za vsako šupo, za vsako pasjo uto, ko gre za javni interes (v primeru blagovnice ta ni ravno prepričljiv), pa je vse dovoljeno. Kot da korist posameznika ne bi bila tudi korist družbe in obratno.

Gradbeno dovoljenje za blagovnico je bilo izdano 24. februarja letos, s čimer pa ni rečeno, da bo govoric o jami, Novem trgu, ogroženih kostanjih itd. konec. Čeprav so se zainteresirani kakor tudi pristojni za takšne odločitve zelo trudili, da bi vse smeti pometi pod preprogo, je kakšna še ostala na soncu. Kot že rečeno, je vprašljivo, če je blagovnica sploh kdaj bila črna gradnja. Investitor in izvajalec, to je GIP Pionir, namreč lahko že od poletja 1987 kaže vsa potrebna dovoljenja za izkop kanalizacione na Novem trgu. Ti papirji lahko pokrijejo tako dela med starim stanovanjskim blokom in Košakovo gostilno kot prekopavanje Ceste herojev in sam izkop orjaške jame. Z nekoliko priprtimi očmi lahko vse omenjeno smatramo za urejanje kanalizacije Novega trga in njegovih bodočih objektov. Take oči je imela tudi uprava inšpekcijskih služb, z njeno njena gradbena inšpekcija, debelo leto so brez večje nejevolje gledali, kaj se jim dogaja čez cesto, dobesedno pred nosom. Konec lanskega poletja so šli malo pogledat in (kot pravi dipl.inž. Janez Bricelj) ugotovili, da Pionir pretirava oziroma dela izven okvirov kanalizacijskih del. Inšpektorji so sestavili odločbo o ustavitvi del. Po pripovedovanju Janeza Bricelja so pionirjevi ves čas zagotavljali, da bodo v najkrajšem času dobili dovoljenja tudi za samo poslopje, ne samo za kanalizacijo. Najkrajši čas ravno ni bil,

in da tega zavoda ni več. V gradbenem dovoljenju za blagovnico na Novem trgu pa piše, da je dal Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine dve soglasji, eno 17. januarja, drugo pa 23. februarja letos. Januarja je zavod res dal soglasje, vendar le za zaklonišče, torej za objekt, ki ne preoblikuje prostora. V nadaljevanju Jovo Grobovšek pripominja, da ne bo ponavljal obsežnih pripomb glede vseh faz obdelave Novega trga. Tako imenovanega soglasja z dne 23. februarja pa je v resnici zavodov odgovor na Pionirjevo prošnjo za odstranitev dveh kostanjev. Anton Virč, direktor tozdi TKI, v nadaljevanju dopisa prosi tudi za soglasje za blagovnico, pri čemer posebej poudarja, da Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine tega soglasja 17. januarja, ko se je strinjal z zakloniščem, ni izdal. Zavod oziroma Grobovšek na to odgovarjata, da sta kostanja del spomenika oblikovane narave, da sta že odstranjena (torej ni treba po-

Andrej Tiran, načelnik uprave inšpekcijskih služb, pravi, da sta počasnost postopkov in inflacija vse večji problem. Zlasti pri družbeni gradnji je praksa, da inšpekcija nekatero nepravilnosti dopušča, če seveda domneva, da bo dokumentacija izdana. Tiran se je vprašal, ali ne bi bilo morda bolje, če bi lansko poletje ustavili gradnjo na Novem trgu. Bolje zato, da bi hitreje prišli vsi potrebni papirji. Sicer pa si je inšpekcija znala oprati roke, ves čas je z zapleti okoli blagovnice seznanjala izvršni svet skupščine občine Novo mesto. Slednjega je pozivala, naj da svoje mnenje, vendar izvršni svet ni odgovarjal.

Sicer pa je vse omenjeno malenkost v primerjavi z dejstvom, da blagovnica na Novem trgu pravzaprav sploh nima soglasja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto. Njegovo soglasje pa bi moralo biti pogoj tako za izdajo lokacijskega kot gradbenega dovoljenja! Zavod oziroma njegov direktor Jovo Grobovšek je namreč 24. novembra lani izdal tako imenovano negativno soglasje. Tega pa novomeški komite za urbanizem in varstvo okolja ni upošteval, češ da jim zadostuje soglasje ljubljanskega regionalnega Zavoda za spomeniško varstvo. Zanimivo je, da je bilo to soglasje izdano pred desetimi leti (3. januarja 1979)

siti) in da bodo nadaljnji posegi ogrozili tudi preostanek sicer zaščitenega drevoreda. Nikjer pa ni nobene besede o soglasju za blagovnico. Dopis govori samo o že izvršenih dejstvih, konča pa se s trditvijo, da »vključevanje zavoda v finale ni umestno«.

Kje je tu novomeški komite za urbanizem in varstvo okolja našel kakšno soglasje, je res vprašanje. Čudno je tudi, da ju sploh išče, pri lokacijskem dovoljenju se je namreč zadovoljil z desetletjem starih papirjem zavoda, ki ne obstaja več.

Tudi sicer je v prometu misel, da so se pri sedanjem projektu ureditve Novega trga opirali predvsem na 10 let stari zazidalni načrt. Merila so bila takrat precej drugačna, Jovo Grobovšek pravi, da ni takrat nihče upošteval pomena in vpliva vegetacije, pač ni bilo zelenih. Zdaj se bo zgodilo, da bo Novo mesto ob zelen otok, ki sega od gimnazije do

Metropola in do Loke. Grobovšek je prepričan (v tem mnenju ni osamljen), da bi bilo treba blagovnico, ki jo mesto nedvomno potrebuje, zgraditi zunaj mesta. Grobovšek se zaveda, da je politika eno, stroka pa drugo. Toda če smo že pri politiki, bi bilo treba vsaj včasih povedati vso resnico. Tisto deset let staro mnenje ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo, ki je tako naklonjeno preureditvam na Novem trgu, namreč govori tudi o ohranitvi nekdanjega samostana. Grobovšek in mi vsi vemo, da so ga že zdavnaj podrli. Iz mnenja je torej vzeto samo tisto, kar je bilo pogodu investitorju in tistim, ki ga podpirajo.

Takšne gradnje, kot je blagovnica na Novem trgu, bi morale biti vedno stvar konsenza. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine ni terjal nemogočega. Želel je le, da bi na območju historičnega mestnega jedra ohranili svojo

vrednost in učinek trije mestni spomeniki: Ljubljanska vrata, Košakova gostilna in Kettejev drevored. Zavod ni bil proti blagovnici, predlagal je le njeno primerno vključitev v mestno jedro. Kaže, da je bila naloga pretežka ali pa kdo, ki ne razmišlja prav veliko, premočan.

Včeraj nas je klical človek, ki mu niti v sanjah ne bi mogel pripisovati zlonamernosti. Rekel je, da moramo zadevo, kakorkoli je že zastavljena, vendarle pripeljati h koncu. Nihče si ne domišlja, da bo zasul orjaško jamo na novomeškem Novem trgu, to pisanje je predvsem zato, da ne bi v prihodnje na podobne nekonsenzne in pollegalne načine skopali še kakšne nove. In potem vsi skupaj padli vanjo. Pionirjeva stvar pa je, ali je dobro premislil, če je še kje kakšen trgovec, sposoben kupiti dve nadstropji. Manj kot to ni blagovnica, ampak štacuna, ki jih imamo v Novem mestu že preveč.

M. BAUER

Pričujoči zapisi težljivo na resničnih dogodkih, ki so pred trami in več desetletij razburjali dolžnostno javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošteno odslužili svojo kazeno, izmišljeni.

V posodo prestregel človeško kri

V nedeljo dopoldne je bilo. Skupina vaščank se je vračala od nedeljske maše, spotoma pa so ženske hotele obiskati še priletno sovaščanko Terezijo Vnuk, ki je živela sama v odmaknjeni hiši. Še predno so prišle do vrat, jih je ustavil strašen prizor: okolica je bila poškrabljen s krvjo, nedaleč od hiše je s prebito lobanjo ležal domači pes. Kje je Terezija? V hiši, kjer je bilo prav tako polno krvi, je niso našli, niti v bližnji okolici. Krvavi sledovi so peljali do 35 metrov oddaljenega stelnjaka. Tam se je ponujala srhljiva podoba: v krmi je ležalo zakopano iznakaženo truplo 71-letne Terezije Vnuk. Kdo je morilec?

Ze ob 14.45 je bila o zločinu obveščena preiskovalna sodnica novomeškega okrožnega sodišča, ki se je skupaj z javnim tožilcem nemudoma odpravila na kraj uboja. Takole je med drugim zapisala v zapisnik o ogledu:

»Pri hiši številka 38 je stala večja skupina ljudi, med njimi tudi nekaj miličnikov. Povedali so nam, kako so našli truplo, ki je bilo v stelnjaku pokrito s krmo. Ob ogledovanju okolice hiše vidimo, da so povsod krvavi sledovi. Mrliški oglednik ugotovi, da je od uboja preteklo že 12 do 18 ur. Ko si ogledamo truplo, vidimo na mečih golih nog sledove blata. Očitno je bilo, da je morilec žrtev vlekel iz hiše po blatnih tleh do stelnjaka. Takrat tudi zvedo, da sedi osumljenec v službenem miličniškem avtomobilu. Gre za mladega fanta, za katerega nam povedo, da je nekoliko neuravnovešen. Obleden je v ponošene kmečke

hlače, na katerih je opaziti sledove krvi, enako tudi na škornjih. Da sledov ne bi uničil, pošljemo miličnike k njemu domov po druga oblačila, tako da se je fant preoblekel, okrvavljene hlače in škornje pa smo shranili za analizo. Mladenič se je vseskozi močno tresel in večkrat zmedeno ponavljal: Nič nisem napravil. Nič nisem kriv! Potem je bil nekaj časa tiho, nakar je po nekaj naših zaporednih vprašanjih enako zmedeno odvrnil: Jaz sem jo. Že v naslednji sekundi je to priznanje spet zanikal. Očitno je bilo, da imamo opravka z zmedenim človekom.«

23-letni Franci Bregar je kasneje dejanje dokončno priznal. Nekako takole je govoril:

»Kar nekaj me je prijelo, ko sem tistega dne šel mimo Terezijine hiše proti sosednji vasi, kjer sem hotel obiskati sorodnike. Ustavil sem se pred hišo in tam videl Terezijo. Prosil sem jo, če mi da kaj cigaret in denarja, a je odvrnila, da nima ne enega ne drugega. Potem sem jo prosil za vodo, pa me je napolnila k vodnjaku, češ naj si vodo sam vzamem. Res sem šel proti vodnjaku, vendar nisem vzel vode, pač pa v šupi pograbil za sekuro, se vrnil nazaj do Terezije in jo udaril po čelu. Ker se je takrat zagnal vame domači pes, sem tudi njega s sekuro udaril po glavi. Terezijo, ki je po udarcu padla na tla, sem nato odvedel v hišo, tam pa sem ji z nožem, ki sem ga imel s seboj od doma, prerezal vrat. Kri sem prestregel v posodo. Ne vem, zakaj sem vse to storil. Okrvavljeni nož sem nato skrnil za tram v hiši, Terezijo pa za-

vlekel v stelnjak in jo zakopal v seno. Po tem dejanju sem se vrnil v hišo in iskal denar. Iz košare sem vzel 15 din in pištolo plašilko, iz skrinje pa tranzistor. Premetal sem celo stanovanje, tudi posteljo, žimnico in omaro, vendar več denarja nisem našel. V bližnjem potoku sem si nato za silo umil okrvavljene roke in škornje, noč pa prespal na nekem kozolcu na poti v sosednjo vas. Prihodnje jutro sem se ustavljal pri sosedih in prosil za pijačo, tam pa mi je gospodar odvezel pištolo in tranzistor.«

Takšna je bila vsebina krvave zgodbe, ki so jo potrdile tudi izjave prič in številni drugi nesporni dokazi. Za Francija Bregarja je izvedenec psihiatra ugotovil, da je oligofrena osebnost, duševno nerazvit in na stopnji imbecilnosti, kar seveda pomeni, da kazensko ni odgovoren in da torej za dejanje ne more odgovarjati. Jasnopaje je bilo, da je nevaren za okolico. To se je pokazalo že nekajkrat poprej, z antisocialnimi napadi je reagiral povsod tam, kjer se mu je kaj zamerilo, bodisi da je razbijal šipe, kradel itd. Celo materi je že grozil z besedami, da ji je treba prerezati vrat.

Sklep novomeškega okrožnega sodišča je bil, da se Bregar, ki je končal tri razrede osnovne šole, odda v zavod za varstvo in zdravljenje. Precej prerokanja je bilo potem, kje naj se Bregar zdravi, kajti otepali so se ga, ker je bil nevaren za okolico. Naposled je le pristal v zavodu, iz katerega pa so ga po vsega nekaj mesecih bivanja zaradi vzornega vedenja odpustili v domačo oskrbo (1).

OBRAZI

Domovina je daljnji klic

»Vedno smo veseli, kadar nas obiščejo rojaki iz domovine. To je, kot bi posijalo domače sonce v dolgo monotono sivino. Že več kot dvajset let živim tukaj v Nemčiji. Prvih dvajset let je še nekako šlo, sedaj pa je demotožje čedalje močnejše. Nisem zdrava, če vsaj dvakrat na leto ne obiščem domačih krajev.« pravi Tončka Klančnik, ki si je svoj drugi dom utvarila v daljnem Hannoveru. Dobila sva se v prostorih, ki jih za svoja srečanja ponavadi uporablja tamkajšnje slovensko društvo Krka. Jaz sem spremljal nekomeško delegacijo, ki je obiskala partnersko mesto Langenhagen v bližnji Hannovera, Tončka pa je skupaj z Vido Srebrnjak — obe sta dolenjski rojakini — v kuhinji pripravljala dobrote za popestritev srečanja med predstavniki društva in Novomeščani. Odkar je pokroviteljstvo nad društvom prevzela novomeška občina, se Tončka obiskov pogosto razveseli, saj je postalo sodelovanje živo in razvejeno.

Rodila se je v zadnjem letu vojne v slikovitih gričevnatih krajih na tromeji sedanjih občin Trebnje, Sevnica in Novo mesto. V vasi Trščina ji je stekla zibelka v številni kmečki družini. Kar osem otrok je povila mati, vendar sta dva kmalu umrla. Takrat se je pisala še Tratar, po domače pa se je hiši reklo pri Janeževih. Mati je gospodinjila, oče pa je poleg dela na kmetiji, ki je dajala bore malo zaslužka, iskal še druge vire dohodka, da bi preživel številno družino. Bil je spreten tesar, pa je skupaj z drugimi domačini postavljaj ko-

zolge, pode, zidanice in hleve; lotil se je celo izdelovanja krst. Dekleta so druga za drugo odhajala na delo v mesta in končno je prišla na vrsto tudi Tončka, ki je bila najmlajša med njimi. Doma je ostal le brat Milan, ki je prevzel domačijo.

Tončka je pot peljala najprej v Ljubljano, od tam pa leta 1966 prvič na delo v Nemčijo. V Hannoveru je najprej delala v bolnišnici, kjer se je med nemškimi pacienti hitro naučila jezika, potem je postala trgovka, delala je tudi v avtomobilski industriji, sedaj pa je zopet zaposlena v bolnišnici. Medtem se je poročila in rodila dva otroke. Sin Igor ima sedaj že 20 let, hčerka Viktorija pa 13.

»Doma govorimo seveda slovensko, včasih pa tudi malo mešano.« pravi Tončka. »Zadnja leta, kar smo Slovenci tukaj bolj organizirani, imamo pouk slovenskega jezika za mladino. Enkrat na teden se pripelje učiteljica iz kakih 130 km oddaljenega Bremena in tukaj poučuje tri skupine obrok, po dve uri. Čeprav je to malo, vseeno veliko pomeni. Žal je še precej staršev, ki svojih otrok ne pošiljajo v šolo, pa tudi pri sodelovanju v društvenem življenju je zelo različno. Imamo skupino zelo zagnanih sodelavcev, potem takih, ki prihajajo le na večje prireditve, precej pa je tudi takih, ki jih sodelovanje z društvom sploh ne zanima. Med njimi je precej Dolenjcev. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da nas je tukaj v severni Nemčiji bolj malo in smo zelo razkropljeni.«

Tončka deluje v pevskem zboru in v kegljaški sekciji, kjer si je na različnih tekmovanjih nabrala že tudi nekaj

pokalov. Kot žena in mati pa je zelo zaposlena. »Nemke so tukaj bolj sproščene, manj skrbijo za družino in za kuhinjo. Slovenke jim pri tem nismo in tudi nocoje biti enake. Rade vrtnarimo, pripravljamo zaloge hrane, vlagamo sadje in zelenjavo. Naša družina ima v okolici mesta v najemu lep vrt, kjer pridelujemo povrtnino in se zelo sprostito. Sicer pa mi tukajšnja severnjaska klima ni pogodu, zato komaj čakam, da pridem domov na Dolenjsko.«

In že vsi pri vprašanju, ki stalno visi v zraku med našimi izseljenci: »Kako je z vrnitvijo?«

»O tem z možem že dolgo razmišljava. On je po rodu sicer Štajerec, vendar mu je tudi moja Dolenjska všeč. Tako sva si na Trščini postavila lepo domačijo, kjer pa žal bivamo le med dopusti. Rada bi se preselila in stalno spremljala dogajanja v domovini. Časi temu niso naklonjeni. Težko bi se bilo prilagoditi zopet na naš način življenja in na stalno padajoči standard, vendar bi, z velikimi težavami tudi to šlo. Toda zavedam se nečesa: sin je zrasel tukaj, tukaj se je izšolal in bo verjetno tukaj tudi ostal. Tako se bo družina razcepila. S hčerko bi lažje, saj je precej mlajša in bi lahko nadaljevala šolanje v domovini.«

Med pogovorom Tončka polaga na mizo dobrote. Tudi dolenjski cviček ne manjka med njimi. Kot skrbna mati je, ko s prijaznim nasmeškom streže navzočim, ki usklajujejo program sodelovanja med društvom in domovino, in za tem nasmeškom ni slutiti, da v njenem srcu kljujejo demotožje, skrb in razdvojenost.

T. JAKŠE

Kmetje bodo tudi pri nas gospodje

Trije vzroki so nagnili tehtnico Franca Oberča v prid odločitve, da se je pred dobrimi petimi leti odločil za kmetovanje: prvi je bil tja, da so starši v Brezju pri Raki ostali sami na dokaj veliki kmetiji. Če bi ne prišel spet domov, bi moral starše oddati v dom. Drugi vzrok je bil, da je v prometni nesreči izgubil oko in se je bal, da bi mu potem zaradi naprov opesalo še drugo. Tretji vzrok pa je bil nemara v tem, da se človek njegovega formata kljub direktorskemu položaju v krški Papirkonfekciji ni počutil poslovno povsem svobodnega. Slednje gre razumeti tako, da njegove zamisli njegova zagnanost in delavljivost niso bile po meri našega združenega dela. Čeprav poudarja, da je z vsemi še vedno v dobrih odnosih in ni bilo nikoli sporov.

»Danes ni take službe in take plače, ki bi bila zame tako privlačna, kot je kmetovanje,« pravi Oberč. Njegova trditev bi utegnila nekoliko presenetiti, kajti Oberč je v krški občini eden izmed najbolj gorečih nasprotnikov sedanje kmetijske politike in tudi eden izmed stebrov krške podružnice slovenske kmečke zveze. Prepričan je namreč, da bodo kmetje najmanj čez pet let tudi pri nas »gospodje« ali vsaj enakovredni industrijskim delavcem. Po njegovem mnenju bomo morali tudi pri nas končno spoznati, da je hrana strateška surovina, da so kmetje eden izmed glavnih operativnih stebrov vsakega gospodarstva, da hrana ni nikjer poceni in tudi ne donosna gospodarska panoga.

Sedanje razmere pa so kmetijstvu vse prej kot naklonjene. Vzroke za težki položaj kmetov vidi Oberč v celotnem gospodarskem sistemu pa tudi na povsem lokalni ravni, v krškem M-Agrokombinatu ali v temeljni organizaciji kooperantov. »Vsega tega ne bi ugledal v tako kristalno čisti luči, če bi ne imel izkušenj v gospodarstvu. Prvo kritiko bi naslovil kar na pospeševalno slu-

žbo. Ta je po mojem mnenju zelo slabo organizirana, saj so pospeševalci samo zapisovalci stanja. Kmetijska pospeševalna služba bi morala biti organizirana v okviru kmetijske gospodarske zbornice, tako, kot imajo to organizirano drugod po svetu. Taka svetovalna služba ni podvržena oziroma komercialnim interesom kmetijskih zadrug, pa tudi veliko bolj strokovna bi lahko bila. Le kaj naj nam svetuje kmetijski pospeševalec, ki ima samo srednjo strokovno izobrazbo, medtem ko imajo nekateri kmetje že agronomске fakultete?« se sprašuje. In potem pove svojo zgodbo. Ko je začel kmetovati na kmetiji, ta ni imela ne strojev ne sodobnega hleva. V začetek obratovanja je vložil svoje osebne prihranke, prodal dober avto in kupil slabšega, kajti 900 tisoč dinarjev posojila, ki ga je dobil za gradnjo prašičje farme, bi bilo dovolj komaj za četrtno hleva. Hitro je usposobil hlev za rejo prašičev, še hitreje je opazil slabosti v sistemu. »Nenadoma je začelo povpraševanje po prašičih upadati in v kombinatu so nam rekli, da nekaj časa pač ne bomo dobivali prašičev v rejo. Toda tako ne gre, sem si rekel, kajti če si na kmetih brez dela, potem tudi denarja nimaš, ne moreš plačati socialnega zavarovanja, in če tega ne storiš, tudi k zdravniku ne moreš. V tovarni je drugače, četudi ima izgubo, je delavcu še vedno zagotovljeno zdravstveno varstvo.

In tako se se moral čez noč preusmeriti z reje prašičev na rejo telet. Težko bi rekel, koliko bi veljala preureditev hleva, vendar tudi to pot nisem mogel čakati, da mi bodo priskočili na pomoč iz Agrokombinatu. Zato bom začel denar za adaptacijo loviti šele sedaj, ko bo v hlevu 120 telet simentalske pasme. Če tega ne bi napravil na tak način, bi propadel. Propadel pa bi tudi že prej, če se ne bi znašel. Jaz sem namreč vedno za to, da uporabljamo za rejo samo do-

mačo krmo, in ne krmila. To lahko počne vsak delavec, tako da jutraj in zvečer vrže v hlev par vreč krmil, kruh pa si služi drugje. Ker pa krme doma ni bilo dovolj, sem začel uporabljati ostanke iz prehranske industrije. Povezal sem se tudi s kmetijskim inštitutom v Ljubljani pa s tozdom Veterina v novomeški tovarni zdravih Krka itd. Le tako nam je ostalo nekaj dohodka, ki smo ga potem spet vlagali nazaj v kmetijo,« pripoveduje Oberč in pri tem pogleda na svojo ženo Marijo, ki je pred dvema letoma zapustila službo knjigovozinje. Žena nemo pritrjuje njegovim besedam, a

ne v njenem pogledu in kratkih pripombah ne v gorečem Oberčevem pripovedovanju ni opaziti niti sence zagrenjenosti ali razočaranja. Pa bi Oberč lahko tudi pobesnel glede na to, kaj vse se dogaja v našem kmetijstvu. Kot je namreč znano, v Pristavi pri Krškem deluje prašičja farma. Odkar dela s polno paro (in onesnažuje okolje, o.p.j.), M-Agrokombinat ne daje prašičev več v rejo kmetom, zato so njihovi hlevi prazni. In zdaj še najhujši nesmisel, ki je možen samo v tako neokretni, pravzaprav mastodontski sozdovski organizaciji, kakršna je Mercator.

V sosednji sevniški občini, kjer so KZ tudi pod okriljem Mercatorja, pa je zdaj nenadoma naraslo povpraševanje po prašičih. Z republiški sredstvi za pospeševanje kmetijstva gradijo hleve za prašiče, medtem ko imajo v krški občini dovolj zmogljivosti za pol Slovenije. Kdo vse to plača, se pa tako ve in tudi zaradi tega je hrana tako draga, kot je. »Nesmiseln je tudi naše subvencioniranje kmetijstva, ki je preveč razdrobljeno, da bi bil učinkovit. Kmetje bi morali pridelovati hrano po ekonomskih cenah, regrese in druge subvencije pa naj bi plačali trgovini. Potem se ne

bi dogajalo tako, kot se v Mercatorju, ki razmetava z velikimi družbenimi sredstvi.«

Iz prijetne, še lesene kajžice, rojstne hiše Oberčeve, kjer sedaj živi ta še oče Franc in mama Jožefa, se napotimo proti hlevu. »Vidite, koliko je blata tod okoli. Vem, da bi moral vse to urediti, a ni denarja. Vse sproti vlagamo v kmetijstvo. Na srečo smo si hišo tu v bližini zgradili že prej. No, pa sva z ženo izpraznila družbeno stanovanje, dve delovni mesti, doslej pa sva vsako leto zredila še po 800 prašičev,« se ponosno nasmeje Oberč. Hlev je za sedaj še prazen, saj še niso opravljena vsa dela. A do roka, ko naj bi prišla teleta, bo zagotovo vse nared. Na srečo je Oberč zgradil višji hlev, kot so določali normativi za prašičje farne, sicer sedaj ne bi mogel rediti telet. Za hlevom pokaže Oberč obnovljeno tehtnico za tehtanje telet, kajti razlike v teži lahko znašajo tudi za sedem telet, to pa je domala pol-druga milijarda starih dinarjev. V predvederju hleva ima novo mini mešalnico krmil. »Veste, spoznal sem, da se je najbolje zanešati na svoje moči in sposobnosti. Kupoval sem tudi krmila, toda analize so pokazale, da je v njih premalo beljakovin, ker so za mešalnico predrage. Tako so kmetje kupovali krmila, ki so šla spredaj noter, zadaj pa ven. Za kilo mesa pa je treba pofotrati več kot 4 kg krmil. In Agrokombinat, ki je ta krmila kupoval za kmete, jih ni analiziral. To sem moral opraviti sam,« pravi Oberč.

»Zapišite, da sem srečen, da rad delam,« pravi Oberč. »Še bolj srečen bom, ko bo tod okoli vsa zemlja temeljito obdelana,« dodaja in pokaže na okolico vasi, kjer naj bi bilo precej take zemlje. »Posebej pa me veseli, da se je za kmetovanje odločila tudi ena izmed mojih hčera, ki je končala kmetijsko šolo in je zdaj zaposlena na prašičji farmi v Pristavi. Žal, kajti Oberčeva kmetija lahko za sedaj preživi samo dva človeka, Franca in njegovo ženo Marijo, za hčer že ne bi bilo dovolj. Toda na zahodu take farne lahko preživijo tudi pet ljudi. Kdo ve, morda je Oberč mislil, da se bomo čez pet let, ko naj bi bil kmet gospod, vendarle približali Evropi vsaj v tej smeri?«

J. SIMČIČ

dežurni poročajo

OB PREDNJA KOLESA — Neznani storilec je v času od 25. januarja do 2. marca iz osebnega avtomobila Mokražanke Majde Zarabec odvil prednji kolesi in ju odnesel s seboj. Zarabčeva je imela vozilo parkirano v gospodarskem poslopiju, s tatvino pa je vsaj ob milijon dinarjev.

ODNESEL 200 KG ODLITKOV — Med 24. in 27. februarjem je nekdo iz Surovine, delovne organizacije za zbiranje in predelavo odpadkov, tozdr Poslovne enote Trebnje, brskal po kontejnerjih in iz njih odnesel 200 kilogramov raznih aluminijastih odlitkov starih motorjev. Do skladišča je storilec prišel tako, da je preplezal 2 metra visoko ograjo. »Surovina« je škodovana za okoli milijon dinarjev.

VPLINJAČ IZGINIL — 23-letni Jurij Plut iz Kota pri Semicu ima svoje kolo praviloma shranjeno v garaži poleg stanovanjske hiše. 28. februarja pa je bila garaža odprta, kar je nekdo izkoristil in iz motorja odvil vplinjač, tako da je Plut oškodovan za okoli 150 tisočakov. Tatu še iščejo.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- V soboto zvečer sta se dve Novomeščanki odpravili v otoško diskoteko. Ker za opravila na plesišču plašč ni zaželen, sta vrhinja oblačila pustili kar v avtomobilu, parkiranim pred otoško restavracijo. Ko sta se dekleti že v jutranjih urah razgreti vračali iz diska, se nista imeli s čim ogrniti; nekdo je namreč iz avtomobila 22-letne Vanje Potočar zmaknil plašč in jakno.
- 22-letna M. K. iz dolnjih Ponikev je 1. marca kupovala v trgovini KZ Krka v Bršljinu. Zataknilo pa se je, ko bi morala stvari plačati, kajti med tem, ko se je M. K. zanimala za razne izdelke, se je nekdo pozanimal za njeno denarnico, v kateri je imela 280 tisoč din, nekaj šilingov, dokumente in bon za popuste v Labodovi trgovini. V slednji sedaj kriminalisti, preoblečeni v trgovce, čakajo tatila.
- Prejšnji teden je nekdo vlomil v bivališča malih živali Martina Potočarja iz Mirne peči. Kokošnjak je moral zapustiti pet prebivalih, zajčnik pa osem dolgoouhcev. Kje bo pojedina, zaenkrat še ni znano.

Za petino nesreč krivi novi šoferji

Lani na dolenjskih cestah za 13 odstotkov manj prometnih nezgod — Med krivci največ mladih voznikov in takih s kratkim vozniškim stažem — Blizu 50 tisoč kaznovanih

Se po devetih lanskih mesecih ni bilo moč niti v snu pričakovati, da bomo po dolgih letih vendarle pričali manjšemu številu prometnih nezgod na dolenjskih cestah. Zadnji trije meseci lanskega leta so bili tisti, ki so tako temeljito spremenili varnostno podobo, danes je moč celo zapisati podatek, da je bilo v minulem letu na dolenjskih cestah kar za 13 odstotkov manj nezgod v primerjavi z letom poprej, število trčenj s smrtnim izidom pa se je zmanjšalo celo za 14,8 odstotka.

»Še posebej odstopamo od republiškega povprečja o tem, ker se je lani na cestah novomeške UNZ v naselju zgodilo le 161 nezgod, kar je padec za skoraj 18 odstotkov,« govori Darko Postrak, inšpektor novomeške UNZ, zadolžen za prometno varnost. »Sicer pa smo lani v celem letu zabeležili 333 nezgod, od tega so jih 321 zakrivilo vozniki sami, 3,6 odstotka pa pešci. Mrtvih smo imeli

odstotkov), sledijo vozniki koles z motorjem, šoferji tovornjakov, motornih koles, traktorjev in avtobusov. Zanimiva ob tem je še ena analiza: med povzročitelji je največ voznikov, starih od 18 do 24 let; zakrivilo so 85 trčenj, v katerih je bilo ob življenju 11 oseb, 135 pa jih je bilo ranjenih; sledijo jim vozniki v starosti od 34 do 44 let, ki so bili 66-krat krivci trčenj, da ne naštevamo naprej.»

Darko Postrak v isti sapi postreže še z enim nadvse zanimivim podatkom, ki kaže, da so za prometno varnost na cestah najbolj nevarni začetniki za volanom. Vozniki v prvih petih letih svojega vozniškega staža zakrivijo kar 54 odstotkov prometnih nezgod, nemara še bolj ilustrativen pa je podatek, da tisti, ki za volanom niso dlje od enega leta, povzročijo 19 odstotkov vseh trčenj, med katerimi sta bili lani tudi dve z najhujšimi posledicami.

»Pri vzrokih trčenj se že dalj časa pojavlja ena in ista pesem. Nedovoljena hitrost je krepko na prvem mestu, lani je zakrivila izgubo osemnajstih življenj; šestnajst življenj je pobrala vožnja po levi strani, osem nepravilno prehitvanje, tri neupoštevanje prednosti, medtem ko so ostali vzroki izenačeni pri dnu te lestvice. Seveda ne gre, da pri tem ne bi omenil še alkohola. Lani smo z analizo krvi v 71 primerih ugotovili alkoholizirano voznikov, da ugotovitev z alkoskopom ne štejemo.»

Analiza prometne varnosti pač brez podatkov in števil ne pomeni ničesar. Zato navržimo še, da je bilo lani največ nesreč v avgustu, ko je bilo v 45 trčenjih ob življenju 10 oseb, v maju je bilo 38 nesreč s tremi smrtnimi žrtvami, v juniju pa s 33 s petimi mrtvimi. Še deveti v

petek se je zgodilo 63 nezgod, na nedeljo 61, na soboto pa 59. Vikendi so torej najnevarnejši. Se posebej, če se peljete po lokalnih cestah, kjer je bilo lani 123 nezgod, 101 je bila na regionalni cesti, na magistralni pa 109.

»Prav magistrala med Ljubljano in Zagrebom je posebno poglavje,« pravi Darko Postrak. »Na njej smo lani imeli 111 trčenj, kar je resda nekaj manj od leta poprej, zato pa je bilo mrtvih kar 50, to je 14 odstotkov nad predlansko številko. Podoba bi bila verjetno še bolj črna, če ne bi bilo tiste zapore in obvoza skozi Trebnje, kajti prav na tem odseku je očitno padec hudih nesreč. Najbolj črn odsek pa je vsekakor pri Podgračnem, kjer je bilo lani na dveh kilometrih ceste mrtvih kar 13 oseb.»

Vse to so podatki ob vsaj 50 odstotkov povečanem obsegu dela miličnikov na dolenjskih cestah. Ne upamo si pomisliti, kakšna bi bila podoba brez tako poostrege nadzora. Sicer pa v ilustracijo zapišimo, da je bilo lani sodniku za prekrške danih na območju novomeške UNZ kar 8.578 predlogov, in sicer zoper 8.993 oseb. Od tega 1.776 zaradi vožnje brez izpita, zaradi nepravilnega prehitvanja 1.331, 878 zaradi

prehitvanja v škarje, 701 zaradi vinjenosti itd. To pa še zdaleč ni vse: na kraju samem sta bili izrečeni 38.002 mandatni kazni, kar je za celih 79 odstotkov več kot leto poprej. Zaradi prevelike hitrosti je bilo kaznovanih 11.780 voznikov, zaradi nepripenjanja pa 3.296 oseb. Povsem za konec pa še dva podatka v premislek.

»Samo zamislimo si lahko gnečo in kaos na magistralni cesti Ljubljana—

• Podatek, da je bila lani z analizo v 71 primerih ugotovljena vinjenost povzročiteljev nezgod, pove, da je to več kot 10 odstotkov vseh krivcev, če pa od njih odštejemo še potnike, je odstotek še krepko večji.

Zagreb, če na njej lani ne bi začasno izločili iz prometa 26.129 težkih tovornjakov. Nič manj vznemirljiv pa ni podatek, ki kaže, s kakšnimi avtomobili se vozimo po cestah. Zaradi takšnih ali drugačnih večjih tehničnih napak in pomanjkljivosti smo lani prepovedali nadaljnjo vožnjo 3.186 vozilom,« je zaskrbljeno zaključil Darko Postrak.

B. BUDJA

Darko Postrak: »Na kraju samem smo lani kaznovali 38.002 udeležencev v prometu.«

lani 49 oseb, hudo poškodovanih 231 in lahko 280, zanimivo ob tem je nemara, da smo v naseljenih zabeležili »vsega« 14 mrtvih, kar je za petino manj kot predlani. Med krivci takšnih in drugačnih trčenj so še zmeraj krepko na čelu vozniki osebnih avtomobilov (kar 72

MILIČNIKI POGOSTEJE NA CESTAH — Kar za več kot polovico so dolenjski miličniki v minulem letu povečali obseg svojega dela in zagotovo je tudi v tem razlogu za boljše prometno varnost. Kajti težko bi si predstavljali boljše razmere na naših cestah, če ne bi bilo tako poostrege nadzora, ki je samo lani prinesel nekaj tisoč predlogov sodniku za prekrške, blizu 40 tisoč na kraju prekrška kaznovanih voznikov, da drugih ukrepov ne omenjamo.

Štirje vلامي opozarjajo

Na območju Brežic je bilo minuli teden vlomljeno v štiri stanovanjske hiše — Bogat plen

KRŠKO — Tukajšnji uslužbenci organov za notranje zadeve so skupaj s posavskimi miličniki minuli teden obravnavali kar štiri večje vlome v stanovanjske hiše, kar naj bo zadosten razlog za dodatno previdnost in budnost prebivalcev.

Tako je bilo 2. marca zvečer vlomljeno v hišo Maria Grgičevića v Brežicah, storilec pa je odnesel 300 tisočakov gotovine, žensko zlato zapetnico, zlato verigo z obeskom, cekin, 2 prstana in zlat obesek, vse v skupni vrednosti 7 milijonov din. Istega dne je bilo vlomljeno še v hišo Franca Furlana v Mostecu pri Brežicah, lastnik je

na začasnem delu v ZRN. Neznane si je nabral obilen plen: odnesel je tonsko kamero, projektor, 3 fotoaparate in več zlatega nakita, tako da je Furlan oškodovan za 17 milijonov din.

Le dva dni kasneje, 4. marca, je bilo v brežicah vlomljeno še v dve hiši na Rozmanovi ulici. Zlatku Šepetevacu je vlomilec odnesel dva videorekorderja, glasbeni stolp Gorenje, 2 televiziji strojni koži in barvni televizor Philips. Škode je za 15 milijonov din. Nekaj več sreče je imel so sed Marjan Urek, ki je bil le ob 60 posnetih video kaset, tako da je oškodovan za 3,6 milijona din. Storiča vneto iščejo.

HUDO POŠKODOVANA OTROKA

STARI GRAD — 13-letni Simona D. in njena 8-letna sestra Mojca, obe iz Staroga grada, sta 3. marca okoli 12.45 tekle po desni bankini regionalne ceste med Krškimi in Brežicami. Za njima je z osebnim avtom pripeljal 38-letni Jože Trejak iz Selnice pri Mariboru. Dekleti sta v tistem trenutku nenadoma stekli čez cesto. Trejak je sicer zaviral in se umikal, a mu trčenja ni uspelo preprečiti. Sestri je zadel, pri čemer sta se obe hudo poškodovali in se zdravita v brežiški bolnišnici.

OŽGAN SAMO ZADEK — Po prvi oceni je škoda na Kosednarjevi ladi okrog 4 milijone (na posnetku lastnik kaže že očistični avto).

Sredi Naselja heroja Maroka zagorela lada

So za ogenj na avtomobilih krivi otroci?

SEVNICA — Je vmes objestnost, nepremišljena otroška igra ali celo maščevalnost? Vse to ali pa še kaj drugega je povzročilo 50-letnemu zidarju Jožetu Kosednarju iz Sevnice, veliko skrbi in jeze, ko so mu 17. februarja prišli povedat na gradbišče, da je v bližini stanovanja v Naselju heroja Maroka v Sevnici zagorela njegova Lada, avto, ki je sicer letnik 1973, a mu ne bi nihče prisodil take starosti.

Kosednar, zaposlen kot visoko kvalificirani zidar pri sevnškem Betonu, je Lado skrbno vzdrževal, slabe plače gradbincev pa niso izjema niti v njegovem podjetju, zato se z avtom ni vozil po nepotrebnem in je tako »naklepal« le 89.000 km. »Avto imam že 12 let parkiran tuče, pokrival sem ga s ceradno, pa moram reči, da se v sanjah nisem pomislil, da bi se kdaj kaj takega lahko pripetilo sredi največjega naselja v Sevnici. Še dobro, da so stanovalci dovolj zgodaj opazili požar in so avto pogasili na začetku, ko je zagorel zadnji del. In k sreči je vlekval veter tako, da ogenj ni zajel rezervoarja z gorivom. Tule, v bivši pisarni Betona, ima namreč soboslikar naravno skladišče, kjer verjetno ne manjka lahko vnetljivih snovi. Zato je ta nesreča zame hkrati sreča za druge.«

Vse več je črnih sečenj

Gozdov ne ogrožajo le bolezn — 50 prijav inšpektorja

Še zdaleč niso le bolezn drevja tiste, ki ogrožajo naše gozdove, vse več je namreč tudi nezakonitih in nedovoljenih posegov vanje. O tem dovolj zgovorno priča vsebina lanskega leta gozdarske inšpekcije novomeške Uprave inšpekcijskih služb.

Inšpektor je v minulem letu izdal pet odločb, eno v novomeški občini zaradi nedovoljenega odvažanja zemlje iz gozda, ostale pa v črnomaljski: tri zaradi zasežbe lesa, v enem primeru pa je šlo za prepoved proste paše koz v okolici vasi Hrib nad Rožnim dolom. Od lanskih 50 prijav sodnikom za prekrške jih je bilo 22 zaradi odkritih sečenj brez odkaza, 11 je bilo primerov nedovoljenega nakupa lesa, ugotovljenih je bilo še 9 primerov tatvin, v štirih primerih je bil odkrit prevoz nežigosane hlodovine, sedemkrat so bili prijavljeni nabiralci lipovega cvetja, ki niso imeli s seboj ustreznega dovoljenja za takšno početje, da ne naštevamo vsega. Poleg naštetega je gozdarski inšpektor lani posredoval novomeški UNZ tudi podatke o ugotovljenem primeru kaznivnega dejanja nedovoljene trgovine z lesom in pustošenja gozda v črnomaljski občini, javnosti že znan pa je primer kaznivnega posega v gozdni rezervat Kobile na Gorjancih, o katerem bo te dni tekla beseda pred novomeškimi sodniki.

In sedaj še nekaj o boleznih. Rak na domačem kostanju je to drevesno vrsto že krepko načel, še posebej v črnomaljski občini, nekoliko manj v ostalih treh, bolezen pa se še naprej širi. Upravičena je bojazn, da bodo njene posledice takšne, kot jih je pustila holandska plesen na brestu, ki je iz naših gozdov domala že povsem izginil.

Na ulico po dinarje za kazni

Kje naj tuji menjajo devize za plačilo kazni?

Dejstvo, da promet po naših cestah poteka tudi ob nedeljah in praznikih, ne le med delovniki, prinaša kar precej skrbi. Vozniki pač za svoje kršitve ne izbirajo dnevo, nasprotno, statistika celo kaže, da je cestnoprometnih prekrškov ob vikendih največ. In ker grešijo tudi tuji, jih je potrebno kaznovati, ne le na kraju samem, pač pa zaradi teže prekrška nemalokrat pripeljejo tudi k sodniku za prekrške.

Novomeški miličniki, še posebej tisti na dolenjski magistrali, to redno počenjanje in nemalokrat je moč ob nedeljah in praznikih na Glavnem trgu v Novem mestu pred stavbo rotovža videti vozila tujih registracij. In kje je problem? Ne nemara v nepripravljenosti sodnik, ki mora tako službi žrtvovati tudi kar precej prostih uric in dni, pač pa v preprostost dejstvu, da tuji ne morejo poravnati kazni v devizah. V Novem mestu sicer imamo menjalnici v hotelih Metropol in Kandija, ki poslužeta tudi preko dela prostih dni, a kaj, ko za menjavo deviz nimata dovolj denarja. Tuji in zdomeci se tako nemalokrat znajdejo pred domačo neresljivim problemom. Sodnice jim pri tem ne morejo dosti pomagati, njihova naloga je, da kaznujejo in kazen izterjajo; če hočejo to svoje poslanstvo tudi opraviti, jim ne preostane drugega, kot da kršitelju diskretno namignejo na možnost ulične menjave. Da je to kaznivo dejanje, verjetno ni potrebno posebej omenjati.

Ena od rešitev v danih težavah je ta, da tisti, ki ima dinarje in si želi deviz, ob nedeljah in praznikih pogosteje obišče Glavni trg, druga, prav nič nezakonita in docela logična, pa bi bila, da hotelske menjalnice zagotovijo dovoljšno količino denarja za menjavo deviz. Če so glede potrebnega zneska v dvomih, naj poborajo sodnice za prekrške, ki jim bodo, po dosedanjih izkušnjah sodeč, znale zagotovo dovolj natančno svetovati. Tursitična sezona in z njo vse večja gneča na cestah sta namreč tako rekoč pred durmi.

B. B.

Sodniški rekordi na rotovžu

Tri sodnice za prekrške so lani rešile preko 7 tisoč spisov — Republiška norma nekajkrat presežena — 3 tisoč prijav zaradi cestnih kršitev

NOVO MESTO — Verjetno kar precej Novomeščanov ve za službo, ki ima prostore v prvem nadstropju mestnega rotovža, zelo malo jih pa ve za rekorde, ki jih ta služba postavlja. Tega ne vedo ali pa nočejo vedeti niti tisti, ki so za oceno organiziranosti in učinkovitosti te službe prvi poklicani. Govor je seveda o sodnikih, boljše rečene sodnicah za prekrške, ki se bodo, če se stanje seveda ne bo spremenilo, sčasoma zadržili v gorah spisov. Zaenkrat so jim kos le z učinkovitosti, ki je daleč nad vsemi normativi.

»Še leta 1986 smo imeli v reševanju le 5.615 zadev, predlani se je število povzpelo na 7.715, lani pa že na neverjetnih 10.686 spisov, od katerih jih je bilo 7.634 novih,« že skoraj obupano govori vodja službe Sabina Jazbec-Ahlin. »Vsega tri sodnice smo lani rešile kar 7.091 zadev, s čimer smo krepko na prvem mestu v Sloveniji, medtem ko smo po številu prijav v Novem mestu tretji. In sedaj naj v ilustracijo povem, da je letna republiška norma treh sodnikov le 2.673 zadev. Da bomo ob takšnem dotoku prijav še nekaj let na čelu, ni nobenega dvoma, sicer pa že prvi letošnji podatki kažejo, da bodo lanske številke krepko presežene. Število spisov, ki jih imamo letno v »obdelavi«, je za dva ali celo večkrat višje od tistega v celjski, koprski, murkosoboški, ptujski ali novogoriški občini. Vzroki? Ni jih potrebno posebej razčlenjevati, če povem, da dobimo letno kar 3 tisoč prijav zoper kršitelje na dolenjski magistrali.«

Ceste so torej tiste, ki dajejo trem novomeškim sodnicam za prekrške največ dela. Lani so obravnavale

5.507 tovrstnih kršitev, tistih zoper javni red in mir je bilo 270, prekrškov s področja gospodarstva je bilo 85, vseh ostalih pa 359. Zanimivo je pogled v strukturo prijaviteljev. Organi za notranje zadeve so skupaj dali kar 6.014 predlogov za uvedbo postopka, medtem ko so se, denimo, občani v tej vlogi pojavili vsega 22-krat. In sedaj nekaj besed o posameznih kršitvah.

Med cestnimi krepko izstopajo nepravilna prehitavanja, ki jih je bilo 1.199, voženj brez ustreznega dovoljenja je bilo 706, voženj v družbi z maligani pa 351. Prav pri prehitavanjih in alkoholiziranosti voznikov se je kaznovalna politika lani krepko poostрила, vendar kakih vidnih rezultatov zaenkrat ni. Sabina Jazbec-Ahlin celo ugotavlja, da se število kršiteljev iz leta v leto veča in več kot očitno je, da kaznovalna politika še zdaleč nima odločilnega vpliva na prometno varnost. Podobno je tudi na področju javnega reda in mira, pri čemer naj omenimo, da je bilo lani manj prijav zaradi iger na srečo, manj pa tudi prekrškov s političnim obeležjem. Ob kršitvah javnega reda še nekaj: ker jih je kar precej posledica neurejenih družinskih, sosedskih in drugih odnosov, bi veljalo o njih najprej spregovoriti na poravnalnih svetih.

V pomembno skupino kršitev družbene discipline brez dvoma sodijo gospodarski prekrški. Za lani lahko zapišemo, da sodnice kršitev cen niso obravnavale, manj je tudi tistih s področja urbanizma in gradenj, medtem ko je bilo »gozdarskih« kršitev 43. Pri teh je treba dodati, da se sodnice praviloma srečujejo s pomanjkljivimi predlogi, ko niti ne morejo izreči sicer obvezne-

ga ukrepa odvzema protipravno pridobljenih predmetov, saj usoda lesa največkrat ni znana. Iz združenega dela sta bili prijavljeni vsega dve kršitvi, čeprav je zanesljivo, da jih je bilo precej več. Še posebej obrtniki v velikem številu zaposlujejo delavce brez poprej sklenjenih pogodb o delu, največkrat se kot izkoriščevalci delovne sile pojavljajo zidari.

Za konec še beseda, dve o mladotletnikih. Lani jih je bilo obravnavano

• Novomeška Komunala je lani sodnicam za prekrške poslala 260 predlogov, katerih usoda pa je bila bolj ali manj odvisna zgolj od dobre volje kršitelja, ali bo prekršek priznal. Prijava vozila brez ugotovljene identitete storilca za izrek kazni pač ne more biti zadosten dokazni material.

nih 366, največ zaradi kršitve cestnoprometnih predpisov. Zaskrbljujoč je ob tem odnos nekaterih staršev, ki so do ravnanja svojih otrok krivični in ravnodušni, celo na zaslišanja ne prihajajo. Zato pa je, denimo, vzorno na tem področju sodelovanje z izpitnim centrom sekretariata za notranje zadeve, ki sproti obveščane sodnice, kateri mladotletniki so upoštevali napotilo za preizkus znanja cestnoprometnih predpisov.

Na srečo je takšnih, ki so pripravljene s sodnicami za prekrške sodelovati, še nekaj. Uputi je, da se bo v tej vlogi slej ko prej pojavil tudi novomeški občinski izvršni svet. Kajti rekordi, o katerih govorimo uvodoma, mu ne morejo biti v ponos.

B. BUDJA

KRONIKA NESREČ

ZARADI OVIRE S CESTE — 39-letni Zeljko Jurčec iz Ljubljane je 5. marca ob 19. uri peljal z osebnim avtomobilom po cesti iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Gmajni je na vozišču opazil pred seboj pnevmatiko, vendar se ji ni mogel izogniti, pač pa jo je kar prevozil. Takrat je pripeljal za njim z osebnim avtom 58-letni Joko Grgič, začasno na delu v Avstriji, ki se je pnevmatiki izognil, pri tem pa zapeljal preko travnatega nasipa na travnik, kjer se je vozilo prevrnilo. Grgič je bil na srečo le laže ranjen, materialne škode pa je za preko 10 milijonov dinarjev.

PO LEVI IN ŠE BREZ VOZNIŠKEGA — 5. marca ob 21.25 se je 28-letni Stane Makše iz Gorjske vasi peljal s osebnim avtom iz Šmarjete proti Mačkovcu. Pred vasjo Otočec je nenadoma zapeljal v levo in preko bankine in nasipa z vozilom

odbojka

II. ZVEZNA LIGA — zahod, moški, 15. KOLO: PIONIR—ČE-LIK 3:0 (13, 8, 6)
 Pionir: Jovič, Pešinič, Brulec, Prah, Kosmina, Povšič, Travižan, Goleš, Smrke, Berger, Petkovič, Černač.
LESTVICA: 1. Jedinstvo Interplet 26 (41:10), 2. Pionir 26 (40:11), 3. Salonit 24, 4. Ljubinja 24 itd.
 Pari prihodnjega kola: Novi Zagreb—Pionir, Jedinstvo Interplet—Kakanj, Ljubinja—Pakrac Papuk, Bled—Salonit itd.
II. ZVEZNA LIGA — zahod, ženske, 11. KOLO: LIK KOČEVJE—PROGRES 2:3 (14, -6, 8, -7, -10)
 LIK Kočevje: Klun, Uran, Ahac, Drobnič, Turk, Hočevar, Škufca, Ibrahimović.
LESTVICA: 1. Jedinstvo Flir 22...

6. Bled 8, 7. Maglič 8, 8. Poreč 8, 9. LIK Kočevje 6, 10. Gradačac 4.
 V prihodnjem kolu igrajo Kočevje z vodilnim Jedinstvom Elir v gosteh.
I. SOL, moški, 13. KOLO: LIK KOČEVJE—PARTIZAN NARODNI DOM 3:2 (odigrano vnaprej)

košarka

I. SKL, moški, 21. KOLO: ISK-RA NOVA GORICA—NOVOLES 93:90 (52:42)
 Novoles: Pintar 4, Cerkovnik 5, Kramar 4, Bajc 37, Lučev 26, Munih 14.
LESTVICA: 1. Mineral Slovan 39, 2. Postojna 39... 9. Rudar 26, 10. Iskra Nova Gorica 26, 11. Novoles 26, 12. Maribor 24.
 Pari zadnjega kola: Novoles—Postojna, Color Medvode—Iskra Nova Gorica, Triglav—Rudar itd.

Razplet v zadnjem kolu

Novomeški košarkarji morajo zmagati, če se želijo rešiti izpada iz prve republiške lige

Bodo morali novomeški košarkarji po dolgih sezonah bolj ali manj uspešne igranja v prvi republiški ligi zapustiti družino najboljših slovenskih ligas? Sobotni poraz v Novi Gorici z neposrednim tekmeccem na dnu lestvice in zmagi Rudarja nad Rogaško sta jih postavila v sila neugoden položaj, iz katerega je pravzaprav le en izhod: zmagati v soboto nad Postojno, ki se še zmeraj bori za naslov prvaka.

Rekordno število gledalcev se je v soboto zbralo v telovadnici osnovne šole IX. korpusa, kajti srečanje je bilo za obe ekipi izredno pomembno. Gostitelji so ob pomoči izdatne podpore s tribun zaigrali zbrano in prudarno, kar za Novomeščane ne bi mogli reči. Že po prvem polčasu so si priigrali minus desetih košev, prednost Novogoričanov pa je sredi drugega dela narasla že na 13 točk. Vse je že kazalo na prepričljiv uspeh gostiteljev, vendar novomešci niso mislili tako. Predvsem po zaslugi Bajca in Lučeva so od minute do minute zmanjševali razliko, v razburjenjem finišu pa so bili le za las prekratki. Št. tem porazom so Novomeščani zdrknili na predzadnje mesto na lestvici; pogled Iskre jih je prehitel tudi Rudar, ki je doma z 71:60 premagal Rogaško. Tako bo prineslo razplet šele zadnje kolo, v katerem igrajo Novomeščani doma s Postojno, ki pa točki prav tako krvavo potrebuje. Po nenačajanem porazu Mineral Slovana doma s Heliosom se jim je namreč ponudila priložnost celo za osvojitve naslova. Novomeščani pa navzlic temu niso brez upanja na uspeh — spomnimo se le njihove dobre igre proti Slovanu — še posebej ne, ker se zdi, da Postojnčani vendarle niso v pravi formi; to se je potrdilo tudi v soboto, ko so doma šele po podaljških ugnali Triglav. Pomoč s tribun bo novevolovcem v odločilnem srečanju prišla še kako prav.

KOČEVSKA ŠPORTNA RAZGLEDNICA

- V soboto se pričinja spomladanski del prvenstva v republiški rokometni ligi. Po besedah Rada Mesojedca, trenerja igralc kočevskega Itasa, so dekleta dobro pripravljena in optimistično pričakujejo prvo gostovanje v Mariboru. Resda bo težko letos ponoviti uspeh iz minulega leta, ko so bila dekleta četrta, vendar se v klubu s tem ne obremenjujejo. Pravijo, da bodo, če se bo seveda pokazala priložnost, posegli celo v boj za vrh.
- Senad Beširevič, prvo ime kočevskega karateja, trenutno služi vojaški rok, medtem ko trener Marjan Kužnik trenira z ostalim delom ekipe. Klub bo od 21. marca naprej organiziral tečaj samoobrambe in dihalne gimnastike za odrasle, zainteresirani pa se za tečaj lahko prijavijo do njegovega pričetka.
- Košarkarji Kočevja igrajo prijateljske tekme, nastopajo pa seveda tudi v območni ligi. Želja vseh je, da bi klub ponovno dobil sloves, kot ga je imel v mestu ob Rinzi včasih. Prav zategadelj se bolj posvečajo delu z mladimi.
- Kočevske kegljace trenutno zasedajo 3. mesto v II. republiški ligi. V klubu so s tem zadovoljni, čeprav bi kaj lahko bili še više, nemara celo prvi. To so jim preprečile številne poškodbe in podobne neveselčnosti. Po besedah trenerja Jožeta Legana je vzdušje v klubu dobro, čeprav kot Damoklejev meč visi nad njimi nenehno pomanjkanje denarja.

MISLI

- Branje kviri vid. Dobro vidijo same nepismeni. (Gabriel Laub)
- Ne verjemem stenicam, v njih je moja kri. (Radivoje Dangubić)
- Kameleoni so trenutno rdeči. (Rasko Zakić)
- Nezanje se je zmeraj pripravljeno čuditi samo sebi. (Nicolas Boileau)
- Pred vojno niso imeli ničesar, potem pa so prišli Nemci in nam vse uničili. (Branislav Crnčević)

Priznanja za najboljše

V Kočevju proglasili najboljše športnike in športnice — Dušan Krizman in Brigita Klun

KOČEVJE — Precej kasneje kot običajno so kočevski športni delavci letos organizirali svečanost, na kateri so proglasili najboljše športnike, podelili priznanja in se zahvalili najzaslužnejšim za, po mnenju sekretarja občinske TKS Cveta Arka, najuspešnejše leto v zgodovini kočevskega športa.

Spomnimo se le na odbojkarice, ki so postale nove članice II. zvezne lige, namiznotenisti igralci so se uvrstili v medrepubliško ligo, šahisti igrajo v prvi republiški ligi, odbojkarice so srednješolske prvakinje Slovenije, Franc Benčina je republiški podprvak v streljanju z malokalibrsko puško, Senad Beširevič podprvak v prvaku v karateju, Roman Zupanič je bil drugi v deseterboju, Julija Filipovič in Maja Uran sta članici republiške reprezentance, da ne naštevamo v nedogled.

In kdo so najboljši? Žirija je imela po vsem tem težko delo. Pri moških je naslov športnika leta pripadel Dušanu Krizmanu,

Odbojgarsko zatišje pred burjo

Pričakovana gladka zmagi Pionirja nad Čelikom — Odločilni dvoboji v finišu prvenstva — Tesen poraz Kočevk — Majhne razlike na dnu lestvice

Po razburljivih prvih kolih in nekaj obračunih vodilnih ekip teče sedaj prvenstvo v moški II. zvezni odbojgarski ligi mirno in brez presenečenj. Favoriti gladko zmagujejo in tako naj bi bilo vsaj še nekaj kol, kajti odločilni dvoboji bodo ponovno šele v finišu prvenstva, če seveda prej ne bo kakšnih spodsrljajev favoritov. Še posebej, ker niso pomembne več le točke, pač pa utegne biti odločilna celo razlika v setih.

Novomeški odbojkarji so se tega v sobotnem srečanju 15. kola doma proti Čelikom zavedali in po pričakovanju zmagali brez izgubljenega niza. Za tako gladko zmago pa so se morali kar krepko potruditi, vsekakor bolj, kot to kaže rezultat. Še posebej jim je šlo za nohte v prvem setu, ko so gostje iz Zenice vodili že z 12:6, vendar do presenečenja le ni prišlo. Pionirjenci so zaigrali bolj zbrano, predvsem pa bolj borbena, tako da so bili gostje v nadaljevanju brez upanja na presenečenje. Novomeščane čakata sedaj gostovanja pri Novem Zagrebu in kasneje v Kamniku, kjer nove točke ne bi smele biti vprašljive, težje pa bo zmagati za najvišjim možnim izidom. Podobno lahek razpored imajo ostali nasprotniki v boju za vrh, ki so tudi v soboto dosegli gladke in prepričljive

petih setih izgubile tekmo s Progresom. Priložnost, da si zagotovijo obstanek v ligi, bodo morale Kočevke iskati drugje, predvsem v dvobojih z neposrednimi tekmeccami na dnu lestvice. Kako izenačene so ekipe, pove podatek, da je razlika med predzanimi Kočevkami in šestim Bledom vsega dve točki. Upati je le, da bo športna sreča vendarle bolj na strani Kočevk, kot doslej, prav tako pa se zdi, da Kočevke doslej še niso pokazale tiste igre, ki so jo sposobne. To rezervo bi kazalo čimprej vnovčiti.

B. B.

Hudi poraz Šentjernejčank v polfinalu

Iskra—Kranj 11:35 (5:17)

ŠENTJERNEJ — V športni dvorani šentjernejške osnovne šole je bila prejšnji teden polfinalna tekma ženskih vrst za pokal mladosti, v kateri so se pomerile ekipe drugoligaša Kranja in domače Iskre. Gostje so brez večjih težav premagale Šentjernejčanke, ki so pokazale slabo in nepovezano igro, nekoliko boljše od ostalih sta bili le Videtova in Kosova. Igralke Iskre s takšno igro ne morejo računati na enakovreden boj za vrh v prvi republiški ligi.

Iskra: Žagar, Gorenc, Dolar 1, Kegljevič 1, Radovan 2, Pavlič, Gorše, Medvešek, Vide 6, Martinčič 1, Drmaž, Kos.

ELANOVCI SREDI PRIPRAV

NOVO MESTO — Nogometiški novomeškega Elana se že nekaj časa zavzeto pripravljajo na pričetek spomladanskega dela prvenstva v zahodni skupini območne lige. Pod vodstvom trenerja Vlada Klinčaroviškega fanje trenirajo kar petkrat na teden, ob sobotah pa vadijo celo dvakrat na dan. Trener je s prizadevanostjo igralcev zadovoljen, saj je na treningih poprečno 13 do 15 igralcev. Elanovci so odigrali tudi nekaj prijateljskih tekem, tako so v Domžalah premagali istoimensko ekipo z 2:1, doma so ugnali Croatia z Brihovega z 2:0, izgubili pa so s Slovanom 0:6 in Svobodo 0:3. Do pričetka prvenstva bodo elanovci odigrali še nekaj preglednih tekem, čakajo pa jih tudi krajše priprave ob morju.

M. GORENC

S KEGLJAŠKIH STEZ

- Na kegljišču novomeškega Doma JLA je bil konec minulega tedna turnir v počastitev dneva žena. Nastopilo je 42 tekmovalk, med njimi tudi 71-letna Slavka Jerman, ki se je uspešno kosala s precej mlajšimi tekmeccami. Poglejmo rezultate: 1. Rifelj 419, 2. Dalmacija (obe Iskra Tenel) 407, 3. Škedelj (Pionir) 405, 4. Stojanovič (Novoteks) 393, 5. Jerman (Društvo upokojencev) 381, 6. Pungartnik (Mercator) 376, 7. Plavec (Krka) 369, 8. Veber (Mercator) 368, 9. Tratar (Krka) 368, 10. Kacin (Društvo upokojencev) 367, itd.
- Te dni se je končal prvi del posamičnega prvenstva v območni kegljaški skupnosti za moške. Na kegljišču v Ivančni gorici je moči merilo 35 posameznikov, pred nastopom v Kanižarici pa je vrstni red takšen: 1. N. Goleš 839, 2. Maraz (oba Mercator) 827, 3. Hrastar 825, 4. Vesel (823), 5. Miklavčič (vsi Novo mesto) 809, 6. Klevišar (Rudar) 807, itd.
- Pet kegljavk trebanjskega Mercatorja se je pred dnevi udeležilo 13. tradicionalnega turnirja v počastitev dneva žena v Ajdovščini. Med 120 tekmovalkami je Milena Veber trenutno 8. s 392 podrtimi keglji, Flisarjeva jih je podrla 364, Okornova 351, Pungartnikova 350 in Vebletova 326.

- Knjižnica je grobišče umov. (Božidar Knežević)
- Velike stvari se najbolje izrazijo z molkom. (Maksymilian Fredro)
- Umivajte noge, to je prvi pogoj za dobre medčloveške odnose. (Dušan Radović)
- Sta dve vrsti sužnjev, ena je vkovana v železo, druga v zlato. (Stevan Bešević)

Kolesarji z dirke na dirko

Uspešen nastop Krkinih kolesarjev v soboto v Italiji — Od 16. marca do 2. aprila v Tunis — Brez Novomeščanov na uvodni dirki v Poreču

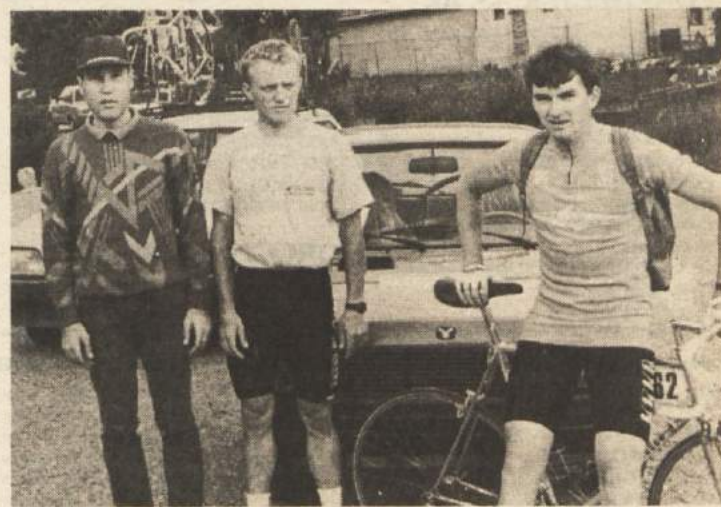
NOVO MESTO — Prva ekipa kolesarjev novomeške Krke v postavi Sandi Papež, Jože Smole, Srečko Glivar, Robi Šebenik, Jure Robič in Janez Božič se je v soboto udeležila močne mednarodne dirke v Italiji za nagrado slovenskih športnih društev. Nastopilo je 180 kolesarjev, med njimi vsi najboljši Italijani in Jugoslovani, ob njih pa še tekmovalci iz Avstrije in ZDA.

Novomeščani so prvo letošnjo resnejšo preizkušnjo dobro prestali in pokazali dobro pripravljenost. Osvojili so pokal kot najboljša tuja ekipa, v skupnem seštevku pa zasedli tretje mesto. Njihov izkupiček bi bil nemara lahko še boljši, kajti še 10 kilometrov pred ciljem 125 km dolge dirke je bil v vodilni skupini užežnikov tudi Sandi Papež, vendar je glavnina skupino kmalu ujela. Prvih šest mest so osvojili italijanski kolesarji, Srečko Glivar je bil 7., Smole 15. in Papež 23., vsi pa so na cilj prišli v času zmagovalca. Kako naporna je bila dirka, pove podatek, da je zmagovalec progno prevozil s poprečno hitrostjo 45 km/h.

Sicer pa se prava kolesarska sezona šele začneja. Te dni sta na dirki v Alžiru Ro-

etap v skupni dolžini 2.200 kilometrov. Cilj dirke bo v Casablanci, kot zanimivost pa povejmo, da potne stroške novomeških

kolesarjev krije prireditelj tekme. To bo ena težjih preizkušenj letošnje sezone in bo zagotovo že dala odgovor, koliko tega so novomeški kolesarji letos pridobili z novim trenerjem in novim načinom treninga. Za konec pa še novica, da bodo te dni najboljši mladinci pod vodstvom Ivana Turka odpotovali na tradicionalno dirko Trst—Pordenone v Italiji.

ODSLEJ BREZ PREMORA — Številne dirke kažejo, da se je tudi tista prava kolesarska sezona že pričela. Jure Robič, Sandi Papež in Jože Smole (od leve proti desni) so minulo soboto skupaj z Glivarjem, Šebenikom in Božičem uspešno nastopili na dirki v Italiji, kjer jih konec tega tedna čaka še ena težka preizkušnja, že prihodnji teden pa bodo iz Zagreba odpotovali v Tunis, kjer bodo nastopili na veliki etapni dirki. Kolesarje bo v šestnajstih etapah čakalo kar 2.200 kilometrov poti.

Z GOJZARJI IN CEPINOM

- Razmere v gorah so še zmeraj dovolj ugodne za plezalne vzpone, nekaj teh so v minulih dneh opravili tudi dolenski planinci. Tako so alpinisti iz Krškega v južni steni Nad Sitom glava blizu Vršiča preplezali smer Steber (ocena V, IV, dolžina 150 metrov). Vzpon so opravili Marjan Zver, Olga Zorko ter Danica in Gorazd Pozvek.
- Gorazd Pozvek in Marjan Zver sta preplezala še kamenkov kamin v isti steni (VI-, Ao, III, IV, 120 metrov) v severni steni pa opravila še drugo ponovitev Hudičevega stebra (V, IV, 550 metrov). Za vzpon sta potrebovala le 7 ur.
- V že omenjeni steni Nad Sitom glava sta Miran Privožič in Hinko Uršič preplezala tudi Jeseniško smer (-V+, 140 metrov).
- Skupina novomeških alpinistov pa je plezala v Kamniških Alpah, kjer so preplezali tudi zahtevno prvenstveno smer v severni steni Jalovca. Smer, ki nosi ime Bebi papa, sta v treh delih preplezala Marko Belinger in Jože Hartman. Ocena smeri je A2, VI-, IV, V, dolga pa je 280 metrov.
- Stane Horvat in Roman Mihalič sta v severni steni Ojstrice po desetih urah preplezala smer Ogrin—Omerza. Smer je dolga 450 metrov, ocenjena pa s V. težavnostno stopnjo. Horvat in Mihalič sta predtem v Škarjah preplezala še smer bratov Golob (V+, III, IV, dolgo 200 m). Zanjo sta potrebovala 5 ur.
- Glavna zimska plezalna sezona je tako verjetno končana, dolenski alpinisti so jo dobro izkoristili in opravili vrsto kvalitetnih vrhunskih vzponov. Ob tem velja dodati, da se bo v kratkem pričela tudi alpinistična šola, ki je lepa priložnost, da starejši alpinisti prenesejo svoje bogate izkušnje na mlajše rodove.

BOHORJU ENCIJAN!

Šolsko planinsko društvo je organiziralo nadvse prijeten planinski izlet na Bohor. Bilo je v začetku počitnic. Vzdušje je v koči na Bohorju je bilo enkratno, nepopisno. Zabavali smo se in sprostiti. V koči je bilo malo prostora. Kljub množici otrok je bila oskrbnica nadvse prijazna. Umirjeno je stregla našim željam in vsakemu namenila vjudno besedo. Radovedno sem pogledala malo naokoli: povsod urejenost. Tega dne smo ugotovili še nekaj: naše planinsko društvo ima res prave mentorje. Tovarišci sta bili super! Sprašujemo se, če so tudi v drugih planinskih kočah tako dobri ljudje kot v koči na Bohorju. Bohor in oskrbniki, poklanjamo vam Encijan!

MAJA ŠTOJS
 OŠ SAVO KLADNIK
 Sevnica

ŠAHOVSKI KOTIČEK

- Športno društvo Dolž pripravlja v počastitev dneva žena v nedeljo, 12. marca, tradicionalni šahovski turnir. Pričel se bo ob 8. uri, potekal pa bo v osnovni šoli Dolž. Prijave bo organizator sprejemal pred pričetkom turnirja. (bb)
- Na rednem mesečnem šahovskem turnirju v Starem trgu za mesec marec je zmagal Uroš Kobe, ki vodi tudi v skupnem seštevku s 26 točkami. V. Kobe jih ima 25,5, Horvat 23 in Lindič 19. (ob)
- V Starem trgu ob Kolpi je bilo pred dnevi regijsko pionirsko ekipno prvenstvo Dolenjske v šahu, katerega so se udeležili predstavniki sedmih dolenjskih občin. Med mlajšimi pionirkami je zmagala vrsta Starega trga pred Kočevjem in Smarjeto, pri starejših pionirkah pa Stari trgu pred OŠ Katje Rupena Novo mesto. Med mlajšimi pionirji je zmagala odšla v Kočevje, drugi je bil Stari trg in tretji Šentjernej, pri starejših pionirjih pa je prav tako zmagalo Kočevje pred Starem trgom, Mokronog je bil tretji, Dolenjske Toplice pa četrte. (ob)
- ŠK Milan Majcen in OŠ Savo Kladnik iz Sevnice sta skupaj s tamkajšnjo ZTKO pripravila ekipno pionirsko prvenstvo občine v šahu. Pri mlajših pionirkah je zmagala OŠ Loka I pred OŠ Loka II in OŠ Savo Kladnik, pri mlajših pionirjih OŠ Boštanj pred OŠ Loka I in OŠ Savo Kladnik, pri starejših pionirkah OŠ Savo Kladnik pred OŠ Blanca in pri starejših pionirkah OŠ Savo Kladnik I pred OŠ Blanca, OŠ Savo Kladnik II in OŠ Boštanj. Tekmovalo je 17 ekip iz štirih sevnških osnovnih šol. (jb)

PRIZNANJE NAJBOLJŠEMU — Predsednik kočevske TKS prof. Srečko Kavčič predaja kristalno vazo Dušanu Krizmanu, najboljšemu športniku občine za lansko leto.

TELEVIZIJSKI SPORED

TELEVIZIJA SI PRIDRUŽUJE VSE PRAVICE DO MOREBITNIH SPREMENB PROGRAMOV

PETEK, 10. III.

9.45 — 12.40 in 16.05 — 24.05 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
TV MOZAIK:
10.10 TEDNIK
11.00 ALPE JADRAN
11.30 UMOR MARY PHAGAN, 4., zadnji del nadaljevanke
12.30 VIDEO STRANI
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.15 VIDEO STRANI
SPORED ZA OTROKE IN MLADE:
18.20 DREJČEK IN TRIJE MARSOVČKI, zadnji del
18.35 SAFARI, 3. del nadaljevanke
19.05 RISANKA

19.17 NAŠE AKCIJE

19.30 DNEVNIK 2
20.05 NAŠ EDINI SVET: MENIH, VAS IN SVETO FIGOVO DREVO, zadnji del angl. dok. serije
20.40 DETEKTIVA IZ MIAMIJA, 10. del nanizanke
21.30 PESEM JE ... ALENKA GODEC IN SKUPINA CAFE
22.00 DNEVNIK 3
22.10 CIKLUS FILMOV JOHNA HUSTONA
ODSEVI V ZLATEM OČESU, ameriški film

Film so posneli po istoimenskem romanu pisateljice Carson McCullers. Zgodba se dogaja v vojaški kasarni nekje v Georgiji. Major Penderton skuša ohraniti videz moškega oficirja, a se vse bolj zaveda svojega homoseksualnega nagnjenja do vojaka, njegova energična žena se mu vse bolj upira in gnusi, in povsem se je spriznjal, da ga vara z njemu nadrejenim polkovnikom.
23.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Domači ansambli: Alpski kvintet (ponovitev) — 19.30 Dnevnik — 20.00 TV abnoma — 22.00 En avtor, en film — 22.20 Zabavnoglasbena oddaja — 23.05 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Oddaja za otroke — 9.00 TV v šoli — 12.40 Poročila — 12.50 Prezrli ste, pogledite — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Oddaja za otroke — 18.05 Številke in črke — 18.25 40 let AFS France Marolt — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Detektivka iz Miamijsa (9. del nanizanke) — 20.55 Ljubo doma, kdor ga ima (zadnji del humoristične serije) — 21.35 Dnevnik 3 — 21.55 Oddaja iz kulture — 22.55 Nočni program (Dinastija; Jaz, Klavdij) — 0.55 Poročila

SOBOTA, 11. III.

7.45 — 12.55 in 13.50 — 0.15 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 OTROŠKA MATINEJA:
RADOVEDNI TAČEK
8.25 LONČEK, KUHAJ
8.35 MALA ODISEJA
9.05 VPRAŠANJA IZ TV KLOBUKA
9.50 POGLEDI: ARHITEKT MAKŠ FABIANI
11.05 POLETI, PESEM
11.35 NAŠA PESEM, 13. oddaja
12.05 IZBOR TEDENSKE PROGRAMSKE TVORNOSTI
12.45 VIDEO STRANI
14.05 VIDEO STRANI
14.15 VIDEOGODBA, ponovitev
15.00 KRONIKA NEKE MLADOSTI, 2. del 1919, španski film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 T. PAVČEK: KAJ JE NAJLEPŠE
17.00 KOŠARKA CZ.PARTIZAN
18.25 ZDAJ PA PO SLOVENSKO
18.50 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KRI IN ORHIDEJE, 1. del ameriške nadaljevanke

Dogajanje nadaljevanke je postavljeno na

Havaje, odvijala pa se tik pred drugo svetovno vojno. Gre za ljubezensko zgodbo, obenem pa za dramo o krivičnih pravosodnega sistema v neenakopravni družbi. Nekega soparnega poletnega večera leta 1937 se Hester odpravi na ples z možem, mornariškim poročnikom. Hester ima že nekaj časa probleme v zakonu; da bi mirno razmislila o prihodnosti, zapusti družbo in odide sama na sprehod ob obali. Čez nekaj časa jo štirje Havajci najdejo pretepeno in brez oblike in jo odpeljejo v bolnišnico. Nezaupljivi zdravnik jih začne zasliševati in mladeničem preti obsodba za posilstvo in telesne poškodbe. Primer dobi v roke mlad policijski narednik, ki ni prepričan, da so zločinci Havajci. Nadaljevanke ima štiri dele.
21.25 ŠANSON PO NAŠE
22.05 DNEVNIK 3
22.15 ZIMSKE IGRE ALPE JADRAN
22.35 ČRNA LISTA, francoski film
Trije mladi, fanta in dekle, živijo izgubljeni življenje predmestnih otrok in edino možnost za uresničitev svojih sanj vidijo v enkratni priložnosti, da oropajo banko. V svojih mladostnih sanjah ne slutijo, da so v resnici le krinka dobro organiziranih profesionalcev, ki si skušajo z njihovo naivnostjo prilastiti plen. Rop se seveda mladoletnikom povsem ponesreči, zato pa odkrijejo sled za nevarno tolpo, ki ji niso kos. Najprej v boju z močnejšimi eden od fantov iz-

gubi življenje, drugi hudo ranjeno dekle odpelje k njeni materi, kjer dekle umre. Mati se odloči s fantovo pomočjo maščevati se nevarni tolpi.
0.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.00 Satelitski programi — 17.10 Volk in sedem kozličkov (predstava za otroke) — 18.00 Kako biti skupaj — 18.30 Rokomet Forvet-Pelister — 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešnice: Cigani letijo v nebo (sovjetski film) — 21.55 Mozaiki in freske rimskih cesarstva — 22.25 Slike časa (oddaja o kulturi) — 23.05 Športna sobota — 23.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.45 Poročila — 8.50 TV koledar — 9.00 Iz izobraževalnega programa — 10.30 Poročila — 10.35 Prezrli ste, pogledite — 14.30 Mladi Sherlock Holmes (1. del mladinskega filma) — 16.00 Dnevnik 1 — 16.15 Sedem TV dni — 17.00 Narodna glasba — 17.30 Gruntovčani — 18.30 Živeti z naravo — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Človek za vse čase (angleški film) — 22.15 Dnevnik 3 — 22.35 Nočni program (Dinastija; Guinnessovi rekordi; Sledge Hammer) — 0.35 Poročila

NEDELJA, 12. III.

8.55 — 12.40 in 14.30 — 23.30 TELETEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 OTROŠKA MATINEJA
ŽIV ŽAV
10.10 SAFARI, 3. del nadaljevanke
10.40 KRI IN ORHIDEJE, ponovitev 1. dela nadaljevanke
11.30 VIDEO MEH
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 VIDEO STRANI
14.45 CIGANI LETIJO V NEBO, ponovitev sovjetskega filma
16.30 DNEVNIK 1
16.45 VESELA VDOVA, ameriški film

18.20 BALKANSKO PRVENSTVO V KRO-

SU
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 PORTRET ILIJE PEVCA, 3., zadnji del nadaljevanke
21.25 SMUČAJMO VSI
21.40 ZDRAVO
23.10 ZIMSKE IGRE ALPE JADRAN
23.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri — 13.00 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.05 Cousteaujevo po-

novno odkrivanje sveta (4. del) — 20.50 Poročila — 21.00 Poezija — 21.30 Športne reportaže — 22.30 Športni pregled

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Otroška matineja — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Po brezkončnosti sveta — 12.30 Govorimo o zdravju — 13.00 Hišica v pretrji — 14.00 Nedeljsko popoldne — 16.30 Potopis — 17.00 Igrani film — 18.45 Risana serija — 19.10 Igre na srečo — 19.30 Dnevnik — 20.00 TV nadaljevanke — 21.00 Igrani film — 22.30 Dnevnik — 22.50 Nočni program? 0.50 Poročila

— 20.35 Neodvisna godba po angleško: Mike Duffy — 20.55 Zrcalo noči (portret J. Čuibe) — 21.15 Tihozitje — 21.35 Dam svoje vam srce — 22.10 Kontaktni magazin

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Otroški spored — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.40 Prezrli ste, pogledite — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Religije sveta — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 TV drama — 21.00 Resna glasba — 21.45 Dnevnik 3 — 22.10 Nočni program? 0.10 Poročila

17.00 Satelitski program — 18.00 Beogrjski TV program — 19.00 Slovenski ljudski plesi — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Umetniški večer: Carlos Saura (dok. film), Mama ima sto let (španski film) — 22.20 Zabavni torek

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Otroški spored — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.40 Prezrli ste, pogledite — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Otroški spored — 18.05 Številke in črke — 18.25 Znanost — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 TV film — 21.45 Dnevnik 3 — 22.05 Kontaktni magazin — 23.05 Poročila

mulj (2. del dok. oddaje o Novi Zelandiji) — 19.30 Dnevnik — 20.05 Športna sreda — 21.30 Izbor iz jugoslovenskih programov ali satelitski program

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Super babica — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.40 Prezrli ste, pogledite — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Super babica — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer — 22.25 Nočni program — 0.55 Poročila

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Poletavček — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.40 Prezrli ste, pogledite — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Poletavček — 18.05 Številke in črke — 18.30 Gospa Monsorjanska — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Politični magazin — 21.00 Zabavnoglasbena oddaja — 21.50 Dnevnik 3 — 22.10 Nočni program — 1.10 Poročila

ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Cestitke in želje naših poslušalcev, 17.00 Strokovnjak v studiu, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

ČETRTEK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Studio D večerj, danes, jutri, 12.00 Predstavitel Dolenjskega lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse manj je dobrih gostiln, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

PETEK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Želeži ste, poslušajte, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 17.30 Želeži ste, poslušajte! 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SOBOTA:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Izbor pesmi tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30 Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Strizemo zastoj, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:

8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem tedna, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika, obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Čestitke in želje naših poslušalcev

Radio Sevnica

ČETRTEK, 9. marca

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.15 — Aktualno
17.50 — Izobraževalna oddaja
18.10 — Vse v enem košu
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

SOBOTA, 11. marca

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.10 — Pionirski kotiček
18.00 — Glasbena uganika
18.15 — Reportaža
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

NEDELJA, 12. marca

10.30 — Uvod in napoved sporeda
10.50 — Kmetijska panorama
11.05 — Nedeljski gost
— Kultura — šolstvo — izobraževanje
11.30 — Vesti za drobno gospodarstvo
11.50 — Aktualno
12.15 — ZVN
13.00 — Nedeljski poročevalec
13.30 — Čestitke naših poslušalcev

SREDA, 15. marca

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.05 — Informativna kronika
17.20 — Tematska sreda (Naši kraji in ljudje)
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

USTVARJALCI DOMAČIH POPEVK!

MARIBOR — Društvo glasbenih delavcev Harmonija iz Maribora nam je poslalo dva razpisa, ki pomenita dobro priložnost za avtorje in izvajalce domače zabavne glasbe. Na razpis za 20. festival domače zabavne glasbe Slovenije, ki bo od 31. avgusta do 3. septembra 1989 v Ptuj, se lahko prijavijo vsi domači zabavni ansambli iz Slovenije in zamejstva. Vsak ansambel se predstavi z dvema izvirnima in na festivalu prvič predvajanimi skladbama, od katerih mora biti ena vokalna. Ansambli morajo poslati načelni pristaneček za sodelovanje na festivalu in notno gradivo z besedili takoj na naslov: Zavod Radioteknik Ptuj, 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, kopijo prijave pa še na občinsko zvezo kulturnih organizacij.

Razpis za slovenski festival narečnih popevk »Popevka vesele jeseni '89«, ki bo 23. septembra v Mariboru, vabi k sodelovanju vse ustvarjalce domače zabavne glasbe. Nastopijo lahko največ z dvema popevkama z narečnimi besedili, ki še nista bili javno predvajani. Skladbe, v obliki »demos« pesnitkov ali pa tudi not v treh izvodih z naznačenim tempom, harmonijo in podpisanim besedilom, ter besedila v treh izvodih prejema do 15. marca telet. Društvo glasbenih delavcev Harmonija Maribor, Giedalska 8, s pripisom »za Popevko vesele jeseni '89«.

PRISPEVALI ZA INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OOR so prispevali: delavci pljučnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto namesto cvetja na grob Elice Kapš — 250.000 din; hišni svet v Podzemlju 4, Gradac, namesto cvetja na grob Udovčeve mame — 100.000 din; osnovna organizacija sindikata OŠ Škojčan namesto venca za mamo Marije Hočevar — 100.000 din; konferenca osnovne organizacije sindikata DO KRKA-DSSD Novo mesto namesto venca za pokojnega očeta Tineta Janca — 100.000 din; DO KRKA, sodelavci iz DSSD, služba za gospodarsko načrtovanje Novo mesto, namesto venca za pokojnega očeta Tineta Janca — 90.000 din; osnovna organizacija sindikata IMV-tozd Commerce Novo mesto namesto venca mami Vladimirja Udoviča iz Gradca — 100.000 din; Marija Ostrovršnik, Nad mlini 34, Novo mesto, namesto cvetja na grob Marije Štukelj — Rozini sodelavci — 140.000 din; osnovna organizacija sindikata doma starih občanov Novo mesto namesto cvetja na grob mame sodelavke Jožice Plavec — 120.000 din; konferenca osnovne organizacije sindikata DO KRKA-DSSD Novo mesto namesto venca za pokojnega očeta Štefke Erjavce — 100.000 din; DITT Novotek Novo mesto namesto cvetja na grob pokojnih Ane Hrstar, Toneta Petrica, Marjete Šintler in Ivana Zadravca — 120.000 din; usklajevalni center in sektor za poslovanje s prebivalci pri Ljubljanski banki Novo mesto namesto cvetja na grob očeta Biserke Mežnarčič — 130.000 din; delavci Vodnogospodarskega podjetja Novo mesto namesto cvetja na grob sestre Ferda Avsca — 274.000 din; konferenca osnovne organizacije sindikata DO KRKA-tozd Zdravila Novo mesto namesto venca za pokojno mamo Franca Božiča — 100.000 din; osnovna organizacija sindikata IMV-tozd Commerce Novo mesto namesto obdaritve žena — 500.000 din; sovaščani iz ulice Nad avtocesto, Otočec, namesto venca za pokojnega Alojza Goloba iz Otočca — 110.000 din; Dekop, Milan in Sonja Osolinik, Ljubljanska c. 10, Novo mesto, v spomin Elice Kapš — 1.000.000 din; osnovna organizacija sindikata splošne bolnice Novo mesto namesto venca na grob Jožice Hren — 50.000 din; osnovna organizacija sindikata Ljubljanske banke, Temeljna dolenjska banka, p. e. Novo mesto, namesto venca ob smrti očeta Biserke Mežnarčič — 120.000 din; Jože Brudar, Mestne njeve 7, Novo mesto, prispevek — 40.000 din; Rudi Golob, Rateš 51, prispevek 20.000 din; sosednje iz Pugljeve ulice, Novo mesto, namesto cvetja na grob Francu Kumru — 50.000 din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

HOČEMO TRIM STEZO — Učenci osnovne šole Katja Rupena smo imeli minul teden svoj športni dan v Ragovem logu. Ob lepem sončnem dnevu je bilo čudovito tekati po stezah tega prekrasnega parka, bilo bi pa še lepše, če bi bila urejena trim steza. To si želimo mladi in starejši prebivalci novomeških krajevnih skupnosti. Na sliki: na startu teka čez drn in strn. (Foto: Nataša Stublev, foto krožek osnovne šole Katja Rupena)

MLADI DOPIŠNIK

ŽIVALSKI VRT V NAŠEM RAZREDU

V našem razredu živi več živalskih vrst. Franci je rekel Jožetu tele. Jože je rekel Robiju osel. Robi je primerjal Tomaža s slonom, medtem ko je Tomaž Marjana obdaril s »plašnim zajcem«. Mateja je postala koza. Prišlo je do pretepa med zajcem in kozo. Ker ima koza roge, jo je zajec skušal. V zoološkem vrtu, to je našem razredu, je moral vmes poseči se lev. Najbrž ste ugotovili, da je bila to tovaršica. Lev je vendar krajši smo šele »petrčki« predvidavamo, da z učenjem živalskih vrst v višjih razredih ne bomo imeli težav.

ROBI BIDERMAN
OŠ Savo Kladnik
Sevnica

NA OBRTNI RAZSTAVI

Učenci 8. razredov naše šole smo si ogledali prvo razstavo belokranjske obrti v Črnomlju. Najdile smo se zadržali pri melodičnih hišnih zvoncih. Sicer smo videli še izdelke plastičarjev, zidarjev, tapetnikov, mizarjev, pletilj, šivilj, kovinarjev, elektromonterjev, vulkanizerjev, steklarjev in drugih. Obiskovalci so na razstavi tudi izvedeli, na koga se lahko obrnejo, če se pri hiši kaj pokvari.

ALENKA SNOJ
OŠ Semič

KORISTNA INFORMACIJA

Učence 8. razredov naše šole je obiskala ravnateljica srednje družboslovne šole in tehničnih usmeritev Edvarda Kardelja Črnomelj, Gabrijela Vidic-Mihelič. Predstavila nam je učni program in naša seznanila z novostmi, predmetnikom in delovnimi pogoji njihove šole. Te informacije nam bodo pomagale pri izbiri nadaljnjega šolanja.

ALENKA SNOJ
OŠ Semič

Z GLASBO IN KNJIGO

Februarski kulturni dan je bil zelo bogat. Za učence višje stopnje je nastopil glasbenik in kompozitor Silvester Mihelič. Na razstavi, ki smo jo pripravili s pomočjo Študijske knjižnice, smo si ogledali knjige, katerih avtorji so povezani z Novim mestom. Učenci petih razredov smo raziskovali ob leksikonih, kdo so bili pomembni ustvarjalci, povezani z Novim mestom, in izdelali velik miselni vzorec. Učenci 6. razredov so prikazali svojo glasbeno ustvarjalnost, 7. razredi so se poizkusili v kvizih o Prešernu, osmi razredi so spoznavali, kako nastane knjiga.

BORUT GREGORČIČ
PRIMOŽ MARKELJ
OŠ Milka Šobar-Nataša
Novo mesto

KULTURNI DAN V MIRNI PEČI

Na kulturnem dnevu smo si ogledali lutkovno igrico »Kapljica vpravilni detelji« avtorice Jane Stržinar, slovenske umetnice. Potem smo poslušali Marjana Lumbarja, ki je igral na dva indijska instrumenta, na sitar in tablo, ter nam predstavil to deželo še v besedi. Lutkarji so delovali z Jano Stržinar, glino pa smo oblikovali ob pomoči tov. Škedeljeve. Igralce je vodila Staša Vovk. Navdušeni smo bili nad deklamacijo »Povodnega moža«. Literaturo je obiskal pesnik in prevajalec Severni Sali.

POLDE MIHELIC, HENRIK GAŠPERAC, SUZANA PROGAR
in MATEJA MIKEC
OŠ Mirna peč

NAŠ KULTURNI DAN

Na naši šoli smo preživeli zelo zanimiv kulturni praznik. Na šolo smo povabili nekaj gostov; Franca Režuna, Ivana Zorana, Francija Salija, Tonija Gašperca, Marjetko Dajčan, Slavka Dokla in Janca Kolena. Pred začetkom dela v skupinah smo novinarji intervjuvali naše goste. Nato je sledilo skupinsko delo. Vsako skupino je vodil en kulturni delavec. Jaz sem bila v skupini Tonija Gašperca. Tam sem prebral nekaj svojih humoresk, potem smo se pa še mi poskusili v pisanju smešnih sestavkov. Ob koncu skupinskega dela je v jedilnici sledila skupna predstava, na kateri so se naši gostje predstavili vsem učencem s pesmimi, humoresko ali z lepimi spomini na otroštvo.

Kulturni dan je bil zelo zanimiv in je bil vsem všeč.
JANJA TRLEP, 7.b
OŠ Baza 20,
Dolenjske Toplice

PISMO TRAVNIŠKIM PIONIRJEM

Smo člani novinarskega krožka na OŠ Savo Kladnik Sevnica: Savo Kladnik je bil kot velik borec za svobodo žrtev okupatorjevega terorja. Kot veje iz vašega pisma zanimanje za poznavanje naše lepe domovine, želimo tudi mi zvedeti čimveč o vas. Ponujamo vam sodelovanje. Pišite nam! Opišite nam svoje mesto, njegove zanimivosti in značilnosti, predstavite nam svoje življenje in delo, spoznajmo se in postanimo dobri prijatelji. Morda bo tudi vas zanimalo to in otro iz življenja in dela v kraju pod Lisco. Dragi prijatelji, krepiamo bratsko ljubezen, prijateljsko si stisnimo roke danes v pismu, kdaj drugič pa morda v Travniku ali v Sevnici. Verjetno za Sevnico, ki leži ob Savi, v bratski republiki Sloveniji, še niste slišali. Mi Travnik poznamo, le kdo ne pozna rojstnega kraja velikega Iva Andriča? Tako so zastavili novo pot prijateljstva Robi Biderman, Snežana Jelanič in Vesna Zupančič, ki sta se jima pridružila še mentorica Jana Udovič in ravnatelj Jože Bogovič.

Pravljica za lahko noč!

Razmišljanje o pismu, ki »prinaša srečo«

Prejel sem pismo, ki mi sporoča: »Spoštovani! Ta prošnja vam lahko prinese srečo ... Deveti dan po prejemu tega pisma vas bo doletela sreča... Ne zadržujte tega pisma. Vi ga morate poslati v roku 96 ur po prejemu tega pisma.

Prosimo vas, napravite 20 kopij, ... To verigo je pričel venezuelski misijonar. Pošljite pismo prijateljem in sorodnikom in že po nekaj dneh boste dobili sporočilo — prijetno presenečenje.

Neki oficir je dobil 80.000 dolarjev in vse izgubil, ker je pretrgal verigo. Pisec navaja še druge srečneže in opozarja, da gorje tistim, ki v to dopisovanje ne verjamejo in pretrgajo verigo. Eden da je izgubil službo, drugemu da je umrla žena itn.

Ker ne verjamem v čudeže in še manj v pravljice, sem pismo odstopil pravniku, ki obiskuje 2. razred osnovne šole. Ta ga je dvakrat prebral in komentiral, pri čemer je celo ugibal, če se misijonar morda ni pogodil s pošto, da bi dobil delež od denarja, zbranega s silnimi množicami po svetu romajočih pisem. Kar zadeva nesrečo, dodajam, da se mi je po zagroženih 96 urah res prišla. Pri prenašanju drv mi je en kos padel na nogo, nakar me je vnuh potolažil, da je to najmanj, kar bi se mi lahko zgodilo. O sreči pa mislim, da bi nam jo lahko prinesel le dedek Mraz ali Mikla-

vž, po vsem, kar slišimo na radiu in televiziji. Pismo, omenjeno na začetku, pa je lahko le lepa pravljica za lahko noč, a samo za tiste otroke, ki še ne hodijo v šolo.

F. LUZAR

KNJIGA O DEVIZNEM TRGOVANJU

LJUBLJANA — V založbi Gospodarskega vestnika je izšla knjiga mag. Draška Veselinoviča z naslovom Devizno trgovanje v svetu in v Jugoslaviji. Avtor knjige je diplomiral na ekonomski fakulteti Borisa Kidriča leta 1982, na isti fakulteti je štiri leta kasneje magistriral s področja mednarodnih financ. Leta 1987 se je tudi habilitiral za asistenta pri predmetu mednarodne finance na ekonomski fakulteti v Ljubljani. Knjiga obsega 150 strani in je razdeljena na tri dele. Prvi del govori splošno o deviznem trgu, drugi o jugoslovanskem deviznem trgu, tretji del pa obravnava posledice premajhne uporabe instrumentov deviznega in mednarodnega kreditnega poslovanja pri vključevanju v tuje trge. Tovariša Veselinoviča je napotilo k pisanju te knjige spoznanje, da v slovenski in tudi jugoslovanski strokovni literaturi tovrstni (najnovejši) instrumenti deviznega poslovanja niso ustrezno analizirani ali proučeni.

M. LIKAR

VEČ JAVNOSTI V POSLOVANJU

KOČEVJE — Mnogi občani kočevske občine menijo, da bi morale organizacije iz področja dejavnosti posebnega družbenega pomena javnosti predočiti več kot samo golo potrebo po nenehnem višanju cen. Občane zanimajo predvsem dejavnosti s področja oskrbe z vodo in elektriko, s področja komunalnih storitev, varstva zraka, varstva pred požari, dimnikarska in geodetska služba, varstvo otrok ipd. Nujno bi bilo, da bi delovne organizacije, ki opravljajo take dejavnosti, uporabnike seznanjale z gospodarjenjem z denarjem, ki so ga pridobile. Na ta način bi lahko bistveno zmanjšale številno pripomb in pritožb, ki letijo na njihovo materialno poslovanje.

V. D.

OPOMIN ZADNJE VOJNE — Čeprav je od konca zadnje vojne preteklo že skoraj 45 let, se v zemlji še vedno najdejo nevarni spomini nanjo. Tako je pred dnevi precej korajže možakar, ki je pred leti prinesel na postajo milice v Novem mestu topovsko granato, najdeno v gozdu pri Pogancih. Drugi, skoraj pol stota težko, pa so našli pri oranju njive pri Podturnu. Obe sta bili še uporabni, zato opozorilo pred takšno nevarnostjo ni odveč. (Foto: J. P.)

Družina FLAJNIK Marbach, ZR Nemčija

Za kulturo ni denarja

Zaradi pomanjkanja denarja v Črnomlju škoda v muzealstvu, knjižničarstvu, varstvu dediščine

ČRNOMELJ — Težke gospodarske razmere so prizadele vse družbene dejavnosti v črnomljski občini, ki živijo izredno skromno, najbolj pa prav kulturo. Tako jim v preteklem letu ni uspelo popolnoma uresničiti niti enega od načrtovanih programov, vzrok za to pa je pomanjkanje denarja. V Črnomlju namreč za občinski program prispevajo najmanj sredstev ne samo v regiji, ampak tudi v republikli.

Črnomljska kulturna skupnost bi sicer dobila nekaj denarja za nakup knjig in akcije za varstvo naravnih in kulturne dediščine od republiške skupnosti, vendar le pod pogojem, da bi v Črnomlju zagotovili polovični delež. Toda kako malo denarja zberejo v občini za te namene, pove že podatek, da jim ne uspe zbrati niti tega deleža in so tako tudi ob republiški denar. Tako pomanjkanje sredstev povzroča nepopravljivo škodo in zaostajanje za republiko predvsem v muzealstvu, saj ne morejo financirati programov Belokranjskega muzeja, na

področju varovanja naravnih in kulturne dediščine, ki propada. V popolnem zastoju je tudi nadaljnji razvoj knjižničarstva, najsi gre za nakup knjig, zaposlitev knjižničarke, opremo ali knjižna izposojevališča v Adlešičih, Starem trgu in Dragatušu. Gledališke, koncertne, glasbene in podobne predstave je kulturna skupnost lahko plačevala le v prvi polovici preteklega leta, potem pa je zmanjkalo denarja, ki ga od predani tudi ni več za zbirko mladinskega pesništva v Vinici.

Vse to pomanjkanje denarja pa se še kako pozna tudi v delu številnih kulturno-umetniških društev. OD nekdanjih 13 pevskih zborov živijo le še štiri, večina folklornih skupin nastopi le še na jurjevanju, amaterske dramske skupine so povsem zamrle. Delež, ki ga daje kulturna skupnost Zvezi kulturnih organizacij za amatersko dejavnost, je namreč skrčen na najmanjšo možno mero.

M. B.-J.

Hribovce se marsikdo rad otepa

Iz dela vaškega gradbenega odbora

GRİČ PRI KLEVEVŽU — »Po tem, kako ljudje pridejo do vodovoda, telefona, cest in podobnega, sploh ne moremo primerjati mesta in vasi. V hribeh se morajo ljudje boriti sami in nihče jih ne bo podpiral, če ne bodo sami delali. Blagajnik vaškega gradbenega odbora mora obiti vsako hišo, pobirati enar in preprečevati ljudi. En mesec bo dobil denar od vseh, potem nekdo

Tone Pevec

denarja ne da, ker ga enostavno nima. Tako se plan gradnje lahko podre,« je pripravil odločilo, a niti malo vsiljivo povsani Tone Pevec z Griča pri Klevevžu. Ali si predsednik odbora za gradnjo cest, vodovodov in telefona na območju Klevevža, Griča, Strmice in Dola kaj domišlja? Potem so to počeli tudi vsi tisti, ki so bili Pevečevih misli, ko so se oglašali na javnih pogovorih o novem samopriskrbevu v občini Novo mesto.

Kar zadeva omenjeni gradbeni odbor, je delovni plan očito prestal vse preizkušnje. »Zgradili smo most na cestnem odcepu za Grič in vodovoda Klevevž-Dol in Velika Strmica-Mala Strmica. Strmičani bodo kmalu imeli, upam, tudi telefon in novo cesto. Moram povedati, da je naša krajevna skupnost tem svojim krajem in gradbenemu odboru takoj priskočila na pomoč. To pravim zato, ker se krajevne skupnosti rade otepa ju hribovskih predelov, saj v takih krajih gradnje ogromno stanejo.« pohvali Tone Pevec vodstvo KS Šmarjeta.

L. M.

Afera mandragol

Ob predstavi na Mirni

Nedavno smo si Mirenčani lahko ogledali komedijo Miloša Mikelna Afera mandragol. Vendar pa smo se krajani sramotno neštevilno odzvali na to predstavo. Število 28 ove vse. Ne pove pa tega, da je bila med obiskovalci le tretjina odraslih, ostalo smo bili mladi in v otroci. Ves čas me je preplaval občutek nelagodnosti, ki je bil najmočnejši na koncu, ko smo »neuspeli afera« delili aplavz. Predstavljal sem si občutke igralcev ob pogledu na publiko. Obiskovalcev je bilo približno toliko kot nastopajočih in ob tem sem pomislila, da je sobota in zato morda neprimeren čas. Boj za lastno eksistenco je danes res pomembnejši od kakršnihkoli kulturnih predstav in normalno je, da ljudje pazijo, kam vlagajo denar. Vsi tudi vemo, da se Mira danes ukvarja z mavrično ekonomijo. Kljub podobnim razmeram drugod se je le Mira za obiskovalce izkazala tako slabo. Lahko se povem, da »študentarija« še zdaleč ni brez pravega spoštovanja do tradicije, kot je bilo objavljeno. Zdi se mi, da prav mladi kljub novim pogledom v prihodnost želimo ohraniti veliko preteklega. Glede slabega obiska pa se mi zdi, da ni kriva sobota. Kdaj pa imajo ljudje čas, prosim vas, če ne v soboto in nedeljo?! Sicer za take prireditve ne ve niti petina krajanov. Toda zagotavljam vam, da ob organiziranju pojedini (brezplačni seveda) ob dnevu žena in podobnem dvoranu spominja na mravljišče. Podobno je tudi ob znani mirenski tomboli in srečevalovih. Takrat nihče ne omenja pedagoških struktur, preživetja in denarcev. Tovariši, na prazno dvorano v nobenem primeru ne morem biti ponosna. Pa sem dobro pomislila.

V. T. Mira

PRIPELJAL HEROJE

KOČEVJE — Ko so v Kočevju urejali park herojev, je kočevskega prvoborca in predsednika ZZB NOV Naceta Karmičnika doma presenetil znanec Šofer z besedami: »Heroje sem ti pripeljal.« Nace, ki je bil v iredniki, se je hitel preoblačiti, da bo heroje dostojno sprejel. Ker jih ni in ni bilo, je Šoferja pobaral: »Kje pa so?« Nace je šel za Šoferjem. »Ja tukaj,« je Šofer pokazal v notranjost tovrnjaka, kjer je Nace končno opazil bronaste odlike doprskih kipov petih kočevskih herojev.

J. PRIMC

POTA IN STRANPOTA

PRIJELI TATIČA

NOVO MESTO — Imejevski delavci so pred dnevi zalotili mlada tatiča, ki sta hotela iz tovarniške ograje spraviti več delov za katroce. 24-letni D. T. in 28-letni Z. T., oba iz Novega mesta, sta namreč osumljena, da sta v tozdu Lakirnica spravlja v kartonsko škatlo več delov za avto R-4 in jih hotela odnesti iz tovarne. Vrednost ukradenih predmetov, ki so jima bili seveda zaseženi, je 16.205.190 din.

SE JE USTRAŠILA?

BREŽICE — 28. februarja ob 19.15 se je Brežičan Velimir Zejak peljal z osebnim avtom iz krške smeri v križišče pri blagovnici, kjer je gorela zelena semaforška luč. Zaviti je hotel v levo, pri tem pa je dal prednost 44-letni Jožefi Pavlin iz Krškega, ki je pripeljala nasproti. Pavlinova je zapeljala v križišče, tam pa se je najbrž ustrašila, saj je pričela zavirati. Pri tem jo je zaneslo v stoječe vozilo Zejaka. Pri trčenju se je Pavlinova hudo ranila in se zdravi v brežiški bolnišnici. Gmotne škode je za 8 milijonov din.

Z ODLOKOM NAD POŽIGALCE

ČRNOMELJ — Ugotovitev zadnjih let so potrdile, da je bilo največ požarov v naravnem okolju spomladi, in to predvsem zaradi požiganja suhe trave, grmičevja in v podrostri v sušnih mesecih. Veljavni predpisi razen redkih izjem odbor niso sankcionirali požiganja v naravnem okolju, zato delavci milice, požarne inšpekcije in drugi organi, ki jim je naložen nadzor na tem področju, niso imeli pravne osnove za pregon tistih, ki so spomladi prižigali ogenj v naravi. Zato so v Črnomlju pripravili odlok o varstvu naravnega okolja pred požari, s katerim bodo to pomanjkljivost odpravili.

KRIVA OTROŠKA IGRA

KAPELE — 2. marca okoli 18. ure je prišlo do požara na gospodarskem poslopiju Jožeta Staniča iz Jereslavca pri Kapealah. Ogenj je 15 krat 11 metrov veliko poslopije docela upepelil, z njim pa še 7 ton sena, medtem ko je živino domačim uspelo rešiti. Škode je za 20 milijonov din, pri gašenju pa je sodelovalo kar 80 okoliških gasilcev in krajanov. Vzrok požara je bila otroška igra z vžigalicami.

NEPREVIDNOST MLADEGA KOLESARJA

NOVO MESTO — Devetletni Martin E. iz Novega mesta se je 4. marca nekaj po 15. uri s svojim kolesom BMX peljal po lokalni poti od Ulice Danila Bučarja proti magistralni cesti. Tam je na križišču zavil v levo proti mestu, ni pa se prepračil, ali je cesta prosta. Po njej je takrat pripeljal Domžalčan Marjan Novak, ki je nepredvidnega otroka z avtom zadel in zbil po cesti. Martin se zdravi v novomeški bolnišnici.

Slovenija Moja dežela.

Le bob ob steno?

Stanovalci se že 12 let zaman pritožujejo nad romsko družino

RIBNICA — Štirinčlanska delegacija stanovalcev iz bloka na Trgu Veljka Vlahoviča, v katerem stanuje 17 družin, je prišla 1. marca spet protestirat na občinsko skupščino Ribnica zaradi sestanovaleca Antona Bajta. Pri tajniku občinske skupščine Bogu Abrahamsbergu so povedali da se že dobrih 12 let pritožujejo na razne naslove, ne pomaga pa nič.

Anton Bajt je po narodnosti Rom, vendar so vsi delegati še posebej poudarili, da proti njemu kot človeku in Romu nimajo nič, zelo pa jih motijo in vznemirjajo njegove navade in navade njegove družine ter kaljenje njihovega miru. V Bajtovem stanovanju pogosto ponoči razgrajajo in se pretepajo. Bajtovi psi so pogosto na hodniku, včasih pa so po več dni zaprti sami v stanovanju, kjer lajajo in cvilijo.

Bajtovi niso redno zaposleni, čeprav so v družini tudi štiri močni fantje. Zaradi nemarnih in nesnažnih Bajtovih sta blok in okolica umazana. Stopnišče je tako, kot da ni bilo nikoli beljeno. Šipe in električna stikala v bloku so razbita. Pogosto ne gori luč. Za vse to obtožujejo Bajtove in dodajajo, da so v kopalni banji celo kurili. Ob vsem tem pa ne plačujejo stroškov za čiščenje bloka, za odvoz smeti, pa tudi ne stanarine, vode, centralnega ogrevanja, elektrike in drugega. Elektriko so jim odklopili, druge stroške pa plačujejo v glavnem kar stanovalci. Ob vsem tem pa imajo Bajtovi pred blokom tudi po dva in več avtomobilov.

Zaradi vsega tega in drugih vzrokov zahtevajo stanovalci, naj pristojni Bajtove izselijo iz njihovega bloka. Po dvanajstih letih so z živci na koncu in pričakujejo, da bodo pristojni vendar že zakonito ukrepali.

Razpisna komisija delovne organizacije

SLOVENJALCS - TOVARNA POHIŠTVA BREŽICE

po sklepu delavskega sveta DO razpisuje prosta dela in naloge:

1. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA ENOVITE DELOVNE ORGANIZACIJE

(ni reelekcija)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti ustrezno višjo ali visoko strokovno izobrazbo,
- 10 oz. 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 4 leta pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- izpolnjevati pogoje, določene z družbenim dogovorom o izvajanju kadrovske politike v občini Brežice,
- imeti ustrezne moralno-etične vrline, ki se izražajo v odnosu do samoupravne družbene ureditve, sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov ter odgovornega gospodarjenja z družbenimi sredstvi ter ustrezne organizacijske sposobnosti za vodenje enovite delovne organizacije,
- ne smejo imeti prepovedi za opravljanje del po določilih 59. člena zakona o podjetjih,
- morajo najmanj pasivno obvladati en tuj jezik.

2. ORGANIZIRANJE IN VODENJE DELA FINANČNO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih s predpisi, izpolnjevati še naslednje:

- imeti višjo ali visoko izobrazbo finančne usmeritve,
- 5 oz. 3 leta ustrezne strokovne izobrazbe,
- imeti ustrezne moralno-etične vrline, ki se izražajo v odnosu do samoupravne družbene ureditve, sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov ter odgovornega gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Za dela in naloge je določena reelekcija. Mandat traja 4 leta. Pisne vloge z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov delovne organizacije v 15 dneh po dnevu objave. O izidu razpisa bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

TOVARNA KOVINSKE GALANTERIJE LJUBLJANA, SLOVENCEVA 15

Komisija za medsebojna delovna razmerja TKG Ljubljana

objavlja za dislocirani oddelek montaže v Podbočju

prosta dela in naloge:

VODENJE IZMENE

Pogoji: strojni tehnik ali KV orodjar ali strojni ključavničar, 2 oz. 3 leta delovnih izkušenj, organizacijske sposobnosti

Delo združujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

113/10

ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE OBČINSKI SVET TREBNJE Cesta Gubčeve brigade 16, Trebnje,

razpisuje prosta dela in naloge

ADMINISTRATIVNO-FINANČNE DELAVKE

Pogoji: — V. stopnja ekonomske smeri, — dve leti delovnih izkušenj na področju financ, — znanje strojepisja, — poskusno delo dva meseca.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Kandidati naj pošljejo ponudbo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na zgornji naslov.

POROČILO O PAVLINOVI HIRBU

TREBNJE — Ob tem, ko se je trebanjski občinski izvršni svet seznanil s strokovnim poročilom komisije o graditvi stanovanjskega bloka na Pavlinovem hribu, je sprejel stališče, da je potrebno pričeti s postopkom spremembe zazidalnega načrta ter tako izvesti legalizacijo objekta. Vida Danilovič je izvršni svet seznanila, da je komisija ugotovila, da je bila lokacijska dokumentacija za gradnjo stanovanjskega bloka na Pavlinovem hribu izdelana brez veljavnega zazidalnega načrta. Na tej podlagi je občinski komite za gospodarstvo in družbeno planiranje izdal lokacijsko in gradbeno dovoljenje.

AVTOPREVOZNIKI TARNAJO

KOČEVJE — Mnogi zasebni avtoprevozniki v kočevski občini niso zadovoljni s položajem svoje dejavnosti. Obremenjujejo jih visoke družbene davke, ki onemogočajo sprotno obnavljanje in nakup novih vozil. Po drugi strani negotujejo nad predpisanimi administrativnimi opravili, saj so preobsežna in neracionalna. Vpisovanje podatkov se ponavlja, kar naj bi bilo v prid večji prometni varnosti, vendar kočevski avtoprevozniki niso takega mnenja. Poseben problem vidijo tudi v obvezji, da vsaka tri leta obnavljajo znanje iz cestnoprometnih predpisov. Našteti in še številni drugi nereseni problemi, kot je na primer nenačrtan razvoj zasebnega avtoprevoznništva v občini, kličejo po rešitvah v okviru občinskega obrtnega združenja, republiške sekcije za avtoprevoznništvo in tudi v okviru pristojnih občinskih organov.

V. D.

KRKA

KRKA, tovarna zdravil
n.sol.o., NOVO MESTO

**RAZMIŠLJATE O NOVIH DELOVNIH
NALOGAH?
POTREBUJETE IZZIV ZA SVOJE
SPOSOBNOSTI?
CE,**

potem vas vabimo, da razmislite, ali bi se pridružili 4.000-
članskemu kolektivu, ki

pozna svoje cilje,
je uspešen in deloven,
svojim sodelavcem nudi strokovni
in delovni razvoj in jih primerno
nagrajuje in skrbi za ustrezne
življenjske razmere

Potrebujemo sodelavce za dela in naloge:

- a. POMOČNIKA DIREKTORJA TOZD ZDRAVILISČA in
- b. POMOČNIKA DIREKTORJA PE ZDRAVILISČE DOLENJSKE TOPLICE

Od kandidatov pričakujemo izpolnjevanje naslednjih pogojev:
pod a.

- VII. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali organizacijske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali
- VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, organizacijske ali gostinsko-turistične smeri in 5 let delovnih izkušenj ter znanje 1 tujega jezika

pod b.

- VII. stopnja strokovne izobrazbe pravne, organizacijske, ekonomske, strojno-mehanske smeri in 2 leti delovnih izkušenj ali
- VI. stopnja strokovne izobrazbe pravne, organizacijske, ekonomske, strojno-mehanske ali gostinsko-turistične smeri in 4 leta delovnih izkušenj ter znanje 1 tujega jezika

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z izkušnjami s področja turizma.

Pošljite nam ponudbo, če želite še dodatne informacije, nas pokličite.

Če se boste odločili, nam svojo prijavo pošljite na kadrovske službo v Novo mesto, Cesta herojev 45, in sicer v 8 dneh.

118/10

ZCP — CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

V želji, da bi se kadrovske okrepili in s tem izpopolnili kvaliteto poslovanja,

vabimo k sodelovanju

**DIPL. INŽENIRJE GRADBENIŠTVA IN
GEODEZIJE**
in

INŽENIRJE GRADBENIŠTVA IN GEODEZIJE

Zaželeno je, da imajo kandidati delovne izkušnje. Kratak življenjepis z dokazili o strokovni usposobljenosti pošljite na naslov: Cestno podjetje Novo mesto, 68000 Novo mesto, Ljubljanska 8. Kandidati se lahko tudi osebno oglasijo na navedenem naslovu ali za dodatne informacije kličejo po telefonu (068) 21-723 int. 22.

115/10

**STROKOVNA SLUŽBA SIS MATERIALNE
DEJAVNOSTI V OBČINI BREŽICE**

Na osnovi sklepa izvršnega odbora Kmetijske zemljiške skupnosti Brežice z dne 28. 2. 1989 delovna skupnost strokovne službe SIS materialne dejavnosti v občini Brežice

objavlja

prosta dela in naloge

**TAJNIKA KMETIJSKE ZEMLJIŠKE SKUPNOSTI
BREŽICE s polnim delovnim časom, za nedoločen čas.**

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
— da ima visoko ali višjo izobrazbo agronomske ali pravne smeri in
— 3 leta delovnih izkušenj.

Izbrani delavec bo imenovan za štiri leta. Pisne prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: STROKOVNA SLUŽBA SIS MATERIALNE DEJAVNOSTI V OBČINI BREŽICE, Cesta prvih borcev 11, Brežice.

117/10

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

delovna skupnost skupnih služb

objavlja prosta dela in naloge

— SAMOSTOJNI TEHNOLOG VPD

Pogoji za sprejem:
visoka oz. višja šola, smer diplomirani varnostni inženir oz. varnostni inženir z predizobrazbo tehniške stroke s 5 oz. 7 leti delovnih izkušenj ter opravljenim strokovnim izpitom iz varstva pri delu.

Kandidat bo sprejet v delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in na podlagi poskusnega dela. Ponudbe z dokazili o izobrazbi, življenjepisom in opisom dosejanega dela, sprejema kadrovske oddelke DSSS, GIP PIONIR Novo mesto, Kettejev drevored 37, 15 dni po dnevu objave. Kandidati bodo o izidu objave obveščeni v 30 dneh po dnevu objave.

120/10

trgovsko podjetje

NOVOTEHNA

68001 novo mesto, glavni trg 11

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge:

1. komercialna dela II

Kandidati za opravljanje del in nalog morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo končano V. stopnjo elektrotehnične smeri
- 3 leta delovnih izkušenj

Kandidati za razpisana dela in naloge naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov: Novotehna, kadrovske-spolni sektor, Glavni trg 11, Novo mesto.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

121/10

infOTEHNA

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
Novo mesto, Sokolska 1, p.p. 114

**INFOTEHNA, Informacijski inženiring
(v ustanavljanju) v sodelovanju
z Dolenjskim projektivnim birojem**

razpisuje izobraževalne tečaje za uporabo osebni računalnikov

Tečaji so za začetnike in izkušene uporabnike naslednji: ZACETEK, WORDSTAR, MS DOS uvodni in nadaljevalni, AUTOCAD, MREŽE, LOTUS uvodni in nadaljevalni, dBASE uvodni.

Tečaje izvajamo dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne pa od 13. do 17. ure.

Podrobnejše informacije o rokih in cenah tečajev dobite na tel. 26-127 od 8. do 14. ure.

Prijavite se na naslov DO INFOTEHNA, Trdinova 4, Novo mesto. V prijavi navedite ime, priimek, poklic, tel. številko v službi, tečaj in želeni termin, naslov naročnika ter datum, žig in podpis odgovorne osebe.

Plačilo za udeležbo na tečaju nakažite na žiro račun Infotehne št. 52100-601-11604, z navedbo tečaja.

Tečaje izvajamo za najmanj 6 in največ 10 udeležencev. Po želji izvajamo tudi prilagojene tečaje v naši učilnici ali pri vas.

124/10

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

**TOZD MKI AVTOSERVISI
TEHNIČNI PREGLEDI V LOČNI**

obvešča, da zaradi izredno velikega zanimanja po tovrstnih storitvah spreminja svoj delovni čas tako, da oddelek za tehnične preglede v Ločni obratuje od 20. 2. 1989 dalje vsak dan od 7. do 17. ure in vsako soboto od 7. do 12. ure.

Od 1. marca dalje je možna tudi registracija in dvig registrskih tablic.

AVTOSERVIS PIONIR Novo mesto vam nudi vse servisne storitve:

- za osebne avtomobile Renault, Zastava, TAS in prikolice IMV v Ločni,
- za tovorne avtomobile in gradbeno mehanizacijo pa v Bršljinu.

**NA PIONIRJEVIH SERVISIH
VSE ZA VAŠ AVTO!**

INFORMACIJE:

PIONIR
GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

TOZD MKI AVTOSERVISI LOČNA
Tel.: 068/23-449, 21-143

**M Mercator -
Trgoavto Koper
Poslovalnica Brežice**

cenjenim kupcem nudimo naslednje blago:

REZERVNE DELE ZA:

- ZASTAVA
- GOLF
- R-4
- KAROSERIJSKE DELE PO ZNIŽANIHCENAH
- BOGATA IZBIRA AVTOPREVLEK

od 7. do 15. ure
tel.: (0608) 62-476

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

**IZREDNA PRILOŽNOST ZA NAKUP IZ
PROIZVODNEGA PROGRAMA
TOZD KERAMIKA**

- 10% gotovinski popust
- možnost plačila s čeki

NUDIMO VAM

- ves material za peči
- montaža peči
- oblikovanje in dimenzioniranje peči

GIP PIONIR, TOZD KERAMIKA
68000 Novo mesto, Slakova 5
telefon: 068/21-201, 24-298
telex: 35710 YU PIONIR

Zbor delavcev

DO KNJIGOVODSKI CENTER p. o.
ČRNOMELJ, KOLODVORSKA CESTA 34
RAČUNOVODSKE, RAČUNALNIŠKE STORITVE

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

RAČUNOVODJA ZA GOSPODARSTVO

POGOJI:

- višja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri računovodskih delih in nalogah,
- srednja izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj pri računovodskih delih in nalogah,
- sposobnost organiziranja in vodenja.

Kandidati morajo poslati prošnjo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpisno komisijo«.

Kandidati bodo obveščeni o izidu v zakonskem roku.

116/10

DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj.: _____

Št. osebne izkaznice: _____

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama

MARIJA POVŠE

roj. PRIMC
z Drganjih sel 24

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, še posebno družinam Gorše in Gerbajs, ter vsem, ki so pokojni darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Naša zahvala tudi pevcem iz Šmihela za lepo zapete žalostinke, Petru Mihiču za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

*Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

V 44. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš sin, brat in stric

JOŽE KLEMENČIČ

iz Zbur pri Šmarjeti

Iskrena zahvala vsem sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat priskrba hvala!

Žalujoci: vsi, ki so ga imeli radi

*Zapustil si v naših srcih globoko bolečino,
ki je čas ne bo nikoli ozdravil. Kruta smrt
te je izrgala iz naše sredine, vendar pa ne
iz naših src, kjer boš vedno živel. Žalostni
smo, ker te ni več med nami, a ponosni smo, ker
smo te imeli.*

ZAHVALA

V 25. letu starosti nas je zapustil naš ljubi sin, vnuk, brat, stric in nečak

JOŽE MIRT

iz Krajnih Brd, Blanca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje, še posebno sosedom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala pokojnikovim prijateljem in DO Stilles, gospodinu za poslovilne besede pred domačo hišo ter gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: ata, mama, sestra Marta z družino in stara mama

DO

ČRNOMELJ

TOZD BEGRAD
TOZD IGM

PRODAJA NA JAVNI DRAŽBI

I. TOZD BEGRAD

1. **Tovorno vozilo TATRA, tip 148-S-3, letnik 1978, neregistriran, v voznem stanju**
Izključna cena 25.000.000 din
2. **2 kosa BULDOŽER TG-90 C, letnik 1975 in letnik 1979**
Izključna cena za oba buldožerja je 25.000.000 din

II. TOZD IGM

1. **KOMBI ZASTAVA 850, letnik 1983, reg. št. NM 862-27, število sedežev 8**
Izključna cena je 4.000.000 din

Licitacija bo v ponedeljek, 13. 3. 1989, ob 10. uri na sedežu TOZD Begrad na Zadružni cesti 14, Črnomelj, in na sedežu TOZD IGM v Kanižarici.

OGled osnovnih sredstev je možen dve uri pred pričetkom javne dražbe.

Pravico sodelovanja na javni dražbi imajo vse pravne in fizične osebe, ki pred licitacijo položijo 10% varščino.

Kupec je dolžan poleg izključne cene poravnati tudi prometni davek.

123/10

PIONIR

GRABENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

K sodelovanju vabimo ustvarjalnega, dinamičnega, strokovno usposobljenega in dovtetnega delavca, sposobnega spoprijeti se z izzivi

vođenja finančne službe TOZD MKI

Pričakujemo, da imate visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri s 3 oz. 5 leti delovnih izkušenj.

Pri izbiri kandidata bomo poleg navedenih pogojev upoštevali tudi celovitost strokovnih znanj in osebnostnih lastnosti v skladu s kriteriji družbenega dogovora ter sposobnost za organiziranje in usklajevanje delovnega procesa.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratkim življenjepisom pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: GIP PIONIR, TOZD MKI, kadrovska služba, Kettejev drevored 37, Novo mesto.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po sklepu komisije za kadrovske socialne zadeve TOZD MKI.

*Trpljenje si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, prababice in tete

FRANČIŠKE MOHAR

Krka 12

se iskreno zahvaljujemo bolniškemu osebju žilnega oddelka kirurgije v bolnišnici v Novem mestu, OOS DO Krke, sodelavcem TOZD Tehnoservis in kozmetike za podarjene vence in cvetje, izrečeno sožalje ter vaščanom za pomoč, cvetje in spremstvo na zadnji poti. Zahvala tudi duhovniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

*Počivaj v miru, ki večnost
neskončna ga daje, za veliki
zemeljski trud.*

V SPOMIN

9. marca mineva pet žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dobi, nepozabni

JOŽE LUŽAR

Marof 25, Mirna Peč

Tolažba ena nas krepi, da gremo vsi k večnosti. Vsem, ki obiskujete njegov grob, mu prižigate svečke, iskrena hvala!

Vsi njegovi

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

*V domu našem je praznina,
v srcih naših bolečina,
le upanje v nas živi,
da vidimo se med zvezdami.*

ZAHVALA

Po hudi boleznini nas je komaj 58 let star zapustil naš dragi in ljubljeni mož, ati, stari ata

JOŽE NOVAK

iz Štefana pri Trebnjem

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo dr. Vilfanovi in sestri Leničevi ter sosedom Veri in Jožici, ŽTO-ju Novo mesto, društvu upokojencev Trebnje, kolektivoma Novotehne in Slovenijeturista ter vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 9. marca — Franciška Petek, 10. marca — Makarji Sobota, 11. marca — Kristof Nedelja, 12. marca — Doroteja Ponedeljek, 13. marca — Kristina Torek, 14. marca — Matilda Sreda, 15. marca — Klemen

kino

BREŽICE: 10. in 11. 3. (ob 20. uri) ameriška trda erotika Rosemarie. 12. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska kriminalka Prevara na lotu.
ČRNOMELJ: 9. (ob 19. uri) in 12. 3. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Sila moči. 10. 3. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Obračun. 12. 3. (ob 20. uri) ameriški ljubzenski film Ljubezen na šolski način. 14. 3. (ob 19. uri) ameriški erotični film Nuna iz Monce.
KRŠKO: 9. 3. (ob 20. uri) ameriška drama Ljubezen, seks in tisto drugo. 9. in 10. 3. (ob 22. uri) italijanski erotični film Ženska za vse. 12. 3. (ob 18. uri) hongkonški akcijski film Zapuščanje. 14. 3. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Končno dejanje. 15. 3. (ob 18. uri) ameriška komedija Tri simpatične babe.
MIRNA PEČ: 10. 3. ameriški akcijski film Poklic komandosa.

službo dobi

POSTANITE naš honorarni zastopnik za navezovanje stikov z delovnimi organizacijami širom po Sloveniji! Delo bo v vašem okolju. Pogoji: lasten prevoz. Pokličite tel. (061) 267-711, po 17. uri. (P10-21MO)
MONTERJA prezračevalnih naprav in stavbnega kleparja ali krovcas s praksos zaposlim. Ponudbe s kratkim življenjepisom pod šifro: »VESTEN — TAKOJ«. (P10-13MO)
DEKLE za strežbo iz okolice Ribnice zaposlim za določeno čas. Ponudbe pod šifro: »BISTRO«. (P10-5MO)
S PRODAJO izredno zanimivega artikla lahko dobro zaslužite. Možna redna ali honorarna zaslužitev. Ve informacije 10. marca in 13. marca ob 17. uri v Kandiji. (P10-91MO)
KV ZIDARJA in delavca zaposlim. Tel. 23-915. (978-SD-10)
ČE STE v finančni stiski in imate čas ob sobotah in nedeljah, se odločite za honorarno delo. Plačilo 70 SM na teden. Ločna 8/a, Novo mesto, petek ali ponedeljek ob 19. uri. (1008-SD-10)
KOMUNIKATIVNI osebam s prevodom nudim zanimivo honorarno delo in odlični zaslužek (niso knjige). Tel. (068) 21-303, v petek ob 15. do 18. ure. (P10-35MO)
INTERESENTI za prodajo zelo zanimivega artikla pokličite na tel. 21-203. (975-SD-10)

stanovanja

DRUŽBENO STANOVANJE (44 m²) v Novem mestu zamenjam za stanovanje v Brežicah. Informacije vsak dan na tel. 24-768, Novo mesto. (894-ST-10)
ENOSOBNO STANOVANJE v hiši z vrtom v Novem mestu prodam. Tel. (061) 554-037. (P10-6MO)
SOBO, kuhinjo, kopalnico išče mlad zakonski par. Tel. 26-303, po 16. uri. (982-ST-10)
TRISOBNO stanovanje prodam. Tel. 21-853. (1035-MV-10)

motorna vozila

PROJAM SIMCO 1000 LS, letnik 1972, motor 1977, registrirano celo leto. Jeršin Janez, Vel. Bučna vas 2.
PROJAM Mercedes 240D, letnik 1979, Mercedes 240D, letnik 1977 in BT 50. Tel. 76-001.
PROJAM LADO 1300, letnik 1987. Informacije na tel. 25-226, popoldne.
LADO 1300 S, letnik 1985 — september, prodam. Jože Lekše, Smečice 4, Krško, tel. (0608) 89-193. (993-MV-10)
JUGO 55, letnik 1984 — junij, prodam. Telefon (068) 26-802. (č.č. MV-10)
R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Tel. 21-030, popoldne. (954-MV-10)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto, USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljalna tozda. Predsednik: Nace Štamcar. CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančič. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Borjan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primg, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran. TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 2.000 din, naročnina za 1. polletje 40.000 din; za delovne in družbene organizacije 200.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomsko oglašje 25.000 din, na prvi ali zadnji strani 50.000 din; za razpise, licitacije ipd. 30.000 din. Mali oglasi do deset besed 15.000 din, vsaka nadaljnja beseda 1.500 din. *NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje v SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudske pravice, Ljubljana.

NOVO MESTO — DOM JLA: OD 10. do 12. 3. (ob 17. in 19. uri) ameriška komedija Let nad kukavičjim gnezdom. OD 13. do 15. 3. (ob 17. in 19. uri) ameriško-italijanska zgodovinska drama Zadnji kitajski cesar.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 9. 3. (ob 18. in 20. uri) domači film Pot na jug. 10. 3. ob 16. uri ameriška komedija Kolo sreče, ob 18. in 20. uri ameriški pustolovski film Rešitev v pravem času. 11. 3. ob 16. uri Kolo sreče in ob 18. ter 20. uri Rešitev v pravem času. 12. 3. vse predstave Kolo sreče, naslednji dan pa ob 19.00 gostovalo KUD Mirna Peč z Nušičevim Pokojnikom.
SEVNICA: 9. in 10. 3. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Moder pekel. 11. in 12. 3. (ob 19. uri) ameriški film Ponoreli vlak. 12. (ob 16. uri) in 13. 3. (ob 17. uri) slov. znanstveno-fant. film Mračni in vesoljček.
TREBNJE: 11. (ob 19. uri) in 12. 3. (ob 18.30) ameriška drama Veliko mesto.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 9. 3. (ob 18. in 20. uri) domača drama Pot na jug. OD 10. do 12. 3. (ob 16. uri) in 12. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Kolo sreče. 10. in 11. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriški pustolovski film Rešitev v pravem času. 13. 3. (ob 19.30) Gostuje KUD Mirna peč — Pokojnik.

LADO karavan, letnik 1983, prodam. Janko Tkalič, Jankoviči, Adlešiči, tel. v službi 51-141. (P10-41MO)
126 P, letnik 1987, prodam. Tel. 22-516, popoldne. (960-MV-10)
JUGO 55, letnik 1985, prodam. Janez Kastelic, Ragovska 1 a, Novo mesto, telefon 21-193. (959-MV-10)
LADO 1300 S rdeče barve, letnik 1987, ugodno prodam. Tel. 52-145 int. 260, popoldne. (P10-26MO)
Z 101, letnik 1977, skupaj ali po delih prodam. Ribič, Dol. Karteljevo 2, Novo mesto. (987-MV-10)
Z 128, letnik 1986, 23000 km, prodam. Tel. 25-949, popoldne. (P10-27MO)
GOLF diesel, letnik 1984, prodam. Informacije na tel. (068) 84-112. (P10-28MO)
MAJICO 250 cross prodam. Tel. (061) 783-341. (P10-29MO)
JUGO 45 coral, star 6 mesecev, garaziran, temno rdeče barve, prodam. Majda Kodrič, Mrtvice 26, Leskovec pri Krškem, tel. 33-700. (P10-30MO)
GOLF diesel, letnik 1978 — november, dobro ohranjen in obnoven, ugodno prodam. Tel. (068) 47-579. (P10-31MO)
Z 128, letnik 1986, in kolerabo prodam. Tel. (0608) 75-768. (P10-32MO)
GOLF, letnik 1985, S paket, prodam ali menjam za golf, letnik 1987. Jože Volčjak, Dol. Kamence 5 a, Novo mesto. (P10-33MO)
GOLF JXD s 4 vrati, temno moder, model 88, star eno leto, prodam ali zamenjam za cenejšo vozilo. Tel. (0608) 60-075 int. 228 ali Jenškovec, Mal. Vodenice 13, Kostanjevica. (P10-36MO)

ZA VW HROŠČ prodam prvo premo, menjalnik in školjko, komplet ali po delih. Tel. (0608) 77-125. (P10-85MO)
LADO SAMARO, letnik 1987, rdeče barve, 18.000 km, prodam za 4,3 M. Tel. (068) 51-279. (P10-84MO)
Z 750, letnik 1977, obnovljeno 1986, ugodno prodam. Milan Jordan, Groblje 57, Sentjernej, tel. 42-430, zvečer. (P10-8MO)
LADO 1600, letnik 1979, prevoženih 72.000 km, dobro ohranjen, prodam. Franc Šušteršič, Dol. Nemška vas 11, Trenje, tel. (068) 49-373. (P10-79MO)
JUGO 1,1 GX, letnik 1987, in kovinsko cisterno za kurilno olje, stroj za montažo gum hofman prodam. Gregorič, tel. (068) 49-107. (P10-78MO)
OPEL KADET 1,3, letnik 1982, prodam. Tel. (0608) 67-231. (P10-76MO)
OPEL KADET 1,3 S, januar 1985, prodam. Tel. (0608) 67-231. (P10-76MO)
GOLF JGL — bencin, letnik 1981, prodam. Tel. 42-086. (P10-75MO)
Z 128, letnik 1987, in TOMOS avtomatik, letnik 1984, prodam. Vladimir Čeme, Kot pri Sestici 60. (P10-74MO)
R 4, letnik 1977, vzdrževan, ugodno

prodam. Slavka Kralj, Mokronog 78. (P10-72MO)
GOLF JGL — diesel, S paket, letnik junij 1985, 55.000 km, prodam. Tel. (0608) 62-903. (P10-69MO)
KADET C, letnik 1977, ugodno prodam. Tel. (0608) 89-207. (P10-67MO)
GOLF DIESEL, letnik december 1983, ugodno prodam. Tel. (068) 76-362. (P10-66MO)
NOV MOTOR TOMOS avtomatik prodam. Plačilo na dva obroka. Tel. (0608) 32-880, popoldne. (P10-63MO)
PROJAM ZASTAVO 101 GT, letnik 1986, bele bare, prevoženih 14.000 km. Telefon 23-430. (P10-92MO)
PROJAM GOLF, letnik 81, in golf diesel letnik 84, po ugodni ceni. Grešak, Dol. Kamence 61 a. (P10-93MO)
LADO NIVO, letnik 1987, registrirano do februarja 1990, ugodno prodam. Tel. (068) 24-496. (1032-MV-10)
ZASTAVO 750, letnik 82, in elektron 90 prodam. Tel. 84-358. (P10-97MO)
R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Alojz Vesel, Mali Podljuben 6, Novo mesto, tel. 86-208. (P10-96MO)
OPEL KADET 1,6 diesel GLS, svetlo modre barve, star 20 mesecev, prevoženih 24.500 km, prodam. Tel. (068) 44-821 ali 44-911. (P10-95MO)
GOLF diesel, letnik 1984, prodam. Tel. 20-222. (P10-93MO)
Z 101, letnik 1985, registrirano do decembra, prodam. Tel. 20-596. (P10-92MO)
ZASTAVO 750, letnik 1982, prodam. Informacije na tel. 45-369. (P10-88MO)
126 P, dobro ohranjen, prodam. Iva Vidoni, Heroja Marincija 2, poleg ZD Kočevje, tel. (061) 851-285, v petek in soboto. (1010-MV-10)
JUGO 45 A, letnik februar 1987, prodam. Žagar, Vidmarjeva 9, tel. 27-683, popoldne. (1011-MV-10)
VISO 11 RE, letnik 1986, prodam. Tel. 25-042. (1033-MV-11)
KADET, letnik 1977, in traktor porsche prodam. Cena ugodna. Tel. (0608) 32-446. (1022-MV-10)
GOLF JGL diesel, rdeče barve, letnik 1984, S paket, prodam. Dušan Kovačič, Groblje 4, Novo mesto. (1914-MV-10)
R 4 ugodno prodam. Letnik 1977. Tel. 57-159. (1016-MV-10)
LADO 1600 prodam. Slavka Gruma 52, Novo mesto, telefon (068) 28-789, popoldne. (1019-MV-10)
R 4 GTL, letnik december 1986, prodam. Cena po dogovoru. Andrej Banko, Dvor 18 a. (981-MV-10)
FIAT 126 P, letnik 1984, prodam. Jože Čelič, Koroška vas 35, Novo mesto. (996-MV-10)
GOLF diesel, nov, neregistriran, prodam. Zonta, Potov Vrh 4, Novo mesto. (983-MV-10)
R 18 TLJ, letnik november 1984, dodatno opremljen, lepo ohranjen in garaziran, prodam. Tel. 84-682. (980-MV-10)
FIAT 132/1800, letnik 1976, prodam ali zamenjam. Telefon (068) 52-102. (986-MV-10)
ZASTAVO 101 GTL, staro dve leti, prodam. Tel. 44-654. (992-MV-10)
KOMBIMV 2200 D furgon, povišan, podaljšan, tori cross nov, prodam. Tel. 26-656. (903-MV-10)
MOSKVIČ, garaziran, lepo ohranjen, poceni (2,3 M) prodam. V brezov log 41, Novo mesto. (923-MV-10)
126 P, letnik november 1987, prodam. Telefon 84-407. (922-MV-10)
Z 750/850, letnik 1984, ter lado 1600, letnik 1980, ugodno prodam. Martin Škrbec, Jugorje 4, Brusnice. (927-MV-10)
ZASTAVO 850, letnik 1985, dobro ohranjen, prodam. Franci Kodrič, Krška vas 61, tel. (0608) 69-203. (928-MV-10)
JUGO 45 L, letnik 1985, in prikolico za prevoz živine prodam. Informacije: Martin Ambrožič, Zapuže 15, Sentjernej. (930-MV-10)
Z 101, letnik 1980, prodam. Stane Ljubi, Koroška vas 32, Novo mesto. (925-MV-10)
FORD ESKORT 1,3, letnik november 1984, uvožen, z veliko dodatne opreme, prodam. Tel. (068) 52-073. (989-MV-10)
GOLF S paket, letnik 1985, prodam. Tel. (0608) 33-578, popoldne. (916-MV-10)
Z 101 GTL, letnik 1986, prodam. Luzar, Cesta herojev 66, Novo mesto. (937-MV-10)
Z 750, letnik 1976, vozen, prodam. Vidmar, Dolenja vas 18, Otočec, tel. 85-005. (938-MV-10)
TOMOS 14 M prodam ali menjam za APN 6 ali ATX. Anton Košir, Birčna vas 20 a, Novo mesto, tel. 21-727 int. 243, popoldne. (977-MV-10)
JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Tel. (068) 26-215. (977-MV-10)
KADET D/84 in FORD ESKORT/73 prodam. Tel. 21-575. (979-MV-10)
R 4 TL, letnik 1983, obnoven, prodam. Tel. 85-059. (942-MV-10)
Z 750 LC, letnik 1980, hrastove plohe (1,5 m² — 4 cm) in 80 stebričkov za vinograd prodam. Slavko Žulič, Vratno 18, Sentjernej. (943-MV-10)
Z 750, letnik 1977 in zamrzovalno skrinjo prodam. Gričar, Ločna 27, Novo mesto. (945-MV-10)
ZASTAVO 750, staro 9 let, registrirano do novembra, prodam. Gačnik, Sela pri Ratežu. (947-MV-10)
ZASTAVO 101, letnik 1979, prodam. Telefon 65-301. Ključite po 18. uri! (948-MV-10)
LADO 1300 S, letnik 1984, prodam. Jože Jakše, Hrasnje 4, Sentjernej. (948-MV-10)
Z 101, letnik 1982, in škodo 120 l, letnik 1977, prodam. Peter Mali, Šmihel 42, Novo mesto. (949-MV-10)
Z 750, letnik 1980, prodam ali menjam za govedo. Zajc, Osrečje, Škocjan. (951-MV-10)
Z 101 GTL, letnik 1984, dobro ohranjeno, prodam. Tel. (068) 26-852. (952-MV-10)
Z 750, letnik 1978, registrirano do konca novembra, ugodno prodam. Gun-

de, Mal. Vodenice 11, Kostanjevica. (P10-37MO)
ZASTAVO 101, letnik 1985, dobro ohranjeno, registrirano za celo leto, prodam. Ivan Novak, Zajčji Vrh 27, Novo mesto, telefon 43-712, po 16. uri. (969-MV-10)
RENAULT 4TL, letnik 1978, obnoven, junca, traktorski cirkular, pšenico in dele za katro prodam. Mirko Medle, Potov Vrh 16, 68000 Novo mesto. (972-MV-10)
JUGO 45 L, letnik 1986, prodam. Informacije na telefon 24-318. (971-MV-10)
ZASTAVO 750, letnik 1977, z nadomestnimi deli, prodam. Tel. 24-738, do 14. ure. (966-MV-10)
KAROSERIJO za Z 128, letnik 1987, poškodovano, prodam. Miro Pavlin, Dol. Kronovo 27, Šmarješke Toplice. (967-MV-10)
ZA 20% ceneje prodam nove motorje JAVA 350, Tomos BT 50, Tomos 14 M, Tomos APN 6. Tone Rozman, Rdeči Kal, Dobrič. (976-MV-10)
R 4 GTLJ, letnik 1985, prodam. Gor. Polje 5, Straža, Tel. 65-388. (973-MV-10)
GOLF diesel, letnik 1983, prodam. Tel. 24-374. (984-MV-10)
JUGO , letnik 1984, dobro ohranjen, prodam. Franc Krušček, Nad Krko 4, Otočec. (964-MV-10)
126 P, letnik 1987 — oktober, prodam. Tel. 43-857, samo v četrtek po 18. uri. (P10-46MO)
GOLF D, letnik 1986, prodam ali zamenjam za letnik 1984 — 85. Štefan Zobarčič, Ponikve 21, Jesenice na Dol. (P10-45MO)
Z 750, letnik 1980, in tomos avtomatik prodam. Tel. 86-282. (963-MV-10)
FIAT 126, letnik 1980, dobro ohranjen, ugodno prodam. Stane Jurak, Gor. Kamence 27, Novo mesto. (962-MV-10)
LADO RIVO 1500, staro 7 mesecev, v garanciji, prodam za 4 M. Telefon dopoldne 24-342. (P10-39MO)
JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Alojz Mežič, Mali Podlog 25, Leskovec. (P10-44MO)
R 4, letnik 1983, prodam. Franc Zgonc, Stara vas 46, Škocjan, ogled po 15. uri. (893-MV-10)
FIAT UNO 60, 4 vrata, prva registracija 1986, prodam. Telefon (0608) 75-715. (910-MV-10)
JUGO 45, letnik 1986, prodam, zavodnik, Hrastulje 13, Škocjan, tel. 76-254. (995-MV-10)
R 4 prodam po delih. Tel. (068) 68-718. (P10-12MO)
KADET 1,6 D, letnik 1984, prodam. Franc Pflger, Cerklje ob Krki 44. (915-MV-10)
OPEL MANTO GTE, 1982, dodatno opremljeno, izredno ohranjen, brezhibno, prodam. Tel. (068) 57-247. (892-MV-10)
ZASTAVO 128, staro tri leta, prodam. Janez Železnik, Potov Vrh 24, Novo mesto, tel. (068) 26-887. (897-MV-10)
OPEL KADET 16 D, letnik 1984, ter motokultivator Gorenje Muta z priključki ugodno prodam. Tel. 85-903. (939-MV-10)
APN 6, star 15 mesecev, prodam. Penca, Dol. Mokropolje 9, Sentjernej. (899-MV-10)
LADO RIVO 1300, december 1986, prodam. Tel. (061) 572-784. (P10-1MO)
Z 101, letnik 1980, prodam. Ivan Novak, Dol. Karteljevo 28/b, Novo mesto. (927-MV-10)
LADO KARAVAN, letnik 1986, prodam. Cvelbar, Gorenja vas, Šmarješke Toplice. (924-MV-10)
R 4 GTL, letnik 1982/83, prodam. Tatjana Cujnik, Groblje n.h., Sentjernej. (P10-58 MO)
LADO SAMARO, staro 18 mesecev, ugodno prodam. Tel. (0608) 32-856. (P10-56 MO)
FIAT 126 P, letnik 1987, prevoženih 11.000 km, ter molzni stroj vivotivca, nov, prodam. Tel. (0608) 77-471. (P10-54MO)
GOLF DIESEL, letnik 1980, prodam. Andrej Cujnik, Groblje 53, Sentjernej. (P10-53 MO)
R 4 GTL, letnik 1983, prodam. Tel. 47-486. (P10-53 MO)
LADO 1300 RIVA, stara 10 mesecev, prodam. Tel. 25-585. (P10-50 MO)
GOLF JGL, letnik 1982, prodam. Martin Kočan, Mihovica 16, Sentjernej. (1007-MV-10)
GOLF DIESEL S PAKET, letnik 1985, prodam. Ivan Purebar, Košenice 66, Novo mesto, tel. 27-466. (1066-MV-10)
JUGO 1,1 GX, letnik 1988, prodam ali zamenjam za 126 P. Henigman, Na griču 18, Dolenjske Toplice, tel. 65-042. (1004-MV-10)
ZASTAVO 750, letnik 1983, prodam. Milka Gazvoda, Irča vas 35, Novo mesto. (1001-MV-10)
JUGO 45 AX, star 15 mesecev, odlično ohranjen, prodam. Tel. 27-335. (999-MV-10)
GOLF JXD, letnik 1987, prodam. Tel. (0608) 81-530. (998-MV-10)
AVTOMATICS s smerniki, star eno leto, prodam. Tel. 65-233, popoldne. (1034-MV-10)
R 4 GTL, letnik december 1986, prodam, Stane Žibert, Cesta oktobrskih žrtev 28, Sentjernej. (č.č. MV-10)
TOVORNI AVTO — kiper, 10 t, z zagotovljenim delom, prodam. Naslov v upravi lista. (1027-MV-10)
PROJAM novo motorno kolo tomos BT 50 S in 4 nova lita platišča. Tel. 22-283, od 7. do 13. ure. (1026-MV-10)
R 4, letnik 1987, prodam. Telefon 42-156. (1028-MV-10)
126 P, letnik 1981, ugodno prodam. Viktor Bruc, Hrušica 3, Novo mesto. (1031-MV-10)
JUGO 45 A, letnik 1987, in VISO 11 RE, letnik 1984, prodam. Majič, Podturn 92, Dolenjske Toplice. (P10-98MO)
FIAT 128, letnik 1987, rdeče barve, prodam. Jožica Janc, Jerebova 8, Novo mesto, tel. 24-264. (P10-99MO)
PROJAM JUGO 45, letnik 85, 29.000 km. Tel. (068) 22-052. (P10-100MO)

prodam

PROJAM gumi voz (15 col), starejši pralni stroj ter kombinirani bojler centralna-elektrika. Cveto Kastelic, Dolž 30, Novo mesto. (898-PR-10)
SMREKOVE PLOHE (5 c) in citroen GS 1,3, letnik 1979, prodam. Tel. 28-138, Štih, Jedinčiča 18, Novo mesto. (905-PR-10)
PROJAM harmoniki Železnik, pony ekspres Puch, cirkular za BCS in ozvočenje Montarbo (1000 W). Tel. (068) 56-003. (P10-4MO)
SENO (12000 kg) prodam. Informacije po telefonu 22-408. (P9-39MO)
PROJAM varilni aparat CO₂, video-rekorder Toshiba in kolo Pinarello. Tel. 22-785. (P10-34MO)
NEMŠKEGA OVČARJA, stara eno leto, prodam. Tel. (0608) 32-064. (P10-38MO)
PRIKOLICO za osebni avto prodam po ugodni ceni. Informacije po telefonu 45-244, od 16. ure dalje. (955-PR-10)
PO ugodni ceni prodam avtoradio Panasonic in dirkalno kolo Senior na 10 prestav. Igor Zalec, Na bregu 12, Črnomelj, tel. 51-862. (P10-40MO)
GUME (Tigar 145 x 13), malo rabljene, prodam. Tel. 86-292, popoldne. (č.č. PR-10)
PROJAM štedilnik Iskra (3 plin + 1 elektrika). Informacije 20-228.
PROJAM sedežno garnituro in omaro za dnevno sobo. Vse je dobro ohranjeno. Informacije na tel. 068/23-575.
PROJAM motor z menjalnikom za DIANO, šasijo in ostale dele karoserije. Tel. 24-489 (popoldan).
BARVNI TV ISKRA prodam. Tel. 27-135. (970-PR-10)
TRAIČNO ŽAGO na lastni avtomobilski prikolici, na enofazni električni tok, takoj prodam. Tel. (068) 23-312. (990-PR-10)
OTROŠKI VOZIČEK (CHICO) «marella» prodam. Tel. 56-325 (0608) (994-PR-10)
26 m² LADIJSKEGA PODA — za pod, debeline 26 mm, prodam. Tel. 65-037, popoldan. (997-PR-10)
KOPALNO KAD «kolpa san» z oblogami ugodno prodam. Tel. 52-073, Vrščaj. (č.č. PR-10)
PROJAM ali zamenjam kostanjevo kolje za drva. Kolje je narejeno. Prodajam tudi motorno žago stihl 050 in koso — bočno za traktor ursus. Tel. 42-386. (1000-PR-10)
KRAVO, brejo sedem mesecev, staro 4 leta, in Z 750, letnik 1975, v voznem stanju, neregistrirano, prodam. Povše, Goriška vas 1, Mirna peč. (1005-PR-10)
GRADBENO BARAKO prodam. Tel. 21-069 po 20. uri. (1009-PR-10)
STROJ za razbijanje betona znamke bosch prodam. Ivan Purebar, Košenice 66, Novo mesto, tel. 27-466. (1006-PR-10)
TV črnobel, brezhiben, prodam za 55 SM. Ločna 8/a, Novo mesto. (1008-PR-10)
TROSED LEŽIŠČE, hladilnik (100 l) in pony kolo prodam. Tel. 23-979. (P10-49 MO)
HLADILNO SKRINJO (380 l), novo, poceni prodam. Tel. (064) 633-861. (P10-55 MO)
KOMBINIRAN ITALIJANSKI otroški voziček prodam. Tel. (068) 23-228. (P10-60 MO)
BREJO TELICO in seno prodam. Golob, Ratež 33, Brusnice. (P10-65 MO)
PROJAM 50 m² keramičnih ploščic dimenzije 15 x 30, jugokeramika — marmor 10. Tel. (068) 21-239. (P10-90 MO)
PRIKOLICO za osebni avto, nosilnost 500 kg, mizarsko delovno mizo skobelnik ter cirkular z 7,5 KW z električnim motorjem prodam ali zamenjam za žagan les — deske ali grašt (ostreže). Tel. (063) 785-216. (P10-70MO)
HLADILNO OMARO (180 l) tip gorjenje, nerabljeno, prodam za 40% ceneje. Tel. 27-586. (P10-71MO)
NOV KOMBINIRAN ŠTEDILNIK prodam 10% ceneje na dva obroka. Tel. (0601) 84-202. (P10-73 MO)

KOSILNICO BCS (greben 110 cm), motorno žago Stihl 051 in traktorski plug prodam. Tel. 56-612. (P10-24MO)

TRAKTOR ZETOR, 57-11, dobro ohranjen, prodam. Stanko Ržen, Dolnje Impolje 2, Studenec. (1092-KS-10)

FREZO HONDO 600 z vsemi priključki, prikolico, kot novo, ugodno prodam. Tel. 65-086 ali 65-178. (P10-93MO)

KOSILNICO BCS in avto 126 P, letnik 1980, prodam. Slavko Jeralič, Mačkovec 11, Novo mesto. (985-KS-10)

TRAKTORSKO FREZO IMT 125 cm prodam 40% ceneje. Slavko Lekše, Senuš 38, Leskovec. (988-KS-10)

DVA TRAKTORJA ZETO, 4911 in 2511, dobro ohranjena, prodam. Franc Makše, Rdeči Kal, Dobrnič. (991-KS-10)

TRAKTOR UNIVERZAL 550 M, nov, prodam. Kocjan, Zaboršt 3 A, 68275 Bučka. (1013-KS-10)

TRAKTOR FIAT STORE 502, opravljenih 1000 delovnih ur, dobro ohranjen, prodam. Tel. (0608) 77-302. (P10-62MO)

TAKTOR IMT 539 s kabino in kompresorjem, 200 ur, prodam. Tel. (047) 76-818. (P6-64MO)

NOV TRAKTOR IMT 539, vinarstveno žico, grablje SIP 220 in 4 gume 650 x 16 prodam. Zalokar, Vinica 3, Šmarješke Toplice. (P10-83MO)

razno

IZDELUJEMO ovalne in štirioglate slike za nagrobne spomenike iz uvoženega porcelana. Pošljemo po povzetju. FOTOKERAMIKA Petar Travar, Ul. Cetinjska št. 10, 71000 Sarajevo. (P9-29MO)

V NOvem MESTU ali Beli krajini najemam gostinski lokal. Šifra: »LETO 1989«. (965-RA-10)

V NOvem MESTU z okolico ali v Beli krajini najemam prostor ali hišo za trgovino. Prostor je lahko tudi na deželi. Šifra: »MEŠANI ARTIKLI«. (965-RA-10)

STE sami, potrebni pomoči in družbe? Imate hišo in vrt, nimate pa naslednika? Mlada družina vam nudi pomoč in družbo ter se preseli k vam. Šifra: »POMOČ IN VESELJE«. (P10-86MO)

preklci

FRANC CVELBAR, Marševa vas 2, Šentjernej, prepovedujem vožnjo po svojih gozdovih v Zakrakovu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. (958-PK-10)

ANICA, JOŽI, JOŽEFA JERMAN iz Trstenika, Mirna, opozarjamo MARIJO ZABUKOVEC iz Trstenika pri Mirni, da preneha govoriti žaljive stvari. Če pa ne bo miru, jo bomo sodno preganjali. (1003-PK-10)

ženitne ponudbe

SAMSKI FANT, 29/187, brez obveznosti, z redno zaposlitvijo, iskren in mirnega značaja, ne pije in ne kadil, z avtomobilom, v ljubezni močno razočaran, želi po tej poti spoznati resno in pošteno dekle, ki je osamljena in razočarana v ljubezni. Zaželeni so resni nameni in kasneje tudi skupno življenje. Če si tudi ti želiš toplega in mirnega doma, se mi oglasi pod šifro: »V DVOJE JE LEPŠE«. (1021-ZP-10)

obvestila

OBREZUJEM okrasno grmičevje ter sadno drevje in svetujem. Tel. 28-367. (P10-52MO)

JARKICE rjave, stare 6 tednov, odlične nesnice, prodajamo od 17. aprila dalje. Stane Prevorsek, Čatež, 68212 Velika Loka. (P10-48MO)

AVTOKLEPARSKA DELAVNICA Božidarja GROZNIKA se je preselila v nove prostore na Glavarjevi 6, Stari trg, Trebnje. Izvajam avtokleparska-ličarska, mehanična dela, menjam olje, pranje — poliranje. Po ugodni ceni montiramo, atestiramo vlečne kljuge. Delovni čas od 8. do 16. ure. Tel. (068) 44-701. (P1043MO)

CENJENE KUPCE obveščamo, da bomo jarkice, stare dva meseca, prodajali 18. marca. Priporočamo tudi nakup starih kokoši in jarkic dne 25. marca. Nakupi bodo možni tudi v aprilu. Strugar, Svibnik, Črnomelj, tel. 52-774. (P10-23MO)

POPRAVLJAM vse vrste šivalnih strojev, terensko in na domu. Tel. (068) 47-063, Mirna. (P10-14MO)

ŠE JE ČAS, da naročite ENODNEVNE PIŠČANCE, bele, rjave in grahaste. Naročila sprejemamo vsak dan na naslov: VALILNICA HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto, tel. (068) 24-496.

AOP CENTRI, RAČUNALNIŠKI CENTRI, LASTNIKI PC-jev

Ne zavrzite kasete vašega printerja, če se je iztrošil indigo trak. Pokličete lahko med 8. in 9. uro dopoldne na tel. (068) 47-192.

Po izredno konkurenčni ceni vstavimo v kaseto nov indigo trak (po naročilu tudi štiribarvne) vrhunske kvalitete. Trak je izdelan iz uvoženih materialov po nemški tehnologiji. Če je stiska, zamenjamo trak takoj, saj so računalniške ure zelo drage. Izrabljenih trakov ne barvamo, saj vemo, da potrgane in pomečkane kapilare v sintetičnem prevodu ne morejo več vpiti na novo nanešene barve.

VAKO
VRŠČAJ ANTON

Servis in montaža hladilnih naprav, izdelava delov za kompresorje
68340 Črnomelj, Kolodvorska 56
Telefon (068) 52-073

Čestitamo za 8. marec.

Slovenija
Moja dežela.

V SPOMIN

10. marca 1988 je kruta usoda pretrgala življenjsko nit našemu dragemu možu in ljubemu očku

TONIJU PIRMANU

Pogrešamo njegovo ljubezen, nežno besedo in vedri nasmeh. Ne moremo se sprizniti z dejstvom, da ga krije črna zemlja.

Vsi njegovi
München, marec 1989

V SPOMIN

12. marca bo minilo pet žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dobri mož in oče

ALOJZ KAVŠEK

z Broda 33

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Tiho je odšla od nas draga sestra in teta

MARIJA ŠETINA

roj. Mišjak

iz Novega mesta

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Hvala kolektivno Splošne bolnice Novo mesto in Elektru Novo mesto, hišnemu svetu Nad mlini 41 in gospodu frančiškanku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: brat Jože, sestri Fani in Martina z družinami

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustil naš oče, stari oče in praded

ALOJZ KOKLIČ

iz Žalovič 29, Šmarješke Toplice

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom in znancem za podarjene vence in cvetje. Posebno pa se zahvaljujemo sosedom Jeričevim za vsestransko pomoč.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA BELETA

z Dol. Težke Vode

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih izrekli sožalje, darovali cvetje in z nami sočustvovali, ter vsem, ki ste pokojnika pospremili k zadnjemu počitku. Iskrena hvala osebju pljučnega oddelka, pevcem in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Alojzija, hčerke Slavka, Marija in Fani z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA ŠEGINE

iz Rosalnic pri Metliki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste mu darovali cvetje, ga pospremili na zadnji poti in nam izrazili sožalje. Hvala dr. Petrinovi in osebju ORL klinike v Ljubljani za zdravniško pomoč, družinam Žunič, Nemanič, Matjašič in Vidic za pomoč v najtežjih trenutkih, govornikom za poslovilne besede in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Marija, hčerka Mira z družino

ZAHVALA

V 59. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in sin

IVAN KAVŠEK

iz Gotne vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju kirurškega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, DO Labod tozd Ločna, GIP Pionir tozd Keramika, Tovarni zdravil Krka — tabletni oddelku, Industriji obutve Novo mesto ter kolektivno Mercator iz Gotne vasi. Posebna hvala tudi pevskega zboru in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi

Šest otrok si nas povila, vsem ljubezen si delila, dom je pust, ko tebe ni, ker v grobu mirno spiš zdaj ti.

ZAHVALA

V 74. letu nas je za vedno zapustila draga mama in stara mama

JOŽEFA KRIŽMAN

roj. ŠVALJ

iz Malenc pri Kostanjevici

Iskreno se zahvaljujemo znancem, sorodnikom, vaščanom za pomoč in izrečeno sožalje. Posebna zahvala kolektivom DO Komunala iz Novega mesta, KZ Krka TZO Šentjernej, V. p. 1098 Kranj, Iskra-tozd Hipot Šentjernej za darovano cvetje. Hvala tudi Kostanjeviškemu oktetu in gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčere in sinovi z družinami

Skrb, delo in trpljenje vaše je bilo življenje.

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustila

FRANČIŠKA BOLTEZ

iz Gabrja 74

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, posebno Rukšetovim in Sajetovim, tov. Ivanki Boltez za poslovilne besede, pevcem DO Gabrje za zapete žalostinke in gospodu župniku za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter pokojno v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Žalujoci: sin Anton, hčerke Francka, Marija, Rozka in Anica z družinami, snaha Albina z družino, brat in sestre z družinami, vnuki, pravniki in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dobri ata, stari ata, praded, brat, stric in tast

FRANC KUMER, starejši

z Doljnega Vrha 19

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste z nami v najtežjih trenutkih sočustvovali, nam izrekli sožalje, pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremili na njegovo zadnjo pot. Najlepše se zahvaljujemo družinam Murgelj in Golobič za vsestransko pomoč, Domu starejših občanov Novo mesto, še posebej sestram Dragici Urbančič in Fani Lužar, internemu oddelku novomeške bolnišnice, ŽTO-tozd za vleko vlakov Novo mesto za podarjena venca ter tov. Martinu Kužniku za ganljive besede slovesa. Posebno zahvalo smo dolžni gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem in vskemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Dolgost življenja našega je kratka.

ZAHVALA

Nepričakovano se je v 88. letu izteklo plodno življenje našemu očetu, staremu očetu, pradedu, bratu in stricu

JOŽETU PETROVČIČU

tesarskemu mojstru iz Vranovičev 11

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, dobrim sosedom in vaščanom ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in stali ob strani, darovali cvetje ter pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Štefaničevi, dr. Špecovi za lajšanje boleznin. Neizmerno smo hvaležni GD Vranoviči za vso izkazano pozornost in vsestransko pomoč pri organizaciji pogreba ter častno stražo. Prisrčna hvala gospodu župniku za opravljeni obred, cerkvenemu pevskega zboru in godbi na pihala. Lepa hvala govornikom Štefanu Jaksetu in Antonu Kralju ter Enici Škof za izkazano pozornost pri pogrebu. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: hčerki Slavka in Mici ter sin Karel z družinami

Portret tega tedna

IVO LONGAR

dano, dokaj hitro. Človek se še sam ne zaveda, kako ga vrtnec potegne vase,« pripoveduje Ivo. »Tako v kraju, kjer biva, kot v delovni organizaciji novega človeka, ki mu ni malo mar, kako stvari potekajo, hitro potisnejo naprej. V zvezi komunistov sem stopil po tistih razburljivih dogodkih ob okupaciji Češkoslovaške, torej zavestno in kljubovalno in z določeni stališči. Res pa je, da sem pozneje doživel marsikaj, saj so bila v tistih časih še obdobja močnega demokratičnega centralizma in smo se morali v občini dostikrat podrediti višjim ciljem, ko so nas poklicali iz Ljubljane. Mislim predvsem na reševanje nekaterih perečih gospodarskih problemov v občini. Kar se tega tiče je bilo delo v izvršnem svetu bolj kreativno, saj smo se lotevali konkretnih problemov, in moram reči, da mi nikoli ni bil blizu diktatorski odnos. V glavnem so vse vsebine življenja regulirane po samoupravnih poteh, kljub temu pa dostikrat prideš v zagato, ko čutiš, da moraš nekómu vsiljevati rešitev, ki je s strokovnega vidika in po mnenju izvršnega sveta logična, drugim pa se to ne zdi tako.«

Delovna organizacija, ki jo sedaj vodi Ivo Longar, tudi ni brez problemov. Je pač čas, ko je treba stvari odpraviti tudi z radikalnimi rezi, če vidiš, da bo šlo zato jutri bolj naprej. Tudi tržni stiki so danes drugačni, kot so bili prej. Nanje precej vplivajo sedanje negotove razmere v Jugoslaviji, ko se v enem samem dnevu lahko podre velik in skrbno načrtovan posel. Zato se Ivo boji, da bo njegova družina — ima sina, ki hodi v prvi letnik gradbene srednje šole, in hčerko, ki hodi v tretji razred osnovne šole — še naprej precej prikrajšana za očeta. »Prej me skoraj niso videli doma, saj sem bil kot politični delavec odsoten skoraj vse dneve, sedaj upam, da bom doma vsaj ob sobotah in nedeljah,« se tolaži Ivo, « kajti muno je, če vidiš, da te družina potrebuje, ti pa moraš na druge obveznosti.»

T. JAKŠE

Šeškov dom je vsenarodni spomenik

Predlog za spremembo imena — Prva faza preurejanja do leta 1993

KOČEVJE — Šeškov dom v Kočevju, kjer je bilo od 1. do 3. oktobra 1943 zasedanje Zbora odposlancev slovenskega naroda, je bil proglašen za kulturnozgodovinski spomenik. Zadnjega februarja pa je bila prav javna razprava o preureditvi tega doma, ki sta jo sklicala Kulturni center-muzej in OK SZDL Kočevje.

V razpravi je prevladalo skoraj enotno mnenje domačinov in strokovnjakov, naj bi domu, ki je bil med vojno poškodovan, po vojni pa dvakrat prenovljen, kar v največji meri povrnili prvotno obliko in ureditve prostorov, vendar tako, da bi mu ohranili sedanjo funkcionalnost. To je možno, saj so ohranjeni načrti gradnje doma in njegovih preurejanj. V tem domu so zdaj občasno kulturne in druge prireditve, razen tega je v njem muzej. Razpravljajci so menili, naj bo dom urejen tako, da bo vse to v njem tudi v bodoče. V razpravi je bilo danih še več drugih predlogov in pripomb. Sedanji Šeškov dom naj bi preimenovali v Dom Zbora odposlancev slovenskega naroda, 3. oktobra, ki je zdaj praznik občine Kočevje, bi morali v spomin na zasedanje Zbora odposlancev slovenskega naroda proglašati za dan slovenske državnosti. Ni prav, da je ta naš narodni spomenik v upravljanju krajevne skupnosti.

Vsaj prva faza prenove doma (dvorana) mora biti dokončana do leta 1993, ko bo v njem proslava 50-letnice Kočevskega zbora.

J. P.

VEDNO VEČ SLADKORNIH

KOČEVJE, RIBNICA — Na območju občine Kočevje in Ribnica je preko 1.200 evidentiranih sladkornih bolnikov. Njihovo število nenehno narašča. Na območju občine Kočevje je okoli 800 teh bolnikov, v društvu za boj proti sladkorni bolezni Kočevje, ki je imelo pred kratkim občni zbor, pa je večletnih 360. Bolniki z območja občine Ribnica imajo že leto dni svoje društvo in so si že izborili, da vodo in kri oddajajo za pregled kar v Ribnici, v Kočevje pa prihajajo na pregled v dispanzer k zdravniku specialistu. Na nedavnem občnem zboru v Kočevju so med drugim ugotovili, da lani ni bilo posebnih težav ne zaradi pregledov in ne zaradi nabave zdravil. Pripomba pa je bila, da je hrane za diabetike v trgovinah premalo in še zelo draga je.

SPRETNE ROKE, VELIKO DOMIŠLJIJE — Največ pozornosti je na razstavi belokranjskih pisanic v metliškem Ganglovem razstavišču vzbudilo izdelovanje pisanic, toliko bolj, ker je ta veja ljudske umetnosti že skoraj izumrla. Številni obiskovalci so s pomočjo ljudskih umetnic, ki jim nikoli ne zmanjka domišljije, tudi sami poskušali z voskom ali nožičkom izpisati pisance. (Foto: M. Bezek-Jakše)

Kako nastanejo pisance

S privlačno razstavo v Belokranjskem muzeju znova obudili belokranjske ljudske običaje

METLIKA — Kot je ob otvoritvi razstave v Ganglovem razstavišču v Metliki pretekli teden dejala kustodinja Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj, je absurd, da v današnjih težkih časih, ko gre kulturi najslabše, pripravljamo razstave. Vendar je hkrati objubil, da v muzeju s tem ne bodo odnehali, kajti v depojih imajo še veliko predmetov iz življenja naših prednikov, ki bi jih bilo vredno predstaviti širšemu krogu ljudi. Tokrat pa so se odločili za belokranjske pisance.

V muzeju so z razstavo želeli obuditi običaje, ki so bili v Beli krajini v navadi

DNEVI MORSKIH SPECIALITET

NOVO MESTO — Hotel Kandija ostaja zvest tradiciji. Ljubitelji vsakovrstnih morskih specialitet in dobre kafilice tudi letos ne bodo razočarani. V dneh od 10. do 19. marca bo namreč v hotelski restavraciji, vsaj po dosedanjem odzivu med meščani sodeč, izredno priljubljena kulinarčna prireditev: dnevi morskih specialitet. Najbrž je odveč pripomniti, da bodo v teh dneh na jedilniku razne morske jedi, od svežih školjk, rib do rakov.

MAK GRE SPET V NÜRNBERG

KOČEVJE — Kočevski narodni zabavni ansambel MAK bo 11. marca spet nastopil v Nürnbergu. To bo že tretji njegov nastop v tem nemškem mestu — prvič so nastopili lani za dan republike — vedno pa so nastopili za naše zdomce, in sicer na vabilo slovenskega kulturno-športnega društva Simon Jenko. Člani ansambla Mak Srečo Štefanič, Slavko Podlogar in Andrej Oražem so povedali, da njihov bližnji nastop sodi v okvir praznovanja dneva žena v tem slovenskem društvu. Najprej bo uradni del s kulturnim programom, njihov ansambel pa bo igral za ples v zabavnem delu. Makovci pravijo, da so naši zdomci zelo zadovoljni z njihovimi nastopi, to pa potrjuje tudi ponovno vabilo za nastop.

J. PRIMC

Ansambel Lojtrca, ki sta ga zbrali zakonca Zdenka in Adrenj Pinterič, nekdanja pevca ansambla Hervol, ter kitarist Borut Pečenko in citraš Miran Kozole, je navdušil že s svojim prvim nastopom nedavno na »Lojtrci« na Čatežu in pomeni trenutno eno največjih dolenskih zabavnoglasbenih atrakcij. Ansambel bo moč videti in slišati 15. aprila na veliki prireditvi »Boš videl, kaj dela Dolenjec«, ki bo v Novem mestu, pa tudi na metliški Vinski vigradi, ki bo od 19. do 21. maja. Prva dva posnetka Lojtrce bosta te dni izšla na kaseti »Pomladne domače 89«, samostojno kaseto skupine pa bo studio Sraka izdal jeseni. (Foto: D. Vovk)

kozerija

FRITZ NAŠEL DRUGEGA PARTNERJA

— Jaz biti v Hitrokalu. Pri gospod Izvoznik.
— Prijazen dečko.
— Jaz ne reči, da ni. Postreči mi s slivovic. Zer gut. Izvrstna. Aber, gospod Izvoznik imeti svezane roke.
— Kako to misliš?
— Jaz mu ponuditi izvoz kopalke v Nemčija. On meni reči: »Moram počakati na sestanek delavski svet.« Jaz vprašati: »Kdaj sestanek biti?«
— Moraš razumeti, Fritz. Pri nas je samoupravljanje.

— Vse šen in prav. Aber, jaz rabiti kopalke čez tri dni, delavski svet sestati se čez mesec.
— Samoupravljalski mlini meljejo počasi. Tako je pač.
— Toda čez mesec dni nihče več kupiti kopalke. Zdjaj biti sezona.
— Če bi tovariš Izvoznik sam odločiti o poslu, bi zanj tudi odgovarjal. Tako pa prevzame odgovornost delavski svet, če se slučajno kaj zalomi.
— Kdo biti delavski svet?

— To so delagati iz posameznih tozdov.
— Jaz tega ne razumeti.
— Seveda ne, Fritz. Vi v kapitalizmu nosite odgovornost vsak za svoje odločitve. Mi v socializmu imamo kolektivno vodstvo in kolektivno, se pravi skupno odgovornost.
— Kako že reči ljustrvo? V kompaniji še pes crkniti.
— No, ja, to je pregovor.
— Jaz prositi gospod Izvoznik za telefon.

— Si klical ženo?
— Ne, jaz klicati La Mare. To biti italijanska firma. Oni tudi delati kopalke.
— Naj mi to kaj pomeni?
— Hočem povedati to: La Mare mi dobaviti kopalke v rok dva dni. Pa še ne biti tako drage kot v Hitrokalu. Italijanski fabrikanti ne imeti delavski svet.

TONI GAŠPERIČ

POKUŠNJA SLOVINOVIH VIN

NOVO MESTO — Slovin Bizeljsko — Brežice bo v novomeškem hotelu Kandija 16. marca predstavil novi program novih sortnih in predikatnih vin letnika 87 in 88. Pokušnja je namenjena dolenskim gostincem. Sodelovali bodo tudi enologi.

V ČAST DNEVA ŽENA — Jutri, 10. marca, bo na Otočcu navdse zabavno. Novomeški Studio D, Kompas, Ljubljanski dnevnik, Krka, Dolenjski list in Reklam studio prirejajo zabavni večer v počastitev dneva žena in obljublajo pester program z dobro glasbo in humoristom, posebna poslastica za oči pa bo mini modna revija Tovarne oblačil Labod ob modnih dodatkih butika Napoleon, ki jo bodo v organizaciji Reklam studia izvedle novomeške manekenke. Model, ki ga na posnetku predstavlja Nataša Amerček, ena vodilnih novomeških manekenk, je iz Labodove kolekcije »jesen 89«. (Foto: M. K.)

Strog ribolovni režim na Kolpi

Hrvaški inšpektor očita, da je režim prestrog, ribiči pa menijo, da je tako prav, sicer bi bilo rib še manj — Želijo si pomoč Zavoda za ribištvo

KOČEVJE — Odnos z Zavodom za ribištvo o gospodarjenju z levim bregom Kolpe od Zage do Dola je potreben čimprej razčistiti. Tako je bilo sklenjeno na letni skupščini ribiške družine Kočevje 24. februarja, ki so se je udeležili tudi predstavniki ribiških družin Gabar in Brod na Kolpi, s katerima kočevska ribiška družina složno gospodarja s svojim delom Kolpe.

Ugotovljeno je bilo namreč, da je bil del Kolpe od Zage do Dola (leva polovica reke) dodeljen Zavodu za ribištvo zato, da bi tu vzrejal plemenite vrste rib, česar pa ta ne počne. Kočevski in hrvaški ribiči si želijo imeti na Kolpi strokovno organizacijo, ki jim bo pomagala pri boljšem gospodarjenju z reko, vendar je potreben o tem pameten dogovor.

Nadalje so ugotovili, da so lani vložili v Kolpo, Rinžo in Jezero precej rib. Razen tega so izlavljali ribe iz potokov ob Kolpi in jih vlagali v Kolpo. Zaradi nizkega vodnega stanja so odlavljali nekajkrat ribe tudi v Rinži in jih vlagali v Jezero.

Ugotovili so tudi, da so izterjane vse kazni od krivolovcev. Izjema sta krivolovca iz Bihaca, ki dolgujeta okoli 650.000 din samo glavnice in obresti. Samo lani pa so ribiči sami ali s pomočjo miličnikov izvedli kar 36 kontrolnih akcij na Kolpi, kar je skupaj z redno čuvajsko službo prispevalo k zmanjšanju krivolova v tej reki. Slabša pa je bila čuvajska služba na Rinži in Jezeru. Veliko naporov vlagajo ribiči še za varovanje narave, posebno voda, vendar vse

J. PRIMC

ZA DAN ŽENA V METROPOL

NOVO MESTO — Gostinci v novomeškem hotelu Metropol pripravljajo za soboto, 11. marca, zanimiv večer, s katerim želijo obeležiti dan žena. V pestrem in raznovrstnem programu bodo nastopili Trio Novina, brat in sestra Krnc iz Skočjana, Frenk Novina s svojim repertoarjem španskih in mehiških pesmi, na sporedu pa bo tudi igra na srečo, imenovana Bingo. Pokrovitelj večera je mirenska Dana, ki je za vsakega obiskovalca pripravila cocktail.

ORAČ RAZSTAVLJA

LJUBLJANA — Na razstavišču v Vodnikovi domačiji v Ljubljani razstavlja od torka, 7. marca, svoja dela novomeški slikar Janko Orač. Razstava bo odprta do 21. marca.

NOVO MESTO IMA STEKLARSKI ATELJE

NOVO MESTO — Konec minulega tedna je Mojca Peček v Domu obrtnikov na novomeškem Glavnem trgu odprla steklarski atelje Rajska ptica. V ateljeju so naprodaj že gotovi najrazličnejši praktični ali okrasni izdelki iz brušenega stekla, po želji strank pa gravirajo steklene predmete, predelajo steklenico v vazo, pepelnik ali okrase. Opremljajo tudi umetniške slike, gobeline in druge umetnine. Zagotavljajo, da tega ateljeja ne bo nihče zapustil neposrežene. Obiskovalci dobe v njem, če že ne drugega, koristno informacijo.

Trofeje Krke v švicarskem časopisu

V Petri-Heilu izšel članek Slavka Dokla o lovu na naši reki

V februarški številki svetovno znanega švicarskega ribiškega mesečnika Petri-Heil, ki izhaja v Zürichu, je izšel strokovni članek Delovega novinarja Slavka Dokla pod naslovom: Jugoslawische Fische, die Geschichte machen. Pisec predstavlja širši svetovni javnosti jugoslovanske ribiške rekorde, med drugim sulca z Drine, ki ga je ujel Sadik Avdič in je verjetno svetovni rekord (teža 35 kg, dolžina 155 cm), potem postrv iz Omladinskega jezera, težko 25 kilogramov, krapa iz Radohovega jezera v Slovenskih goricah (16-kilogramov) itd.

Kot dober poznavalec ribolova na Krki je Slavko Dokl v članku opisal tudi »kraljevski lov« v Krki, dolenski kraški reki. Med drugim omenja sulca, ki ga je Novomeščan Franc Tičar ujel pod Šeidlovim jezerom v Novem mestu. Članek je ilustriral z dvema fotografijama. Prikazujeta rekordnega Avdičevega sulca in Tičarjevo trofejo.